A DOKUMENTUMOT ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:
E-SZIGNO

MAGYAR KÖZLÖNY

152. szám

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2021. augusztus 11., szerda

Tartalomjegyzék

478/2021. (VIII. 11.) Korm. rendelet	A SCHNELL ÖL Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” reorganizációjához szükséges kormányzati intézkedésekről	7011
479/2021. (VIII. 11.) Korm. rendelet	A Cronus Tömegáru-Fuvarozó és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” reorganizációjához szükséges kormányzati intézkedésekről	7011
480/2021. (VIII. 11.) Korm. rendelet	Az Imperial 22 Futárpostai és Egyéb Postai Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt” reorganizációjához szükséges kormányzati intézkedésekről	7012
24/2021. (VIII. 11.) MNB rendelet	„Az égig érő fa” rézötvözetű emlékérme kibocsátásáról	7013
27/2021. (VIII. 11.) AM rendelet	Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosításáról	7015
15/2021. (VIII. 11.) HM rendelet	A katonai jelképekről és jelzésekről, valamint a Magyar Honvédséghez köthető megjelölésekről és használatuk engedélyezéséről	7028
16/2021. (VIII. 11.) HM rendelet	Egyes honvédelmi ösztöndíjakról	7042
17/2021. (VIII. 11.) HM rendelet	A honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok meghatározásáról szóló 6/2020. (IV. 16.) HM rendelet módosításáról	7049
25/2021. (VIII. 11.) AB határozat	Az Országgyűlés 2021. június 15-i ülésnapján elfogadott, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló törvény 1. §-ában foglalt 47. § (3) bekezdés a) és b) pontjai, 47. § (4) bekezdése, valamint a 48. § (2) bekezdés e) pontja alaptörvény-ellenességének megállapításáról, és alkotmányos követelmény megállapításáról	7050
26/2021. (VIII. 11.) AB határozat	A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés elutasításáról	7094
414/2021. (VIII. 11.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	7108
415/2021. (VIII. 11.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	7108
1574/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	COVID–19 vakcina Cseh Köztársaság részére történő kölcsönbe adásáról (IV. ütem)	7109
1575/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	COVID–19 elleni védekezéshez szükséges eszközök Vietnámi Szocialista Köztársaság részére történő adományozásáról	7109
1576/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	Az önkormányzatok adósságot keletkeztető, valamint kezesség-, illetve garanciavállalásra vonatkozó ügyleteihez történő 2021. májusi előzetes kormányzati hozzájárulásról	7110

Tartalomjegyzék

1577/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A gazdaság újraindítása érdekében szükséges egyes egyházi beruházások támogatásáról	7112
1578/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Magyar Katolikus Egyház országos óvodafejlesztési programjának támogatásáról	7113
1579/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A balatonfűzfői parti sétány védművel történő biztosítása érdekében szükséges intézkedésekről	7113
1580/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet infrastruktúra-fejlesztéseihez szükséges többletforrás biztosításáról	7115
1581/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Debrecen Nemzetközi Repülőtér koronavírus-járvánnyal összefüggő támogatásáról szóló 1843/2020. (XI. 24.) Korm. határozat módosításáról	7116
1582/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	Az Esztergom, 1111. jelű összekötő út 35+032 – 35+394 km szelvények közötti szakaszának kiemelt társadalmi igényként jelentkező átépítéséhez szükséges intézkedésekről	7117
1583/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A miskolci volt MSZMP pártszékház elbontásáról és a felszabaduló terület hasznosításáról	7118
1584/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Gazdaság-újraindítási Akcióterv keretében az MFB Növekedési Garanciaprogram meghirdetéséről szóló 1085/2021. (III. 1.) Korm. határozat módosításáról	7119
1585/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat módosításáról	7120
1586/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	Az IKOP-2.1.0-15-2018-00051 azonosító számú, „MÁV-START Zrt. gördülőállomány fejlesztése 19 db nagykapacitású motorvonat beszerzésével" című projekt kapcsán jelentkező árfolyamváltozás kompenzálásáról, valamint az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1247/2016. (V. 18.) Korm. határozat módosításáról	7123
1587/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program aktuális helyzetéről, valamint a forrásainak teljes körű felhasználásához szükséges egyes intézkedésekről	7125
1588/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról	7126
1589/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A KEHOP-5.2.2-16-2017-00126 azonosító számú („Eötvös József Főiskola energetikai fejlesztése" című) projekt megvalósításához szükséges forrás biztosításáról	7157
1590/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében finanszírozott egyes projektek támogatásának növeléséről	7159
1591/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	Orvostechnikai eszközök, valamint egyéni védőeszközök Hargita megye, Kovászna megye és Maros megye számára történő adományozásáról	7164
1592/2021. (VIII. 11.) Korm. határozat	A Magyarország Kormánya és a Szerb Köztársaság Kormánya között a baráti kapcsolatokról és a stratégiai partnerségi együttműködésről szóló szerződés szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	7165

III. Kormányrendeletek

A Kormány 478/2021. (VIII. 11.) Korm. rendelete a SCHNELL ÖL Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt" reorganizációjához szükséges kormányzati intézkedésekről

A Kormány a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 84/A. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A Kormány a SCHNELL ÖL Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt" (cégjegyzékszám: 01-09-461766, székhely: 1105 Budapest, Gergely u 8.) gazdasági társaságot (a továbbiakban: Társaság) a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 65. § (1) bekezdés a) pontja, 65. § (3) bekezdés a) pontja, valamint 68. § (1) és (2) bekezdése alapján stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősíti.

2. § A Kormány megállapítja, hogy a Társaság mint stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezet vonatkozásában a Cstv. 69. és 70. §-át kell alkalmazni.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 479/2021. (VIII. 11.) Korm. rendelete a Cronus Tömegáru-Fuvarozó és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt" reorganizációjához szükséges kormányzati intézkedésekről

A Kormány a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 84/A. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A Kormány a Cronus Tömegáru-Fuvarozó és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt" (cégjegyzékszám: 01-09-462269, székhely: 1105 Budapest, Gergely utca 8.) gazdasági társaságot (a továbbiakban: Társaság) a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 65. § (1) bekezdés a) pontja, 65. § (3) bekezdés a) pontja, valamint 68. § (1) és (2) bekezdése alapján stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősíti.

2. § A Kormány megállapítja, hogy a Társaság mint stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezet vonatkozásában a Cstv. 69. és 70. §-át kell alkalmazni.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 480/2021. (VIII. 11.) Korm. rendelete az Imperial 22 Futárpostai és Egyéb Postai Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt" reorganizációjához szükséges kormányzati intézkedésekről

A Kormány a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 84/A. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A Kormány az Imperial 22 Futárpostai és Egyéb Postai Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt" (cégjegyzékszám: 01-09-980373, székhely: 1045 Budapest, Berni u. 1.) gazdasági társaságot (a továbbiakban: Társaság) a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 65. § (1) bekezdés a) pontja, 65. § (3) bekezdés f) pontja, valamint 68. § (1) és (2) bekezdése alapján stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősíti.

2. § A Kormány megállapítja, hogy a Társaság mint stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezet vonatkozásában a Cstv. 69. és 70. §-át kell alkalmazni.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 24/2021. (VIII. 11.) MNB rendelete „Az égig érő fa" rézötvözetű emlékérme kibocsátásáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § (1) A Magyar Nemzeti Bank „Az égig érő fa" megnevezéssel 2000 forintos címletű rézötvözetű emlékérmét bocsát ki.

(2) A kibocsátás időpontja: 2021. augusztus 12.

2. § (1) Az emlékérme 75% réz, 4% nikkel és 21% cink ötvözetéből készült, súlya 16 gramm, átmérője 34 mm, széle finomrecés, a recéken a kétszer ismétlődő „MAGYAR NÉPMESÉK RAJZFILMSOROZAT •••" szélfelirattal.

(2) Az emlékérme előlapján a Magyar népmesék című rajzfilmsorozat főcíme alapján készült, körbefutó, stilizált népművészeti virágmotívum ábrázolása látható, bal oldalon egy galambbal. A virágmotívum ábrázolásán belül, egymás alatti két sorban a „Magyarország" felirat, valamint a „2000" értékjelzés és a „forint" felirat, a virágmotívum ábrázolása alatt, középen a „BP." verdejel és a „2021" verési évszám olvasható, kézírásos betűkkel. Az emlékérme előlapjának képét az 1. melléklet tartalmazza.

(3) Az emlékérme hátlapján egy táltos lovon ülő mesebeli főhős, a kanászból lett királyfi félalakos ábrázolása látható, háttérben az égig érő fával. Az égig érő fa ábrázolásától jobbra, fent, egymás alatti két sorban, kézírásos betűkkel „Az égig" és az „érő fa" felirat olvasható. Az emlékérme szélén, bal oldalon, lent Imrei Boglárka tervezőművész mesterjegye látható. Az emlékérme hátlapjának képét a 2. melléklet tartalmazza.

3. § Az emlékérméből 15 000 darab készíthető, különleges – ún. proof-like – technológiával.

4. § Ez a rendelet 2021. augusztus 12-én lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

1. melléklet a 24/2021. (VIII. 11.) MNB rendelethez

Az emlékérme előlapjának képe:

2. melléklet a 24/2021. (VIII. 11.) MNB rendelethez

Az emlékérme hátlapjának képe:

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az agrárminiszter 27/2021. (VIII. 11.) AM rendelete az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosításáról

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 24. és 41. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet [a továbbiakban: 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet] a következő 1/D. §-sal egészül ki:

„1/D. § E rendelet alkalmazásában a takarmányok előállításának, forgalomba hozatalának és felhasználásának egyes szabályairól szóló 65/2012. (VII. 4.) VM rendelet 1. §-ában meghatározott fogalmakat – ha e rendelet eltérően nem rendelkezik – alkalmazni kell."

2. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendeletet nem kell alkalmazni)

„a) a gyógyszeres takarmányok felhasználásának nyomon követését célzó adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó rendelkezések kivételével a gyógyszeres takarmányok előállítására, forgalomba hozatalára és felhasználására,"

3. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 4. § 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazásában:)

„6. *Állatorvosi vény:* az Éltv. Mellékletének 7/A. pontjában meghatározott okirat."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 4. § 10. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazásában:)

„10. *Élelmezés-egészségügyi várakozási idő:* azon időtartam, amelynek a közegészségügy védelme érdekében el kell telnie az állatgyógyászati készítmény állatokon való rendeltetésszerű és e rendelet előírásainak megfelelő utolsó alkalmazása és a kezelt állatból származó állati eredetű élelmiszer előállítása között annak biztosítása érdekében, hogy az élelmiszer ne tartalmazzon maradékanyagokat az állati eredetű élelmiszerekben található állatgyógyászati készítmények maximális maradékanyag-határértékeinek megállapítására szolgáló közösségi eljárás kialakításáról szóló, 2009. május 6-i 470/2009/EK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: 470/2009/EK rendelet) és a farmakológiai hatóanyagokról és az állati eredetű élelmiszerekben előforduló maximális maradékanyag-határértékek szerinti osztályozásukról szóló, 2009. december 22-i 37/2010/EU rendeletben (a továbbiakban: 37/2010/EU rendelet) megállapított maximális határértéket meghaladó mennyiségben."

(3) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 4. §-a a következő 74–80. ponttal egészül ki:

(E rendelet alkalmazásában:)

„74. *Antimikrobiális rezisztencia:* a mikroorganizmusok túlélési vagy szaporodási képessége egy antimikrobiális szer adott koncentrációjú, ugyanazon fajhoz tartozó mikroorganizmusok életfolyamatainak gátlásához vagy elpusztításához rendszerint elegendő jelenléte mellett;

75. *Antimikrobiális szer:* mikroorganizmusok okozta fertőzések gyógykezelésére vagy megelőzésére szolgáló anyag, beleértve az antibiotikumokat, valamint a vírus-, gomba- vagy protozoon-ellenes hatással rendelkező anyagokat;

76. *Antibiotikum:* baktériumok okozta fertőzések gyógykezelésére vagy megelőzésére szolgáló anyag;

77. *Hatóanyag előállítás:* a felhasznált hatóanyag teljes és részleges gyártása vagy harmadik országból történő behozatala, valamint a készletek elosztásának, csomagolásának és kiszerelésének különböző folyamatai az állatgyógyászati készítménybe való beépítést megelőzően, beleértve az újracsomagolást vagy az újracímkézést, amelyeket a kiindulási anyagok forgalmazója végez;

78. *Profilaxis:* klinikai tüneteket nem mutató állat vagy állatcsoport állatgyógyászati készítménnyel történő kezelése, a klinikai megbetegedés vagy fertőződés megelőzése céljából;

79. *Megrendelő:* az állatorvos által közvetlenül az állatgyógyászati termék kiszolgáltatója részére kiállított, egy vagy több állatgyógyászati termék megrendelésére szolgáló, papíralapú vagy hitelesített elektronikus dokumentum;
80. *Metafilaxis:* állatok állatgyógyászati készítménnyel történő csoportos kezelése, amennyiben az adott állományban vagy járványügyi egységben az azonos fajú állatok egy része már klinikai megbetegedés tüneteit mutatja, a klinikai tüneteket mutató állatok gyógykezelése és a betegség továbbterjedésének megakadályozása céljából."

4. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 4/A. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(2) A termék egyenértékűségéről a NÉBIH dönt. A termék az egyenértékűséget megállapító határozat véglegessé válásától számított öt évig hozható forgalomba.
(3) Az egyenértékűséget megállapító határozatból fakadó jogok és kötelezettségek megszűnnek, ha
a) az 5 éves jogosultsági időtartam alatt a termék hatóanyagát felvették az európai uniós jegyzékbe, vagy
b) a hatóanyagnak a biocid termékekben található valamennyi létező hatóanyag szisztematikus vizsgálatára irányuló, az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben említett munkaprogramról szóló, 2014. augusztus 4-i 1062/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1062/2014/EU rendelet) szerinti eljárás során az európai uniós jegyzékbe történő felvételére irányuló kérelmét elutasították."

5. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 6. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Élelmiszer-termelő állatfaj kezelésére szolgáló állatgyógyászati készítmény forgalomba hozatala – a (3) bekezdés kivételével – csak akkor engedélyezhető, ha a készítmény farmakológiai hatóanyagai a 470/2009/EK rendelet és a 37/2010/EU rendelet szerint az állatgyógyászati készítménnyel kezelni kívánt állatfaj, illetve fajok számára engedélyezett anyagoknak minősülnek, és az állatgyógyászati készítménynek a célállat faj vagy fajok és az élelmiszer fajták szerinti élelmezés-egészségügyi várakozási ideje megállapításra került."
(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 6. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) Azon állatgyógyászati készítmény, amelynek farmakológiai hatóanyagai nem szerepelnek a 470/2009/EK rendelet és a 37/2010/EU rendelet szerinti engedélyezett anyagok listáján, a lófélék családjába tartozó egyedek közül csak azok számára engedélyezhető, amelyek nem minősülnek emberi fogyasztásra szánt vágólónak a 90/427/EGK és a 2009/156/EK tanácsi irányelv alapján a lófélék azonosítási módszerei tekintetében alkalmazandó szabályok meghatározásáról szóló, 2015. február 17-i 2015/262/EU bizottsági végrehajtási rendelet, valamint a lófélék egyedeinek azonosításáról szóló kormányrendelet értelmében. Ezek az állatgyógyászati készítmények sem tartalmazhatnak a 470/2009/EK rendelet és a 37/2010/EU rendelet szerinti tiltott hatóanyagokat, és a jóváhagyott SPC-ben nem szerepelhet olyan bántalom kezelése, amelyre rendelkezésre áll más, a lófélék családjába tartozó állatok számára engedélyezett készítmény."

6. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„7. § Ha az állategészségügyi helyzet indokolja, a NÉBIH engedélyezi olyan hiánypótló állatgyógyászati készítmény eseti forgalomba hozatalát, amelyet az Európai Unióban már engedélyeztek. Eseti forgalomba hozatali engedélyt csak hazai nagykereskedelmi forgalmazásra feljogosító működési engedéllyel rendelkező kérelmező kaphat, legfeljebb a várható éves forgalmazási mennyiségre."

7. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 8. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Ha súlyos járványos állatbetegség esetén nem áll rendelkezésre megfelelő állatgyógyászati készítmény, a NÉBIH ideiglenes jelleggel engedélyezi immunológiai állatgyógyászati készítmény felhasználását."

8. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 9. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Forgalomba hozatali engedéllyel még nem rendelkező állatgyógyászati készítmény a 12. § (5) bekezdés j) pontjában felsorolt vizsgálatok céljából, a NÉBIH engedélyével alkalmazható. Az engedélyezés feltétele, hogy a forgalomba hozatali engedéllyel még nem rendelkező állatgyógyászati készítmény forgalomba hozatali engedélyezéséhez szükséges tervezett vizsgálatok, valamint az erre irányuló kérelem megfeleljenek az 1. számú mellékletben foglalt követelményeknek."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 9. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Az élelmezés-egészségügyi várakozási idő)
„b) biztosítja, hogy amennyiben az Európai Unió kipróbáláson lévő anyag vonatkozásában a 470/2009/EK rendeletben és a 37/2010/EU rendeletben már megállapította a maximális maradékanyag határértékét (Maximum Residue Limit; a továbbiakban: MRL érték), az élelmiszerben lévő maradékanyag nem haladja meg azt."

9. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 11. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Azon homeopátiás állatgyógyászati készítmények esetében, amelyek hatóanyagaira a 470/2009/EK rendelet és a 37/2010/EU rendelet alapján nem szükséges MRL érték megállapítása, az élelmezés-egészségügyi várakozási idő nulla nap."

10. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 17. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(2) Ha nem élelmiszer-termelő állat adott bántalmának gyógykezelésére nem áll rendelkezésre törzskönyvezett homeopátiás állatgyógyászati készítmény, az állatorvos saját felelősségére alkalmazhat más bántalom vagy más állatfaj kezelésére törzskönyvezett homeopátiás készítményt.
(3) Ha élelmiszer-termelő állat adott bántalmának gyógykezelésére nem áll rendelkezésre törzskönyvezett homeopátiás állatgyógyászati készítmény, az állatorvos saját felelősségére alkalmazhat olyan homeopátiás állatgyógyászati készítményt, amelynek hatóanyagára vagy hatóanyagaira a 470/2009/EK rendelet és a 37/2010/EU rendelet értelmében nem szükséges MRL értéket megállapítani. Ugyanazon állatfaj részére más tagállamban az e rendeletnek megfelelően engedélyezett homeopátiás állatgyógyászati készítmény használata tekintetében a 7. §-ban foglaltakat kell alkalmazni."

11. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 21/C. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Ló és szamár esetében a 21/B. § (3) bekezdés f) pont fc) alpontjában foglaltakat a hatósági vagy jogosult állatorvos, a 21/B. § (3) bekezdés f) pont fd) alpontjában foglaltakat a szolgáltató állatorvos írásban igazolja. Az állattartó a vérvételt megelőzően nyilatkozatot tesz a szolgáltató állatorvos személyéről."

12. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 43. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Állatgyógyászati készítmények és azok hatóanyaga gyártásának bármely szakaszát és a késztermékek minőség-ellenőrzését kizárólag a NÉBIH által kiadott gyógyszergyártási engedély és GMP igazolás alapján lehet végezni."

13. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 46. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A gyógyszergyártási engedélyben szereplő tevékenységet az engedélyben megjelölt telephelyen és üzemben vagy üzemrészben, az engedélyben meghatározott berendezéseken lehet folytatni, az engedélyben meghatározott gyógyszerformák előállítására."

14. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 50. § (2) bekezdés h) és i) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:
(A gyógyszergyártási engedély jogosultja köteles:)
„h) a g) pont szerinti nyilvántartást 5 évig, de legalább az adott állatgyógyászati készítmény lejárati idején túl 1 évig megőrizni,
i) az aktualizált Gyártóhely Alapadatait ("Site Master File") háromévente, az adatokban bekövetkezett változás esetén egy éven belül a NÉBIH rendelkezésére bocsátani."
(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 50. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A törzskönyvezett állatgyógyászati készítmények előállításának feltételeit a 7. számú melléklet és az Eudralex "Good Manufacturing Practice" című 4. kötete rögzíti."

15. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 53. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A gyógyszergyártási engedély jogosultja felel az állatgyógyászati készítménynek a forgalomba hozatali engedélyben foglaltakkal összhangban álló, jó minőségben és az Eudralex "Good Manufacturing Practice" című, 4. kötetének megfelelő feltételek mellett való gyártásáért."
(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 53. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Amennyiben valamely engedélyezett tevékenység szüneteltetésének ideje a két év időtartamot eléri, a további szüneteltetés tényét, valamint az engedélyezett tevékenység újbóli megkezdését a gyártó legalább 30 nappal korábban bejelenti a NÉBIH-nek."

16. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 56. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A NÉBIH kockázatbecslés alapján meghatározott gyakorisággal helyszíni ellenőrzést végez a GMP feltételek és a meghatalmazott személy kötelezettségeinek teljesítésével kapcsolatban annak megállapítására, hogy)

„a) a hazai előállítású állatgyógyászati készítmények minden egyes tételét a hatályos jogszabályokkal és a forgalomba hozatali engedéllyel, valamint az Eudralex "Good Manufacturing Practice" című 4. kötetével összhangban gyártják és ellenőrzik,"

17. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 59. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állatgyógyászati készítmények közvetlen és külső csomagolásán olvasható betűkkel legalább a következő adatokat fel kell tüntetni:

a) az állatgyógyászati készítmény neve az „A. U. V." vagy az „ad us. vet." rövidítés lehetőség szerinti feltüntetésével,

b) az egy adagra vonatkoztatott minőségi és mennyiségi hatóanyag-tartalom megadása vagy az adagolási módnak megfelelően adott térfogatra, illetve tömegre vonatkoztatva, a hatóanyagok általánosan használt nevének feltüntetésével, a 2. számú melléklet 2A. részének a készítmények hatóanyagainak minőségi és mennyiségi összetételére vonatkozó rendelkezéseivel összhangban,

c) gyógyszerforma,

d) kiszerelési egység,

e) a célállat faj, illetve fajok, amely, illetve amelyek kezelésére az állatgyógyászati készítmény szolgál – ez az információ piktogramokkal is kiegészíthető,

f) javallatok a nem vényköteles készítmények esetében,

g) az adagolás, az alkalmazás helye és módja, azzal, hogy helyet kell hagyni a vény szerinti adagolás feltüntetésére is,

h) élelmiszer-termelő állatok kezelésére szolgáló állatgyógyászati készítmények esetében valamennyi célállat fajra és a különböző élelmiszerekre (így például ehető szövetek, tojás, tej, méz) vonatkozó élelmezés-egészségügyi várakozási idő, akkor is, ha az nulla nap,

i) különleges figyelmeztetések, amennyiben szükségesek,

j) lejárati idő a teljes évszám és a hónap feltüntetésével,

k) különleges tárolási előírások,

l) különleges óvintézkedések a fel nem használt készítmények vagy hulladékaik ártalmatlanná tételére,

m) a „Kizárólag állatgyógyászati alkalmazásra." megjelölés,

n) a „Gyermekek elől gondosan el kell zárni!" és egyéb, az állatgyógyászati készítmények biztonságos felhasználásával kapcsolatos információk, figyelmeztetések, amelyeket a 27. § (1) bekezdése szerint fel kell tüntetni,

o) a forgalomba hozatali engedély jogosultjának neve és címe,

p) a forgalomba hozatali engedély száma,

q) a gyártási tétel száma,

r) a 74. § szerinti vényköteles készítmények esetében a „Kizárólag állatorvosi vényre adható ki!" kifejezés is, azzal, hogy ezt a (4) bekezdés szerinti készítmények esetében elegendő a külső csomagoláson szereplő kék kerettel körülvett mezőben feltüntetni."

18. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 60. § (1) bekezdés c)–f) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek, és az (1) bekezdés a következő g)–h) ponttal egészül ki:

[Ampullás kiszerelésű állatgyógyászati készítmények esetében az 59. § (2) bekezdésében felsorolt adatokat csak a külső csomagoláson kell megadni. A közvetlen csomagoláson elegendő az alábbi adatokat feltüntetni:]

„c) a tartalom tömege, térfogata vagy adagszáma,

d) az alkalmazás módja,

e) az élelmezés-egészségügyi várakozási idő,

f) a gyártó által adott gyártási szám,

g) a lejárati idő,

h) a „Kizárólag állatgyógyászati alkalmazásra." megjelölés."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 60. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1) bekezdés d) és h) pontjában felsoroltakat a külső csomagoláson és a közvetlen csomagoláson is magyar nyelven kell feltüntetni."

19. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 62. § (5) bekezdés nyitó szövegrésze és a)–j) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(5) A használati utasítás szövegét és annak módosítását a NÉBIH a forgalomba hozatali engedélyezési eljárás során hagyja jóvá. A használati utasításnak a 12. és 14–15. § szerint benyújtott dokumentációval és az SPC-vel összhangban az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

a) a forgalomba hozatali engedély jogosultjának neve vagy cégneve, lakó- vagy székhelye, és ha van, az általa kijelölt képviselő neve, valamint a felszabadításért felelős gyártó neve vagy cégneve, lakó- vagy székhelye,

b) az állatgyógyászati készítmény neve, hatáserőssége és gyógyszerformája, azzal, hogy az általánosan használt nevet akkor kell feltüntetni, ha a készítmény csak egy hatóanyagot tartalmaz, és a név márkanév, továbbá, hogy a név után lehetőleg fel kell tüntetni az „A. U. V." vagy az „ad us. vet." rövidítést is,

c) hatóanyagok és egyéb összetevők megnevezése,

d) a terápiás javallat, illetve javallatok,

e) az ellenjavallat, illetve ellenjavallatok és mellékhatás, illetve mellékhatások, amennyiben ezek az adatok az állatgyógyászati készítmény alkalmazása szempontjából szükségesek,

f) a célállat faj, illetve fajok, amely, illetve amelyek kezelésére az állatgyógyászati készítmény szolgál, az adagolás állatfajonként, az alkalmazás helye és módja, illetve a helyes alkalmazásra vonatkozó útmutatás, ha szükséges,

g) élelmiszer-termelő állatok kezelésére szolgáló állatgyógyászati készítmények esetében valamennyi célállat fajra és a különböző élelmiszertermékekre (például ehető szövetek, tojás, tej, méz) vonatkozó élelmezés-egészségügyi várakozási idő, akkor is, ha az nulla nap,

h) szükség esetén különleges tárolási előírások, valamint a „Gyermekek elől gondosan el kell zárni!" figyelmeztetés,

i) egyéb, az állatgyógyászati készítmények biztonságos felhasználásával kapcsolatos információk, különleges figyelmeztetések, amelyeket a 27. § (1) bekezdése szerint fel kell tüntetni,

j) szükség esetén a fel nem használt készítmény és a hulladékainak ártalmatlanná tételére vonatkozó utasítások,"

20. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 66. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állatgyógyászati készítmények, illetve azok hatóanyaga nagykereskedelmi forgalmazásának személyi és tárgyi feltételeit a 8. számú melléklet I. fejezete tartalmazza."

21. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 67. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze helyébe a következő szöveg lép:

„A nagykereskedő részletes, elektronikus nyilvántartást vezet, amelyben minden egyes bevételi vagy kiszállítási ügyletnél nyilvántartásba veszi"

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 67. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A nagykereskedő köteles részletes nyilvántartást vezetni, amelyben minden egyes bevételi vagy kiszállítási ügyletnél köteles nyilvántartásba venni)

„e) a beszállító és vevő nevét, címét, magyarországi beszállító és vevő esetében a FELIR azonosítóját is."

22. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 68. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a nagykereskedelmi tevékenység szüneteltetésének ideje az egy év időtartamot eléri, a további szüneteltetés tényét, valamint a nagykereskedelmi tevékenység újbóli megkezdését a nagykereskedő legalább 30 nappal korábban bejelenti a NÉBIH-nek."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 68. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A (2) bekezdés a) pontja szerinti közvetlen kiszolgálás érdekében a nagy létszámú állattartó telep állattartója a nagykereskedőt írásban tájékoztatja a szolgáltató állatorvos személyéről és FELIR azonosítójáról, valamint a felhasználás helyének tenyészetkódjáról."

23. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 69. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Állatgyógyászati készítményekkel kiskereskedelmi tevékenységet folytatni – az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek forgalmazására jogosult kivételével – működési engedéllyel lehet."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 69. § (5) bekezdés nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„A kiskereskedő folyamatosan részletes elektronikus nyilvántartást vezet, és minden egyes bevételezési vagy kiadási ügyletnél – a (7) bekezdésben megfogalmazott kivétellel – köteles nyilvántartásba venni:"

24. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 70. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A törzskönyvezett állatgyógyászati készítmények kiadását kiskereskedelmi forgalmazás során – a szabadon forgalmazható készítmények kivételével – kizárólag a működési engedélyben megnevezett állatorvos vagy gyógyszerész, illetve ezek állandó jelenléte mellett gyógyszertári asszisztens végezheti. Ha az állatorvos vagy gyógyszerész nincs jelen a teljes nyitvatartási időben, a forgalmazás helyén jól látható módon ki kell függeszteni az állatorvos, illetve a gyógyszerész jelenlétének pontos napi időszakát, valamint azt, hogy az ezen kívül eső időszakban a szabadon forgalmazható készítmények kivételével a törzskönyvezett állatgyógyászati készítmények kiadása szünetel, amelyeket ezen időszak alatt elkülönített helyen, zárva kell tartani. Önkiszolgáló rendszerben a szabadon forgalmazható készítmények árusíthatók."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 70. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A (2) bekezdés szerinti kiszolgálás érdekében a nagy létszámú állattartó telep állattartójának a kiskereskedő felé írásban nyilatkoznia kell a szolgáltató állatorvos személyéről és FELIR azonosítójáról, valamint a felhasználás helyének tenyészetkódjáról."

25. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 73. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek forgalmazására jogosultnak az állatgyógyászati készítmény forgalmazására irányuló kiskereskedelmi tevékenységét a NÉBIH-nek előzetesen be kell jelentenie, valamint mellékelnie kell az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet által kiadott működési engedély másolatát."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 73. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek forgalmazására jogosult általi kiszolgálás érdekében a nagy létszámú állattartó telep állattartójának az (1) és (2) bekezdés szerinti forgalmazó felé írásban nyilatkoznia kell a szolgáltató állatorvos személyéről és FELIR azonosítójáról, valamint a felhasználás helyének tenyészetkódjáról."

26. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 74. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Vényköteles állatgyógyászati készítmény állatorvosi vényre vagy az ellátó állatorvos által, a 68. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint kiállított megrendelőre adható ki. Amennyiben végzettségét hitelt érdemlően igazolni tudja, kivételt képez az állatorvos részére magáncélú felhasználásra történő kiadás, illetve orvos vagy gyógyszerész részére nem élelmiszertermelő állatok kezelésére engedélyezett állatgyógyászati készítmény magáncélú felhasználásra történő kiadása. Egy vényre egy állatgyógyászati készítmény rendelhető, és az egyszeri alkalommal adható ki. A vényköteles állatgyógyászati készítmény vényen felírt és kiadott mennyiségének a kezeléshez vagy a terápiához szükséges legkisebb mennyiségre kell korlátozódnia. Az állatorvosi vény a kábítószerként kezelendő állatgyógyászati készítmények rendelésére szolgáló vény kivételével a kiállítástól számított 90 napig érvényes."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 74. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § a következő (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A kábítószerként kezelendő állatgyógyászati készítmény megrendelőnek nem minősülő állatorvosi vényen rendelhető, amelyet két példányban kell kiállítani, és az állatorvos mindkét példányt aláírásával és kamarai bélyegzőjének, intézmény esetén az intézmény hivatalos bélyegzőjének lenyomatával érvényesíti. A vényen a „Használati utasítás szerint" kifejezést feltüntetni, valamint a vényt javítani nem lehet. A vény a felírást követő harmadik napig érvényes.

(5a) A kábítószerként kezelendő állatgyógyászati készítmény megrendelőnek nem minősülő állatorvosi vényen fel kell tüntetni

a) a vény fejlécén szolgáltató állatorvos esetében a szolgáltató állatorvos nevét, székhelyét, telefonszámát, elektronikus elérhetőségét, kamarai tagsági számát, FELIR azonosítóját, állategészségügyi szolgáltató intézmény esetében az intézmény nevét, székhelyét, telefonszámát, működési engedélyének számát,

b) a vény bal felső sarkában az „Rp." betűket,

c) a készítmény pontos, a forgalomba hozatali engedélyben megadott nevét az A.U.V. jelzést is alkalmazva,

d) a készítmény hatáserősségét arab számmal és betűvel megjelölve,

e) a készítmény kiszerelését arab számmal és betűvel megjelölve,

f) a készítmény kiszerelésére vonatkozó információt római számmal és latin nyelven,

g) „Az orvos kezéhez" kifejezést."

(3) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 74. §-a a következő (8)–(10) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Élelmiszer-termelő állat részére antibiotikum-hatóanyagú készítmény rendelésére szolgáló vényt az erre hatósági bizonyítvánnyal rendelkező állatorvos adhat ki. A hatósági bizonyítvány megszerzésének feltétele a szakirányú graduális vagy iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés igazolt, sikeres elvégzése. Az iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzést és a vizsgáztatást a NÉBIH szervezi, végzi, illetve e feladatokat az Állatorvostudományi Egyetemmel kötött megállapodás útján is elvégezheti. A NÉBIH a hatósági bizonyítványt a sikeres vizsgát követően adja ki, és az általa üzemeltetett FELIR rendszerben nyilvántartja a hatósági bizonyítvány megszerzésének tényét, amelyet a honlapján megjelentet. A hatósági bizonyítvány 5 évig érvényes, amelyet lejártát megelőzően újabb képzésen való részvétellel meg kell újítani.

(9) A (8) bekezdés szerinti hatósági jellegű képzésnek legalább az alábbi témaköröket kell magába foglalnia:

a) antibiotikumok alkalmazásának általános irányelvei, az antibiotikumok humángyógyászati fontossága, az antimikrobiális rezisztencia járványügyi és higiéniai vonatkozásai,

b) az antibiotikumok engedélyezésének, forgalmazásának és felhasználásának irányelvei hazánkban és az Európai Unióban,

c) antimikrobiális szerek helyes alkalmazása haszonállatokban és társállatoknál.

(10) A (8) bekezdés szerinti hatósági jellegű képzés legalább 16 órás elméleti képzést foglal magában, és írásbeli vizsgával zárul."

(4) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet a következő 74/A. §-sal egészül ki:

„74/A. § (1) Élelmiszer-termelő állat részére az állattartó általi alkalmazás esetén legfeljebb hét nap időtartamú kezelésre elegendő mennyiségű antibiotikum-hatóanyagú készítmény rendelhető.

(2) Antibiotikum-hatóanyagú készítmény megrendelőnek nem minősülő állatorvosi vényen rendelhető.

(3) Az élelmiszer-termelő állatok kezelésére szolgáló, vényköteles állatgyógyászati készítmény rendelésére szolgáló vényt három példányban kell kiállítani, amelynek az Éltv. 16. § (3) bekezdésében foglaltakon felül a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a rendelt készítmény neve,

b) az előírt mennyiség, beleértve a kiszerelés méretét is,

c) a kezelendő állat vagy állatcsoport azonosítása,

d) adagolási előírás,

e) élelmezés-egészségügyi várakozási idő,

f) az állatorvos aláírása, pecsétje vagy azzal egyenértékű elektronikus azonosítója,

g) „A kezeléssel kapcsolatos tudnivalókat tudomásul vettem." szöveg, alatta az állattartó aláírása, neve, címe, az állattartó telep tenyészetkódja,

h) „A vényt 5 évig meg kell őrizni!" szöveg,

i) a vény bal felső sarkában az „Rp." betűk feltüntetése, a vény sorszáma, a kiállítás dátuma.

(4) A nem élelmiszer-termelő állatok kezelésére szolgáló vényköteles állatgyógyászati készítmény vényét egy példányban kell kiállítani, melynek az Éltv. 16. § (3) bekezdésében foglaltakon felül a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a rendelt készítmény neve,

b) az előírt mennyiség, beleértve a kiszerelés méretét is,

c) a kezelendő állat azonosítása,

d) adagolási előírás,

e) az állatorvos aláírása, pecsétje vagy azzal egyenértékű elektronikus azonosítója,

f) az állattartó neve, címe,

g) „A vényt 5 évig meg kell őrizni!" szöveg,

h) a vény bal felső sarkában az „Rp." betűk feltüntetése, a vény sorszáma, a kiállítás dátuma.

(5) Az állatorvosi vény elektronikus úton történő kiállításának feltétele, hogy az állatgyógyászati készítmény forgalmazója erre a célra kialakított, megfelelő biztonsági és hitelesítő elemekkel ellátott informatikai rendszert működtet, amely lehetővé teszi az állatorvosok azonosítását és a megadott adatok nyomon követhetőségét. Az elektronikus állatorvosi vény adattartalmára a 74. § (5) bekezdésében, valamint az e § (3)–(4) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. Az állatorvosi vény megőrzésére vonatkozó szabályokat az elektronikusan kiállított vényekre is alkalmazni kell.

(6) Az elektronikus állatorvosi vény hitelességét a kiadást megelőzően az állatgyógyászati készítmény forgalmazója ellenőrzi.

(7) Az elektronikus vény kiállítására szolgáló informatikai rendszer adataihoz annak működtetője, illetve üzemeltetője közvetlen és folyamatos hozzáférést biztosít a NÉBIH és a megyei kormányhivatalok számára hatósági ellenőrzés lefolytatása céljából.

(8) A megrendelőn legalább az alábbi adatokat kell feltüntetni:

a) megrendelő állatorvos

aa) neve,

ab) székhelye,

b) megrendelt készítmény

ba) neve,

bb) mennyisége,

bc) felhasználási helye.

(9) A megrendelőt vagy vényt a kiadás helyén 5 évig meg kell őrizni."

27. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha az állatgyógyászati készítményt az állattartó alkalmazza, az elrendelő állatorvos őt írásban tájékoztatja a használat módjáról, a használatból eredő kockázatokról, az élelmezés-egészségügyi várakozási időről, és ha releváns, az antimikrobiális rezisztenciára vonatkozó információkról. A tájékoztatás szakszerűségéért az állatorvos, az előírásszerű alkalmazásért és az élelmezés-egészségügyi várakozási idő betartásáért az állattartó felelős."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § a következő (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az állatorvos élelmiszer-termelő állat kezelése esetén nyilvántartást vezet az állatgyógyászati készítmények – ezen belül külön az antibiotikum-hatóanyagú készítmények – alkalmazásáról, és a nyilvántartásokat a kezeléstől számított 5 évig megőrzi. Az állatorvos a kezelés (5a) bekezdés szerinti adatait a kezelés megkezdésétől számított 24 órán belül rögzíti a nyilvántartásban.

(5a) Az (5) bekezdés szerinti nyilvántartás az Éltv. 16. § (4) bekezdésében foglaltakon túl tartalmazza:

a) az alkalmazott állatgyógyászati készítmény nevét, gyártási számát, felhasznált mennyiségét, adagolását és az alkalmazás módját,

b) az alkalmazás időpontját és időtartamát, az élelmezés-egészségügyi várakozási időt,

c) a kezelt állatok faját, egyedszámát és azonosító adatait,

d) az állattartó telep tenyészetkódját és

e) antibiotikum-terápia esetén a kezelt állatokra vonatkozóan felállított diagnózist, annak hiányában a fő klinikai tünetek leírását."

(3) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. §-a a következő (7)–(10) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az antibiotikum-hatóanyagú állatgyógyászati készítmény és gyógyszeres takarmány felhasználására, illetve forgalmazására vonatkozó adatokat az állatorvos – a 76. § (5) és (5a) bekezdése szerinti nyilvántartás alapján – és az állatgyógyászati készítmények nagykereskedője, az állatgyógyászati készítmények kiskereskedője, valamint a gyógyszeres takarmány gyártója a NÉBIH által működtetett központi elektronikus rendszeren keresztül jelenti be.

(8) A felhasználásra vonatkozó bejelentésnek legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

a) a bejelentő FELIR azonosítója,

b) a felhasználás helye szerinti állattartó telep tenyészetkódja,

c) a felhasznált állatgyógyászati készítmény pontos megnevezése, kiszerelési egysége, felhasznált mennyisége állatfajonként,

d) a kezelt állatok faja, egyedszáma, életkora és

e) a bejelentett felhasználás időszaka.

(9) A forgalmazásra vonatkozó bejelentésnek legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

a) a bejelentő FELIR azonosítója,

b) a forgalmazott állatgyógyászati készítmény pontos megnevezése,

c) kiszerelési egységek,

d) mennyiség az adott kiszerelési egységből,

e) a bejelentett forgalmazás időszaka.

(10) A bejelentő a (8) bekezdés szerinti bejelentést havonta, az adott naptári hónap vonatkozásában az azt követő hónap 15. napjáig, a (9) bekezdés szerinti bejelentést évente, az adott naptári év vonatkozásában az azt követő év március 1-ig köteles megtenni a NÉBIH részére, a FELIR erre rendszeresített elektronikus felületén, a (8) és (9) bekezdés alapján meghatározott adattartalmú elektronikus adatlapon. Az adatlapot és a kitöltési útmutatóját a NÉBIH a honlapján közzéteszi."

(4) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. §-a a következő (11)–(13) bekezdéssel egészül ki:

„(11) Élelmiszer-termelő állat antibiotikum-hatóanyagú készítménnyel történő kezelésének hatásosságát a kezelő állatorvos helyszíni klinikai vizsgálattal köteles ellenőrizni.

(12) Élelmiszer-termelő állat esetében 3. és 4. generációs cefalosporin, kolisztin és fluorokinolon hatóanyagú állatgyógyászati készítmény profilaxis céljára történő alkalmazása tilos.

(13) Gyógykezelés és metafilaxis céljára a (12) bekezdés szerinti állatgyógyászati készítmények akkor alkalmazhatók, ha az érintett állatállományban az elhullott vagy beteg állatokból vett mintán elvégzett érzékenységi vizsgálat vagy az adott állattartó telep vonatkozásában havi rendszerességgel elvégzett telepi rezisztenciavizsgálat indokolja."

(5) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. §-a a következő (14) bekezdéssel egészül ki:

„(14) Az állattartó telepet ellátó szolgáltató állatorvos a nagy létszámú állattartó telepek antibiotikum felhasználásának csökkentése érdekében kötelezően végrehajtandó antibiotikumfelhasználás-csökkentési tervet dolgoz ki a telep számára a NÉBIH által kiadott és honlapján közzétett, az antibiotikum-kezelés minimumkövetelményeiről szóló útmutató alapján, amelyet éves önellenőrzés keretében köteles felülvizsgálni. Az antibiotikumfelhasználás-csökkentési terv végrehajtását a szolgáltató állatorvos felügyeli."

28. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 79. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A kezelő állatorvos a NÉBIH honlapján közzétett – a (2a) bekezdés szerinti adattartalommal meghatározott – adatlapon haladéktalanul jelenti a NÉBIH-nek a feltételezhetően az állatgyógyászati készítmény által okozott, a jóváhagyott használati utasításában előírt alkalmazása során tapasztalt súlyos, nem várt vagy emberen észlelt mellékhatásokat.

(2a) A (2) bekezdés szerinti bejelentést legalább a következő adattartalommal kell megtenni:

a) az eset besorolása a következő kategóriák valamelyikébe: feltételezett mellékhatás, hatékonyság-elmaradás, élelmezés-egészségügyi várakozási idővel kapcsolatos eset vagy környezetkárosító hatás,

b) a bejelentő neve, címe, telefonszáma,

c) a beteg állat faja, fajtája, neme, életkora, testsúlya, a kezelés oka,

d) emberen észlelt mellékhatás esetén az érintett személy kora és neme, az expozíció módja, expozíciós dózis,

e) az alkalmazott állatgyógyászati készítmény megnevezése, gyógyszerformája, hatáserőssége, törzskönyvi száma, gyártási száma, alkalmazás módja vagy helye, adagolás vagy gyakoriság, a kezelés vagy expozíció időtartama, kezdetének és befejezésének dátuma, az alkalmazó végzettsége, beosztása,

f) a feltételezett mellékhatás fellépésének időpontja,

g) a készítmény alkalmazása és az eset fellépése között eltelt idő,

h) a kezelt, mellékhatást mutató és elpusztult egyedek száma,

i) a mellékhatás időtartama,

j) az eset leírása, egyéb vonatkozó adatok, továbbá

k) a bejelentő neve, aláírása, dátum, hely."

29. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 80. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felelős személy csak az Európai Unióban letelepedett személy lehet. A felelős személy köteles

a) gondoskodni olyan rendszer kialakításáról és fenntartásáról, amely biztosítja a 79. § (3) bekezdésében felsorolt adatokról a cég személyzetének – beleértve a képviselőit is – tudomására jutó információk összegyűjtését és rendszerezését, hogy ezen információk az Európai Unió területének legalább egy pontján elérhetők legyenek,

b) a 81. §-ban előírt bejelentés elkészítéséről gondoskodni,

c) a 79. § (1) bekezdése szerinti bejelentés esetén a NÉBIH kérésére az adott gyógyszerkészítmény előny-kockázat viszony értékeléséhez szükséges kiegészítő információ teljes körű és azonnali szolgáltatására, ideértve az érintett állatgyógyászati készítményre vonatkozó értékesítési és rendelési információkat is,

d) biztosítani minden egyéb, a rendszeres előny-kockázat viszony értékeléshez szükséges információt, ideértve a forgalomba hozatal után végzett gyógyszerbiztonsági vizsgálatokkal kapcsolatos megfelelő információkat is,

e) megőrizni a bejelentések adatait legalább nyolc évig, nyolc évnél hosszabb időre szóló magyarországi forgalomba hozatali engedély esetén addig az időpontig, amíg a készítmény forgalomba hozatali engedéllyel rendelkezik."

30. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 81. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A forgalomba hozatali engedély jogosultja köteles)

„a) részletes nyilvántartást vezetni a 79. § (3) bekezdésében felsorolt adatokról, függetlenül attól, hogy az az Európai Unió területén vagy harmadik országban fordult-e elő, és ezen adatokat – rendkívüli körülmények kivételével – az Európai Bizottság által kiadott útmutatónak megfelelően elkészített jelentés formájában, elektronikus úton a NÉBIH részére az Eudravigilance rendszeren keresztül bejelenteni,"

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 81. § (2) bekezdés b) pontja a következő be) alponttal egészül ki:

[Ha a forgalomba hozatali engedélyben vagy az engedély megadását követően az engedély módosításával a NÉBIH nem szab más feltételeket, a forgalomba hozatali engedély jogosultja köteles valamennyi, a 79. § (3) bekezdésében felsorolt adatokról jelentést készíteni, és azt rendszeres gyógyszerbiztonsági jelentés formájában a forgalomba hozatalt követően]

„be) a rendszeres gyógyszerbiztonsági jelentések munkamegosztás elvén alapuló harmonizációja keretében a készítmény hatóanyagára megállapított záródátum szerint,"

31. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 85. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A NÉBIH a rendszeres helyszíni ellenőrzés során megvizsgálja)

„c) a helyes kereskedelmi gyakorlat betartását a kereskedőnél,"

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 85. § (2) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(A NÉBIH a rendszeres helyszíni ellenőrzés során megvizsgálja)

„e) az állatgyógyászati készítmények felhasználását."

32. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 86. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A forgalomba hozatali engedély jogosultjának, a gyógyszergyártási engedély jogosultjának, valamint a nagykereskedőnek rendelkeznie kell az állatgyógyászati készítmény forgalomba hozatali engedélyezési eljárása során jóváhagyott dokumentációval összhangban lévő, adott gyártási tételre vonatkozó részletes gyártói minőségi bizonylattal.

(2) Harmadik országból való behozatal esetén az importáló nagykereskedőnek rendelkeznie kell minden egyes gyártási tétel esetében az illetékes hatóság által jóváhagyott törzskönyvi dokumentációban leírt módszerrel előállított és ellenőrzött gyártási tételre vonatkozó, valamely tagállamban elvégzett ellenőrző vizsgálatainak meghatalmazott személy által jóváhagyott részletes gyártói minőségi bizonylatával."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 86. § (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) Ha a forgalomba hozatali engedély jogosultja vagy a készítmény forgalmazója nem nyújtja be a (3) bekezdés szerinti, részletes gyártói minőségi bizonylatot vagy az állatgyógyászati készítmény minőségi bizonylata nem alkalmas a termék minőségének, ártalmatlanságának és hatékonyságának megítélésére, a NÉBIH a készítmény, illetve a készítmény adott tételének forgalmazását megtiltja, és erről értesíti az érintett tagállamokat és az EDQM-et.

(5) A gyártási tétel forgalmazását a NÉBIH engedélyével lehet megkezdeni. Az engedélyezés feltétele, hogy a kérelemben foglaltak megfeleljenek az (1)–(3) bekezdésben, valamint a 2., illetve 3. számú mellékletben foglalt követelményeknek."

33. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 87. § (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek, és a § a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az EDQM hivatalos listáján szereplő immunológiai állatgyógyászati készítményeket a NÉBIH – ha nem rendelkeznek más tagállam hatósági vizsgálati bizonylatával – a forgalomba hozatalt megelőzően gyártási tételenként megvizsgálja.

(5) A (4) bekezdés szerinti immunológiai állatgyógyászati készítmények hatósági vizsgálati bizonylattal kerülhetnek forgalomba.

(6) A NÉBIH gyártási tételenként megvizsgálja

a) az állami mentesítési programban felhasznált immunológiai állatgyógyászati készítményeket és

b) az állami felhasználásra kerülő, készletezett immunológiai állatgyógyászati készítményeket."

34. § (1) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 98. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A kábítószer R. és a prekurzor R. alapján kábítószerként kezelendő készítménynek, illetve kábítószer-prekurzornak minősülő hatóanyagokat, továbbá antibiotikum-hatóanyagot tartalmazó állatgyógyászati készítményeket állatorvos vagy gyógyszerész számára lehet reklámozni."

(2) A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 98. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) Kábítószert, kábítószer-prekurzort vagy pszichotróp anyagot, továbbá antibiotikum-hatóanyagot tartalmazó állatgyógyászati készítményből minta nem adható."

35. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet a következő 116/A. §-sal egészül ki:
„116/A. § A 76. § (7)–(10) bekezdése szerinti adatszolgáltatásra vonatkozó kötelezettséget első alkalommal a felhasználási adatok vonatkozásában 2022. március 15-ig kell teljesíteni, a 2022. februári időszakra vonatkozóan, az eladási adatok tekintetében első alkalommal 2022. március 1-ig kell teljesíteni, a 2021. naptári év vonatkozásában."

36. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 117. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § a következő (3) bekezdéssel egészül ki:
„(2) Ez a rendelet
a) az emberi, illetve állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó közösségi eljárások meghatározásáról és az Európai Gyógyszer Ügynökség létrehozásáról szóló, 2004. március 31-i 726/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet;
b) az emberi, illetve állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerkészítmények forgalomba hozatali engedélyére vonatkozó feltételek módosításainak vizsgálatáról szóló, 2008. november 24-i 1234/2008/EK bizottsági rendelet;
c) az állati eredetű élelmiszerekben előforduló farmakológiai hatóanyagok maradékanyag- határértékeinek meghatározására irányuló közösségi eljárásokról, a 2377/90/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, és a 2001/82/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 726/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2009. május 6-i 470/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet;
d) a farmakológiai hatóanyagokról és az állati eredetű élelmiszerekben előforduló maximális maradékanyag-határértékek szerinti osztályozásukról szóló, 2009. december 22-i 37/2010/EU bizottsági rendelet;
e) a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet;
f) a biocid termékekben található valamennyi létező hatóanyag szisztematikus vizsgálatára irányuló, az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben említett munkaprogramról szóló, 2014. augusztus 4-i 1062/2014/EU bizottsági rendelet
végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.
(3) Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja."

37. § A 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

1. 1/A. § (3) bekezdésében, 12. § (5) bekezdés n) pontjában, 31. § (2) bekezdés f) pontjában, 43. § (4) bekezdésében, 78. § (1) bekezdésében, 92. § (1) bekezdés e) pontjában, 107. §-ában, 112. § (3) bekezdésében, 114/A. § (7) bekezdésében, 114/D. § (1) bekezdés a) pontjában, 117. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében a „közösségi" szövegrész helyébe az „európai uniós" szöveg,
2. 3. §-ban az „amelynek használata állatorvosi felügyeletet igényel" szövegrész helyébe az „amelynek kiadása állatorvosi vényhez kötött" szöveg,
3. 4. § 8. és 29. pontjában, 14. § (5) bekezdés a) pontjában, 36. § (2) bekezdésében, 56. § (1) bekezdés b) pontjában, 77. §-ában, 102. §-ában, 108–109. §-ában, 114/A. § (5) bekezdésében a „Közösség" szövegrész helyébe az „Unió" szöveg,
4. 4. § 21. pontjában a „gyógyszert" szövegrész helyébe az „állatgyógyászati készítményt" szöveg,
5. 8. § (3) bekezdésében az „a NÉBIH az állat tekintetében engedélyezheti" szövegrész helyébe az „az állat tekintetében a NÉBIH engedélyezi" szöveg,
6. 11. § (3) bekezdésében a „470/2009/EK rendelet I., II. vagy III. mellékletében" szövegrész helyébe a „470/2009/EK rendelet és a 37/2010/EU rendelet engedélyezett anyagokat tartalmazó táblázatában," szöveg,

7. 12. § (2) bekezdésében és az (5) bekezdés p) pontjában a „470/2009/EK rendelet I., II. vagy III. mellékletébe" szövegrész helyébe a „470/2009/EK rendelet és a 37/2010/EU rendelet engedélyezett anyagokat tartalmazó táblázatába," szöveg,
8. 14. § (1) bekezdés a) pontjában, 15. § (1) bekezdésében, 24. § (1) bekezdés a) pontjában, 32. § (3) bekezdésében, 113. §-ában, 114. §-ában a „Közösségben" szövegrész helyébe az „Unióban" szöveg,
9. 21/A. § (1) bekezdésében a „járási hivatal" szövegrész helyébe a „NÉBIH" szöveg,
10. 1/A. § (3) bekezdésében, 25. § (4) bekezdésében, 110. §-ában, 112. § (1)–(2) bekezdésében, 114/C. § (4) bekezdés a) pontjában az „a közösségi" szövegrész helyébe az „az európai uniós" szöveg,
11. 29. § (7) bekezdés b) pontjában a „jogerőre emelkedését" szövegrész helyébe a „véglegessé válását" szöveg,
12. 55. § (1) bekezdésében a „Közösségen" szövegrész helyébe az „Unión" szöveg,
13. 56. § (3) bekezdésében az „Európai Közösség kölcsönös elismerési egyezményt kötött annak biztosítására, hogy az állatgyógyászati készítmény gyártója a helyes gyógyszergyártási gyakorlatnak legalább az európai közösségi" szövegrész helyébe az „Európai Unió kölcsönös elismerési egyezményt kötött annak biztosítására, hogy az állatgyógyászati készítmény gyártója a helyes gyógyszergyártási gyakorlatnak legalább az európai uniós" szöveg,
14. 59. § (3) bekezdésében az „f)–m) pontjában" szövegrész helyébe az „e), h), j)–n), és r) pontjában" szöveg,
15. 62. § (4) bekezdés c) pontjában, 85. § (8) bekezdésében, 106. §-ában a „közösségi" szövegrész helyébe az „uniós" szöveg,
16. 66. § (1) bekezdésében az „azt követően lehet, ha a forgalmazó hely működési engedélyezése iránti eljárásban a megyei kormányhivatal szakhatóságként ahhoz e rendeletben foglalt követelmények teljesítése esetén hozzájárul" szövegrész helyébe a „működési engedéllyel lehet" szöveg,
17. 68. § (2) bekezdés a) pontjában a „9. számú mellékletben található minta" szövegész helyébe a „74. § (3) és (5) bekezdés" szöveg,
18. 69. § (4) bekezdésében az „A szakhatósági hozzájárulásban" szövegrész helyébe az „Az engedélyben" szöveg,
19. 76. § (3) bekezdésében a „9. számú melléklet" szövegrész helyébe a „74. § (3) és (5) bekezdés" szöveg,
20. 79. § (3) bekezdésében a „gyűjti és elemzi" szövegrész helyébe a „gyűjti, kivizsgálja és elemzi" szöveg,
21. 81. § (1) bekezdés d) pontjában, 3. számú melléklet 5. RÉSZ B. cím 5. pontjában, a 4. számú melléklet 3. pont 3.1. alpontjában az „a Közösségben" szövegrész helyébe az „az Európai Unióban" szöveg,
22. 85. § (1) bekezdésében a „nagykereskedelmi" szövegrész helyébe a „kereskedelmi" szöveg,
23. 85. § (7) bekezdésében a „közösségi jog által megkövetelt GMP elveinek és útmutatóinak. A NÉBIH az általa kiadott GMP igazolásokat továbbítja az Európai Gyógyszer Ügynökség által működtetett közösségi" szövegrész helyébe az „uniós jog által megkövetelt GMP elveinek és útmutatóinak. A NÉBIH az általa kiadott GMP igazolásokat továbbítja az Európai Gyógyszer Ügynökség által működtetett európai uniós" szöveg,
24. 87. § (2) bekezdésében az „előállított, hatósági minőségi bizonylattal nem rendelkező élő vakcinák" szövegrész helyébe az „előállított, élő vakcinák" szöveg,
25. 98. § (3) bekezdés nyitó szövegrészében, valamint a (4) bekezdésében a „rendelvényre" szövegrész helyébe a „vényre" szöveg,
26. VIII. rész címében a „KÖZÖSSÉGI" szövegrész helyébe az „EURÓPAI UNIÓS" szöveg,
27. 111. § (1) bekezdésében és 114/A. § (2) bekezdésében az „a közösségi" szövegrészek helyébe az „az európai uniós" szöveg,
28. 114/K. § (9) bekezdésében a „járási népegészségügyi intézettel" szövegrész helyébe a „népegészségügyi hatáskörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatallal" szöveg,
29. 2. számú melléklet 2. RÉSZ I. cím, C alcím 1.2. pontjában az „a Magyar Élelmiszerkönyv közösségi előírások átvételét megvalósító kötelező előírásairól szóló" szövegrész helyébe az „az élelmiszerekben alkalmazható színezékekre vonatkozó," szöveg

lép.

38. § (1) Hatályát veszti a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

a) 4. § 34. pontja, 6. § (2) bekezdése, 9. § (4) bekezdése, 21/D. § (3) bekezdése, 21/E. § (2) bekezdése, 26. § (8) és (9) bekezdése, 29. § (3) bekezdése, 30. §-a, 47. § (1) bekezdése, 49. §-a, 50. § (2) bekezdés d) pontja, 66. § (4) és (7) bekezdése, 71. § (1) bekezdése, 73. § (1) bekezdése, 74. § (4) bekezdése, 84. §-a, 85. § (3) bekezdése, 87. § (1) bekezdése, 92–94. §-a, 95. § (2) bekezdése, 96–97. §-a, 98. § (8)–(9) bekezdése, 114/K. § (3)–(8) bekezdése, 114/S. §-a, 114/T. § (1) és (3) bekezdése, 9., 10. és 14. számú melléklete,

b) 11. § (6) bekezdésében az „ , és azt a járási hivatal által végzett ellenőrzésnél a hatóság rendelkezésére kell bocsátania” szövegrész,
c) 12. § (1) bekezdésében az „a közösségi jogszabályok szerint” szövegrész,
d) 22. §-ban az „Az állatgyógyászati készítmény forgalomba hozatalának engedélyezéséről szóló határozatot 210 napon belül kell meghozni.” szövegrész,
e) 27. § (2) bekezdésében az „Az ilyen állatgyógyászati készítmény újabb egy évre történő forgalomba hozataláról szóló határozatot 30 napon belül kell meghozni.” szövegrész,
f) 34. § (1) bekezdésében az „ , egy példányban” szövegrész,
g) 38. § (3) bekezdésében a „30 napon belül” szövegrész,
h) 62. § (3) bekezdésében az „a minisztérium hivatalos lapjában közleményben” szövegrész,
i) 82. § (4) bekezdésében a „közösségi” szövegrész,
j) 95. § (3) bekezdésében az „és (2)” szövegrész,
k) 8. számú melléklet I. fejezet „Kiadás” alcím 17. pont b) alpontjában az „ , a 9. számú mellékletben található minta szerinti” szövegrész.

(2) Hatályát veszti a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet
1. 14. §-a,
2. 21/D. § (1) bekezdésében az „A kérelemhez egy példányban csatolni kell a forgalmazni kívánt vérkészítmény(ek) címkéjét.” szövegrész,
3. 22–27. §-a,
4. 29. § (2) és (4)–(7) bekezdése,
5. 31. §-a,
6. 33–42. §-a,
7. 44. § (3) és (4) bekezdése,
8. 45. § (2) és (3) bekezdése,
9. 66. § (3) bekezdése,
10. 68. § (2) bekezdés a) pontja,
11. 85. § (4) és (6)–(8) bekezdése,
12. 88. §-a,
13. 110. §-a,
14. 114/B. § és az azt megelőző alcím 114/C. és 114/F. §-a,
15. 114/K. § (9) bekezdése,
16. 114/O. § (1)–(3) bekezdése.

Záró rendelkezések

39. § (1) Ez a rendelet – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.
(2) A 21. § (1) bekezdése és a 23. § (2) bekezdése az e rendelet kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba.
(3) Az 1. §, a 2. §, a 27. § (2), (3) és (5) bekezdése és a 38. § (2) bekezdése 2022. január 28-án lép hatályba.
(4) A 26. § (3) bekezdése 2024. január 1-jén lép hatályba.

40. § (1) Ez a rendelet a farmakológiai hatóanyagokról és az állati eredetű élelmiszerekben előforduló maximális maradékanyag-határértékek szerinti osztályozásukról szóló, 2009. december 22-i 37/2010/EU bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.
(2) Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

A honvédelmi miniszter 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelete a katonai jelképekről és jelzésekről, valamint a Magyar Honvédséghez köthető megjelölésekről és használatuk engedélyezéséről

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 81. § (2) bekezdés o) és v) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 107. §-ában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A csapatzászló

1. § (1) A csapatzászlót katonai tiszteletadás illeti meg.

(2) A csapatzászló részletes leírását az 1. melléklet tartalmazza.

2. § (1) A Magyar Honvédség csapatzászlóra jogosult szervezete

a) a dandár,

b) az ezred,

c) az önálló zászlóalj (osztály) és

d) az a)–c) pontban meghatározottakkal azonos jogállású honvédségi szervezet.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó honvédségi szervezet részére csapatzászló adományozását a Magyar Honvédség parancsnoka (a továbbiakban: MH PK) javaslatára a honvédelmi miniszter (a továbbiakban: miniszter) kezdeményezheti a köztársasági elnöknél.

2. A csapatzászló adományozása és használata

3. § (1) A csapatzászló átadása a nemzeti, állami és katonai ünnepek alkalmával, ünnepélyes keretek között történik.

(2) A csapatzászló adományozása iránti kérelmet a 2. § (1) bekezdése szerinti honvédségi szervezet vezetője a tervezett csapatzászló-átadási ünnepet megelőző 90 nappal az MH PK egyetértésével – a Magyar Honvédség Parancsnoksága központi személyügyi szerve útján – terjeszti fel a Honvédelmi Minisztérium (a továbbiakban: HM) katonai hagyományőrzésért felelős szervének, amely a kérelem beérkezésétől számított 30 napon belül – szakmai véleményével együtt – az adományozásra vonatkozó javaslatát előterjeszti a miniszternek.

(3) Az MH PK a 2. § (2) bekezdése szerinti honvédségi szervezetet érintő javaslatát a tervezett csapatzászló-átadási ünnepet 60 nappal megelőzően terjeszti fel a HM katonai hagyományőrzésért felelős szervének, amely a javaslat beérkezésétől számított 30 napon belül – szakmai véleményével együtt – az adományozásra vonatkozó javaslatát előterjeszti a miniszternek.

(4) A miniszter a csapatzászló adományozására vonatkozó előterjesztését a tervezett csapatzászló-átadási ünnepet 30 nappal megelőzően terjeszti fel a köztársasági elnökhöz.

4. § (1) A miniszter, az MH PK, illetve képviselőik a honvédségi szervezet csapatzászlójára elismerésként zászlószalagot köthetnek a honvédségi szervezet katonai szolgálattal összefüggő, huzamosabb időn át végzett kiemelkedő szakmai tevékenységének elismerésére állami és nemzeti ünnepeken, a Magyar Honvédelem Napján, valamint az adott honvédségi szervezet csapatünnepén, kiemelkedő jubileumi évfordulóján. A miniszter és az MH PK szalagjával adományozó okirat jár.

(2) A zászlószalagok részletes leírását a 2. melléklet tartalmazza.

5. § (1) A 4. §-ban meghatározottakon kívüli természetes személyek és más szervezetek a csapatzászlóval rendelkező honvédségi szervezet vezetőjének egyetértésével adományozhatnak zászlót vagy zászlószalagot a honvédségi szervezet részére, amely az 1. és 2. melléklet szerint zászlóval, illetve zászlószalagokkal nem lehet összetéveszthető, és amelynek elkészítéséről az adományozó gondoskodik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti zászlószalag 120 centiméternél nem lehet hosszabb, és a honvédségi szervezet 8 centiméter átmérőjű emblémája ráhímezhető.

(3) A zászló adományozásának a rendjét a 7. melléklet tartalmazza.

6. § (1) A honvédségi szervezet a csapatzászlót ünnepélyes katonai rendezvényeken, illetve a honvédségi szervezet vezetője által külön meghatározott esetekben kibontva használja.

(2) A csapatzászlót a honvédségi szervezet alkalmazása során, továbbá menetben a honvédségi szervezet vezetője által meghatározott módon, katonai rendezvényen két fő zászlókísérő által kell őrizni, egyéb esetben pedig a honvédségi szervezet törzsének körletében, a megfelelő tiszteletet kifejező körülmények között kell tárolni.

(3) A csapatzászlót mint a honvédségi szervezet tekintélyét és becsületét megtestesítő jelképet, óvni és védeni, veszély esetén pedig lehetőség szerint menteni kell.

7. § Ha a csapatzászló megsemmisül, illetve olyan mértékben sérül vagy rongálódik, hogy rendeltetésének már nem felel meg, a pótlása, illetve cseréje iránti kérelmet az MH PK-hoz kell előterjeszteni.

8. § A csapatzászló, az 5. §-ban meghatározottak kivételével a zászlószalag, a hadilobogó, valamint az árbócjelvények beszerzéséről a HM Védelemgazdasági Hivatal (a továbbiakban: HM VGH), a műszaki dokumentációjának elkészítéséről, javíttatásáról, esetleges cseréjéről és a csapatokhoz történő eljuttatásáról a Magyar Honvédség Parancsnoksága gondoskodik.

9. § (1) A honvédségi szervezet megszűnése esetén a csapatzászló az MH PK által kijelölt jogutód szervezetre száll. Jogutódlás hiányában a csapatzászlót a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum (a továbbiakban: HM HIM) részére megőrzés céljából át kell adni.

(2) Ha a honvédségi szervezet jogállása megváltozik – az (1) bekezdésben foglaltak kivételével – a csapatzászlót tovább használhatja. Ha a megszűnt honvédségi szervezet részeiből alegység kerül létrehozásra, a csapatzászlót a csapatmúzeumban kell elhelyezni.

(3) A HM HIM-nek átadott csapatzászlók – a vonatkozó előírások figyelembevételével – egyedi elbírálás alapján kikölcsönözhetők.

(4) A jogutód nélkül megszűnt honvédségi szervezet, illetve a honvédségi szervezet nélkül maradt egykori helyőrségek helyi önkormányzata, valamint civil szervezetei kérésére az eredeti csapatzászló másolatának elkészítése engedélyezhető azzal a feltétellel, hogy a korhű másolatok biztonságos elhelyezéséről, őrzéséről és erkölcsi méltóságáról a kérelmező helyi önkormányzat, illetve civil szervezet felel és gondoskodik. Ebben az esetben a csapatzászló-másolat elkészítésének, tárolásának, igénybevételének költségeit a kérelmező helyi önkormányzat, illetve civil szervezet köteles viselni.

3. A hadilobogó és árbócjelvények

10. § (1) A Magyar Honvédség hadihajói által használt hadilobogót katonai tiszteletadás illeti meg.

(2) A hadilobogó részletes leírását a 3. melléklet tartalmazza.

11. § (1) A hadihajók árbócjelvényként árbócszalagot, valamint az elöljárók jelenlétének jelzésére a következő árbócjelvényeket használják:

a) rangidős parancsnoki lengő,

b) miniszteri lengő.

(2) Az árbócjelvényeket valamennyi hadihajó az adott árbócjelvényre meghatározott szabályok szerint, egységesen használja.

(3) Az árbócjelvények részletes leírását a 3. melléklet tartalmazza.

4. A katonai járművek állami hovatartozásának jelzései

12. § (1) A felségjelet a Magyar Honvédség szárazföldi és vízi járműveinek (a továbbiakban: katonai jármű) felületein olyan méretben kell feltüntetni, hogy a jármű hovatartozása a földről és a levegőből egyaránt nagyobb távolságból felismerhető legyen.

(2) A felségjelet a katonai járművek függőleges vagy annak közeli állású síkjain úgy kell felfesteni, illetve felhelyezni, hogy a háromszögnek az alapjával szembeni csúcsa a jármű haladási irányába mutasson. Ezáltal bármilyen felületen elhelyezett felségjel a jármű haladási irányába mutató, ék alakú jelzésként is használható.

(3) A felségjelet
a) toronnyal rendelkező harcjárműveken a harcjármű tornyának két oldalán, a keresztirányú szimmetriavonalhoz képest 30°-ban előre vagy a torony hozzá legközelebbi szabad felületén,
b) egyéb kerekes és lánctalpas harcjárműveken és vontatókon a harcjármű keresztirányú szimmetriavonalához legközelebb eső szabad felületen,
c) terepjáró személy- és tehergépjárműveken a gépjármű két oldalán, az első ajtók keresztirányú szimmetriapontjában,
d) pótkocsikon, konténereken és egyéb eszközökön az eszköz oldalfelületének a keresztirányú szimmetriapontjában,
e) MS–25 AM aknamentesítő hajón a felső kormányállás és a hajóharang fölött,
f) tűzszerész járőrhajón a kódlobogó-tároló dobozon,
g) parancsnoki motorcsónakon a hajó tetején és a felépítményen mindkét oldalon
kell elhelyezni.

(4) A felségjel részletes leírását a 4. melléklet tartalmazza.

5. A történelmi zászlósor

13. § (1) A történelmi zászlósor elemeit az ünnepi eseménynek megfelelően
a) együtt,
b) részlegesen összeválogatva vagy
c) egyedileg
is meg lehet jeleníteni.

(2) A történelmi zászlósor elemeit, valamint azok leírását az 5. melléklet tartalmazza.

6. A Magyar Honvédséghez köthető megjelölések és használatuk engedélyezése

14. § (1) A Magyar Honvédséghez köthető megjelöléseket a 6. melléklet tartalmazza.

(2) A 6. melléklet szerinti, a Magyar Honvédséghez köthető megjelölést – a honvédelmi szervezetek kivételével – kizárólag a felhasználást megelőző miniszteri hozzájárulás alapján lehet használni.

(3) A (2) bekezdés szerinti hozzájárulás érdekében szükséges megkeresést a felhasználást megelőző 30. napig kell a miniszter részére megküldeni.

(4) A (3) bekezdés szerinti megkeresésben meg kell jelölni
a) azt, hogy melyik – a 6. mellékletben meghatározott – Magyar Honvédséghez köthető megjelölés kerülne használatra, és
b) a felhasználás
ba) céljának pontos leírását,
bb) időtartamát és
bc) helyszínét.

(5) A miniszter a (4) bekezdés szerinti megkeresésben foglaltak alapján dönt a felhasználáshoz történő hozzájárulásról.

15. § A HM emblémáját a HM-ben, a HM VGH-nál, a HM HIM-ben és a HM Tábori Lelkészi Szolgálatnál szolgálatot teljesítő állomány használhatja.

7. Záró rendelkezések

16. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

17. § Hatályát veszti a Magyar Honvédség jelképeiről és jelzéseiről szóló 3/1996. (IV. 12.) HM rendelet.

Dr. Benkő Tibor s. k.,
honvédelmi miniszter

1. melléklet a 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

A csapatzászló és a zászlószalagok

1. A csapatzászló
   1.1. A zászlólap
      1.1.1. 120 centiméter magas és 140 centiméter széles, műszál alapú fehér szatén anyagú téglalap, mindkét oldal közepén Magyarország címerével, amelyet jobbról cserfaág, balról olajfaág övez.
      1.1.2. A címer magassága a koronával együtt 57, szélessége a lombozattal együtt 58 centiméter. A címer selyem rátéttel, arany és ezüst színű hímzésekkel készül.
      1.1.3. A zászlólap széleit a hosszabb oldalakon 11-11, a rövidebb oldalakon 9-9, 10 centiméter alapú, 15 centiméterre benyúló piros és zöld lángnyelvből álló pártázat övezi. A lángnyelvek minden oldalon piros színnel kezdődnek és végződnek, a zászlólap négy sarkában a lángnyelveket zöld színű körcikk választja el.
      1.1.4. A zászlólapnak a rúdhoz nem illeszkedő, három szabad szélén 5 milliméteres nemzeti színű selyemzsinórból készült szegés van, két szabad csúcsán 10-10 centiméteres nemzeti színű selyembojttal.
      1.1.5. A zászlólapnak a pártázaton kívül eső fehér része a rúdon egyszer körülcsavarva, ahhoz 3 egymástól egyenlő távolságra lévő sorban 25-25-25 darab egyenletesen elosztott félgömb fejű sárgaréz szöggel van rögzítve.
   1.2. A zászlócsúcs
      1.2.1. 21 centiméter hosszú, stilizált levél formájú homokfúvott sárgaréz, mindkét oldalán Magyarország pajzstartók nélküli, barokk formájú, öntött bronz címerével.
   1.3. A zászlórúd
      1.3.1. 238 centiméter hosszú, henger alakú, skarlátszínűre lakkozott, alsó harmadánál szétcsavarható rúd. A szétcsavarás helyénél sárgaréz gyűrűk, alsó végén sárgaréz kupak zárja le.
   1.4. A csapatzászló grafikai megjelenítése

2. melléklet a 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

1. A zászlószalagok
   1.1. A Köztársasági Elnök szalagja
      1.1.1. 17 centiméter széles szatén szalag, közepén 20-25 centiméteres csokorba kötve, két ága 115-115 centiméter hosszú. A szalag piros-fehér-zöld színű, első ágán arannyal hímezve „MAGYARORSZÁG KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKE" felirattal. A második ágon arannyal hímezve az alakulat megnevezése és az adományozás évszáma található, alatta Magyarország 20 centiméter magasságú, 9,5 centiméter szélességű, rátétes kivitelű címerével.
   1.2. A honvédelmi miniszter szalagja
      1.2.1. 16 centiméter széles fehér szatén szalag, közepén 20-25 centiméteres csokorba kötve, két ága 100-100 centiméter hosszúságú. A szalag szabad ágait körben piros-zöld ék alakú, selyemmel hímzett pártázat szegélyezi, alján 10 centiméteres arany színű rojt található. A szalag ágai arannyal hímzettek, első ágán „MAGYARORSZÁG", a második ágon pedig „HONVÉDELMI MINISZTERE" felirat található, alatta a Honvédelmi Minisztérium 8 centiméter átmérőjű emblémájával.
   1.3. A Magyar Honvédség parancsnokának szalagja
      1.3.1. 20 centiméter széles vörös szatén szalag, közepén 30 centiméteres csokorba kötve, két ága 120-120 centiméter hosszú. A szalag mindkét ágán és a szalagcsokron arany hímzéssel balról babérág fonat, jobbról tölgyfaág fonat fut körbe. Az első ágon arany hímzéssel „MAGYAR HONVÉDSÉG PARANCSNOKA" felirat helyezkedik el, alatta a Magyar Honvédség 8 centiméter átmérőjű emblémájával. A szalag alját 10 centiméteres aranyrojt zárja.

3. melléklet a 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

A hadilobogók és árbócjelvények

1. A hadilobogó
   1.1. A hadilobogó műszál alapú fehér szaténból készül, mindkét oldalán az árbóc felé eső első harmadban Magyarország – a hadilobogó méretéhez arányított nagyságú – címerével, amelynek függőleges tengelye a lobogó első egyharmadának tengelyével esik egybe, vízszintes tengelye pedig a lobogó középvonalában helyezkedik el. A hadilobogólap szélein a hímzett pártázat ékeinek száma a hadilobogólap méretéhez arányított, befelé mutató piros-zöld színű. A sarkokban lévő felezett ékek színe zöld.
   1.2. A hadilobogó méretei:
      1.2.1. nagyhajók részére 80 × 100 centiméter,
      1.2.2. kishajók részére 60 × 80 centiméter,
      1.2.3. parancsnoki motorosok részére 31 × 40 centiméter.
   1.3. A hadilobogó grafikai megjelenítése

2. Az árbócszalag

2.1. Az árbócszalag 21 × 200 centiméteres képzeletbeli téglalapban elhelyezhető egyenlő háromszög alakú, vászon anyagú nemzeti színű szalag.

2.2. Az árbócszalag grafikai megjelenítése

3. A miniszteri lengő

3.1. A miniszteri lengő 60 × 80 centiméteres képzeletbeli téglalapban elhelyezhető, nemzeti színű, a felvonózsinórral ellentétes oldalon fecskefarokban végződő zászló, szélein nemzeti színű zsinórral szegélyezve.

3.2. A miniszteri lengő grafikai megjelenítése

4. A rangidős parancsnoki lengő

4.1. A rangidős parancsnoki lengő 60 × 80 centiméteres képzeletbeli téglalapon elhelyezhető, háromszög alakú, műszállal erősített fehér selyem anyagból készül, mindkét oldalán Magyarország hímzett címerével. A lengő felvonózsinór felőli vége 60 centiméter széles, és a háromszög csúcsa a 80 centiméter hosszú téglalap vízszintes középvonalának és a rövidebb, képzeletbeli oldalvonalának metszéspontjában van. A háromszög két befogója mentén 11-11, a rövidebb oldalon 7-7 egész, a három sarokban pedig 1-1 felezett, befelé mutató, ék alakú hímzett pártázat helyezkedik el. Az egész ékek piros és zöld, a felezett ékek zöld színűek.

4.2. A rangidős parancsnoki lengő grafikai megjelenítése

4. melléklet a 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

A felségjel

1. A felségjel egyenlő szárú, fehér szegéllyel keretezett háromszög, amelynek magassága a háromszög alapjának kétszerese. A befogók mentén piros és fehér sáv húzódik, amelyek szélessége az alap egyhatod része. A háromszög maradék területe zöld színű.
   1.1. A felségjel grafikai megjelenítése

2. Az alacsony láthatóságú felségjel alkalmazása esetén a felségjel három alapszínét (piros, fehér, zöld) a láthatóság feltételeinek biztosítása mellett – a felségjel eredeti alapjainak és méreteinek megváltoztatása nélkül – a szürke szín alábbi árnyalataival (RAL-színminta) kell kiváltani:
   2.1.1. RAL 3000 piros helyett RAL 7045 sötétszürke,
   2.1.2. RAL 9003 fehér helyett RAL 7047 világosszürke,
   2.1.3. RAL 6002 zöld helyett RAL 7046 sötétszürke.
   2.2. Az alacsony láthatóságú felségjel grafikai megjelenítése

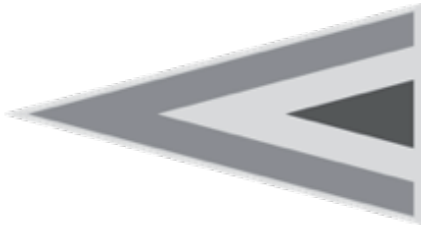

5. melléklet a 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

A történelmi zászlósor

1. Honfoglaláskori zászló
   1.1. A korban a fejedelmi szín mind a pusztai népeknél, mind a nyugati keresztény civilizációkban a vörös volt, és a vonatkozó jelképeket mindig a zászló csúcsán használták. A zászló csúcsán a vezető törzs (Árpád) szent állata, a turul figurája található. A mitikus madár alakját a rekonstrukció a híres rakamazi korong után ábrázolja. Befoglaló mérete: 105 × 230 cm.
2. I. (Szent) István király zászlaja
   2.1. A történelmi zászlósorban rekonstruált zászló egy, a X–XI. században általános királyi zászlótípust mutat, a fejedelmi vörös szín használatával és latin kereszttel a zászlócsúcson. A zászló igen nagy méretű, ez jellemző a fejedelmi zászlókra az egész középkorban. Befoglaló mérete: 105 × 230 cm.
3. Az Árpád-házi királyi zászló
   3.1. A kettős kereszt gótikus ívű talapzaton áll. A zászló formája úgynevezett banner típus. Ez az ábrázolás a Képes Krónikában maradt fenn, a zászló ennek alapján készült rekonstrukció. Mérete: a zászlólap 80 × 45 cm, felül 105 cm hosszan csíkba szabott.
4. Az Árpád-házi családi zászló
   4.1. Az Árpád-házi királyok kettős keresztes címere (és zászlaja), illetve sávozott családi címere és zászlaja párhuzamosan létezett a XVI. század végig. A vegyesházi királyok minden esetben a családi, tehát a sávozott zászlót, illetve címerrészt használtak, ezzel jelezték rokonságukat az Árpádokkal. Mérete: a zászlólap 80 × 75 cm, felül 70 cm hosszan csíkba szabott.

5. Az Anjouk királyi zászlaja
   5.1. Ez egy jellegzetes, középkori banner típusú zászló. Ezen a zászlón jelenik meg először, hogy vegyesházi uralkodók saját színeiket (címerüket) egyesítik az Árpád-házi királyok családi színeivel, jelen esetben a liliomos Anjou-címerrel. A zászlórúd felöli, részen jelenik meg az Anjouk felségjele, a külsőn az árpádsávos rész helyezkedik el. Mérete: a zászlólap 80 × 70 cm, felül 100 cm hosszan csíkba szabott.
6. Hunyadi János kormányzó zászlaja
   6.1. A zászló elméleti rekonstrukció, Hunyadi János 1453-as címere alapján készült, ahol is a családi hollós címert V. László (1453–1457) adományaként a bátorságot jelképező vörös oroszlánnal egészítették ki. Mérete: 120 × 120 cm.
7. I. Mátyás fekete seregének zászlaja
   7.1. A fekete sereg zászlaján az Árpád-házi családi sávokat, valamint a cseh királyság oroszlános címerét egyesítették egy negyedelt pajzsban, középen a család hollós címerével. A fecskefarkú zászló a Philostratus Krónikában fennmaradt miniatúra alapján készült. A sávok és az oroszlán eredetileg ezüstszínűek voltak, a miniatúrán azonban az ezüst oxidálódás miatt elfeketedett. A rekonstrukció a hagyományos színezést őrzi. Mérete: 80 × 150 cm.
8. Szigetvári Zrínyi Miklós főkapitányi zászlaja
   8.1. Zrínyi Miklós hadvezér olyan zászló alatt halt meg, amelynek egyik oldalán a császár, másikon az ország címere volt. A rekonstrukció a kor fecskefarkú zászlótípusát idézi, rajta a császári címerrel, előlapján a korabeli magyar királyság címerével. A zöld a kor kedvelt, leginkább a huszárság zászlóira emlékeztető szín. Befoglaló mérete: 85 × 190 cm.
9. Nyitra vármegyei nemesi felkelők zászlaja a török időkből
   9.1. A XVI–XVII. század jól ismert, fecskefarkú formájú zászlaja, zászlólapján a korra jellemző lángnyelves díszítőmotívumokkal, ami Európában Krisztus vércseppjeit szimbolizálja. A zászló alapszíne a vörös. A hátoldalán keresztre feszített Krisztus-ábrázolás látható, „E jelben győzni fogunk" felirattal és az 1660-as évszámmal. A zászló előlapján Nyitra vármegye címere látható. A zászló rekonstrukciója kortárs rajz alapján készült. Befoglaló mérete: 75 × 125 cm.
10. Bocskai hajdúinak hadnagyi standardja
    10.1. A zászló egy XIX. századi másolat alapján készült, ahol a hajdúkat jelképező oroszlán a császári erőket jelképező sast tépázza. Formája régies, valójában egy standard forma, amely rangjelző zászlóként szerepel a XVII. században. Mérete: a zászlólap 50 × 70 cm, felül 30 cm hosszan csíkba szabott.
11. Bethlen Gábor fejedelem zászlaja
    11.1. Az erdélyi fejedelem (1613–1629) és I. Gábor néven megválasztott magyar király (1620–1621) zászlajában a barokkos címerpajzsban az iktári Bethlen-család nyíllal átlőtt nyakú hattyúkat ábrázoló címerét az erdélyi nemzeteket szimbolizáló ábrázolások övezik. A címer felett a hercegi korona látható. A zászló lapján lángnyelvdíszítés, arany színű szegélyén felirat olvasható.
12. Thököly Imre fejedelem zászlaja
    12.1. A zászló egy XVII. századi erdélyi zászlónak a rekonstruált változata. Vörös-kék színe a Thököly-család címerszíneit idézi, egyik oldalán Thököly Imre grófi címere látható, amelyet atyja I. Lipóttól kapott, ezért kétfejű sas látható a szívpajzsában, hátoldalán pedig a magyar királyság lombkoronával ékesített címere van. Befoglaló mérete: 100 × 190 cm.
13. Gyalogsági zászló székely jelképekkel a XVII. század elejéről
    13.1. A gyalogsági zászló három egyenlő szélességű, kék-fehér-kék vízszintes sávból áll. A fehér sávon székely jelképek (két nyolcágú arany csillag, arany félhold), valamint egy arany András-kereszt látható. A zászló rekonstrukciója korabeli ábrázolás után készült, amely egy, a XVII. század elején íródott, s a Drezdai Királyi Könyvtárban őrzött zászlókódexben maradt fenn.
14. II. Rákóczi Ferenc fejedelem zászlaja
    14.1. A kortárs szóhasználatban „magyar módra vágott", azaz vörös-fehér sávozott zászlón a fejedelem jelmondata olvasható: „Iustam causam deus non derelinqvet" (Az igaz ügyet nem hagyja el az Isten). A zászló másik oldalán a fejedelem nevének rövidítése látható. A zászló a Nemzeti Múzeumban őrzött eredeti másolata. Mérete: 125 × 100 cm.

15. II. Rákóczi Ferenc lovasságának zászlaja
    15.1. A zászló a Pozsonyban található eredetinek a másolata. A fecskefarkú zászló előlapján a magyar királyság lombkoronás címere és a „Pro Libertate" felirat, hátlapján Rákóczi fejedelmi címere és a kibocsátás éve látható. A zászlólap a XVIII. század lovassági zászlóira jellemzően zöld, rajta a klasszikus lángnyelvdíszítés tulipánmotívummá torzult. Befoglaló mérete: 95 × 120 cm.
16. A Baranyay huszárezred XVIII. századi zászlaja
    16.1. A Baranyay huszárezrednek még az első zászlórendszeresítés, 1743 előtt adományozott ezredzászlajának másolata: a zászlót a címer és Szűz Mária alakja díszíti. A jellegzetes huszárzászló előlapján a kétfejű sas mellén a magyar királyi címer látható, hátlapján Madonna-ábrázolás. Befoglaló mérete: 70 × 90 cm.
17. A jászkun huszárok zászlaja az 1770-es évekből
    17.1. Mária Terézia alatt is állítottak fel új huszárezredeket, ezek egyikeként 1756-ban a Jászkun huszárezredet, amely 1775-ig létezett, 1765-től Török huszárezred néven. A zászló egyik oldala kék, másik vörös színű, mindkét oldalán Mária Terézia és fia, József társuralkodó egyesített névjele látható, fölöttük az osztrák főhercegi koronával. Befoglaló mérete: 55 × 80 cm.
18. Pest vármegyei nemesi felkelők zászlaja a napóleoni háborúk idejéből
    18.1. A nemesi felkelésre jellemzően régies stílusú zászló, amelynek egyik oldalán Magyarország patrónája, Szűz Mária ábrázolása látható, a másikon pedig Pest vármegye címere. A zászló korabeli szokásnak megfelelően festett, csúcsdíszén kétfejű császári sas található. Befoglaló mérete: 100 × 135 cm.
19. 1848-as lovassági csapatzászló
    19.1. A kezdetben nem egyforma 1848-as csapatzászlókat 1849-ben a minisztérium igyekezett egységesíteni. A zászló alapszíne fehér, a szélén farkasfogas pártázat fut, felirat nincs rajta. Az egyik oldalon Magyarország koszorúba foglalt címere, felette koszorún átdugott kard, a másik oldalon a Magyarok Védőasszonya ábrázolás látható. Ezt a változatot a Habsburg-ház trónfosztása után kezdték használni. Mérete: 85 × 95 cm.
20. 1869M magyar királyi honvéd zászlóaljzászló
    20.1. A kiegyezés után zászlóaljakban szerveződő Magyar Királyi Honvédség 1869M típusú zászlója nagy méretű előlapján a Magyar Szent Korona országainak középcímere látható, amelyet lebegő angyalok tartanak és felette a korona szintén lebeg, de hátlapján nem a magyar katonai hagyomány Szűz Máriája, hanem I. Ferenc József névjele szerepel. Ezeket a csapatzászlókat használták az első világháború idején, a frontvonalból 1915-ben vonták ki őket. Mérete: 130 × 155 cm.
21. 1938M magyar királyi honvéd lovassági zászló
    21.1. Az 1938 legvégén kibocsátott zászlórendelet 1939 januárjától rendszeresítette az új csapatzászlókat „mint a haza, a hazaszeretet és a hűség szent jelképeit". A honvéd lovassági zászló hátlapján a magyar középcímer található, amely ebben az esetben igénycímer, amely a Trianon előtti országot és a határok visszaállításának óhaját jelképezte. Mérete: 80 × 80 cm.
22. 1949M honvéd gyalogsági zászló
    22.1. A második világháború utáni időszak első rendszeresített honvéd zászlaja, amely a XVIII. századi huszárzászlók és az 1849-es trónfosztás utáni zászlók hagyományait egyesíti. Mindkét oldalán látható címer az úgynevezett Kossuth-címer, azaz egy korona nélküli kiscímer. 1949 márciusában rendszeresítették, augusztus 20-án azonban bejelentették az új, az utókor által Rákosi-címernek nevezett jelkép használatát, és a fenti csapatzászlócímer részét 1949 szeptemberétől az új címerrel takarták ki. Mérete: 120 × 140 cm.
23. Az 1956-os lyukas közepű zászló
    23.1. 1956 októberében a forradalom száműzte a Rákosi-címert a magyar állam jelképei közül. Helyette a Kossuth-címer visszaállítása történt meg, amelyet már az egyetemisták 16 pontos követelése is tartalmazott, s amely akkor a nemzeti szuverenitás jelképe volt, akárcsak a szovjet csapatok kivonása. A nemzeti zászlóból a forradalmárok egyszerűen kivágták a gyűlölt címert. Az így keletkezett lyukas zászló a forradalom első napján, valószínűleg a Bem téren jelent meg először, majd végigkísérte a harcokat. Mérete: 90 × 145 cm.
24. 1990M csapatzászló
    24.1. A rendszerváltás után a honvédség visszatért a régi jelképekhez. A zászló az 1949-es csapatzászló alapján készült, amely egyesítette az 1743-as és az 1848-as csapatzászló elemeit. Címerrésze a hatályos címernek a klasszikus 1848-as pajzstartókkal, azaz a tölgy- és babérkoszorúval való kiegészítése. Mérete: 120 × 140 cm.

6. melléklet a 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

A Magyar Honvédséghez köthető megjelölések

1. A Magyar Honvédség főparancsnoka lobogója
   1.1. A fehér alapszínű lobogólap mindkét oldalán Magyarország két angyal által tartott címere látható. A korona arany színű. A lobogólap széleit a hosszabb oldalakon 9-9, a rövidebb oldalakon 5-5, 19 centiméter alapú, 18 centiméterre benyúló, váltakozva piros és zöld ékekből álló pártázat övezi. A sarkokban a piros ékek között zöld körcikkszerű befejezés van. A lobogó magassága 140 centiméter, a hossza 220 centiméter. A címer magassága a koronával együtt 86 centiméter. A címertartó angyalok magassága 76 centiméter.
   1.2. A Magyar Honvédség főparancsnoka lobogója grafikai megjelenítése

2. A Honvédelmi Minisztérium emblémája
   2.1. A Honvédelmi Minisztérium emblémája Magyarország címere, melyet jobbról tölgyfaág, balról cserfaág övez. Felül félkörívben a „HONVÉDELMI", alul félkörívben a „MINISZTÉRIUM" felirat olvasható.
   2.2. A Honvédelmi Minisztérium emblémája grafikai megjelenítése

3. A Magyar Honvédség zászlója és emblémája
   3.1. A Magyar Honvédség emblémájának központi eleme a karmai között Szent István kardját tartó, kiterjesztett szárnyú turulmadár. Az elemet jobbról cserfaág, balról olajfaág övezi. Az ágak találkozási pontjában a nemzeti színű „Magyar Honvédség pajzs" található. Felül „A HAZÁÉRT", alul félkörívben a „MAGYAR HONVÉDSÉG" felirat olvasható. A Magyar Honvédség zászlólapja fehér színű, a zászló közepén a Magyar Honvédség emblémája került elhelyezésre.
   3.2. A Magyar Honvédség zászlólapja grafikai megjelenítése

3.3. A Magyar Honvédség emblémája grafikai megjelenítése

4. A Magyar Honvédség Parancsnoksága emblémája

4.1. Az embléma alapformája álló, hasított pajzs, alapszíne barna. A pajzs homorú tetejű, levágott sarkú, levágott félkör oldalú, csücskös talpú. Központi eleme a karmai között Szent István kardját tartó, kiterjesztett szárnyú turulmadár. A turulmadár fölött négy darab hatágú csillag található vízszintesen egymás mellett. Az elemet jobbról cserfaág, balról olajfaág övezi. Az ágak találkozási pontjában a nemzeti színű „Magyar Honvédség pajzs" található. A pajzs felső részének ívét követve fekete betűkkel „MAGYAR HONVÉDSÉG", az alsó részen „PARANCSNOKSÁGA" felirat olvasható (Century 751 No2 BT / bold). Az emblémát nemzeti színű szegély övezi. Az alacsony láthatóságú embléma esetén a pajzs alapszíne zöld, amelyen a Magyar Honvédség emblémája szürke színű. A pajzs szegélye, valamint a felirat fekete színű.

4.2. A Magyar Honvédség Parancsnoksága emblémája grafikai megjelenítése

4.3. A Magyar Honvédség Parancsnoksága alacsony láthatóságú emblémája grafikai megjelenítése

5. Honvéd Kadétprogram logója

5.1. A logó középen egy álló sas, kitárt szárnyakkal, melynek feje jobbra néz, karmában egy egyenes kardot tart. A sas alatt egy nyitott könyv található. A logó középen található figurális elemek zöld színűek. A sast körülveszi egy piros kör, amelyben felül „HONVÉD", alul „KADÉT PROGRAM" felirat látható arany színnel.

5.2. A Honvéd Kadétprogram logója grafikai megjelenítése

6. Országos Haditorna Verseny logója

6.1. A logó központjában egy férfialak található, a háta mögött egy pajzs, amely stilizált szárnyban folytatódik. A központi figura felett „ORSZÁGOS", alatta „HADITORNA", ez alatt balra zárt formában „VERSENY" felirat található. A teljes logó zöld színű.

6.2. Az Országos Haditorna Verseny logója grafikai megjelenítése

7. Honvédelmi tábor logója

7.1. A logót a „HONVÉDELMI TÁBOR" felirat alkotja, amely a képi ábrázolásban látható sajátságos betűkészlettel középre zárt formában került kialakításra. A „Honvédelmi" szóban szereplő „O" betű egy lőlapot jelképez, a „Tábor" szóban szereplő „Á" betű egy stilizált sátort ábrázol.

7.2. A Honvédelmi tábor logója grafikai megjelenítése

8. Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium emblémája

8.1. A pajzs alapja ovális, színe vörös. A vörös szín a bátorság és harciasság jelképe. A pajzs alján zöld hármas halom helyezkedik el, rajta kettős kereszttel, tövében aranyleveles koronával. A kettős kereszt jelképezi népünk szellemi és lelki egységét, hazánk ezeréves keresztény államiságát. A pajzsot cser tölgykoszorú fogja körbe. Jelképezi az ősök tiszteletét, a rendületlen kitartást a halhatatlanságot, a tölgy közvetítő szerepet tölt be ég és föld között. A fehér lúdtoll (penna) a tanulás-, tudásvágy, az átörökített, leírt tudás eszköze. A buzogány az uralom és a parancsnoki hatalom jelképe. A buzogány és a penna egyben utal arra, hogy az iskolában megszerzett tudás és képességek a haza védelmét szolgálják.

8.2. A Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium emblémája grafikai megjelenítése

9. Magyar Honvédség Önkéntes Tartalékos Rendszer logója

9.1. A kör alakú logó központjában egy tiszteletadást teljesítő alak található, amely függőlegesen kettő részre van osztva. A logó zöld fele a civil létet, míg a piros fele, amely a tiszteletadást teljesíti, a Magyar Honvédséghez való önkéntes tartozást szimbolizálja. A bal oldala vörös színű, a jobb oldala zöld színű. Az alak körül kettő gyűrű található. A külső, vörös színű gyűrű közvetlenül a logó szélén halad, míg a belső, zöld színű gyűrű a központi figurát övezi. A zöld színű gyűrű középvonalán fehér rombuszok találhatóak. A két gyűrű közötti sávban felül fekete „MAGYAR HONVÉDSÉG" felirat, alul fekete „ÖNKÉNTES TARTALÉKOS" felirat található, a feliratokat kettő darab négyágú csillag választja el. A teljes logó fehér színű.

9.2. A Magyar Honvédség Önkéntes Tartalékos Rendszer logója grafikai megjelenítése

7. melléklet a 15/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

A zászlóadományozás

1. A zászló adományozásához a társasági, műveleti vagy kiképzési egyenruhában – a tisztek és altisztek lehetőség szerint karddal felszerelve – kivonult (al)egység az ünnepség megtartására kijelölt helyszín vagy erre az alkalomra felállított sátor elé áll. A helyszín, a HM Tábori Lelkészi Szolgálat közreműködése esetén, lehet templom vagy kápolnasátor is.
2. A helyszín elé díszőrséget kell állítani. A zászlót, amelynek kelméje még csak néhány szeggel van a zászlórúdra erősítve és köré csavarva, egy altiszt (vagy az adományozó képviselője) tartja, akitől azt a zászlóvivők, valamint az őket kísérő díszszakasz csöndben átveszi, és a felsorakozott (al)egység arcvonala elé viszi.
3. A díszszakasz belép az (al)egység alakzatába. Ez után sor kerül a Himnusz eléneklésére.
4. Ha a HM Tábor Lelkészi Szolgálat közreműködésével történik az adományozás, akkor a zászló megáldása következik, amelynek során a zászlótartó fél térdre ereszkedve tartja a zászlót, a karddal felszereltek annak jeléül, hogy a zászló oltalmára és védelmére készek, kardot rántanak, a többiek pedig tiszteletadást teljesítenek. Az egyházi áldás(ok) befejezése után a tisztelgésből visszakozást kell vezényelni, a karddal felszereltek kardot rejtenek.
5. A zászlókíséret, továbbá valamennyi tiszt, századonként (vagy szakaszonként) minden altiszti és legénységi rendfokozatból egy-egy, illetve egy rendfokozat nélküli katona kivonul, és a kint, az arcvonal előtt álló asztalhoz megy, amelyre a zászló szögelésének megerősítésére szükséges eszközök (zászlószögek, kalapács) ki vannak készítve. A zászlótartó a zászlót az asztalra fekteti.
6. Ha a HM Tábori Lelkészi Szolgálat közreműködésével történik az adományozás, akkor először a lelkész(ek) 3-3 szeget ver(nek) a zászlórúdba. Ezt követően az (al)egység parancsnoka egyet a Szent Korona, egyet a Honvédség főparancsnoka és egyet az (al)egység nevében, utána pedig a jelen lévő meghívott vendégek, a tisztek rendfokozat és rangidő sorrendjében, végül pedig a 6. pontban foglalt, kiválasztott altisztek és a legénység alegységeik, illetve rendfokozat és rangidő sorrendjében egyet-egyet. Eközben megfelelő katonazene szól. A szegek beverése után a tisztek, altisztek és a legénység az alakzatba térnek vissza.
7. A zászlókíséret ezt követően az (al)egység arcvonala elé, középre viszi a zászlót, ahol az (al)egység parancsnoka azt meglengeti, miközben a felsorakozott állomány tiszteletadást teljesít. Ezt követően a parancsnok visszaadja a zászlót a zászlókíséretnek, és rövid beszédet mond, amelyben felszólítja a jelenlévőket, hogy a zászlót mint a dicsőség jelképét, becsüljék és gondosan őrizzék meg, szükség esetén pedig a végsőkig védelmezzék, és semmi szín alatt el ne hagyják.
8. Ha sor kerül zászlószalag(ok) felkötésére, az ezt követően történhet meg.
9. A zászló ezt követően az MH Alaki Szabályzatában meghatározott helyére lép, majd pedig az ünnepség a szokásos módon, Szózattal és esetleges díszmenettel zárul.

A honvédelmi miniszter 16/2021. (VIII. 11.) HM rendelete egyes honvédelmi ösztöndíjakról

A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény 238. § (2) bekezdés 18. és 39. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 107. §-ában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

a) *állományilletékes katonai szervezet:*

aa) az a honvédségi szervezet, ahol az önkéntes katona állományban van,

ab) a Mészáros Lázár-ösztöndíjas hallgató tekintetében a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) képviseletében eljáró honvédségi szervezet,

b) *hallgató:* az a nagykorú személy, aki nem katonai vagy rendvédelmi felsőfokú tanulmányokban vagy a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.) 10. §-a szerinti szakmajegyzékben szereplő, államilag elismert szakma megszerzésére irányuló szakképzésben vesz részt,

c) *honvédelmi szervezet:* a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 80. § 13. pontja szerint ekként meghatározott fogalom,

d) *honvédségi ösztöndíjas hallgató:* a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 2. § 12b. pontja szerinti személy,

e) *képző intézmény:* a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 2. § (1) bekezdése szerinti oktatást vagy az Szkt. 9. §-a szerinti szakmai oktatást folytató intézmény,

f) *Mészáros Lázár-ösztöndíjas hallgató:* az a honvédségi ösztöndíjas hallgató, akivel az 5. § (1) bekezdése szerinti ösztöndíjszerződés megköthető,

g) *minimálbér:* a tárgyévi kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló kormányrendeletben meghatározott minimálbér,

h) *önkéntes tartalékos:* az önkéntes műveleti tartalékos katona és az önkéntes területvédelmi tartalékos katona,

i) *önkéntes tartalékos ösztöndíjas:* az a honvédségi ösztöndíjas hallgató, akivel a 15. § (1) bekezdése szerinti ösztöndíjszerződés megköthető,

j) *szakmai felelős:* a szakmacsoporton belül a képzési követelmények meghatározásáért felelős honvédelmi szervezet,

k) *tanulmányi támogatás:* a honvédelmi szervezet által ösztöndíjszerződés alapján nyújtott hozzájárulás.

2. A Mészáros Lázár-ösztöndíj

2. § Az MH személyi állományának utánpótlásához szükséges – a katonai oktatást folytató intézményekben nem megszerezhető végzettséget igénylő – beosztások feltöltése érdekében Mészáros Lázár-ösztöndíj (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: ösztöndíj) biztosítható.

3. § (1) A Magyar Honvédség Parancsnoksága (a továbbiakban: MHP) központi személyügyi feladatok ellátására kijelölt szerve az ösztöndíj elnyerésére szolgáló pályázati felhívást (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: pályázati felhívás) a Honvédelmi Minisztérium (a továbbiakban: HM) hivatalos honlapján és a HM által kezelt közösségimédia-profilon kell közzétenni, valamint meg kell küldeni az érintett képző intézményeknek a saját honlapjukon, valamint belső elektronikus hálózatukon való megjelentetés céljából, továbbá az MHP részére a toborzóirodákhoz való eljuttatás érdekében.

(2) A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a jelentkezés feltételeit, az alkalmassági vizsgálat kötelezettségét, a konkrét szakot, szakirányt, specializációt, szakképzés esetében képzési területet, ágazatot, a pályázat benyújtásának módját, határidejét, egyéb feltételeit, továbbá az ösztöndíjszerződés alapján adható tanulmányi támogatás összegét és az ösztöndíjjal támogatott időszakot.

(3) A pályázati felhívás tartalmazza továbbá az ösztöndíjra pályázatot benyújtó hallgatónak felhívását – a Hjt. 31. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, a szolgálati viszony létesítésére vonatkozó feltételekre figyelemmel – a büntetlen előélet és a magyar állampolgársággal való rendelkezés fennállásának igazolására.

(4) A pályázati felhívásban szereplő igazolások képző intézménytől való beszerzésére a pályázót fel kell hívni a pályázati felhívásban.

(5) A hiányosan vagy hibásan kitöltött pályázatok hiánypótlására a hiánypótlásra való felszólítástól számított 5 munkanapon belül van lehetőség, amelyet az állományilletékes katonai szervezethez kell benyújtani. A hiánypótlásra a pályázót az állományilletékes katonai szervezet szólítja fel. A határidőn túl benyújtott vagy a hiánypótlás ellenére hiányosan, de még határidőben benyújtott pályázatokat érvénytelen pályázatként ki kell zárni.

(6) Az érvénytelen pályázatok kizárásáról az állományilletékes katonai szervezet a pályázati anyagok visszaküldésével értesíti a pályázót.

4. § Az elutasított pályázati anyagot – ideértve az MH parancsnoka (a továbbiakban: MH PK) által jóvá nem hagyott és az alkalmatlan minősítés miatt kizárt pályázó anyagát is – az elutasítás indokait magában foglaló értesítéssel együtt a pályázók részére az állományilletékes katonai szervezet visszaküldi. Az alkalmasnak minősített pályázókat az állományilletékes katonai szervezet értesíti a pályázatuk elfogadásáról, és egyben tájékoztatja őket az alkalmassági vizsgálat végrehajtásáról, valamint az ösztöndíjszerződés megkötésének helyéről és idejéről.

5. § (1) Az ösztöndíjszerződés azzal a hallgatóval köthető meg, aki

a) 18. életévét betöltötte,

b) cselekvőképes,

c) magyar állampolgár,

d) büntetlen előéletű,

e) állandó belföldi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik,

f) megfelel a honvédségi ösztöndíjas hallgatókra vonatkozó egészségi, pszichikai és egyéb alkalmassági követelményeknek,

g) hazai iskolarendszerű szakmai oktatásban tanulmányokat folytató, tanulói jogviszonyban álló vagy hazai felsőoktatási intézmény nappali képzésén vesz részt,

h) folyamatos tanulmányok folytatását – kivéve a 6. § (6) bekezdése szerinti halasztás esetét – vállalja,

i) vállalja, hogy a képzés befejezését követően az MH-val létesített szerződéses szolgálati viszonyát legalább az ösztöndíj folyósításával megegyező ideig fenntartja, és

j) nem részesül az önkéntes tartalékos ösztöndíjban.

(2) Az ösztöndíjat elnyert hallgatóval legkésőbb a tanév vagy félév második hónapjának utolsó napjáig, a tanév vagy félév kezdetére visszamenő hatállyal lehet ösztöndíjszerződést kötni.

(3) Nem köthető ösztöndíjszerződés azzal a hallgatóval, aki korábban részesült az ösztöndíjban, továbbá akivel szemben büntetőeljárás – ide nem értve a magánvádas vagy pótmagánvádló vádindítványa alapján indult eljárást – van folyamatban, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig.

6. § (1) Ha az ösztöndíjas hallgató bejelenti az állományilletékes katonai szervezetnek a tanulmányai megszakítását, akkor az állományilletékes katonai szervezetnek haladéktalanul intézkedni kell az ösztöndíjszerződés megszüntetéséről.

(2) Az ösztöndíjas hallgató legfeljebb két félév halasztására irányuló szándékát az arra okot adó körülmény bekövetkezésétől számított 10 napon belül az állományilletékes katonai szervezetnek be kell jelenteni, ideértve a tanulmányai folyamatosságát befolyásoló egyéb olyan tényt, amely mellett fenn kívánja tartani a hallgatói jogviszonyát. Az ösztöndíjas hallgató a bejelentésével egyidejűleg az ösztöndíjszerződés módosítását kell kérelmeznie az állományilletékes katonai szervezettől. Az ösztöndíjszerződés módosítását megelőzően az állományilletékes katonai szervezet kikéri a szakmai felelős hozzájárulását.

(3) A (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a szakmai felelős a kérelemben foglalt körülményeket – így különösen az ösztöndíjas hallgatónak való felróhatóságot, valamint az előadott okok, indokok MH általi elfogadhatóságát, illetve a szolgálati érdekkel való összeegyeztethetőségét – figyelembe véve foglal állást.

(4) A szakmai felelős hozzájárulása esetén az ösztöndíjszerződés akkor módosítható, ha az ösztöndíjas hallgató

a) az ösztöndíjszerződésben előírt határidőben – ideértve a külföldi tanulmányok során keletkezett tantárgyi elmaradást is – nem szerezte meg az általa vállalt végzettséget vagy szakképzettséget, és annak két féléven vagy féléven belüli teljesítésére a kérelemben foglalt nyilatkozattal kötelezettséget vállal, továbbá hallgatói jogviszonya nem szünetel,

b) családi, szociális körülményeiben olyan változás állt be, amely miatt tanulmányait nem az előírt határidőben, hanem legfeljebb két félév halasztással tudja csak befejezni, továbbá hallgatói jogviszonya szünetel.

(5) A szakmai felelős hozzájárulása esetén a kérelemben foglaltak szerint az ösztöndíjszerződést módosítani kell. Ha a hallgatói jogviszony szünetelésének időtartama alatt az ösztöndíjas hallgató részére ösztöndíj nem kerül folyósításra, a szünetelés időtartama nem számít be az ösztöndíjszerződés alapján kötelezően szolgálati viszonyban töltendő időbe.

(6) Ha a félévet halasztó ösztöndíjas hallgató a halasztás időtartama alatt aktív jogviszonnyal rendelkezik, az ösztöndíj folyósításra kerül. Passzív jogviszonnyal járó félévet halasztó ösztöndíjas hallgatót a halasztás időtartamára az ösztöndíj nem illeti meg.

7. § (1) Az ösztöndíjszerződést az MH PK által jóváhagyott és az alkalmassági vizsgálaton alkalmas minősítéssel rendelkező pályázóval az állományilletékes katonai szervezet köti meg.

(2) Az ösztöndíjszerződések megkötésével, módosításával, felmondásával, végrehajtásával kapcsolatos személyügyi, tanulmányi, pénzügyi és számviteli feladatokat az állományilletékes katonai szervezet látja el.

(3) Nem minősül ösztöndíjszerződés-módosításnak az ösztöndíjas hallgató juttatásainak jogszabály szerinti emelése, amelyről az állományilletékes katonai szervezet írásbeli tájékoztatást küld az ösztöndíjas hallgató részére.

8. § Az ösztöndíjas hallgatót az ösztöndíjszerződés megkötésekor vagy az azt követő 10 napon belül írásban tájékoztatni kell az ösztöndíjszerződésének fennállása alatt őt esetlegesen megillető szociális és egészségügyi ellátásokról.

9. § (1) Az ösztöndíj havi összege az ösztöndíjszerződésben meghatározott félév megkezdésétől a képző intézmény által kiállított, a képzés várható befejezéséről szóló igazolás alapján a szerződéses állományba vétel időpontjáig, de legfeljebb a tanulói vagy a hallgatói jogviszony megszűnését követő három hónapig

a) a felsőoktatási intézmény hallgatója esetében a minimálbér 100%-a,

b) a szakképző intézmény tanulója esetében a minimálbér 50%-a.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően nem illeti meg a hallgatói jogviszonyát szüneteltető ösztöndíjas hallgatót az ösztöndíj a 6. § (4) bekezdés a) pontja és a 6. § (6) bekezdése szerinti szünetelés időtartamára.

(3) A következő tanév vagy félév megkezdését követően a hallgatói vagy tanulói jogviszony igazolás bemutatását követően folyósítható ismét az ösztöndíj. A hallgatói vagy tanulói jogviszony igazolást a tanév vagy félév kezdetét követő 15 munkanapon belül kell eljuttatni az állományilletékes katonai szervezet részére. A benyújtásra előírt határidő jogvesztő.

10. § (1) Az ösztöndíjat

a) havonta előre, legkésőbb a tárgyhó 10. napjáig – a tanulmányi szünidőket is beleértve –,

b) az a) ponttól eltérően első alkalommal az ösztöndíjszerződés megkötését követő hónap 10. napjáig a félév megkezdésére visszamenő hatállyal,

c) az a) ponttól eltérően a soron következő félévre beiratkozást követően a hallgatói vagy tanulói jogviszony igazolás bemutatása után legkésőbb a tárgyhót követő hónap 10. napjáig a félév megkezdésére visszamenő hatállyal

kell az ösztöndíjas hallgató ösztöndíjszerződésében megjelölt, saját nevére szóló fizetési számlájára átutalni.

(2) Az ösztöndíj a szerződéses szolgálati viszony létesítés feltételeinek történő megfelelésre hivatkozva legfeljebb a jogviszony megszűnését követő harmadik hónap végéig folyósítható.

11. § (1) Az ösztöndíjas hallgatót a részére kifizetett ösztöndíj teljes összegével megegyező mértékű megtérítési kötelezettség terheli, ha

a) önhibájából az ösztöndíjszerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesíti – az előírt végzettséget vagy szakképzettséget határidőn belül nem szerzi meg, illetve tanulmányait megszakítja –, és szerződéses szolgálati viszonya a Hjt. 59. § (1) bekezdés b) pontja, 68. § (1) bekezdés e)–g), i), k)–m) vagy p) pontja alapján szűnik meg,

b) az ösztöndíjas szerződése vagy a szerződéses szolgálati viszonyának megszüntetésére neki felróható okból kerülne sor.

(2) Ha az ösztöndíjas hallgató a szerződéses szolgálati viszonyát az ösztöndíjszerződésben vállalt idő előtt – az (1) bekezdésben meghatározottakon kívüli okból – megszünteti – ide nem értve a (3) foglalt esetet –, az ösztöndíjszerződés alapján részére folyósított tanulmányi támogatásnak a még le nem szolgált időre eső időarányos összegét köteles visszafizetni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően megtérítési kötelezettség nem terheli az ösztöndíjas hallgatót, ha
a) az MH-val létesített szerződéses szolgálati viszonya önhibáján kívül szűnik meg,
b) a szerződéses szolgálati viszonya az MH-val történő hivatásos szolgálati viszony létesítése miatt a törvény erejénél fogva szűnik meg,
c) az önkéntes tartalékos ösztöndíj elnyerése miatt szünteti meg a szerződését,
d) elhalálozik.

(4) Az ösztöndíjas hallgató a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott okról az állományilletékes katonai szervezet felé bejelentési kötelezettséggel tartozik.

(5) Ha az ösztöndíjas hallgató a Hjt. 35. §-a alapján létesített szolgálati viszonyának a Hjt. 38. § (4a) bekezdése szerinti megszüntetése miatt a tanulmányi támogatás visszakövetelésére kerül sor, az állományilletékes katonai szervezet az esedékessé válástól számított 30 napon belül fizetési felszólításban felhívja az állomány megtérítésre kötelezett tagját, továbbá tájékoztatja a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 9/2013. (VIII. 12.) HM rendelet (a továbbiakban: Hjt. vhr.) 25/A. §-ában foglalt megtérítési kötelezettség alóli mentesítés lehetőségéről, a Hjt. vhr. 116. és 117. §-ában foglalt fizetési könnyítés lehetőségéről, valamint a visszafizetés elmulasztásának következményeiről.

(6) A megtérítési kötelezettségekből adódó követelést a központi személyügyi feladatok ellátására kijelölt honvédelmi szervezet tartja nyilván.

3. Az önkéntes tartalékos ösztöndíj

12. § A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 1. melléklete szerinti intézményben nappali, esti, levelező munkarendű vagy távoktatásos formájú felsőoktatási alapképzésben, mesterképzésben vagy osztatlan képzésben tanulmányokat folytató hallgató vagy iskolai rendszerű, nappali formájú, az Szkt. 10. §-a szerinti szakmajegyzékben szereplő államilag elismert szakma megszerzésére irányuló szakképzésben részt vevő nagykorú tanuló érdeklődésének a honvédelmi tevékenység felé orientálása és a katonai alapismereteket alkalmazni képes önkéntes tartalékosok számának növelése érdekében önkéntes tartalékos ösztöndíj (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: önkéntes tartalékos ösztöndíj) biztosítható.

13. § (1) Az MHP toborzásért és pályára irányításért felelős szerve az önkéntes tartalékos ösztöndíj pályázati felhívását (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: pályázati felhívás) a HM hivatalos honlapján és a HM által kezelt közösségimédia-profilon kell közzétenni, valamint meg kell küldeni az érintett képző intézményeknek a saját honlapjukon, valamint belső elektronikus hálózatukon való megjelentetés céljából, továbbá az MHP részére a toborzóirodákhoz való eljuttatás érdekében.

(2) A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell
a) a jelentkezés feltételeit, különösen azt, hogy az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés megkötésének feltétele az önkéntes tartalékos szolgálati viszony fennállása vagy létesítése,
b) a pályázat benyújtásának módját,
c) a pályázat benyújtásának határidejét,
d) a pályázat benyújtásának egyéb feltételeit,
e) a pályázathoz szükséges dokumentumokat,
f) az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés alapján adható ösztöndíj összegét,
g) az ösztöndíj folyósításának rendjét,
h) az ösztöndíjjal támogatható leghosszabb időtartamot,
i) azt, hogy az önkéntes tartalékos katona egy honvédségi szervezet állományába kerül,
j) az önkéntes tartalékos nyilatkozatát, hogy mely önkéntes tartalékos jogviszonyt tölt be, és
k) az alapkiképzés, az önkéntes tartalékos tiszti, illetve önkéntes tartalékos altiszti alaptanfolyam moduljainak leírását, az egyes kiképzési és vizsgakövetelményeket.

(3) A pályázati felhívásban szereplő igazolásokat a pályázó szerzi be.

(4) A hiányosan vagy hibásan kitöltött pályázat hiánypótlására a hiánypótlásra való felszólítástól számított 5 munkanapon belül van lehetőség. A hiánypótlásra az MHP toborzásért és pályára irányításért felelős szerve szólítja fel a pályázót. A határidőn túl vagy a hiányosan beérkező pályázat nem fogadható be.

14. § (1) Az elutasított pályázati anyagot az elutasítás indokait magában foglaló értesítéssel együtt a pályázó részére az MHP toborzásért és pályára irányításért felelős szerve küldi vissza.

(2) A nyertes pályázóval – ide nem értve a már önkéntes tartalékos szolgálati viszonyban álló nyertes pályázót – önkéntes területvédelmi tartalékos állománykategóriába tartozó ösztöndíj esetén az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés megkötéséig, önkéntes műveleti tartalékos állománykategóriába tartozó ösztöndíj esetén az alapkiképzés mielőbbi időpontban történő végrehajtása érdekében legkésőbb a tárgyév június 30-ig az állományilletékes katonai szervezet önkéntes tartalékos szolgálati viszonyt létesít.

(3) Ha a nyertes pályázó önkéntes műveleti tartalékos szolgálati viszonyban áll, az MHP tájékoztatja a pályázat elnyeréséről az önkéntes tartalékos szerződése szerinti katonai szervezetet az állományilletékes katonai szervezet állományába történő átszerződés lebonyolítása érdekében.

15. § (1) Önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés azzal az önkéntes tartalékossal köthető, aki

a) az Nftv. 1. melléklete szerinti intézményben nappali, esti, levelező munkarendű vagy távoktatásos formájú felsőoktatási alapképzésében, mesterképzésében vagy osztatlan képzésében hallgatói jogviszonyban vagy iskolai rendszerű, nappali formájú szakmai szakmajegyzéken szereplő szakmára felkészítő vagy szakosító képzésben a szakképző iskolával tanulói jogviszonyban áll, és esetében a hallgatói vagy tanulói jogviszonyából legalább a d) pont szerinti alapkiképzés és a 16. § (4) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítéséig az ösztöndíjszerződés megkötésének az időpontjában szükséges idő rendelkezésre áll,

b) az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződésben meghatározott végzettség vagy szakképzettség megszerzését vállalja,

c) önkéntes tartalékos szolgálati viszony fenntartását vállalja legalább az ösztöndíjszerződésben meghatározott végzettség vagy szakképzettség megszerzését követően az ösztöndíjjal támogatott tanulmányokkal megegyező ideig,

d) vállalja, hogy az önkéntes műveleti tartalékos katona esetében az MH Egységes Alapkiképzési Programjában meghatározott 1. ciklusra vonatkozó ciklusvégi vizsga követelmények teljesítését vagy az önkéntes területvédelmi tartalékos katona esetében az alapfelkészítés (a továbbiakban együtt: alapkiképzés) teljesítését az ösztöndíjszerződés megkötésétől számított 12 hónapon belül igazolja,

e) vállalja a 16. § (4) bekezdésében foglalt feltételek teljesítését, és

f) nem részesül Mészáros Lázár-ösztöndíjban.

(2) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjat elnyert pályázóval – feltéve, hogy a pályázó nem áll önkéntes tartalékos szolgálati viszonyban – az állományilletékes katonai szervezet legkorábban az önkéntes tartalékos szolgálati viszony létesítését követő naptól köthet ösztöndíjszerződést.

(3) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjas az (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétel teljesítését az ösztöndíjszerződés megkötését követő 12 hónap elteltével köteles igazolni.

(4) A (3) bekezdésben foglalt kötelezettség elmulasztása esetén az MH az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződését azonnali hatállyal felmondhatja.

(5) Ha az önkéntes tartalékos ösztöndíjas önhibáján kívüli okból nem képes az (1) bekezdés d) pontja szerinti igazolást benyújtani, akkor – az (4) bekezdéstől eltérően – a 17. § (4) bekezdés d) pontja alapján a halasztási kérelem szerint a tartalékos ösztöndíjszerződést módosítani kell.

16. § (1) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződést az MH képviseletében a nyertes pályázóval az állományilletékes katonai szervezet köti meg.

(2) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződések megkötésével, módosításával, felmondásával, végrehajtásával kapcsolatos személyügyi, tanulmányi és pénzügyi feladatokat – ideértve a pénzügyi tervezést, az ösztöndíjak elszámolását, kifizetését, a költségkimutatást, továbbá az önkéntes tartalékos beosztás tervezésével kapcsolatos feladatokat – az állományilletékes katonai szervezet látja el.

(3) Nem minősül az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés-módosításnak az önkéntes tartalékos ösztöndíjas juttatásainak jogszabály szerinti emelése, amelyről az állományilletékes katonai szervezet írásbeli tájékoztatást küld az önkéntes tartalékos ösztöndíjas részére.

(4) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjas a Hjt. 216. § (3) bekezdése figyelembevételével az önkéntes tartalékos beosztásra történő felkészítése céljából az önkéntes tartalékos tiszti vagy önkéntes tartalékos altiszti alaptanfolyam mindkét modulját köteles sikeresen teljesíteni az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződésben meghatározott iskolai végzettség megszerzésének időpontjáig.

17. § (1) Ha az önkéntes tartalékos ösztöndíjas bejelenti az állományilletékes katonai szervezetnek a tanulmányai megszakítását, akkor az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés megszüntetéséről és a megtérítési kötelezettség teljesítésére irányuló felszólításáról intézkedni kell.

(2) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjas a hallgatói jogviszonyának legfeljebb két félévre irányuló halasztási szándékát az arra okot adó körülmény bekövetkezésétől számított 10 napon belül az állományilletékes katonai szervezetnek köteles bejelenteni, ideértve a tanulmányai folyamatosságát befolyásoló egyéb olyan tényt, amely mellett fenn kívánja tartani a hallgatói jogviszonyát. Az önkéntes tartalékos ösztöndíjas bejelentésével egyúttal az ösztöndíjszerződés megszüntetése helyett annak módosítását kell kérelmeznie az állományilletékes katonai szervezettől.

(3) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjas kérelmének engedélyezése során az állományilletékes katonai szervezet a kérelemben foglalt körülményeket – így különösen az önkéntes tartalékos ösztöndíjasnak való felróhatóságot, valamint az előadott okok, indokok MH általi elfogadhatóságát, illetve a szolgálati érdekkel való összeegyeztethetőségét – figyelembe véve foglal állást.

(4) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés az önkéntes tartalékos ösztöndíjas kérelmében megjelölt méltányolható körülményre figyelemmel akkor módosítható, ha az önkéntes tartalékos ösztöndíjas

a) az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződésben előírt határidőben nyelvvizsga hiányában nem szerezte meg az általa vállalt végzettséget vagy szakképzettséget, és annak egy éven belüli megszerzésére a kérelemben foglalt nyilatkozattal kötelezettséget vállal,

b) szakmai ismeretei bővítése céljából legfeljebb két félév időtartamban külföldi tanulmányokat folytat,

c) családi, szociális körülményeiben olyan változás állt be, amely miatt tanulmányait nem az előírt határidőben, hanem legfeljebb két félév vagy tanév halasztással tudja csak befejezni,

d) önhibáján kívüli okból nem tud az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződésben vállalt igazolási kötelezettségének eleget tenni.

(5) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés módosítását megalapozó méltányolható körülmény hiányában az önkéntes tartalékos ösztöndíjas kérelmét el kell utasítani, és az állományilletékes katonai szervezetnek az ösztöndíjszerződés megszüntetéséről kell intézkednie.

(6) Ha az önkéntes tartalékos ösztöndíjas kérelmében foglalt indok megalapozott, az állományilletékes katonai szervezet a halasztást engedélyezi, és ezzel egyidejűleg az ösztöndíjszerződést módosítani kell. A halasztott időszak nem számít be a kötelezően szolgálati viszonyban töltendő időbe.

18. § (1) Az ösztöndíj az ösztöndíjszerződésben meghatározott végzettség vagy szakképzettség megszerzéséig az önkéntes tartalékos szolgálati viszony fennállása alatt – a (3) bekezdés kivételével – illeti meg az önkéntes tartalékos ösztöndíjast.

(2) A HM az önkéntes tartalékos ösztöndíjas részére az ösztöndíjszerződés megkötésének napjától az (1) bekezdésben meghatározott időtartamra ösztöndíjat folyósít, amelynek havi mértéke az adott félév vagy tanév kezdetének időpontja szerinti minimálbér 30%-a.

(3) A 17. § (6) bekezdése szerint engedélyezett tanulmányi halasztás időtartamára az önkéntes tartalékos ösztöndíjast nem illeti meg ösztöndíj.

(4) Az ösztöndíj a tanítási vagy képzési évben – az adott félév vagy tanév teljes idejére, beleértve a tanítási szüneteket is – annak az önkéntes tartalékos ösztöndíjasnak folyósítható, aki az állományilletékes katonai szervezet részére 10 napon belül megküldi

a) a félév megkezdését követően az oktatási intézmény által kiállított hivatalos igazolást az adott tanulmányi félévre vonatkozó iskolalátogatási vagy hallgatói jogviszony fennállásáról,

b) a félév lezárását követően a félév vagy tanév sikeres lezárásáról szóló, az oktatási intézmény által kiállított hivatalos igazolást.

(5) Az ösztöndíjat

a) havonta előre, legkésőbb a tárgyhó 10. napjáig – a tanulmányi szünidőket is beleértve –,

b) az a) ponttól eltérően első alkalommal az ösztöndíjszerződés megkötését követő hónap 10. napjáig, a félév megkezdésére visszamenő hatállyal,

c) az a) ponttól eltérően a soron következő félévre beiratkozást követően a hallgatói vagy tanulói jogviszony igazolás bemutatása után legkésőbb a tárgyhót követő hónap 10. napjáig, a félév megkezdésére visszamenő hatállyal

kell az önkéntes tartalékos ösztöndíjas ösztöndíjszerződésében megjelölt, saját nevére szóló fizetési számlájára átutalni.

(6) Az ösztöndíj a szerződéses szolgálati viszony létesítés feltételeinek történő megfelelésre hivatkozva legfeljebb a jogviszony megszűnését követő harmadik hónap végéig folyósítható.

(7) Ha az önkéntes tartalékos ösztöndíjas a (4) bekezdés szerinti igazolás leadását elmulasztja, és azt felszólítás ellenére sem teljesíti, a felszólítást követő 10 munkanapon belül az önkéntes tartalékos ösztöndíjszerződés a mulasztás miatt felmondásra kerül.

19. § A 16. § (4) bekezdése szerinti alaptanfolyamon részt vevő önkéntes tartalékos ösztöndíjas részére az annak kapcsán felmerülő helyközi közösségi közlekedési költségeit az MH az egyes költségtérítésekről szóló HM rendelet alapján téríti meg.

20. § (1) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjast a részére kifizetett ösztöndíj teljes összegével megtérítési kötelezettség terheli, ha

a) önhibájából az ösztöndíjszerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljesíti – az előírt végzettséget vagy szakképzettséget határidőn belül nem szerzi meg, illetve tanulmányait megszakítja –, és önkéntes tartalékos szolgálati viszonya a Hjt. 59. § (1) bekezdés b) pontja, 68. § (1) bekezdés e)–g), i), k)–m) vagy p) pontja vagy az önkéntes tartalékos ösztöndíjasnak felróható okból a Hjt. 215. § (1) bekezdés d) pontja alapján szűnik meg,

b) önkéntes tartalékos szerződése vagy jogviszonyának megszüntetésére neki felróható okból kerülne sor.

(2) Ha az önkéntes tartalékos ösztöndíjas az önkéntes tartalékos szolgálati viszonyát az ösztöndíjszerződésben vállalt idő előtt – az (1) bekezdésben meghatározottakon kívüli okból – megszünteti – ide nem értve a (3) bekezdésben foglalt esetet –, az ösztöndíjszerződés alapján részére folyósított tanulmányi támogatásnak a még le nem szolgált időre eső időarányos összegét köteles visszafizetni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően nem terheli megtérítési kötelezettség az önkéntes tartalékos ösztöndíjast, ha

a) az MH-val létesített önkéntes tartalékos szolgálati viszonya önhibáján kívül megszűnik,

b) meghagyással érintett munkakörbe kerül,

c) az MH-val történő szerződéses vagy hivatásos szolgálati viszony létesítése miatt a törvény erejénél fogva szűnik meg, vagy honvéd tisztjelölt, honvéd altisztjelölt hivatásos vagy szerződéses szolgálati viszonyt létesít,

d) fennálló önkéntes tartalékos szolgálati viszonyát más önkéntes tartalékos szolgálati viszony létesítése céljából szünteti meg, és azt az ösztöndíjszerződésben vállalt időből még hátralévő ideig fenntartja,

e) az ösztöndíjszerződést megszünteti a Mészáros Lázár-ösztöndíjra való eredményes pályázata miatt,

f) elhalálozik.

(4) Az önkéntes tartalékos ösztöndíjas a (3) bekezdés d) és e) pontjában meghatározott esetben az állományilletékes katonai szervezet felé bejelentési kötelezettséggel tartozik.

4. Záró rendelkezések

21. § Ez a rendelet 2021. szeptember 1-jén lép hatályba.

Dr. Benkő Tibor s. k.,
honvédelmi miniszter

A honvédelmi miniszter 17/2021. (VIII. 11.) HM rendelete a honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok meghatározásáról szóló 6/2020. (IV. 16.) HM rendelet módosításáról

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 78. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 107. §-ában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § A honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok meghatározásáról szóló 6/2020. (IV. 16.) HM rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Benkő Tibor s. k.,
honvédelmi miniszter

1. melléklet a 17/2021. (VIII. 11.) HM rendelethez

„1. melléklet a 6/2020. (IV. 16.) HM rendelethez

A honvédelmi érdekhez kapcsolódó tevékenységet folytató gazdasági társaságok

	A	B
1.	A gazdasági társaság neve	Cégjegyzékszáma
2.	AEROPLEX Közép-Európai Légijármű Műszaki Központ Korlátolt Felelősségű Társaság	01-09-164863
3.	Belügyminisztérium HEROS Javító, Gyártó, Szolgáltató és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság	01-10-044590
4.	HDT Védelmi Ipari Korlátolt Felelősségű Társaság	01-09-345552
5.	HM ARMCOM Kommunikációtechnikai zártkörűen működő Részvénytársaság	13-10-040111
6.	HM ARZENÁL Elektromechanikai zártkörűen működő Részvénytársaság	15-10-040092
7.	HM CURRUS Gödöllői Harcjárműtechnikai zártkörűen működő Részvénytársaság	13-10-040155
8.	HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság	01-10-042134
9.	HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	01-09-920090
10.	HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság	01-10-045570
11.	ITEA Információtechnika és Elektronikus Adatvédelem Korlátolt Felelősségű Társaság	01-09-062359
12.	Katonai Emlékpark Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	07-09-018249
13.	NLP Nemzeti Légiipari Projekt Korlátolt Felelősségű Társaság	01-09-370436
14.	Nemzeti Védelmi Ipari Innovációs Zártkörűen Működő Részvénytársaság	01-10-141325
15.	Rába Járműipari Holding Nyilvánosan Működő Részvénytársaság	08-10-001532
16.	STU Repülés-technológiai Felületkezelő Korlátolt Felelősségű Társaság	01-09-351886
17.	TECHIMPEX Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	01-09-187535
18.	Védelmi Beszerzési Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság	01-10-140513
19.	ZalaZONE Ipari Park Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság	20-10-040370

„

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 25/2021. (VIII. 11.) AB határozata az Országgyűlés 2021. június 15-i ülésnapján elfogadott, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló törvény 1. §-ában foglalt 47. § (3) bekezdés a) és b) pontjai, 47. § (4) bekezdése, valamint a 48. § (2) bekezdés e) pontja alaptörvény-ellenességének megállapításáról, és alkotmányos követelmény megállapításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes vizsgálata tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó, dr. Schanda Balázs* és *dr. Szalay Péter* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Handó Tünde, dr. Juhász Imre, dr. Márki Zoltán, dr. Pokol Béla* és *dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Országgyűlés 2021. június 15-i ülésnapján elfogadott, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló törvény 1. §-ában foglalt 47. § (3) bekezdés a) és b) pontjai, 47. § (4) bekezdése, valamint a 48. § (2) bekezdés e) pontja alaptörvény-ellenesek.
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Országgyűlés 2021. június 15-i ülésnapján elfogadott, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló törvény 1. §-a és 2. §-a, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 55. § (4) bekezdése együttes alkalmazásakor az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a műemlékvédelmi hatósági jogkör címzettje döntéshozatala során a műemlékvédelmi érdekeket ne rendelje egyéb szempontok alá, így a vételi jog gyakorlásának feltételeként, a műemlékvédelmi szempontokat figyelembe véve adjon hozzájárulást az elidegenítéshez.
3. Az Alkotmánybíróság az indítványt egyebekben elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. A köztársasági elnök – az Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdésében és 9. cikk (3) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörénél fogva – az Országgyűlés 2021. június 15-i ülésnapján elfogadott T/16223. számú, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló törvény (a továbbiakban: Törvény) 1. §-a, 2. §-a és 3. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól.

[2] 2. A köztársasági elnök indítványában rögzítette, hogy a Törvény kifejezett célja, hogy a rendszerváltoztatást megelőző kizárólagos állami tulajdon privatizációja keretében 1994. március 31-étől 1995. november 30-áig az állami és önkormányzati lakásokra biztosított vételi jogból kizárt műemléképületben lévő lakások bérlői számára lehetővé tegye az általuk bérelt lakások tulajdonjogának megszerzését. Ennek érdekében az 1. §-ban vételi jogot alapít a világörökségi helyszínen és védőövezetében lévő állami és önkormányzati tulajdonban álló műemléképületben lévő lakásokra.

[3] Álláspontja szerint önmagában ez a jogalkotói cél, és különösen az ebből a célból alapított vételi jog intézménye nem egyeztethető össze az Alaptörvénnyel. Az 1990-es években lezajlott és lezárult privatizáció során a jogalkotó a műemléképületekben lévő lakásokra, az azokra vonatkozó speciális védelmi és karbantartási feladatok miatt nem engedett vételi jogot. Emlékeztetett rá, hogy kifejezetten ennek a kérdésnek az alkotmányosságát is vizsgálta az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.).

[4] Hangsúlyozta, hogy az Alkotmányhoz képest az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése a kulturális örökséget illetően még szigorúbb követelményeket támaszt. A kulturális örökség része az épített környezet, és közöttük kifejezetten a műemléki védelem alatt álló építmények. A védelem és megóvás egyik garanciája pedig a visszalépés tilalma, amely követelmény az egész jogrendszert áthatja. Kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság kezdetektől követett gyakorlata értelmében az egyszer már elért védelem szintje nem csökkenhet, és a színvonal megőrzéséhez hatékony megelőző biztosítékok kellenek.

[5] A köztársasági elnök rögzítette, hogy jelen esetben a vételi jog a világörökségi helyszínen és védőövezetében lévő lakásokra vonatkozik. Magyarország az 1985. évi 21. törvényerejű rendelettel hirdette ki a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló, az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete Általános Konferenciájának ülésszakán Párizsban, 1972. november 16-án elfogadott egyezményt (a továbbiakban: Világörökségi Egyezmény), amelynek a hatékony végrehajtásához szükséges rendelkezéseket a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Vötv.) foglalja össze. Abból kiindulva, hogy a világörökségi és a várományos terület védelme és a fennmaradását szolgáló, értékőrző használata közérdek, a kiemelkedő egyetemes értékek megőrzéséhez sajátos használati, fejlesztési előírásokat és követelményeket állapít meg.

[6] A vételi jog jogintézményének megítéléséhez megjegyezte azt is, hogy a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lt.) hatályos rendelkezései jelenleg sem zárják ki az állami és önkormányzati tulajdonban álló lakások elidegenítését. Az Lt. 55. § (4) bekezdése szerint műemléképületben lévő lakást vagy helyiséget azonban kizárólag a műemléki hatóság hozzájárulásával, a külön jogszabály rendelkezéseinek figyelembevételével lehet elidegeníteni.

[7] Álláspontja szerint a világörökségi területen és védőövezetében lévő állami és önkormányzati tulajdonú, a kulturális örökség részét képező műemléki ingatlanok teljes körének vételi joggal történő megterhelése, és ezáltal feltétel nélküli magántulajdonba adása, a világörökségi és műemléki speciális védelmi igényre tekintettel, valamint a visszalépés tilalmából következő biztosítékok és garanciák, továbbá az egyedi mérlegelés hiánya miatt nem felel meg az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből eredő követelményeknek, ezért alaptörvény-ellenes.

[8] 3. Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való joggal összefüggésben rögzítette, hogy a vételi jog intézménye ugyan nem tulajdonelvonás, de a tulajdonjog megterhelése, korlátozása. A vételi jogot általában a tulajdonos szerződéssel alapítja. Kivételesen jogszabály is alapíthat vételi jogot, ez azonban rendkívül súlyos megterhelése a kötelezett tulajdonának, mert a tulajdonváltozás a jogosult egyoldalú akaratától függ. Mivel a jogosult döntésével szemben, amely a tulajdonátszállásról rendelkezik, nincs a kisajátításhoz hasonlítható bírói felülvizsgálati lehetőség, ezért az Alkotmánybíróság az Abh.-ban kimondta – amit később több határozatában megerősített –, hogy a tulajdon védelmére szolgáló bírói utat a vételi jog törvényi alapításának alkotmánybírósági vizsgálata pótolhatja.

[9] Az indítvány kiemelte, hogy az Abh.-ban az Alkotmánybíróság önmagában az állami és önkormányzati lakásokra alapított vételi jogot az adott társadalmi helyzetben nem találta alkotmányellenesnek, hiszen a lakásrendszer piaci alapokra helyezése, a lakásvagyon privatizációja a gazdasági rendszerváltás része volt. A vételi jog alapításának közérdekűségére és szükségességére azonban több mint huszonöt évvel később történő hivatkozás a köztársasági elnök álláspontja szerint nem megalapozott, különösen mivel az időmúlás következtében vélhetően más jogosultakról és a privatizációból egyébként is eredetileg kizárt lakásokról van szó.

[10] Az indítványozó nyomatékosította, hogy a tulajdonkorlátozás alkotmányossága megítélésének további szempontja a korlátozás arányossága. Emlékeztetett, hogy az Abh.-ban az Alkotmánybíróság az arányosságot illetően rögzítette: a vételi jog csak az értékgarancia érvényesítése mellett lehet alkotmányos, vagyis a kártalanításnak ebben az esetben is a klasszikus kisajátításhoz megkövetelt teljes kártalanításnak kell lennie. A Törvény 1. §-ába foglalt, az Lt. új 47. § (3)–(5) bekezdése szerinti szabályozás álláspontja szerint nyilvánvalóan nem felel meg az értékgaranciából következő teljes kártalanításnak.

[11] A köztársasági elnök véleménye szerint a vételár összegének megállapítása, pontosabban annak csökkentése szempontjaként a hosszabb idejű bérleti jog figyelembevétele önmagában is vitatható, hiszen a hosszabb ideje a piaci árhoz képest lényegesen kisebb bérleti díjat fizető bérlőknek a lakások karbantartásával, felújításával kapcsolatban nem merültek fel költségeik, azokat a közpénzből gazdálkodó tulajdonos viselte. Amennyiben mégis

a bérlő fizette, akkor megtérítették számára, vagy lakbérmérsékléskénti beszámíthatta. A bérleti jog időtartama szerinti vételárcsökkentésnek – álláspontja szerint – tehát nincs észszerű indoka. Hasonlóképpen nem alapozhatja meg a forgalmi érték 65%-ának elengedését a tulajdonjog cseréje sem.

[12] Az indítványozó rögzítette, hogy a Törvény 1. §-ába foglalt, az Lt. új 46. § (2) bekezdése a vételi jogot kiterjeszti a folyamatban lévő átalakítás, korszerűsítés, felújítás alatt álló épületben lévő lakásokra is azok elkészülte után, vagyis egy átalakított, korszerűsített, felújított épületben lévő lakás akár a forgalmi érték 14,25%-ának megfelelő vételáron kerülhet a bérlő tulajdonába, ami viszont feltűnően nagy értékaránytalanságot eredményez.

[13] Hivatkozva az Alkotmánybíróság 20/2014. (VII. 3.) AB határozatára, kiemelte azt is, hogy a Törvény 1. §-ába foglalt, az Lt. új 48. § (2) bekezdés e) pontja szerint a vételi jog jogosultjának a részletfizetés ütemezésére biztosított egyoldalú jogosultság a kártalanítás elhúzódása folytán az azonnaliság és az értékgarancia elvét sérti.

[14] Álláspontja szerint hasonlóképpen a korlátozás arányossága kérdését veti fel a Törvény 1. §-ába foglalt, az Lt. új 45. § (1) bekezdése abból a szempontból is, hogy az öt évnél rövidebb, de 2020. december 31-én fennálló bérleti jogviszonyok esetében a vételi jog lehetőségét a bérlőknek az öt év eléréséig, tehát legkésőbb 2025. december 31-éig nyitva hagyja. Az időtartam hossza és bizonytalansága miatt megítélése szerint ez a rendelkezés is aránytalan.

[15] 4. A fentiekben kifejtett indokok alapján a köztársasági elnök kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg: a Törvény 1. §-ába és szoros összefüggés okán a 2–3. §-ába foglalt, az Lt.-t módosító rendelkezések sértik az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését, valamint a XIII. cikk (1) és (2) bekezdését.

[16] 5. Az igazságügyi miniszter az Alkotmánybíróság megkeresésére tájékoztatást küldött, amelyben kifejtette az indítvánnyal kapcsolatos álláspontját.

II.

[17] 1. Az Alaptörvénynek az indítvány által felhívott rendelkezései:

„P) cikk (1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége."

„XIII) cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet."

[18] 2. A Törvény támadott rendelkezései:

„1. § A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lakástörvény) Harmadik része a következő 45–48. §-okkal egészül ki:

»45. § (1) Ha e rendelkezés hatálybalépését követően világörökségi helyszínen és védőövezetében az önkormányzati, valamint az állami tulajdonú lakásra a 2020. december 31. napján hatályban lévő határozatlan idejű bérleti jogviszony időtartama eléri az öt évet, abban az esetben a lakásra vételi jog illeti meg a (2) bekezdésben megjelölt magánszemélyeket, amennyiben a lakás 1995. november 30. napján

a) műemléképületben lévő lakásnak minősült;

b) elidegenítési és terhelési tilalommal terhelt lakás volt és a tilalom e rendelkezés hatálybalépésekor már nem áll fenn; vagy

c) az önkormányzat 1994. január 1-jét megelőzően hozott döntése alapján átalakításra, korszerűsítésre, felújításra, bontásra kijelölt épületben volt vagy az épület a település rendezési terve alapján rehabilitációra kijelölt területen volt, és a kijelölés e rendelkezés hatálybalépésekor már nem áll fenn.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vételi jog

a) a magánszemély bérlőt;

b) a magánszemély bérlőtársakat együttesen és egyenlő arányban;

c) a magánszemély társbérlőket együttesen az általuk kizárólagosan használt lakóterületek arányában;

d) az a)–c) pontban felsoroltak helyett hozzájárulásukkal azok egyenesági rokonát, valamint örökbe fogadott gyermekét illeti meg.

(3) Társbérlet esetén a közösen használt lakóterületet a (2) bekezdés c) pontja szerinti arányban kell figyelembe venni.

(4) A bérleti jogviszony (1) bekezdés szerinti fennállása időtartamának megállapításakor
a) a 23/A. § (2) bekezdés és a 26. § szerinti cserelakás felajánlása esetén – ha a bérlő személye azonos – az érintett lakásra és a korábbi lakásra vonatkozó határozatlan idejű bérleti jogviszony
időtartamát,
b) a bérleti jogviszony 32. § szerinti folytatójának minősülő személyek és jogelődjeik bérleti jogviszonyának időtartamát össze kell számítani.
(5) Az e rendelkezés hatálybalépésekor már fennálló bérlőtársi jogviszony esetén az (1) bekezdés szerinti időtartam szempontjából minden bérlőtárs tekintetében a bérleti jogviszonyt elsőként létesítő, vételi jog gyakorlására jogosult bérlő bérleti jogviszonyának időtartama irányadó.
(6) Az e §-ban szabályozott vételi jog jogosult általi gyakorlása esetén az önkormányzatot, továbbá az államot jogszabály alapján megillető elővásárlási jog nem gyakorolható.«
»46. § (1) Nem áll fenn vételi jog
a) az olyan önkormányzati lakásra, amely az önkormányzat 2021. január 1-jén hatályos döntése alapján bontásra kijelölt épületben van;
b) a bérlőkijelölési és az ismételten gyakorolható bérlőkiválasztási joggal érintett lakásra;
c) jogszabály alapján szolgálati vagy vállalati bérlakásnak minősülő, illetve szerződés alapján valamely feltétel bekövetkezéséig bérbe adott lakásra;
d) az elidegenítési és terhelési tilalommal terhelt lakásra;
e) a nyugdíjasházban, a garzonházban lévő lakásra;
f) a műteremlakásra, a szobabérlők házában lévő lakrészre.
(2) Az olyan önkormányzati lakásra, amely az önkormányzat 2021. január 1-jét megelőzően hozott döntése alapján már folyamatban lévő átalakítás, korszerűsítés, felújítás alatt álló épületben van, a vételi jog 2022. június 30. napját követően, illetve ha az korábbi, az átalakítás, korszerűsítés, felújítás befejezését követően gyakorolható.
(3) Nem gyakorolhatja vételi jogát a jogosult, ha e rendelkezés hatályba lépését megelőző egy évben három havi lakbért meghaladó bérleti díj tartozása állt fenn a bérbeadó felé.
(4) Nem gyakorolhatja vételi jogát a jogosult, ameddig adó- vagy adók módjára behajtandó köztartozása, a társadalombiztosítási alap javára teljesítendő tartozása, vagy a tulajdonos állam vagy önkormányzat felé bármilyen jogcímen lejárt és ki nem egyenlített tartozása áll fenn.
(5) A vételi jog jogosultja a vételi joggal érintett lakást a tulajdonjogát bejegyző határozat keltét követő négy éven belül nem idegenítheti el. A tilalomba ütközően megkötött szerződés semmis, az ilyen szerződésen alapuló bejegyzési kérelmet az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 51. §-a szerint el kell utasítani.
(6) A vételi jog jogosultja tulajdonjogának bejegyzésével egyidejűleg az ingatlanügyi hatóság a lakásra elidegenítési tilalmat köteles négy évre az ingatlan-nyilvántartásba feljegyzeni.«
»47. § (1) Az e törvény alapján vételi joggal érintett lakásnak az 52. § szerint megállapított forgalmi értékét a vételi jog jogosultjával az erre irányuló kérelme benyújtásától számított hat hónapon belül közölni kell. A közlés késedelméből eredő kárért a tulajdonos állam, illetve önkormányzat felel. A vételi jog jogosultja a forgalmi érték megállapítását a tulajdonos államtól, illetve önkormányzattól e rendelkezés hatálybalépését követő – vagy ha a vételi jog alapjául szolgáló bérleti jogviszony időtartama e rendelkezés hatálybalépésekor az öt évet még nem éri el, úgy az öt év elteltét követő – egy éven belül kérheti, e határidőt követően benyújtott kérelme esetén vételi jogát nem gyakorolhatja.
(2) Ha a tulajdonos önkormányzat az (1) bekezdés szerinti forgalmi értéket a vételi jog jogosultjával hat hónapon belül nem közli, úgy a vételi jog jogosultjának kérésére az állam köteles a forgalmi érték megállapításáról és annak jogosulttal való közléséről gondoskodni, amely esetben az állam részéről ezzel kapcsolatosan felmerült költségeket a tulajdonos önkormányzat köteles az állam részére megtéríteni.
(3) A vételi joggal érintett lakás vételára a forgalmi érték
a) 80 százaléka, amennyiben a vételi jog szempontjából alapul vett bérleti jogviszony időtartama az egyoldalú nyilatkozat közlésének időpontjában 5 év és 15 év közötti;
b) 50 százaléka, amennyiben a vételi jog szempontjából alapul vett bérleti jogviszony időtartama az egyoldalú nyilatkozat közlésének időpontjában 15 év és 25 év közötti;
c) 15 százaléka, amennyiben a vételi jog szempontjából alapul vett bérleti jogviszony időtartama az egyoldalú nyilatkozat közlésének időpontjában eléri vagy meghaladja a 25 évet.

(4) A (3) bekezdés a) és b) pontjától eltérően a vételi joggal érintett lakás vételára a forgalmi érték 35 százaléka abban az esetben, ha a vételi jog alapjául szolgáló bérleti jogviszony a 29. § szerinti csere útján jött létre és a csere során tulajdonjogot cseréltek bérleti jogra.

(5) A vételár egy összegben való megfizetése esetén a jogosultat a vételárból további 5 százalék árengedmény illeti meg.

(6) A bérleti jogviszony (3) bekezdés szerinti időtartamának megállapításakor a 45. § (4) és (5) bekezdését alkalmazni kell.«

»48. § (1) Vételi jogát a 45. § szerinti jogosult a forgalmi érték közlésétől számított hat hónapon belül gyakorolhatja a tulajdonoshoz intézett egyoldalú nyilatkozattal. A joggyakorlást be kell jelenteni a lakás fekvése szerint illetékes fővárosi, megyei kormányhivatalnak (jelen alkalmazásában a továbbiakban: kormányhivatal).

(2) A vételi jog gyakorlására irányuló nyilatkozatnak tartalmaznia kell

a) az Inytv. 32. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti adatokat, illetve az Inytv. 32. § (1) bekezdés g) pontja szerinti nyilatkozatot;

b) az érintett lakás Inytv. 32. § (1) bekezdés c) pontja szerinti pontos megjelölését (település neve, helyrajzi szám) és a bejegyzéssel érintett tulajdoni hányadot;

c) a 47. § szerint közölt forgalmi értéket;

d) a 47. § alapján megállapított vételárat;

e) a vételár megfizetésének ütemezését, azzal, hogy legfeljebb huszonöt évi havonkénti egyenletes összegű részletfizetés határozható meg és a vételi jogot gyakorló nyilatkozat közlésétől számított nyolc napon belül legalább a vételár tíz százaléka egy összegben megfizetendő;

f) a vételi jog gyakorlására, a tulajdonjog megszerzésére irányuló feltétlen és visszavonhatatlan nyilatkozatot;

g) a jogváltozás jogcímét.

(3) Részletfizetés esetén az önkormányzatot, illetve az államot a vételár összegének erejéig a vételár megfizetésének biztosítására a teljes vételár megfizetéséig törvényes jelzálogjog illeti meg a lakásra. Az önkormányzat, illetve az állam a vételár teljes összegének részére történt megfizetésétől számított 30 napon belül köteles kiadni ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére alkalmas formában és mellékletekkel a jelzálogjog törléséhez – feltétlen és visszavonhatatlan – hozzájáruló nyilatkozatát.

(4) A (2) bekezdés szerinti nyilatkozathoz csatolni kell azokat az okiratokat, amelyekből a vételi jog gyakorlásának jogszerűsége megállapítható.

(5) A tulajdonos állam, illetve önkormányzat a (2) bekezdés szerinti nyilatkozatot és mellékleteit az átvételtől számított 15 napon belül köteles jóváhagyásra a kormányhivatal elé terjeszteni. Ha a tulajdonos szerint a vételi jog gyakorlásának valamely e törvényben meghatározott feltétele nem teljesül, a (2) bekezdés e) pontja szerinti első vételárrészlet hiánytalanul nem került megfizetésre vagy a vételi jog gyakorlására irányuló nyilatkozat hibás vagy hiányos, köteles erre vonatkozó indokolt írásbeli észrevételét a kormányhivatal részére a (2) bekezdés szerinti nyilatkozattal és mellékleteivel együttesen megküldeni.

(6) A kormányhivatal a nyilatkozatot, az esetleges észrevételt és a csatolt okiratokat megvizsgálja, és szükség esetén megfelelő határidő tűzésével hiánypótlásra hívja fel a nyilatkozattevőt, illetve a tulajdonost.

(7) Ha a kormányhivatal álláspontja szerint a vételi jog gyakorlása valamely e törvényben meghatározott feltételének teljesülése a hiánypótlásra történő felhívás után sem igazolt, a (2) bekezdés e) pontja szerinti első vételárrészlet a hiánypótlás során sem került megfizetésre vagy a vételi jog gyakorlására irányuló nyilatkozat a hiánypótlásra felhívás után is hibás vagy hiányos, a kormányhivatal a jóváhagyást megtagadja.

(8) Ha a kormányhivatal a jóváhagyást megadja, határozatával elrendeli a vételi jog jogosultja tulajdonjogának bejegyzését, a (3) bekezdés szerinti jelzálogjog bejegyzését, és a 46. § (6) bekezdése szerinti elidegenítési tilalom feljegyzését, és a bejegyzés iránt megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

(9) A kormányhivatal (8) bekezdés szerinti határozatot tartalmazó megkeresése alapján az ingatlanügyi hatóság határoz a vételi jog jogosultja tulajdonjogának bejegyzéséről, a (3) bekezdés szerinti jelzálogjog bejegyzéséről és a 46. § (6) bekezdése szerinti elidegenítési tilalom feljegyzéséről.«"

„2. § A Lakástörvény 50. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

»50. § (1) Annak a bérlőnek a lakását, aki nyugdíjas vagy jogszabályban meghatározott nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesül, és az elővásárlási jogával nem él, a szerződésének fennállásáig harmadik személy részére csak a bérlő írásbeli hozzájárulásával lehet elidegeníteni.

(2) Annak a bérlőnek a lakását, aki nem él az e törvényben biztosított vételi jogával, amennyiben az érintett lakásingatlanra vonatkozó bérleti jogviszonya korábban nem szűnik meg, élete végéig csak a bérlő írásbeli hozzájárulásával lehet elidegeníteni.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakat a 81. § (1) bekezdésével érintett, az állam tulajdonában álló lakásokra nem kell alkalmazni.«"

„3. § A Lakástörvény 51. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

»(1) Az első adásvételi szerződés megkötését, illetve az első forgalmi érték közlésére a 47. § (1) bekezdésben előírt határidő lejártát megelőzően az egylakásos vagy az egy helyiségből (helyiségcsoportból) álló épület kivételével az épületet társasházzá kell alakítani. A társasházalapítás késedelméből eredő kárért a tulajdonos állam, illetve önkormányzat felel.«"

III.

[19] 1. Az indítvány szerint a Törvény megjelölt rendelkezései azért ellentétesek az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében foglalt, az épített környezet védelmére is vonatkozó visszalépés tilalmának elvével, mert a tárgybeli, világörökségi területen elhelyezkedő, műemléki védettséget is élvező ingatlanokban található lakások értékesítését (vételi jog gyakorlása) nem köti az állam (közigazgatási szerveken keresztül gyakorolt) jóváhagyásához.

[20] Az Alkotmánybíróság ennek megítélése körében először áttekintette a világörökségi területen lévő műemléki ingatlanok adásvételére vonatkozó szabályanyagot, ezt követően kitért a visszalépés tilalma kulturális örökségre vonatkozó elvének értelmezésére, végül elemezte, hogy a visszalépés tilalmának alkotmányos követelménye teljesül-e a támadott rendelkezések vonatkozásában.

[21] A Törvény indítvánnyal támadott rendelkezései az Lt. állami és önkormányzati lakások elidegenítésére vonatkozó speciális rendelkezéseket tartalmazó Harmadik Részét érintik, mégpedig úgy, hogy a Törvény világörökségi helyszínen és védőövezetében található lakások estében meghatározott személyi kör tekintetében vételi jogot állapítanak meg, és rendelkeznek annak érvényesítésére vonatkozó alaki (eljárási) szabályokról.

[22] Az állami, önkormányzati (tulajdonú) lakások egy része – korbeli sajátosságuk, vagyis az általuk esetlegesen képviselt történeti érték alapján – megkülönböztetett, vagyis kulturális örökség kategóriájába tartozó védettséget élvez(het). Megjegyzendő, hogy hazánkban az állami tulajdonú műemlékek az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Vátv.) alapján kerültek önkormányzati tulajdonba (3–6. §).

[23] 1.1. A hazai jogrendszerben az ingatlanok adásvételére vonatkozó általános szabályokat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) kötelmi jogi része tartalmazza. E főszabálytól a jogalkotó valamely speciális jellemzővel rendelkező ingatlan esetében eltérő, illetve kiegészítő rendelkezést is alkothat. A műemlékekre vonatkozó speciális szabályalkotást indokol e területen az ingatlan valamely (történeti, esztétikai) értéke szerinti megkülönböztetés, vagyis az az eset, ha az adásvétel tárgyát képező ingatlan a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) valamely védettségi kategóriájába tartozik.

[24] A Kötv. szabályozási koncepciója szerint integrált védelmet valósít meg három tárgykör tekintetében: a műemlékekre, a régészeti örökségre, valamint az ingó kulturális javakra vonatkozóan. A Kötv. szabályai a magyar állam által védett kulturális örökségre vonatkoznak, ettől eltérő az úgynevezett világörökségi védettség. Míg a Kötv. a magyar nemzet szempontjából jelentős értékek védelmére született, addig az emberiség egyetemes értékeinek védelmével összefüggésben a Vötv. rendelkezik. Utóbbi a Világörökségi Egyezmény végrehajtására jött létre, fő célkitűzése a világörökségi szempontok érvényesítése a kulturális örökségre vonatkozó szabályanyag megalkotása és végrehajtása során.

[25] Hazánk a világörökségi területek védelmével, kezelésével összefüggő speciális jogi szabályozást alkotott, így a Világörökségi Egyezmény és annak kihirdetése mellett a Vötv. megalkotásával saját nemzeti szabályozás jött létre.

[26] A Vötv. tárgyi hatálya kiterjed mind a világörökségi elismerést már élvező, mind pedig a világörökségi várományos területekre, utóbbiak esetében az elismerést biztosító eljárás folyamatban van.

[27] A jogalkotó a Vötv. megalkotásával megteremtette a nemzeti és az egyetemes védettséget élvező kategóriák közötti átmenetet, hiszen a Vötv. 1. § (2) bekezdése szerint világörökségi vagy várományosi területté csak a korábban hozott miniszteri döntéssel, határozattal vagy a kulturális örökség védelméről szóló törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánított és ekként kulturális örökségi védelmet élvező műemléki érték vagy nyilvántartott régészeti lelőhely; vagy a természet védelméről szóló törvény erejénél fogva védett vagy a természet védelméről szóló törvényben kapott felhatalmazás alapján védetté nyilvánított országos jelentőségű védett természeti terület, továbbá az országos jelentőségű védett természeti terület kijelölt védőövezete nyilvánítható.

[28] Mindez azt jelenti, hogy a világörökségi védettség a hazai jogrendszerben meghatározott feltételek szerint védettséget élvező kulturális vagy természetvédelmi szempontból védett ingatlanokhoz kötődhet másodlagos jelleggel.

[29] A Vötv. fogalomhasználatában szereplő kulturális örökség fogalma úgy határozható meg, mint olyan ingó, valamint ingatlan dolog, amelynek alapkritériuma, hogy történeti, művészeti, etikai vagy esztétikai értekkel rendelkezzen. Egyszersmind e kritériumok különböztetik meg a világban fellelhető egyéb ingatlantól, valamint ingó használati tárgytól a kulturális örökség fogalmi körébe tartozó értékeket.

[30] Jelen ügy tárgya, vagyis az, hogy állami és önkormányzati lakások a kulturális örökség fogalmi körébe tartozó műemléki érték vagy műemlék kategóriájába tartozhatnak védettségük esetén, a nemzeti szintű védelmen túl az érték, az emberiség szempontjából meglévő jelentőségét pedig az UNESCO Világörökségi Bizottsága a világörökségi cím adományozásával ismerheti el, amely két kategória a Vötv. rendelkezései értelmében fedi egymást.

[31] Az épített örökségi elemek védelme különböző lehet azok földrajzi kiterjedése és a védettséget elrendelő fórum alapján is. A védett tárgy jellege alapján a védelem kiterjedhet egyrészt egyedi építményekre, de kiterjedhet épületegyüttesekre és azok természetes környezetére is. A védettséget elrendelő fórumrendszer pedig lehet egyrészt a nemzeti védettséget elrendelő állam, amely kategórián belül további két alkategória: a nyilvántartásba vett műemléki érték és a védetté nyilvánított műemlék különíthető el, előbbi esetében a védettsége ténye egyedi hatósági döntésen, utóbbi esetében pedig miniszteri rendeleten alapul. Ha pedig a védett tárgy értéke az emberiség szempontjából is kiemelkedő, akkor a világörökségi védettségről, vagyis nemzetközi védelmi szintről beszélhetünk.

[32] 1.2. Az alapfogalmak áttekintése után az Alkotmánybíróság vizsgálta az e tárgyakra vonatkozó szabályozási koncepció jellemzőit abból a szempontból, hogy átruházásuk esetére milyen speciális előírások alkalmazandóak.

[33] Elöljáróban megjegyzendő, hogy a Kötv. védett műemléki értékekre vonatkozó szabályanyagát a világörökségi területeken is alkalmazni kell, a fenti fogalommagyarázat alapján.

[34] Alapvetően a védett ingatlan kiemelkedő jelentőségének igazolásához fűződő szempontrendszernek való megfelelés képezi az állami védettség alapját, egyszersmind indokolja azt is, hogy a főszabálytól eltérő módon mehet végbe a műemléki ingatlanok (lakások) adásvétele.

[35] A Kötv. amellett, hogy a kulturális örökség védelmének általános szabályait tartalmazza, az egyes elemekre vonatkozó speciális rendelkezéseket is megállapít, így önálló fejezetet szentel a műemlékeknek. A műemléki értékek kategóriáján belül elhelyezhető műemlékek megőrzése körében tartalmaz rendelkezéseket 1. a védett értékek fenntartására, 2. méltó használatára és helyreállítására, valamint 3. azok hasznosítására és tulajdonjogának átruházására vonatkozó jogügyletekre nézve.

[36] A műemléki védettség alatt álló ingatlanok tekintetében a szabályozás érinti az ezzel összefüggő jogügyletek, ezen belül azok adásvétele speciális szabályainak meghatározását. A szabályozási rendszer alapján az állam két eszközzel garantálhatja a védett ingatlan értékének fenntartását az adásvételt követően is.

[37] Az egyik ilyen eszköz az államot és/vagy önkormányzatokat megillető elővásárlási jog. A Kötv. 32. § d) pontja alapján a műemléki védettséget elrendelő miniszteri rendeletnek tartalmaznia kell az elővásárlási jogra nézve előírást, ezen túl a műemlékeken fennálló elővásárlási jog részletszabályait a Kötv. 86. §-a tartalmazza. A Kötv.-t mint háttérszabályt egészíti ki a Vötv. 6/A. §-ának világörökségi területre vonatkozó rendelkezése. A magyar állam számára elővásárlási jogot állapít meg a világörökségi helyszínen található ingatlan tekintetében, ám ez nem vonatkozik a lakhatás céljára szolgáló rendeltetés szerinti jellegű épületet (különösen: lakás, lakóház), valamint a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény szerinti földre (Lt. 6/A. §).

[38] A másik állami garancia tulajdonosváltás esetén a védett érték megőrzésére az ügylet „jóváhagyásának" jogintézménye.

[39] A Kötv. 44. §-a értelmében miniszteri jóváhagyás szükséges 1. az olyan jogügylethez, amelynek alapján a nemzeti vagyon körébe tartozó műemlék tulajdonjoga átruházásra kerül, vagy az egyéb módon kikerül a nemzeti vagyon köréből, vagy azon osztott tulajdon létesül, 2. az olyan jogügylethez, amely az állami vagyon körébe tartozó műemléket – a jogszabályban foglaltak szerint, közérdekből alapított használati jog, vezetékjog, szolgalom kivételével – megterheli, biztosítékul adja, 3. az állami tulajdonban álló műemlék vagyonkezelőjének kijelöléséhez vagy annak megváltoztatásához, végül 4. vagyonkezelő hiányában az állami tulajdonban álló műemlék hasznosítására irányuló bármely jogügylethez.

[40] E jóváhagyás a Kötv. 44. § (2) bekezdése szerint a jogügylet érvényességi kelléke, amely csak abban az esetben tagadható meg, ha a jogügylet a védettséget megalapozó értéket veszélyezteti, vagy az a védett érték egységes tulajdonosi szerkezetének kialakítását, egységes hasznosítását nem szolgálja. E hozzájáruló nyilatkozat a jogügyletekkel kapcsolatos ingatlan-nyilvántartási kérelem kötelező melléklete.

[41] A Kötv. rendelkezésén túl az Lt. 55. §-a az állami vagy önkormányzati bérlakások és helyiségek elidegenítését hatósági hozzájáruláshoz köti (hozzájárulás elidegenítéshez). E szabályozási körbe tartoznak az Lt. 55. § (4) bekezdése szerint a műemléképületben lévő lakások vagy helyiségek, amelyeket a műemléki hatóság hozzájárulásával, a külön jogszabály rendelkezéseinek figyelembevételével lehet elidegeníteni. Ezzel az Lt. a Kötv.-ben található jóváhagyás jogintézményéhez képest műemléki védettséget élvező állami vagy önkormányzati lakások esetére speciális hozzájárulást tesz kötelezővé.

[42] A Kötv., a Vötv., valamint az Lt. e pontban elemzett rendelkezései alapján megállapítható, hogy a Törvény világörökségi vagy városmányosi helyszínen található bérlakásokra vonatkozó, vételi jogot megállapító rendelkezése, a védettség kettősségére tekintettel együttesen alkalmazandó.

[43] Az Lt. 91/A. § 15. pontja szerint ugyanis műemléképületben lévő lakás: a külön jogszabályok alapján műemléknek nyilvánított épületben lévő lakás. A műemlék fogalmát pedig a Kötv. 7. § 15. pontja tartalmazza: olyan nyilvántartott műemléki érték, amelyet miniszteri döntéssel, határozattal vagy e törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánítottak.

[44] A világörökségi és egyben műemléki védettséget élvező ingatlanokban található lakásokkal összefüggő bármilyen jogcímen történő tulajdonátruházáshoz/elidegenítéshez (nem csupán adásvételhez) előzetesen be kell szerezni az örökségvédelmi hatóság hozzájárulását.

[45] Az elidegenítéshez való hozzájárulás a Ptk. 6:118. §-a szerinti jóváhagyásnak minősül, amely elmaradása esetén a szerződés nem válik hatályossá, a szerződés teljesítése tehát nem követelhető. Ha pedig az mégis megtörtént, akkor az érvénytelen szerződésre vonatkozó jogkövetkezményeket kell alkalmazni. Továbbá a Ptk. 1:5. § (2) bekezdése szerinti jogszabály által megkívánt nyilatkozat megtagadása esetén, ha ez nyomós közérdeket vagy különös méltánylást érdemlő magánérdeket sért, a bíróság a nyilatkozatot ítéletével pótolhatja, feltéve, hogy az érdeksérelem másképpen nem hárítható el.

[46] A jogalkotó a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Övr.) örökségvédelmi (műemléki) hatóságként a fővárosi és megyei kormányhivatalokat jelölte ki.

[47] 2. Az indítvány értelmében az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő visszalépés tilalma azért merül fel, mert a vételi jogot telepítő Törvény a világörökségi területen álló műemléki ingatlanok teljes körét érinti, úgy, hogy az érintett lakások speciális jellegét a jogalkotó figyelmen kívül hagyta, így azok állagának fenntartását az állam a tulajdonosváltás során nem garantálja.

[48] Az Alkotmánybíróság ennek elbírálása során az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének általános értelmezéséből indult ki. Értelmezésében az Alaptörvény e rendelkezése alapvetően állami garanciát, kötelezettségvállalást tartalmaz, amelynek alapjogi oldalát a természetvédelem esetében az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése tölti meg tartalommal. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése „a public trust környezeti és természeti értékekre vonatkozó koncepciójának alkotmányjogi megfogalmazásán alapul, amelynek lényege, hogy az állam a jövő nemzedékek mint kedvezményezettek számára egyfajta bizalmi vagyonkezelőként kezeli a rá bízott természeti és kulturális kincseket, és a jelen generációk számára csak addig a mértékig teszi lehetővé e kincsek használatát és hasznosítását, ameddig az a természeti és kulturális értékeket mint önmagukért is védelemben részesítendő vagyontárgyak hosszú távú fennmaradását nem veszélyezteti. Az államnak e kincsek kezelése és az arra vonatkozó szabályozás megalkotása során egyaránt tekintetbe kell vennie a jelen és a jövő generációk érdekeit. A természeti és kulturális erőforrások jövő nemzedékek számára történő megőrzésének magyar Alaptörvényben található szabálya ily módon az újonnan kialakult és megszilárdult univerzális szokásjog részének is tekinthető, és kifejezi az alkotmányozó elköteleződését a környezeti, természeti és kulturális értékek fontossága és megőrzése iránt. […] A P) cikk (1) bekezdése ennek megfelelően egyszerre tekinthető a XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető emberi jog garanciájának, illetőleg a nemzet közös öröksége védelmét előíró olyan sui generis kötelezettségnek, mely a XXI. cikk (1) bekezdésén túlmenően, általános jelleggel is érvényesül {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [14]}." {14/2020. (VII. 6.) AB határozat, Indokolás [22], [34]}

[49] 2.1. Az Alkotmánybíróság ezt követően áttekintette a visszalépés tilalmához fűződő gyakorlatát, majd áttért annak elemzésére, hogy az elv az épített környezet elemeihez tartozó műemlékek vételi jogával összefüggésben hogyan érvényesül.

[50] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a visszalépés tilalmának elvét az egészséges környezethez való joggal összefüggésben dolgozta ki az Alkotmány hatálya alatt. Az Alkotmánybíróság a környezetvédelmi tárgykörű, az Alaptörvény hatálybalépése előtt meglévő gyakorlata az alábbiak szerint jelen ügyben is felhasználható: „az Alkotmány 18. §-án alapuló érvek, jogelvek és alkotmányossági összefüggések felhasználhatók az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdését érintő alkotmányossági kérdések megválaszolásához" {3068/2013. (III. 14.) AB határozat,

Indokolás [46]; 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [90]; 17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [81]}. A testület arra is rámutatott, hogy az Alaptörvény nem csupán megőrizte az egészséges környezethez való alapjog védelmi szintjét, hanem lényegesen bővebb rendelkezéseket is tartalmaz. Az Alaptörvény ezáltal a környezetvédelmi értékrendet és szemléletet továbbfejlesztette {16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [91]; legutóbb megerősítette: 3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [26]}.

[51] Az Alkotmány hatálya alatt az Alkotmánybíróság a 28/1994. (V. 20.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh1.) máig ható dogmatikai megalapozottságát adta a környezethez való jogból következő állami kötelezettségek értelmezésének. Eszerint „a környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia." (ABH 1994, 134, 138) Az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a környezethez való jog a környezet védelmére és az élet természeti alapjának fenntartására vonatkozó állami kötelességet jelenti. Ebben a tekintetben az „alanyi jogok feladatát is jogalkotási és szervezési garanciákkal kell az államnak pótolnia" (ABH 1994, 134, 139). Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy a környezethez való jog intézményes védelmének mértéke nem tetszőleges. „A környezethez való jog tárgyából és dogmatikai sajátosságából az következik, hogy a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan." (ABH 1994, 134, 140) Kimondta továbbá azt is, hogy a környezethez való jog érvényesítése azt is megkívánja, hogy az „állam a preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a szankciókkal biztosított védelem felé. Ettől a követelménytől is csak elkerülhetetlen szükségesség esetén, és csak arányosan lehet eltérni." {ABH 1994, 134, 141; összefoglalóan: 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [81]}

[52] Az Alkotmánybíróság szerint a visszalépés tilalmának lényege, hogy „az egyszer már elért védelmi színvonal ne csökkenjen", kiegészítve azzal, hogy „a tilalmak és szankciók szigorítása nem elegendő: olyan megelőző biztosítékok is kellenek, amelyek a károkat ugyanolyan valószínűséggel kizárják, mintha a terület állami tulajdonban és természetvédelmi szerv kezelésében lenne" (ABH 1994, 134, 142).

[53] Az Alaptörvényhez fűződő alkotmánybírósági gyakorlat az egészséges környezethez való jog és a P) cikk (1) bekezdésének együttes értelmezése során a következőket deklarálta.

[54] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése a környezet védelmének kötelezettségét (a korábbi Alkotmány rendelkezéseit meghaladóan) immáron az állam és mindenki számára rögzíti. Az Alaptörvény P) cikkéből pedig a természeti erőforrások, és ezáltal a környezet állapotára vonatkozó abszolút jellegű, tartalmi zsinórmérték is következik, amely objektív követelményeket támaszt az állam mindenkori tevékenységével szemben {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [30]–[32]}.

[55] „A P) cikk (1) bekezdése ugyan taxatíve nem határozza meg a védendő természeti értékek körét (lásd a »különösen« kitételt), ám azt igen, hogy valójában mit jelent a környezetvédelem mint állami és állampolgári kötelezettség: 1. a védelem, 2. fenntartás; 3. jövő nemzedékek számára történő megőrzés. Az állami kötelezettség tehát önálló szabályozást nyert és hangsúlyt kapott az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében. Az Alaptörvény jelentős előrelépése a kötelezetti kör kiterjesztése. Amíg az Alkotmány alapján a környezetvédelemben csak az állami kötelezettségek voltak hangsúlyosak, addig az Alaptörvény »mindenki« – így a civil társadalom és minden egyes állampolgár – kötelezettségéről is beszél." {16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [92]}

[56] Amíg az Alkotmány pusztán az egészséges környezethez való jogot deklarálta, és ezt elsősorban az Alkotmánybíróság gyakorlata töltötte ki tartalommal, addig az Alaptörvény hatálybalépését követően immáron közvetlenül az Alaptörvényből következik az alkotmányozó azon akarata, miszerint az emberi életet és létfeltételeit oly módon kell védeni, hogy azt a visszalépés tilalmának általánosan elfogadott elvéből következően semmiképpen se rontsa {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [28]}. A visszalépés tilalmát az Alkotmánybíróság az elővigyázatosság és a megelőzés elveivel immár egységben értelmezi: a P) cikk (1) bekezdésének, valamint a XXI. cikk (1) bekezdésének tartalmaként azt a követelményt rögzíti, „hogy minden olyan esetben, amikor a környezet védelmére vonatkozó szabályozás átalakításra kerül, a jogalkotónak tekintettel kell lennie az elővigyázatosság és a megelőzés elveire is, hiszen »a természet és a környezet védelmének elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg«" {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [20]; 17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [87]}.

[57] Az Alkotmánybíróság 4/2019. (III. 7.) AB határozatában összefoglalóan mutatta be a non derogation elv alkotmányossági értelmezését. Megerősítette azt az értelmezést, miszerint a visszalépés tilalma az (egészséges környezethez való jog) alapjog alanyi oldalát képezi, korlátozhatósága az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint

ítélhető meg (Indokolás [42]). Az Alkotmánybíróság tehát rámutatott, hogy az egészséges környezethez való jog sem abszolút jog, az is korlátozható az Alaptörvény által lefektetett alapjogi teszt szerint {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [94]}. A testület értelmezésében „[a] környezethez való jog tárgyából és dogmatikai sajátosságából az következik, hogy a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan." {16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [80]; 3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [27]}

[58] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a visszalépés tilalma nem automatikusan, hanem funkciója szerint érvényesül az irányadó alapjogi teszt alkalmazásával {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [95]}. A 4/2019. (III. 7.) AB határozatban lefektetett teszt szerint vizsgálandó, hogy 1. az indítványban előadottak az egészséges környezethez való jog hatálya alá tartoznak-e; 2. megállapítható-e visszalépés a védelmi szintben; és ha igen, akkor 3. a visszalépésben megnyilvánuló korlátozás igazolható-e az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének a függvényében, azaz a szükségességi-arányossági kritériumrendszer szerint alkotmányos-e (Indokolás [44]).

[59] 2.2. Az Alkotmánybíróság az egészséges környezethez való jogot későbbi gyakorlatában kiterjesztette az épített környezet védelmére is. A 27/1995. (V. 15.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a környezethez való jogból következik, hogy „az épített környezet jogszabályban biztosított védelmi szintje jogilag kötetlen hatósági döntésekkel nem csökkenthető" (ABH 1995, 129, 134).

[60] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az egészséges környezethez való jog az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében szinkronban értelmezve a műemlékek védelmére is kiterjed, a 3104/2017. (V. 8.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.) ugyanis így fogalmazott: „a műemlékvédelem körében tehát az állam arra vállal kötelezettséget, hogy teherbíróképessége függvényében milyen értékeket kíván a jövő nemzedékek számára megőrizni, amely alkotmányos értelemben osztja az egészséges környezethez való jog körében megállapított visszalépési tilalmat." (Indokolás [40])

[61] Az Abh2. szerint „a P) cikk (1) bekezdése az egészséges környezethez való alapvető jog intézményvédelmi garanciáinak olyan pillére, amely a természetes és épített környezet, a nemzet közös, természeti és kulturális öröksége értékeinek védelmét, fenntartását és a jövő nemzedékek számára való megőrzését az állam és mindenki általános alkotmányos felelősségeként állapítja meg és Alaptörvényből fakadó kötelességévé teszi" (Indokolás [37]).

[62] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésén alapuló fenntarthatóság követelménye „az alkotmányfejlődés olyan eredményeként jelenik meg az Alaptörvényben, amely új alkotmányos értékként az alapvető jogokat és egyéb alkotmányos értékeket is új fejlődési perspektívába helyezheti" (Abh2., Indokolás [38]).

[63] Az Abh2. hangsúlyozta az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő állami kötelezettséget a műemlékek megőrzésére vonatkozóan. Amíg ugyanis az Alkotmánybíróság az Alkotmány alapján a környezethez való jogra visszavezetve vonatkoztatta a védettségi kötelezettséget a környezet épített elemeire, addig az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében e kötelezettség már önálló rendelkezésben jelenik meg. Így az Abh2. szerint „[a] nemzet közös örökségéért való alkotmányos felelősség az Alaptörvényben általános és egyetemleges, az egészséges környezethez való joggal kapcsolatos alkotmánybírósági gyakorlat alapján azonban ezen az általános felelősségi körön belül az államot egyfajta primátus, elsőség illeti meg, illetve kötelezi, hiszen e felelősség intézményvédelmi garanciák révén összehangolt érvényesítése, az intézményvédelem megalkotása, korrekciója és érvényesítése közvetlenül és elsődlegesen állami feladat. A nemzet közös örökségéért való alkotmányos felelősség konkrét tartalmát ezért az egészséges környezethez való alapvető jog intézményvédelmi garanciái és a jogbiztonság követelménye érvényesítése mellett a joggyakorlat, az alkotmánybírósági gyakorlat és a jövő jogfejlődése alakítja és bontakoztatja ki." (Indokolás [39])

[64] Az Alkotmánybíróság az intézményvédelmi garanciák mellett a fenntarthatóság követelményét is deklarálta a P) cikk (1) bekezdéséből következően, amelyen belül 16/2015. (VI. 5.) AB határozatában kitért arra is, hogy a P) cikk (1) bekezdése védőhálójába tartozó ingatlanok esetében a tulajdonosi struktúra átalakítása milyen alkotmányos követelmények mentén lehetséges. Visszautalva az Abh1.-re, az Alkotmánybíróság megerősítette, hogy a „természetvédelmi célú kisajátítás törvényi alapjának megléte azonban nem jelenti azt, hogy védelmi kötelességének az állam ne tehetne más módon eleget. […] Elvileg lehetséges az is, hogy a természetvédelmi szervek kezeléséből ismét magántulajdonosok használatába adják a védett területeket, mint ahogy lehetséges a védett és védelemre tervezett területek magántulajdonban, illetve magántulajdonosok kezelésében hagyása is; mindezekben az esetekben azonban a használók kötelezettségeit úgy meg kell szigorítani, hogy a védelem szintje és hatékonysága ne csökkenjen." (Abh1., ABH 1994, 134, 142; 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [52])

[65] A visszalépés tilalmát tehát az Alkotmánybíróság működésének kezdetén deklarálta a környezethez való jogból levezetve. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése az állam védelmi kötelezettségeinek tárgyköreit nevesítve immár feltünteti a kulturális értékek védelmének kötelezettségét is. A környezethez való jogból következő visszalépés tilalmának elvét, valamint annak intézményvédelmi garanciáit az Alkotmánybíróság gyakorlata vonatkoztatta, átemelte a környezet azon épített elemeire is, amelyek különleges értékkel bírnak.

[66] Az Alkotmánybíróság a természetvédelemmel összefüggésben bontotta ki a visszalépés tilalmának dogmatikáját az egészséges környezethez való jogból levezetve (vö. a határozat indokolásának III/2. pontjával, Indokolás [47] és köv.), jelen ügy tárgya azonban – illeszkedve a Törvény tárgyi hatályához – az épített környezet részét képező műemlékek védelmére vonatkozó állami garanciák meglétének vizsgálata, ezért a visszalépés tilalmának érvényesítése során a testület a környezetvédelmi alapjogi dogmatika figyelembevételével arra is kitért, hogy a „jövő nemzedékek számára történő megőrzés" állami kötelezettségéhez mely Alaptörvényben deklarált alapjog kapcsolódik. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában ugyanis az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből fakadó, környezetvédelemre vonatkozó állami kötelezettség alapjogi oldalát az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése szerint töltötte meg tartalommal. A műemlékek védelme vonatkozásában ezen túl nyomatékkal értékelte az Alkotmánybíróság, hogy a kulturális örökség megőrzéséhez fűződő állami kötelezettség fő célja egyrészt a jelenkor számára történő megismerhetővé tétel, másrészt a jövő nemzedékek számára megőrzés. Ezt alapul véve a kulturális örökség fogalmi körébe tartozó elemek vonatkozásában a fenti kötelezettség alapjogi tükörképe „kultúrához való jogként" is aposztrofálható, az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében deklarált művelődéshez való jog. Míg az államnak kötelezettsége [az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből és XI. cikk (2) bekezdéséből következően] a kulturális jog gyakorlásához szükséges feltételrendszer kialakítása, addig az állampolgároknak joguk van azok igénybevételére. Vagyis a műemlék védettségi szintjére vonatkozó visszalépés vizsgálatakor értékelni kell, hogy a kulturális örökség megismeréséhez, az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdéséből következő alapjog és a P) cikk (1) bekezdéséből fakadó állami garancia biztosított-e.

[67] Az Alkotmánybíróság a következőkben azt vizsgálta, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből fakadó, a kulturális értékekre fennálló védelmi, fenntartó megőrzési állami kötelezettség maradéktalanul teljesül-e a Törvény támadott rendelkezéseivel összefüggésben.

[68] 3. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján vizsgálta, hogy a Törvény indítvánnyal támadott rendelkezései visszalépést jelentenek-e az érintett műemlékek védettségének elért szintjében.

[69] 3.1. Elöljáróban az Alkotmánybíróság kitért a Törvény tárgyi hatályára, amelynek segítségével megállapítható, hogy a non derogation elvnek kell-e ebben a körben érvényesülnie.

[70] A kulturális örökség elemei nem elsősorban használati értékük vagy gazdasági hasznosságuk miatt kiemelkedő jelentőségűek, hanem sokkal inkább egyediségük, eredetiségük, pótolhatatlanságuk és többségében művészeti értékük miatt. E fogalomból az is következik, hogy a kulturális örökség tárgya többnyire valamilyen műalkotás. Értékük meghatározása szempontjából speciális dolgoknak minősülnek. Különlegességük abban áll, hogy kettős jellegük van: egyrészt közkincsnek minősülnek, másrészt a tulajdonjog tárgyát képező, használható dolgoknak. Ebből következik, hogy az úgynevezett piaci értéken túl számos más értékforma jellemzi őket. Ezek közül kiemelkedő az úgynevezett eszmei érték, amely a történeti, művészeti, morális értékek sajátos ötvözetét fejezi ki, hiszen a kulturális örökség fogalmába tartozó javaknak a társadalom jelentőséget tulajdonít, amelyet az állam a védelem jogintézményével fejez ki. Az eszmei érték tehát a közérdek megjelenési formája, hangsúlyozza a közkincsjelleget, valamint kifejezi a társadalom megbecsülését.

[71] Az eszmei érték fogalmának meghatározásáról és annak mibenlétéről a Kötv. a műemléki értéket definiáló 7. § 10. pontja tesz említést, a „kiemelkedő jelentőségű" fordulatot használva: műemléki érték ugyanis minden olyan építmény, történeti kert, történeti temetkezési hely vagy sajátos terület, valamint ezek maradványa, továbbá azok rendeltetésszerűen összetartozó együttese, rendszere, amely hazánk múltja és a magyar nemzet vagy más közösség hovatartozás-tudata szempontjából országos jelentőségű történeti, művészeti, tudományos és műszaki emlék alkotórészeivel, tartozékaival és beépített berendezési tárgyaival együtt. A kiemelkedő jelentőség világörökségi helyszínek esetében a Vötv. 2. § 1. pontja szerint a kiemelkedő egyetemes értékben keresendő, amely a világörökségi helyszín által megtestesített érték. Kivételessége és páratlansága miatt nemzetközi szempontból is kiemelkedő és egyedi kulturális örökségi, illetve természeti jelentőséggel bír, ennélfogva folyamatos megőrzése és védelme az egész emberiség, a jelen és jövő generációi számára kiemelkedő fontosságú. A világörökségi területek által megtestesített egyetemes érték létét UNESCO Világörökség Bizottsága fogadja el és jeleníti meg a védettség intézményében.

[72] A jogalkotó – a világon szinte egyedülálló módon – a hazai jogrendszerbe beépítette a világörökségi védettségi kategóriát. Mindezt nem a Kötv. rendszerébe elhelyezve tette, hanem önálló törvény megalkotásával fogalmazta meg azokat a garanciákat, amelyeknek a nagyobb földrajzi kiterjedésű, kulturális vagy természeti értékük miatt védett ingatlanok kezelésében alkalmazandóak. A világörökségi helyszínek sajátossága, hogy a környezet épített és természetes elemeinek védelmével egyidejűleg történik, például a kultúrtáj kategória esetében.

[73] Az Alkotmánybíróság azt is értékelte, hogy jelen Törvény rendelkezései nem csupán a hazai védettséget élvező ingatlanokra, de egyetemes értéket képviselő kulturális elemekre is vonatkoznak.

[74] Az UNESCO világörökség-mozgalmának célja, hogy a jövő számára megkönnyítse és elősegítse a múlt értékeinek megőrzését; tevékenysége különösen jelentős akkor, amikor környezeti katasztrófa, rombolás, megsemmisülés fenyegeti a védett kulturális vagy természeti értéketeket, mozgalma ugyanis nemcsak a kulturális örökség, hanem a természeti környezet védelmére is irányul. A világörökségi helyszínné nyilvánítás fokozott figyelmet irányít az adott épített örökségre, tájra és megőrzésére. A világörökség védelméről szóló egyezményt elfogadó országok – a Világörökségi Egyezményben vállalt kötelezettségük alapján – kiemelten foglalkoznak az értékmegóvás, fenntartás, kutatás, felújítás kérdéseivel. E kötelezettségek elsődlegesen arra az Egyezményben részes államra hárulnak, amelynek a területén a védett elem található. Az Egyezmény szerint az államoknak minden tőlük telhetőt meg kell tenniük saját erőforrásaik teljes igénybevételével, illetve ahol szükséges, mindennemű olyan nemzetközi, különösen pénzügyi, művészeti, tudományos és technikai segítség és együttműködés felhasználásával, amely módjukban áll. Az államoknak a területükön elhelyezkedő természeti és kulturális örökség minél hatékonyabb és aktívabb védelme, megóvása, valamint bemutatása biztosításának érdekében – tőlük telhetőleg, saját körülményeiknek megfelelően tett intézkedésekkel – a legnagyobb mértékben törekedniük kell a következőkre: 1. olyan általános politikát alakítsanak ki, amely a közösség életében a természeti és kulturális örökséget jelentőségének megfelelően kezeli, és ezen örökség védelmét beépíti az átfogó tervezési programokba; 2. saját területükön – ott, ahol ilyenek még nincsenek – hozzanak létre egy vagy több, a természeti és kulturális örökség védelmére, megóvására és bemutatására szolgáló szervezetet olyan személyi állománnyal, amely rendelkezik a rá háruló feladatok ellátását biztosító eszközökkel; 3. tudományos és műszaki tanulmányokat és kutatásokat fejlesszenek ki, valamint dolgozzanak ki olyan operatív módszereket, amelyek alkalmassá teszik az államot a kulturális és természeti örökséget fenyegető veszélyek elhárítására; 4. tegyék meg a megfelelő jogi, tudományos, műszaki, igazgatási és pénzügyi intézkedéseket, amelyek ezen örökség kijelöléséhez, védelméhez, megóvásához, rendbehozatalához és helyreállításához szükségesek; 5. segítsék elő a természeti és kulturális örökség védelmével, megőrzésével és bemutatásával foglalkozó nemzeti vagy regionális képzési központok alapítását és fejlesztését, és kutatásokat ösztönözzenek e területen.

[75] A Törvény érintett rendelkezései a műemléki védettséget élvező, világörökségi területen található lakások vételi jogára vonatkozik. Mivel az Abh2.-ben foglaltak alapján az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésén alapuló környezetvédelemben érvényesülő visszalépés tilalmának követelménye a műemlékvédelem körében is érvényesülő alkotmányos elv, így az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata alapján az indítvánnyal támadott Törvény tárgyára vonatkozik, és alkalmazandó a visszalépés tilalmának elve.

[76] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abh2.-ben a visszalépés tilalmának elvét az – Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből levezethető – állami védettség létéhez kötötte, így fogalmazott: „[h]a egyszer már valami védelem alá került, az onnét való kivételhez rendkívüli indok kell" (Abh2., Indokolás [40]). Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság jelen ügyben azt is értékelte, hogy a Törvény az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdéséből következő alapjog gyakorlására vonatkozik-e. Mivel a Törvény vizsgált rendelkezései nem érintik a tárgybeli ingatlanok műemléki védettségét, és nem vonatkoznak a műemléki védettség szintjének megváltoztatására, így nem befolyásolják a Kötv.-ben és az Övr.-ben biztosított, műemlékek általános védelmére és fenntartható használatára vonatkozó előírásokat sem. Ennek megfelelően a Kötv. 28. §-ában felsorolt, műemlékvédelem általános (állami) feladataira vonatkozó állami kötelezettségeknek a jövőben is érvényesülniük kell. Így biztosítani kell többek között a műemlékekre vonatkozó tudományos alapkutatások és oktatás, szakirányú szakképzés, ismeretterjesztés előmozdítását.

[77] Továbbá a vételi jog gyakorlását követően is eleget kell tenni az épület jellegéből adódó speciális építésügyi előírásoknak, amelyek gyakorlása, felügyelete a közigazgatási szervezetrendszeren belül lévő szakigazgatási (műemlékvédelmi) hatóságok hatáskörébe tartozik, mivel az érintett épület minősítése az alapja (és nem a tulajdonos személye) a védettséget biztosító és a jogrendszerben műemlékekre vonatkozóan létező, alkalmazandó anyagi és alaki eljárások aktiválásának.

[78] A vételi jog telepítése során az Lt. 55. § (4) bekezdésében foglalt hatósági hozzájárulás megfelelő forma ahhoz, hogy az állam közigazgatási szervein keresztül vizsgálja, hogy a vételi jog jogosultja a műemléket annak jellege szerint fogja-e megőrizni a jövőben. Önmagában tehát a műemléki lakásokra alapított vételi jog nem eredményezi az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerinti védettségi szintben való visszalépést {vö. 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [52]}.

[79] Ezért az indítványt az Alkotmánybíróság elutasította.

[80] 3.3. Vizsgálata során az Alkotmánybíróság – korábbi gyakorlatával azonos módon – mindvégig szem előtt tartotta ugyanakkor az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő elővigyázatosság és a megelőzés elvét {Abh1., ABH, 1994, 134, 140–141; 4/2019. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [74]}.

[81] „Az Alaptörvény kifejezetten is nevesíti a P) cikk (1) bekezdésében a nemzet közös öröksége jövő nemzedékek számára történő megőrzésének kötelezettségét, általánosságban is azt az elvárást támasztja a jogalkotással szemben, hogy a jogszabályok meghozatalakor nem csak a jelen nemzedék egyéni és közös szükségleteit kell mérlegelni, hanem figyelembe kell venni a jövő nemzedékek életfeltételeinek biztosítását is." {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [14]}

[82] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésén alapuló állami intézményvédelmi kötelezettség a műemlékek hasznosítására is vonatkozik. Az alaptörvényi és nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettségéből származó alkotmányos kívánalom, hogy a műemléki védettséget élvező ingatlanok értékesítése (hasznosítása) során az állam megfelelő garanciákkal biztosítsa, hogy a műemlék védettségi szintjének megfelelő kezelésbe kerül a tulajdonosváltást követően is. Különösen lényeges garancia ez a tárgybeli lakások esetén, amelyek zöme első alkalommal kerül ki az állami/önkormányzati tulajdonból.

[83] A védettségi szint fenntartásánál műemlékek esetében alkotmányos kívánalom – különösen, ha ahhoz nemzetközi, világörökségi védettség kapcsolódik –, hogy a szabályozás ne csupán a megőrzésre (konzerválásra) és az azt ellenőrző, engedélyező szervekre, hanem az egyéb – közjogon kívüli – jogügyletekre is vonatkozzon.

[84] A Kötv. önálló fejezetben tartalmazza a műemlékek általános védelmére (fenntartására, használatára) vonatkozó szabályokat, az Övr. pedig ehhez rendelten részletezi a szakmai védelem garantálásához szükséges anyagi és alaki szabályokat, valamint szól a műemléki hatóságok kijelöléséről.

[85] A fenntartás és használat tekintetében a Kötv. a Ptk.-hoz képest többletszabályokat ír elő. E többletszabály nem a tulajdonjog részjogosítványainak kiegészítését jelenti, hanem a tulajdonjogból fakadó kötelezettségek betartásának szabályait tartalmazza. Nem elegendő például a műemlékek esetében csupán a jól ismert, általánosan előírt rendeltetésszerű használat követelményének eleget tenni. A tulajdonjogi részjogosítványok közül a Kötv. a használathoz fűződő jogot emeli ki, és ehhez kapcsolódó kötelezettségként nevesíti a fenntartási kötelezettséget. Ez is jelzi, hogy a műemlékek tulajdonosai e jogukból fakadóan több kötelezettséggel találják, találhatják szemben magukat.

[86] Összhangban az épített környezet elemeinek fenntartására vonatkozó általános szabályozással, a fenntartás alapkötelezettsége a műemlék tulajdonosára hárul. Nem minden esetben lehet azonban megelégedni a meglévő állapot fenntartásával, hiszen a műemlékek védelmének lényeges eleme a műemléki értékek megőrzése is. A Kötv. 41. §-a értelmében a műemlékek fenntartásáról és jókarbantartásáról a tulajdonos, illetve a tulajdonosi jogok gyakorlója köteles gondoskodni. A műemlékeket épségben, jellegük megváltoztatása nélkül kell fenntartani. E fenntartási és jókarbantartási kötelezettség kiterjed a műemlék sajátos értékeit képező építészeti, képző- és iparművészeti alkotórészeire és tartozékaira is. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből eredő követelmény, hogy a törvényi – fenntartásra vonatkozó – kötelezettségnek való megfelelést jogszabályban meghatározott, egyedileg vizsgálható feltételek érvényesítésével igyekezzen garantálni. A Kötv. 42. § (1) bekezdése szerint, ha a műemlék tulajdonosának személye, lakóhelye, tartózkodási helye ismeretlen, a műemlék állagmegóvásáról vagy jókarbantartásáról – a tulajdonos költségére – a hatóság gondoskodik, vagyis az érték megőrzésére vonatkozó állami kötelezettség a magántulajdonban álló műemlékek esetében is mögöttes módon fennáll.

[87] 3.4. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő kötelezettség tehát, hogy az állam a műemléket érintő (hasznosításra, ezen belül elidegenítésre vonatkozó) jogügyletek esetében is építsen be olyan garanciákat, amelyek hozzájárulnak a védelmi szint fenntartásához. Jelen esetben ennek formáját az Lt. 55. § (4) bekezdése a „hozzájárulás" jogintézményével deklarálja, amelynek tartalmára nézve az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő alkotmányos követelmény, hogy a vizsgált Törvény által telepített vételi jog érvényesítése során, a műemléki hatóság annak feltételeként vizsgálja a kulturális örökség védelmének szempontjait.

[88] Az alkotmányos követelmény szerint a műemléki és világörökségi védettséget élvező lakásokat érintő vételi jog gyakorlásával összefüggő döntéshozatal során a hatóság a kulturális örökség védelmének szempontjait ne rendelje más szempontok alá, hanem egyedileg vizsgálja, hogy a vételi jog gyakorlása érinti-e a műemlék jövő nemzedék számára történő megőrzéssel egyidejű fenntartható használatát.

[89] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerinti követelmény, hogy a műemléki lakások vételi jogának gyakorlására vonatkozó szabályok alkalmazása során a Törvény és az Lt. 55. § (4) bekezdése együttes alkalmazásával garantálja az állam, hogy a védelem szintje és hatékonysága ne csökkenjen.

[90] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből fakadó fenti alkotmányos követelményt állapított meg.

IV.

[91] 1. A köztársasági elnök indítványában az Alaptörvény XIII. cikkének megsértésére is hivatkozott, amelyet egyrészt arra alapoz, hogy az önkormányzat tulajdonát a Törvény által terhelő vételi jognak a közérdekűsége és szükségessége nem megalapozott. Másrészt az Alaptörvény XIII. cikkének sérelmét a tulajdonkorlátozás arányosságának, így tartalmilag az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése szerinti értékarányosság megsértésére hivatkozással is állította.

[92] 2. E körülmények vizsgálatakor az Alkotmánybíróság nem tekinthet el a szabályozás célját meghatározó – a jogalkotó által a Törvény indokolásában is hivatkozott – történeti előzmények áttekintésétől, és a tárgyi azonosság okán nem hagyhatja figyelmen kívül azt sem, hogy az Abh.-ban – amelynek 2012 utáni alkalmazhatóságát az Alkotmánybíróság számos határozata megerősített {18/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [26]; 25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [59]; 4/2018. (IV. 27.) AB határozat, Indokolás [34]} – foglalkozott az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokat terhelő vételi jog alkotmányosságának kérdésével.

[93] 2.1. Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság összefoglaló jelleggel az alábbiakat állapította meg: „Az önkormányzatok tulajdonhoz juttatása olyan jogalkotási folyamat keretében ment végbe, amelynek lezárásaként értékelendő az Lt. hatálybalépése. […]

Az önkormányzatok tulajdonszerzésének folyamatát a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény [a továbbiakban: Ötv.] indította el. Az Ötv. 107. § (1) bekezdése rendelkezett az állami tulajdonban lévő vagyontárgyaknak arról a köréről, amelyek az önkormányzatok tulajdonába kerültek. E bekezdés e) pontja értelmében ilyen vagyontárgynak minősültek a tanácsi, illetőleg a tanácsi ingatlankezelő szervek kezelésében lévő állami bérlakások. E lakások közül a tanácsi kezelésben lévők az Ötv. 107. § (2) bekezdése szerint a törvény erejénél fogva (ex lege), annak hatálybalépése napján (1990. szeptember 30-án) önkormányzati tulajdonba kerültek.

Megállapítható, hogy az önkormányzati lakások és helyiségek köre szélesebb az Ötv. 107. § (2) bekezdésében meghatározottnál. Az ezt meghaladó vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adása érdekében az Ötv. 107. § (3) bekezdése értelmében külön törvény megalkotása volt szükséges. Az egyik ilyen külön törvény az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Vátv.), amelynek 1. § (1) bekezdése szerint a megszűnt tanács által alapított ingatlankezelő vállalat kezelésében álló lakóépület, valamint vegyes rendeltetésű és nem lakás céljára szolgáló épület, a bennük lévő állami bérlakások és állami tulajdonú nem lakás céljára szolgáló helyiségek, a hozzájuk tartozó állami tulajdonú földdel – a más állami szerv által kezelt épületrész kivételével – a települési önkormányzat tulajdonába kerülnek. […]

A Vátv. 2. § (7) bekezdés úgy szól, hogy az önkormányzati tulajdonba kerülő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elosztására, bérletére, bérére és elidegenítésére vonatkozó szabályokat külön törvény állapítja meg. A (8) bekezdés értelmében pedig a lakások és helyiségek elosztása és elidegenítése, illetve bérlete és bére tárgykörében a helyi önkormányzat – a (7) bekezdésben említett törvény keretei között – a helyi sajátosságok érvényesítése érdekében rendeletet adhat ki. A Vátv. 2. § (7) bekezdésében említett külön törvény az Lt. […]

Az Lt.-nek a lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítésére vonatkozó szabályai – a törvény harmadik és negyedik része – a jogalkotó szándéka szerint lezárnák a »tulajdoni rendszerváltásnak« az ingatlanokra vonatkozó részét, megteremtve a piaci viszonyokhoz igazodó lakásgazdálkodás jogi feltételeit és megszüntetve a bérlakásrendszer ellentmondásait. (Lásd a törvény preambulumát.)

Az Alkotmánybíróság már a kárpótlással kapcsolatos határozataiban is hangsúlyozta, hogy kizárólag a vizsgált törvény egyes rendelkezései alkotmányosságáról foglalhat állást, a szabályozási koncepciót a törvény szövegétől függetlenül nem minősítheti. [28/1991. (VI. 3.) AB határozat, 15/1993. (III. 12.) AB határozat] Az Lt.-ben megtestesülő lakáspolitika és tulajdonbaadási célkitűzések köréből is csak azok törvényi megvalósításának alkotmányossága lehet az alkotmánybírósági vizsgálat tárgya. […]

Az önkormányzatok a volt állami lakásokat az Ötv.-vel, illetve a Vátv.-vel tulajdonba kapták. A tulajdon átszállását tekintve egyik törvény sem hagy kétséget: »a törvény erejénél fogva, a törvény hatálybalépésének napján a helyi önkormányzatok tulajdonába kerülnek« a felsorolt vagyontárgyak. [Ötv. 107. § (2) bekezdés, illetve Vátv. 2. § (2) bekezdés.]

A Vátv.-vel átadott lakásokat és nem lakás céljára szolgáló helyiségeket az önkormányzatok a Vátv. 2. § (7), (8) és (9) bekezdésében meghatározott teherrel – az akkor hatályos elidegenítési szabályok továbbélése mellett – szerezték meg.

Az önkormányzatoknak nem volt és nincs alanyi joga arra, hogy meghatározott tulajdoni tárgyakat vagy a tulajdont meghatározott feltételekkel szerezzék meg (1582/B/1990. AB). Az önkormányzatok tulajdonnal való ellátása az állami tulajdonból ingyenes szerzés volt, amelyre érvényesek a 16/1991. (IV. 20.) AB határozatban az ilyen tulajdon megterhelhetőségéről mondottak. […]

Az Lt. az önkormányzatokra nézve súlyosabbá tette a lakáselidegenítés terheit ahhoz képest, ahogy az önkormányzatok a tulajdont megszerezték.

Az Lt. szerinti vételi jog súlyosabb megterhelése az önkormányzati tulajdonnak, mint a 32/1969. (IX. 2.) Korm. rendeletben szabályozott „vásárlási jog". Noha voltak bírói ítéletek, amelyek a vásárlási jogot úgy értelmezték, hogy azt az ingatlant, amelynek elidegenítését a jogosult kezdeményezte, az önkormányzatnak ki kell jelölnie elidegenítésre, ez az értelmezés eseti és vitatott maradt. Ezzel szemben az Lt.-ben megadott vételi jog egyértelmű és vitathatatlan.

Súlyosabb terhet jelent az Lt. az elidegenítés ellenértékét tekintve is. A 32/1969. (IX. 30.) Korm. rendelet alapján a lakások legmagasabb vételára a forgalmi érték 25–70%-a lehetett, azaz a felső határ 70%, szemben az Lt. szerinti maximum 50%-kal. (Nem lakás céljára szolgáló helyiségek esetén a korábbi 80% helyett az Lt. 60%-ban határozza meg a vételár felső határát.) A rendelet szerint a részletfizetés engedélyezése nem volt kötelező, az Lt. szerint igen.

[94] A vételi jog természetét tekintve különbözik az Alkotmány 13. § (2) bekezdése szerinti kisajátítástól. A 16/1991. (IV. 20.) AB és a 28/1991. (VI. 3.) AB határozat értelmében a vételi jog – akár szerződésen, akár törvényen alapul – nem tulajdonelvonás, hanem a tulajdonjog megterhelése, vagyis korlátozása. A tulajdonváltozás ugyanis attól függ, hogy a vételi jog jogosultja gyakorolja-e ezt a jogát. A vételi jog törvénnyel való alapítása rendkívül súlyos megterhelése a kötelezett tulajdonának, hiszen, ha a jogosult él vételi jogával, a tulajdon átszáll rá. A tulajdonjogot tehát nem veszti el a kötelezett a törvény erejénél fogva (mint a törvény általi kisajátításnál), de a jogosult egyoldalú aktusával szemben, amellyel az a tulajdonátszállásról rendelkezik, nincs ahhoz hasonlítható bírói felülvizsgálati lehetőség, mint a (szintén törvényen alapuló) egyedi, igazgatási határozattal való kisajátítás esetében. A vételi jog gyakorlásának jogszerűsége tehát bíróság előtt nem vitatható, s csak a körülmények jelentős változása elvének alkalmazása nyújthat szabadulást rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben a tulajdonosnak. A tulajdon védelmére szolgáló bírói utat a vételi jog törvényi alapításának alkotmánybírósági vizsgálata pótolhatja; s ez az Lt.-vel alapított vételi jog alkotmányossági vizsgálatát az önkormányzatok helyzetének egyéb súlyosbodása nélkül is szükségessé teszi." (Abh., ABH 1993, 373, 376–379)

[95] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban a fenti megállapításokat alapul véve végezte el az Lt. akkori indítványokkal támadott rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálatát, és a következő főbb megállapításokat tette: „A törvényhozó jogosult tehát a lakások elidegenítését szabályozni; az önkormányzat a Vátv. alapján átszállt lakásokon eleve a rendelkezési jog eme korlátozásával szerzett tulajdont. […] Az önkormányzati lakástulajdon sajátosságai – keletkezése, alanya, tárgya, funkciója, a törvényi szabályozás módja – alkotmányosan indokolttá tehetik az elidegenítési kötelezettség jogszerűségének elismerését, de csak az adott ügyhöz igazodó kompenzáció mellett.

Az, hogy az elidegenítésről való rendelkezést a törvényhozó fenntartotta magának, fogalmilag is azzal jár, hogy az állam a tulajdont azzal a teherrel adta át az önkormányzatnak, hogy az átadott tulajdon állagának védelméért nem vállalhatott garanciát. A fenntartás alapján az önkormányzatoknak számolniuk kellett azzal az állami lakáspolitikával, amely őket a lakások elidegenítésére készteti. Ennek a vételi jog megadása kétségkívül egyenes, súlyos és jogilag közvetlenül megragadható formája. A lakások magánkézbe juttatásának állami politikáját tette kétségtelenné az erre vonatkozó hatályos szabályok életben tartása is – a módosítási lehetőség kifejezett érintetlenül hagyásával. […]

A lakások törvényen alapuló vételi joga és tulajdonvédelme az Lt.-ben a vételi jog időtartamának jelentős megrövidítésével és az értékgarancia érvényesítésével alkotmányosan összhangba hozhatók.

A törvényhozó viszonylag nagy szabadsággal szabályozhatja a lakásgazdálkodással összefüggő kérdéseket. A lakáspolitika megállapítása, a lakáshoz jutás, a lakásbérlet feltételeinek megállapítása a jogalkotó kötelessége és hatásköre. Alapvető szociális kérdés a lakástulajdon és lakásbérlet feltételeinek szabályozása is. Ennek során tekintetbe veendő, hogy a bérlő számára a bérlakás lényegében ugyanazt a funkciót látja el, mint a lakástulajdon; s ennek megfelelően a bérlőnek a bérlet biztos és tartós fennállásához fűződő érdeke adott esetben alkotmányos tulajdonvédelemben részesülő vagyoni jognak minősülhet. Az állami lakáspolitikára tartozik, hogy a lakáskérdés megoldását milyen arányban építi a magántulajdonban álló lakásokra, illetve a köztulajdonban álló bérlakásokra. Ennek az aránynak a megváltoztatása is rá tartozik. A lakásbérleti jog tulajdonjoggá való változtatása esetén azonban a korábbi tulajdonos tulajdonvédelmét is érvényesíteni kell, s csakis a konkrét helyzet körülményei dönthetik el ennek alkotmányos lehetőségét.

A törvényen alapuló vételi jog felhasználása a tulajdonosváltásra nem eleve és minden körülmények között alkotmányellenes, de nem is eleve alkotmányos. […]

A lakások biztosításával kapcsolatos feladatoknak az a része, amelyet korábban az állami bérlakásrendszerrel oldottak meg, ezeknek a lakásoknak önkormányzati tulajdonba adásával az önkormányzatokhoz került, míg a lakáspolitika továbbra is kormányzati és törvényhozói hatáskörben maradt. A lakás különleges helyet foglal el az önkormányzat vagyontárgyai között funkciója alapján, mert a helyi önkormányzat területén élő emberek legelemibb életfeltételének, a hajléknak a biztosítását szolgálja. Az állampolgárok megfelelő lakhatási lehetősége érdekében erőteljesebben korlátozhatja a törvényhozás az önkormányzat tulajdonosi szabadságát, mint más vagyontárgyak esetében.

Ennek megfelelően az Lt. esetében további szempontok indokolják a korlátozás szükségességét. […]

A lakásrendszer piaci alapokra helyezése, a lakásvagyon privatizációja a gazdasági rendszerváltás része. […]

A vételi jog alapította súlyos teher alkotmányosságához azonban a tulajdonkorlátozás szükségessége, illetve önmagában vett közérdekű volta nem elegendő. Az önkormányzatok ugyanis tulajdonosává váltak a volt állami bérlakásoknak, s ennek jelentőségét nem csökkentheti, hogy a lakáspolitika elképzelése szerint a végső cél a lakások magántulajdonba adása volt. Ezt a célt már csak a tulajdonba adásból fakadó alkotmányos kötöttségek figyelembevételével lehet elérni. […]

Ha tehát az önkormányzatok tulajdonosi jogainak korlátozása a vételi joggal a lakástulajdon vonatkozásában alkotmányosan megengedhető is, részleteiben vizsgálandó, hogy a korlátozás megfelel-e az arányosság követelményeinek.

A vételi jog önmagában súlyos teher. Ha a jogosult nem is él a vételi jogával, ez a jog a lakásra elidegenítési tilalmat jelent. Az a bizonytalanság, hogy a bérlők öt évig évente jelenthetik be vételi szándékukat, rendkívül megnehezíti az önkormányzat számára a lakásgazdálkodást. Ha a jogosult él vételi jogával, az önkormányzat elveszíti a lakás tulajdonjogát. A vételi jog tehát a tulajdon olyan korlátozása, mely eshetőlegesen a tulajdonjog megszűnéséhez vezet. E teher súlya miatt az Lt. által megnyitott ötéves határidő aránytalanul hosszú. Ez az egyik oka az Lt.-ben szabályozott vételi jog alkotmányellenességének.

Mivel a vételi jog, gyakorlása esetén, a tulajdon elvesztésével jár, a közérdek és tulajdonelvonás arányossága megköveteli a kártalanítást. A vételi jog csakis az értékgarancia érvényesítése mellett lehet alkotmányos. Ezért az Lt. szerinti kártalanításnak közel kell állnia a klasszikus kisajátításhoz alkotmányosan megkövetelt teljes kártalanításhoz; azzal, hogy az egyéb feltételeket, így az azonnaliságot az ügy természetének megfelelően szabályozzák. Az önkormányzatnak a vételi jog folytán elvesztett lakásokért olyan ellenszolgáltatást illetve kártalanítást kell kapnia, hogy vagyonában az az érték megmaradjon, amelyet a Vátv.-vel neki átadott lakások képviseltek.

Az értékgarancia nyújtásának módját a törvényhozás alakítja ki. Ennek során figyelemmel kell lenni az Lt. összes rendelkezésére. Természetesen nem követelmény az, hogy az összes terhet a bérlők viseljék. Lehetséges a hatályos rendelkezések minden olyan változata és kiegészítése, amely kielégíti azt az alkotmányossági feltételt, hogy az értékgarancia hiánytalanul érvényesüljön." (Abh., ABH 1993, 373, 384–387)

[96] 3. Jelen ügyben, csakúgy mint az Abh.-ban, azt kell eldöntenie az Alkotmánybíróságnak, hogy az Lt. szerinti, az önkormányzat tulajdonába tartozó lakásokat terhelő vételi jog – a sajátos történeti előzményekre is figyelemmel – a tulajdonhoz való jog szempontjából az Alaptörvénnyel összhangban áll-e. Ezért az Alkotmánybíróság áttekintette az Alaptörvény hatálybalépését követő, önkormányzati tulajdonra vonatkozó, jelen ügy eldöntése szempontjából releváns gyakorlatát.

[97] 3.1. A 3009/2012. (VI. 21.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh3.) az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „a tulajdonhoz való jogot tartalmilag megegyező megfogalmazásban tartalmazta az Alkotmány 13. § (1) bekezdése is. Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság feladata az Alaptörvény védelme. Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott korábbi határozatai az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmaztak, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét – az Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges. Az Alkotmányon alapuló alkotmánybírósági döntésekben kifejtett elvi jelentőségű megállapítások értelemszerűen irányadók az Alaptörvényt értelmező alkotmánybírósági döntésekben is. Ez azonban nem jelenti az Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtettek vizsgálódás nélküli, mechanikus átvételét, hanem az Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak összevetését és gondos mérlegelést kíván. A jelen ügy kapcsán megállapítható, hogy a tulajdonhoz való jogot, mint alapjogot, az Alkotmányhoz hasonlóan az Alaptörvény is garantálja, így a tulajdonhoz való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság által korábban tett megállapítások továbbra is irányadónak tekinthetők." (Indokolás [49])

[98] Az Alkotmánybíróság az Abh3.-ban, idézve az Abh.-ban foglaltakat rámutatott a következőkre: „A tulajdonhoz való jog […] alapvető jog. Az alkotmányi tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat. […] A tulajdon »elvonása« alkotmányjogi értelemben nem feltétlenül a polgári jogi tulajdonjog elvesztése. […] Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni." (ABH 1993, 373, 379–380) A tulajdonhoz való jog alapjogi jellegét vizsgálva a 481/B/1999. AB határozatban az Alkotmánybíróság azt is kimondta, hogy az „nem a tényleges tulajdonszerzést, a tulajdonhoz jutás jogát, a tulajdon értékcsökkentéstől mentes és végleges megtartását garantálja, hanem az állam számára ír elő kétirányú kötelezettséget. Az állam egyfelől – az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve – köteles tartózkodni a magán- vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garanciát, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképessé teszi (ABH 2002, 998, 1002)." (Indokolás [50]) „A kifejtettek szerint a tulajdonhoz való jog alapjogként az állammal szemben garantál olyan közjogi igényt, amely alapján az állam – alapvetően, főszabályként, az Alaptörvényből következő kivételektől eltekintve – köteles tartózkodni az alapjog alanyának tulajdonosi pozíciójába történő behatolástól." (Indokolás [51])

[99] 3.2. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, önkormányzatokat is megillető tulajdonhoz való jogra vonatkozóan legutóbb a 8/2021. (III. 2.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh4.), korábbi gyakorlatára is hivatkozva kifejtette, hogy „[a]z Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében előírt rendelkezés alapvető jogi oltalomban részesíti tulajdont. Az Alkotmánybíróság felfogása szerint a tulajdon alkotmányjogi oltalma az értékgarancia és a közérdekű korlátozás ismérvei mentén elsősorban az állam közhatalmi beavatkozásaival szemben nyújt védelmet. Az Alkotmánybíróság emlékeztet az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében elismert tulajdonhoz fűződő jog körében kialakított következetes gyakorlatára, amely szerint az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével, sem a birtoklás, használat, rendelkezés részjogosítványaival, sem pedig negatív és abszolút jogként való meghatározásával. Az alapjogként védett tulajdonhoz való jog tartalmát a mindenkori közjogi és (alkotmányos) magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A tulajdonhoz való alapjog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetekben a tulajdoni vagyonokat védi." (Indokolás [126]) „Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a tulajdonhoz való jog nem minősül korlátozhatatlan alapjognak: az Alaptörvényben foglalt megfelelő alapjogi garanciák tiszteletben tartása esetében az állami beavatkozás nem kizárt. Különös jelentőséggel bír e körben az a tény, hogy amint azt az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének második mondata is deklarálja, »a tulajdon társadalmi felelősséggel jár«." (Indokolás [126])

[100] 3.3. „A tulajdon védelmére vonatkozik az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében szabályozott alapjog-korlátozási (-mérlegelési) teszt, az ún. szükségességi-arányossági teszt, ám a tulajdonhoz való jog esetében a szükségesség mércéje a puszta közérdekűséghez igazodik: amennyiben a tulajdon korlátozása közérdekű célból történik, úgy e korlátozást pusztán ennek okán szükségesnek kell tekinteni. A szükséges tulajdonkorlátozásnak is arányosnak kell azonban lennie, mely kisajátítás, illetve tényleges hatásaiban a kisajátításhoz hasonló más korlátozások, különösen a polgári jogi tulajdon egyes részjogosítványainak (birtoklás, használat és hasznok szedése, rendelkezés) jogszabályi korlátozása esetében a korlátozással arányos kártalanítás biztosításának kötelezettségét rója a jogalkotóra. Kisajátítás esetén, vagy a polgári jogi tulajdonjog részjogosítványainak jelentős mértékű korlátozásával járó más esetekben tehát az állaggarancia helyébe az értékgarancia lép, amely nem más, mint az értékcsökkenésnek megfelelő mértékű kártalanítás.

Mindebből az következik, hogy alkotmányosan a tulajdonos tulajdonosi pozícióját hátrányosabbá tevő, a tulajdonos számára tényleges, pénzben is kifejezhető hátrányt okozó jogszabályi előírások esetén a jogalkotó biztosítani köteles az értékgaranciát, vagyis a korlátozással arányos kártalanítást köteles előírni." {23/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [16]–[17], legutóbb: 5/2021. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [21]}

[101] 3.4. „A jelenleg hatályos Alaptörvény (a korábbi Alkotmányhoz hasonlóan) a XIII. cikk (1) bekezdésén túl is szabályozza az önkormányzatok tulajdonát, ekként az önkormányzatok tulajdonát érintő szabályozás Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata során ezen rendelkezések összessége (és nem pedig csupán annak egyetlen eleme) az irányadó. Az Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja, a 38. cikk (1) bekezdése értelmében pedig az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon, mely nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja (egyebek között) a közérdek szolgálata." (Abh4., Indokolás [130])

[102] 3.5. Az Alkotmánybíróság a nemzeti vagyon átruházásának alkotmányossági vizsgálatakor ugyancsak figyelemmel van az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése szerinti, a nemzeti vagyon átruházására vonatkozó alaptörvényi korlátokra, így az értékarányosság követelményére is {36/2015. (XII. 16.) AB határozat, Indokolás [56]}.

[103] 4. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontja értelmében az önkormányzatok számára garantált a tulajdonosi jogállás, amely a tulajdonosi jogok teljességével párosul, amit az önkormányzatok az állammal {lásd például: 3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [47]–[54]}, más önkormányzattal (lásd például: Abh4., Indokolás [124]–[157]) és a (magán)személyekkel szemben is érvényesíthetnek. Az önkormányzati tulajdon tehát az előbbiekkel szemben is alkotmányos védelemben részesül, jóllehet az önkormányzatokat tulajdonosként kiemelt védelem nem illeti meg. Az önkormányzatok tulajdonosi jogállása kettős kötöttségben érvényesül. Egyrészt tulajdonosi jogaikat kizárólag törvény keretei között a helyi közügyek intézése érdekében gyakorolhatják, tehát ez helyi szintű kötöttséget jelent, ami a helyi közösség viszonylatában érvényesül. Másrészt az Alaptörvény – a korábbi Alkotmányhoz képest – fokozott védelmet biztosít a nemzeti vagyonnak és garanciákat rögzít az ezzel való felelős és átlátható gazdálkodás érdekében. Tekintettel arra, hogy az önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon is egyben, azon túl, hogy az önkormányzatok cselekvési autonómiája törvényileg korlátozott, az állam és az önkormányzatok tulajdonában álló vagyonelemekkel való gazdálkodás alapvető alkotmányos szabályainak is érvényesülniük kell.

[104] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. Az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett. Ez a rendelkezés a biztosítéka annak, hogy az önkormányzat tulajdona mint nemzeti vagyon ne mindenfajta korlátozás nélkül legyen elidegeníthető, hanem csak törvényben meghatározott célból, főszabályként az értékarányosság követelményét érvényesítve. A követelmény figyelembevétele alól törvény kivételt tehet, de ilyen esetben igazolásra szorul, hogy a tulajdon átruházása annak a nemzeti vagyonban való megtartásával és hasznosításával összemérhető közérdeket szolgál. A törvényalkotó és az önkormányzatok is tehát e kettős korlát szem előtt tartásával rendelkezhetnek a nemzeti vagyon felett. Ezek a közcélú alaptörvényi korlátok az önkormányzatok felelős gazdálkodásának garanciái, amelyek között az önkormányzatok tulajdonosi jogaikat gyakorolhatják.

[105] A fentiek alapján, amikor az Alkotmánybíróság az önkormányzat tulajdonába tartozó nemzeti vagyon átruházását megalapozó vételi jogra vonatkozó jogszabály alkotmányossági felülvizsgálatát végzi, akkor nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy e tulajdoni korlátozásra mindenekelőtt a jogalkotó által megfogalmazott kivételes célból kerülhet sor. A nemzeti vagyon átruházását érintő jogszabály megalkotásakor azonban a törvényalkotónak tekintettel kell lennie e lehetőség kivételes jellegére, és arra is, hogy a szabályozás mögött meghúzódó jogalkotói célnak e kivételességet a nemzeti vagyonra vonatkozó Alaptörvényben megfogalmazott követelmények maradéktalan teljesülése mellett igazolnia kell.

[106] 4.1. E vizsgálathoz az Alkotmánybíróságnak át kellett tekintenie, hogy a Törvény milyen jogalkotói célt fogalmazott meg. A Törvény általános indokolása szerint a jogalkotó egyrészt szem előtt tartja a közérdek érvényesülése körében azt, hogy a magyar állampolgárok, családok minél szélesebb körben szerezhessenek lakástulajdont. A módosítás által bevezetendő új szabályok megteremtik annak a lehetőségét, hogy azok is saját tulajdonú lakáshoz juthassanak, akiknek arra egyébként nem lenne lehetőségük, tekintettel a lakáspiacon az utóbbi években bekövetkezett rendkívüli áremelkedésre is. A forgalmi értékhez képest kedvezőbb vételár mellett további kedvezménnyel illeti meg azon bérlőket a vételi jog, akik bérleti jogviszonya már több éve fennáll. A jogalkotó

a vételár meghatározásakor a bérleti jogviszonyban töltött idővel arányosan határozta meg a kedvezmény mértékét, amellyel azt kívánta érvényre juttatni, hogy minél hosszabb ideje bérlő az adott személy, annál kisebb a lehetősége annak, hogy a jelenlegi piaci viszonyok között saját tulajdonú ingatlanhoz juthasson. A Törvény emellett továbbra is biztosítja az anyagilag nehéz helyzetben lévő állampolgárok számára a lakásbérlet lehetőségét, amennyiben vételi jogukkal nem tudnának élni, amelyhez további garanciális szabályok is bevezetésre kerülnek.

[107] A Törvénnyel másrészt a jogalkotó egy történetileg előállt helyzetet is orvosolni kíván. A rendszerváltozást követő szabályozás alapján az önkormányzati és állami tulajdonú lakások bérlőinek egy szűk köre nem vehette meg az általa lakott bérleményt. A módosítás által bevezetett szabályok azt kívánják többek között biztosítani, hogy azok, akik az 1990-es években hozott korlátozások miatt nem élhettek vételi jogukkal, most hasonló feltételekkel tehessék ezt meg, mint korábban a velük hasonló helyzetben lévő bérlők országszerte.

[108] A Törvény 1. §-a e célok megvalósulásának érdekében három alanyi kört határoz meg a vételi jog jogosultjaként: a) akik bérleti jogviszonya a vételi jogra vonatkozó egyoldalú nyilatkozat közlésekor 5 év és 15 év közötti, b) akik bérleti jogviszonya a vételi jogra vonatkozó egyoldalú nyilatkozat közlésekor 15 év és 25 év közötti, c) akik bérleti jogviszonya a vételi jogra vonatkozó egyoldalú nyilatkozat közlésekor a 25 évet meghaladja. Ezen alanyi körök között pedig a vételi joggal érintett lakás vételárát illetően tesz további különbséget. A Törvény részletes indokolása alapján a jogalkotó azokat a feltételeket tekintette e körben irányadónak, amelyek alapján a most érintett bérlőkkel hasonló helyzetben lévő, korábban vételi jogot szerző bérlők vételi joggal élhettek az 1990-es években kialakított – törvényi és önkormányzati – szabályok szerint. A már 1996 előtt is bérleti joggal rendelkezők tekintetében a Törvény a forgalmi érték 15%-át tekinti irányadónak a vételár megállapításakor. Azoknak a bérlőknek az esetében, akik később szerezték meg az érintett lakások bérleti jogát, a Törvény magasabb vételár mellett teszi lehetővé a vételi jog gyakorlását. A kedvezményes vételár indoka esetükben a jelentős időtartamú bérlői jelenlét alatt a lakásra fordított költségek elismerése.

[109] A Törvény indokolása szerinti fenti szempontokat megerősítve az igazságügyi miniszter az Alkotmánybíróság megkeresésére küldött tájékoztatásában hangsúlyozta azt is, hogy a vételi jog gyakorlásából korábban kizártak esetében lakhatásuk szempontjából hátrányos helyzet alakult ki. Az így bérleti jogviszonyban maradók a lakásaikról – tipikus esetben évtized óta – a tulajdonos gondosságával gondoskodnak, jelentős összegeket fordítanak felújításra, miközben a tulajdonosi helyzet biztonságát a korábbi tulajdoni rendezésből való kizárásuk nem tette számukra lehetővé. Az értékgarancia érvényesülésének körében az igazságügyi miniszter hivatkozott továbbá néhány megyei jogú város szabályozási megoldására az önkormányzati bérlakások elidegenítését illetően, ahol a Törvényben meghatározottakhoz hasonló vételárkedvezmények kerültek meghatározásra.

[110] 4.2. A köztársasági elnök indítványában a jogalkotó által megfogalmazott, a nemzeti vagyon átruházásra vonatkozó, az Alaptörvény által megkövetelt kivételességet alátámasztó indokok helytállóságának hiányára hivatkozott. Egyrészt álláspontja szerint a vételi jog alapításának közérdekűségére és szükségességére több mint huszonöt évvel később történő hivatkozás nem megalapozott, különösen mivel az időmúlás következtében vélhetően más jogosultakról és a privatizációból egyébként is eredetileg kizárt lakásokról van szó. Másrészt a köztársasági elnök véleménye szerint a vételár összegének megállapítása, pontosabban annak csökkentése szempontjaként a hosszabb idejű bérleti jog figyelembevétele önmagában is vitatható, hiszen a hosszabb ideje a piaci árhoz képest lényegesen kisebb bérleti díjat fizető bérlőknek a lakások karbantartásával, felújításával kapcsolatban nem merültek fel költségeik, azokat a közpénzből gazdálkodó – állami vagy önkormányzati – tulajdonos viselte. Amennyiben mégis a bérlő fizette, akkor megtérítették számára, vagy lakbérmérsékléskénti beszámíthatta. A bérleti jog időtartama szerinti vételárcsökkentésnek – álláspontja szerint – tehát nincs észszerű indoka. Hasonlóképpen nem alapozhatja meg a forgalmi érték 65%-ának elengedését a tulajdonjog bérleti jogra való cseréje sem.

[111] 4.3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a jogalkotó által a Törvény szabályozási megoldásának indoklásául előadottak részben ellentmondásosak, és csak részben alkalmasak arra, hogy a nemzeti vagyon átruházására vonatkozó, az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése alapján megkövetelt, az átruházás céljához kötött kivételes jelleget alátámasszák.

[112] 4.4. A Törvény a nemzeti vagyon átruházására vonatkozó kivételszabályt egyrészt az 1990-es években zajlott lakásprivatizációból kimaradtak helyzetének a rendezésével indokolja. Az Lt. előtt a lakások elosztásáról és a lakásbérletről szóló 1/1971. (II. 8.) Korm. rendelet alapján az állami, önkormányzati lakás bérleti joga a tulajdonjoghoz közel álló jogosítványokat biztosított a bérlők számára, az önkormányzatok terhére. Ezt a helyzetet az Lt. abba az irányba mozdította el, hogy a bérlők jogosítványai és a volt tanácsi lakások bérbeadóinak jogai között más egyensúly jött létre, a helyzet a tervgazdaság elosztási, árszabályozási rendszeréből a piaci szabályozás irányába mozdult el, vagyis jellemzően a bérlők hátrányára, a bérbeadó előnyére, különösen a bérleti díjak meghatározását illetően vagy a bérlakásnak a nem a bérlők számára történő elidegenítése megnyílása után. Előtte a lakbérekről,

továbbá az albérleti és ágybérleti díjakról szóló 45/1982. (X. 7.) MT rendelet központi jogszabály volt, amely az árak megállapításának akkori rendszerének része volt. A vételi joggal nem élő bérlők vagy a vételi jog alól kivett lakások bérlői azzal számolhattak hosszabb távon, hogy bérleti jogviszonyuk a piaci bérleti joghoz közel álló joggá alakulhat át.

[113] E történetileg előállt, a bérlők között indokolatlanul különbséget eredményező helyzetet orvosolva a Törvény lehetőséget biztosít az 1990-es években alkalmazott feltételekhez hasonló módon való tulajdonszerzésre, azonban a Törvény a jogalkotó által megfogalmazott céllal csak az egyik alanyi kör esetében koherens, mégpedig azoknál, akiknek a bérleti jogviszonya a vételi jogra vonatkozó egyoldalú nyilatkozat közlésekor a 25 évet meghaladja. Ezen alanyi kört tekintve ugyanis a jogalkotó meghatározta a nemzeti vagyon átruházásnak kivételes célját, az értékarányosság érvényesülése körében pedig – ahogy arra tájékoztatásában az igazságügyi miniszter is kitért – az Lt. 1994. január 1-jei hatálybalépése előtti, az állami és önkormányzati tulajdonú lakások értékesítésekor irányadó szabályokra volt figyelemmel, annak érdekében, hogy a történeti előzmények miatt előállt indokolatlan különbségtételt kiküszöbölje.

[114] 4.5. A jogalkotó a Törvény indokolásában a másik két alanyi kört érintő szabályozási megoldásnak az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése alapján megkövetelt kivételes jellegét ugyanakkor nem igazolta. Egyrészt a vételi jogra vonatkozó egyoldalú nyilatkozat közlésének időpontjában 25 évnél nem régebben bérleti jogviszonnyal rendelkezők esetében nem áll fenn a korábban tulajdonszerzőkhöz mérten indokolatlanul különbséget eredményező helyzet, másrészt az értékarányosság alóli kivételek körében a jogalkotó olyan szempontok figyelembevételére hivatkozott, amelyek, ahogy arra az indítványozó is hivatkozott, nem kellően alátámasztottak. Éppen az okozna a bérleti jogviszonyban élő magyar állampolgárok között indokolatlan különbséget, ha a jogalkotó önmagában azért engedné kedvezményes vételi jog alapján tulajdonhoz jutni a bérlők egy részét, mert azok a Törvény tárgyi hatálya alatt álló lakások bérlői. Az indokolásban megfogalmazott általános érvek, amelyek szerint minél hosszabb ideje bérlő az adott személy, annál kisebb a lehetősége annak, hogy a jelenlegi piaci viszonyok között saját tulajdonú lakáshoz juthasson, valamint hogy a lakáspiacon bekövetkezett rendkívüli áremelkedésre tekintettel a bérlőknek egyébként nem lenne lehetőségük saját tulajdonú lakáshoz jutni, olyan megállapítások, amelyek valamennyi, akár az állammal, akár más magánszeméllyel kötött szerződés alapján bérleti jogviszonyban álló magyar állampolgár helyzetére igazak lehetnek.

[115] Az igazságügyi miniszter tájékoztatásában felhívott, egyes megyei jogú városok szabályozási megoldásai önmagukban nem igazolják, hogy a nemzeti vagyon átruházására vonatkozó kivételesség követelménye és az értékgarancia megtartottnak minősül.

[116] 4.6. Mivel a 25 évnél nem régebb óta bérleti jogviszonyban állók esetében a jogalkotó nem igazolta a nemzeti vagyonba tartozó önkormányzati lakások átruházásának kivételes célját, és az értékarányosság követelményekor figyelembe vett szempontok sem igazolhatók, ezért a Törvény ezen alanyi kört érintő rendelkezései esetében nem lehet eltekinteni az értékarányosság alkotmányossági követelményének teljesülésétől.

[117] Amennyiben a jogalkotó ezen alanyi körök esetében is lehetővé kívánja tenni a nemzeti vagyon körébe tartozó önkormányzati tulajdonban álló lakások vételi jog alapján való elidegenítésének lehetőségét, úgy az Lt. szerinti ellenértéknek meg kell felelnie az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése által megkövetelt értékarányosság követelményének, amely pedig nem más, mint a nemzeti vagyon értékével arányban álló ellenszolgáltatás. Az önkormányzatnak a vételi jog folytán elvesztett lakásokért olyan ellenszolgáltatást kell kapnia, hogy vagyonában az azzal arányban álló érték maradjon meg, amelyet a tulajdonában álló lakások képviseltek. Az értékgarancia nyújtásának módját a törvényhozó alakítja ki. Nem követelmény az, hogy az összes terhet a bérlők viseljék. Lehetséges a hatályos rendelkezések minden olyan változata és kiegészítése, amely kielégíti azt az alkotmányossági feltételt, hogy az értékarányosság elve érvényesüljön.

[118] Azon bérlők esetében, akik az ingatlan bérleti jogához csere útján, azaz korábbi saját ingatlanuk tulajdonjogának bérleti jogra való cseréje által jutottak, a jogalkotó az indokolatlan különbségtétel elkerülése érdekében e szempontot is figyelembe veheti az értékarányosság követelményének érvényesüléséhez. Ebben az esetben azonban egyedileg kell igazolni, hogy ténylegesen fennáll-e hátrány. Önmagában az, hogy a jogalkotó bizonyos határok között rendelkezik az ingatlan vételáráról csere esetén, az nem eleve alaptörvény-ellenes, ugyanakkor a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényre juttatása érdekében – szociális szempontként – figyelembe veheti a bérlő által elcserélt lakás forgalmi értékét is.

[119] 4.7. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Törvény 1. §-ában foglalt 47. § (3) bekezdés a) és b) pontjai, valamint 47. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenesek, ezért nem léphetnek hatályba.

[120] 5. Az indítványozó szerint az azonnaliság és az értékgarancia elvét sérti a kártalanítás elhúzódása folytán a vételi jog jogosultjának a részletfizetés ütemezésére biztosított egyoldalú jogosultsága is.

[121] 5.1. Az Lt.-nek a Törvény 1. §-a által megállapított új 48. § (2) bekezdés e) pontja szerint a vételi jog gyakorlására irányuló nyilatkozatnak tartalmaznia kell a vételár megfizetésének ütemezését, azzal, hogy legfeljebb huszonöt évi havonkénti egyenletes összegű részletfizetés határozható meg, és a vételi jogot gyakorló nyilatkozat közlésétől számított nyolc napon belül legalább a vételár tíz százaléka egy összegben megfizetendő. A szabályozás nem rendelkezik kamatfizetési kötelezettségről.

[122] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban úgy foglalt állást, hogy „[m]ivel a vételi jog, gyakorlása esetén, a tulajdon elvesztésével jár, a közérdek és tulajdonelvonás arányossága megköveteli a kártalanítást. A vételi jog csakis az értékgarancia érvényesítése mellett lehet alkotmányos. Ezért az Lt. szerinti kártalanításnak közel kell állnia a klasszikus kisajátításhoz alkotmányosan megkövetelt teljes kártalanításhoz; azzal, hogy az egyéb feltételeket, így az azonnaliságot az ügy természetének megfelelően szabályozzák. Az önkormányzatnak a vételi jog folytán elvesztett lakásokért olyan ellenszolgáltatást illetve kártalanítást kell kapnia, hogy vagyonában az az érték megmaradjon, amelyet a Vátv.-vel neki átadott lakások képviseltek." (Abh., ABH 1993, 373, 387)

[123] 5.2. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben folytatott vizsgálat során figyelembe vette az Lt.-nek a hatályos, a vizsgált kérdéssel tartalmilag összefüggésbe hozható szabályait is. Az Lt. 49. §-a szerint a jelen ügyben vizsgált szabályozáshoz hasonló jogosultakat az állam tulajdonából az önkormányzat tulajdonába került önkormányzati, illetőleg az állami lakásra, más személyt megelőző elővásárlási jog illeti meg. Az Lt. hatályos 53. § (1) bekezdése szerint, ha a lakást az e törvény alapján az arra jogosult vásárolja meg, részére – kérelmére – legalább tizenöt évi részletfizetési kedvezményt kell adni. Ha a jogosult kéri, a szerződés megkötésekor a megállapított vételár legfeljebb húsz százalékának egy összegben való megfizetése köthető ki. Az első vételárrészlet befizetése után fennmaradó hátralékra a havonta fizetendő részleteket egyenlő mértékben kell megállapítani. Az Lt. 53. § (3) bekezdése ugyanakkor hozzáteszi, hogy az eladó a szerződés megkötésekor a vételárhátralékra kamatot köthet ki. A kamatfizetés melletti részletfizetési lehetőséget eredetileg a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény módosításáról szóló 1994. évi XVII. törvény iktatta be, amely törvény éppen az Abh. nyomán került elfogadásra, és az abban foglalt elveket figyelembe véve határozta meg az elidegenítés új szabályait. A Törvény előterjesztői indokolása rögzítette, hogy „[a] részletfizetés mellett sem csökkenhet azonban az a vagyoni érték, amelynek az elidegenítést követően az önkormányzat tulajdonában kell maradnia. A vagyoni érték megőrzése érdekében a javaslat az önkormányzat döntésére bízza a kamat kikötését és a kamat mértékének megállapítását."

[124] 5.3. Tekintettel arra, hogy az érintett lakásoknak a törvényen alapuló elővásárlási joggal rendelkezők általi megvásárlása esetén a hatályos szabályozás sem követeli meg feltétel nélkül a vételárnak az azonnali megfizetését, önmagában az a körülmény, hogy részletfizetés lehetőségét a jelen ügyben vizsgált törvény is biztosítja, nem jár az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése szerinti értékgarancia követelményének sérelmével. Ugyanakkor az akár huszonöt évi, kamatmentes részletfizetési lehetőség igénybevétele – abban a körben, amelyben az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdéséből következő értékarányosságnak érvényesülnie kell – nem felel meg a követelménynek. A kamatmentes részletfizetés egyoldalú jogának biztosítása ugyanis az értékgarancia követelményét már önmagában azért is sérti, mert a hosszú fizetési időszak során az eladóhoz befolyó vételárrészletek összegének jelenértéke nem elhanyagolható mértékben elmarad a lakóingatlannak a vételi jog gyakorlásakor számított vételárától.

[125] 5.4. Ez azonban az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem jelenti azt, hogy ne létezne alkotmányos megoldás a törvény által kitűzött célkitűzések megvalósítására. A lakásvásárlások természetéhez hozzátartozik, hogy jelentős forrásigényük miatt a vevők jellemzően nem tudják az ingatlan vételárát az adásvétel időpontjában önerőből egy összegben megfizetni. Az önerő és a vételár közötti különbség – a lakásvásárlás esetén általánosságban és a jelen szabályozással érintett körben is – azonban egyrészt áthidalható piaci alapú – akár az állam által is támogatott – lakáshitel segítségével. Ilyen esetben a vételi joggal terhelt lakás eladója a tulajdon átruházásakor hozzájut a (kedvezményes) vételár teljes összegéhez, az azonnaliság követelménye formailag is teljesül (ennélfogva az eladó javára törvényes jelzálogjog bejegyzésére sincs szükség). Az arányosság követelménye másrészt biztosítható olyan módon is, ha a jogalkotó – a hatályos szabályozáshoz hasonlóan – lehetővé teszi a részletfizetést, az eladó vagyoni értékének megőrzését biztosító kamatfizetési szabályok előírása mellett.

[126] 5.5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Törvény 1. §-ában foglalt 48. § (2) bekezdés e) pontja alaptörvény-ellenes, ezért nem léphet hatályba.

V.

[127] A kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, ezért a Törvény az Abtv. 40. § (1) bekezdése alapján nem hirdethető ki.

[128] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: I/2644/2021.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[129] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal, ugyanakkor lényegesnek tartom az alábbiak kiemelését.

[130] 1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésén alapuló intézményvédelem körében kiemelt szempont a védelem elért szintjének a fenntartása és a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése ennek megfelelően egyértelműen kimondja, hogy a „természeti erőforrások […], valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége".

[131] Az Alkotmánybíróság a 28/2017. (X. 25.) AB határozatban hangsúlyozta, hogy „közvetlenül az Alaptörvény P) cikkéből vezethető le az alkotmányozó azon akarata, hogy az emberi életet és létfeltételeit […] olyan módon kell védeni, hogy az a jövő nemzedékek életesélyeit biztosítsa, és a visszalépés tilalmának általánosan elfogadott elvéből következően semmiképpen se rontsa" (Indokolás [28]). Az Alkotmánybíróság kiemelte azt is, hogy az Alaptörvény e cikkéből következően „a jelen generációt három fő kötelezettség terheli: a választás lehetőségének megőrzése, a minőség megőrzése és a hozzáférés lehetőségének biztosítása" (Indokolás [33]). Ez a követelményrendszer tehát lényegében azt kívánja biztosítani, hogy a jelenkor döntései a későbbi generációkat ne állítsák kényszerpályára, és a védett környezetet legalább olyan állapotban adjuk át a jövő nemzedékek számára, mint ahogy azt az elmúlt nemzedékektől kaptuk.

[132] Az Alkotmánybíróság gyakorlata ezért következetes abban a kérdésben, hogy „az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje". Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy „a környezethez való jog védelmének eszközei között a megelőzésnek elsőbbsége van, hiszen a visszafordíthatatlan károk utólagos szankcionálása nem tudja helyreállítani az eredeti állapotot. A környezethez való jog érvényesítése alkotmányosan megköveteli azt, hogy az állam – amíg jogi védelem egyáltalán szükséges – az elért védelmi szinttől csakis olyan feltételekkel léphessen vissza, amikor alanyi alapjog korlátozásának is helye lenne. A környezethez való jog érvényesítése a védelem elért szintjének fenntartásán belül azt is megkívánja, hogy az állam a preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a szankciókkal biztosított védelem felé." {Abh1., ABH 1994, 134, 140–141; 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [109]}

[133] Összegezve a fentieket, úgy gondolom, hogy az Alaptörvény P) cikkének védelmi körében meghatározó jelentősége van a megelőzés elvének. A műemlékvédelmi szempontok értékelése ezért kiemelten fontos érdek a hatósági eljárásban, mert ezen szempontok figyelmen kívül hagyása vagy nem megfelelő értékelése visszafordíthatatlan károsodásokhoz vezethet.

[134] 2. Az Alkotmánybíróság a 3/2019. (III. 7.) AB határozatban rámutatott arra, hogy az egyes hatásköreiben eljárva alkotmányértelmezést végez, akkor is, ha ez nem elvont, mint az Abtv. 38. § (1) bekezdése szerinti hatáskörben, hanem jogszabály vagy bírói döntés vizsgálatához kapcsolódik. Jogszabály alaptörvény-ellenességének vizsgálatánál értelmezi a jogszabályt is. Ez minden esetben szükségszerű, mert meg kell állapítania a jogszabály hatókörét (Indokolás [80]).

[135] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 46. § (3) bekezdésén alapuló jogkövetkezményt jellemzően akkor alkalmazza, amikor a jogszabályi rendelkezés alkotmányossága a szabályozásban rejlő jogalkalmazási bizonytalanságok miatt kérdéses. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság kifejezetten is megállapíthatja az alkotmányos értelmezés tartományát, vagyis meghatározhatja azokat az alkotmányos követelményeket, amelyeknek a norma értelmezéseinek meg kell felelnie {lásd részletesen: 8/2015. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [71]}.

[136] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor nem csak akkor állapít meg alkotmányos követelményt, ha az indítvánnyal érintett szabályhoz jogalkalmazási bizonytalanság tapad. Hanem akkor is, ha a norma alaptörvény-ellenességének a vizsgálata körében olyan jogértelmezési kérdés tárható fel, amely a későbbi jogalkalmazást kiszámíthatatlanná teheti. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság a jogalkalmazás kiszámíthatósága és előreláthatósága érdekében alkotmányos követelmény keretében teszi egyértelművé a támadott norma alaptörvény-konform értelmezését {3/2019. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [80]}. Új jogszabálynál, amelyhez nem tapad bírói gyakorlat, az Alkotmánybíróság csak a saját értelmezésére támaszkodhat {15/2020. (VII. 8.) AB határozat, Indokolás [56]}.

[137] 3. A fentiek alapján úgy gondolom, hogy az alkotmányos követelmény megfogalmazása indokolt volt. Egyrészt azért, mert kifejezésre juttatja az Alaptörvény P) cikkéből fakadó speciális védelem jellegét, vagyis azt, hogy már a hatósági eljárásban törekedni kell a kulturális örökség visszafordíthatatlan károsodásának megelőzésére. Másrészt a jogalkalmazó számára egyértelművé teszi, hogy a műemlékvédelmi szempontok kiemelt alkotmányos garanciának minősülnek, amelyeket nem rendelhet egyéb szempontok vagy érdekek alá.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[138] A határozattal egyetértek. A rendelkező rész első pontja azonban részben eltérő indokolással támasztható alá véleményem szerint.

[139] 1. Az önkormányzati tulajdon alkotmányos védelmének mikéntjét a jelen ügyben alapvetően az határozza meg, hogy hárompólusú jogviszonyról van szó. A törvényalkotó ugyanis a nemzeti vagyonba tartozó önkormányzati lakásokra a bérlők javára vételi jogot vezetett be, ami az önkormányzatok tulajdonjogát normatív közjogi aktussal terhelte meg, hiszen az önkormányzatok az érintett lakások feletti tulajdonosként való rendelkezési jogukat elveszítették. A bérlő egyoldalú döntésével elvonhatja azok tulajdonjogát a Törvényben meghatározott áron, akár a Törvényben meghatározott részletfizetés egyoldalú alkalmazásával. A törvényalkotó, a helyi önkormányzatok és a magánszemély bérlők viszonylatában kell tehát értelmezni a köztársasági elnök indítványában exponált azon alkotmányjogi problémát, hogy az önkormányzatok tulajdonát, konkrétabban lakásvagyonát, amely a nemzeti vagyonba tartozik, miként oltalmazza az Alaptörvény.

[140] E probléma lényege nem magánjogi, hanem közjogi természetű jogviszonyra vezethető vissza. Mennyiben áll hatalmában a törvényalkotónak a fentiek szerinti sérelmezett szabályokkal megterhelni az önkormányzat sajátos jellemzőkkel rendelkező vagyonát? Következésképpen a vizsgálat nem arra irányul, hogy az önkormányzatok milyen alkotmányos védelemben részesülnek abban a magánjogi jogviszonyban, amelyben a vételi jogot gyakorolni kívánó bérlővel állnak majdan horizontális viszonyban.

[141] 2. Az Alkotmánybíróság az önkormányzati tulajdon védelmét két szempontból közelítette meg az elmúlt időszakban. Az egyik a klasszikus alapjogi védelem, aminek konkrét eszköze a tulajdonhoz való jog (Alaptörvény XIII. cikk), a másik pedig az önkormányzati autonómia védelme, ami a tulajdonosi hatásköröket oltalmazza [Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pont]. A 3311/2019. (XI. 21.) AB határozatban az Alkotmánybíróság azt az álláspontot foglalta el, hogy az „Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése […] olyan hatásköröket tartalmaz, amelyeket a helyi önkormányzatok esetében az alkotmányjogi panaszok szempontjából Alaptörvényben biztosított jogként szükséges értelmezni (számos közülük egyes alapjogok önkormányzatokra vonatkozó átültetése), ugyanis megsértésük esetén éppen az Alaptörvény által biztosítani hivatott autonómia szenved csorbát. Ezek a hatáskörök ugyanakkor nem azt jelentik, hogy a helyi önkormányzatok kizárólag ezen hatáskörcsoportok sérelmére hivatkozhatnak, hanem ellenkezőleg: ezen hatáskörcsoportok sérelmére kizárólag a helyi önkormányzatok hivatkozhatnak […]." {3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]} Az előbbi ügyben a tulajdonjogi sérelmet tartalmazó panaszelem visszautasítását azzal indokolta a testület, hogy az indítvány „az önkormányzati autonómia sérelmét vetette fel, de […] indokolása kifejezetten a tulajdonjog sérelmére épült" {3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [37]}.

[142] Az Abh4.-ben az indítvány lehetővé tette a tulajdonhoz való jog (Indokolás [124]–[157]) és az önkormányzati tulajdonosi autonómia (Indokolás [158]–[174]) állított sérelmének az érdemi vizsgálatát is. Előbbi esetében a közérdekűségi-arányossági tesztet tekintette irányadónak az Alkotmánybíróság. Utóbbinál a kiüresítési mércét alkalmazta, „melynek értelmében az Országgyűlés az önkormányzati autonómiát [mivel azt az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése eleve törvény keretei között biztosítja] törvénnyel korlátozhatja, de nem üresítheti ki" (Indokolás [162]).

[143] Ezek alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság úgy tart járhatónak két különböző elvi alapon nyugvó utat – amely egyébként ugyanoda, az önkormányzati tulajdon védelméhez vezet –, hogy gyakorlata még nem ad kellő iránymutatást az autonómián és az alapjogon alapuló védelem dogmatikai különbségeiről. Véleményem szerint ennek a tükrében értékelhetők – akár a jelen eljárásban is – azok az indítványozói bizonytalanságok és esetlegességek, amelyek a sérülni vélt alaptörvényi rendelkezések megjelölését és a hozzájuk kapcsolódó indokolást jellemzik. Ebben az eljárásban tehát nem tartom indokoltnak az indítványhoz kötöttségen alapuló szigorú megközelítést, elbírálást.

[144] 3. Ahogyan a jelen határozat többségi indokolása tartalmazza, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontja törvény keretei között a tulajdonosi jogok teljességével ruházza fel az önkormányzatokat, amely a törvényalkotóval szemben teremti meg az önkormányzati tulajdonosi autonómia alkotmányos védelmének az alapját. Ugyanakkor az önkormányzatokat tulajdonosként kiemelt védelem nem illeti meg, és az önkormányzati tulajdont – a többségi indokolásban írtak szerinti – kötöttségek jellemzik. Az egyik kötöttséget a jelen határozat indokolásának IV.4. pontjában (Indokolás [103] és köv.) megjelölt célhoz kötöttség (a helyi közügyek intézése) jelenti, a másik pedig az a mellőzhetetlen sajátosság, hogy az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése az önkormányzati tulajdont a nemzeti vagyon részeként deklarálja. Ezért annak átruházására az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdésében rögzített kritériumok, egyebek mellett és fő szabályként az értékarányosságra figyelemmel kerülhet csupán sor.

[145] Akkor, amikor az önkormányzati tulajdon az önkormányzati autonómia megóvása érdekében szorul alkotmányos védelemre a törvényalkotóval szemben, a fentiekben bemutatott két út közül a hatásköri védelmet tartom járhatónak. Nem látom megalapozottnak azt, hogy az Alaptörvény XIII. cikkének általános tartalmát a többségi indokolás közvetlenül az önkormányzati tulajdonra vonatkoztatja ebben az esetben. Az Alaptörvény nem hagy kétséget afelől, hogy az önkormányzatokat meghatározott körben autonómia illeti meg. Az autonómia kereteit az Alaptörvény hatáskörcsoportként definiálja a 32. cikk (1) bekezdésében, amely hatáskörök az Alkotmánybíróság és a közigazgatási bíróságok védelme alatt állnak. Ezek a hatáskörök az önkormányzatok számára „Alaptörvényben biztosított jogok" {3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]}. Az önkormányzat tulajdonosi hatásköre a tulajdon tárgyát képező vagyontömeg felett teszi lehetővé az önkormányzati cselekvés anyagi alapjaként a döntéshozatalt. Az autonómián alapuló oltalom körét a vertikális hatalommegosztás rendszerében értelmezve olyan szélesre kell húzni, hogy az önkormányzat a tulajdonosi jogok teljességéről dönthessen.

[146] Az autonómia védelmén keresztül vezethető le a rendelkező rész első pontja abban a hárompólusú jogviszonyban, amelyet fentebb jellemeztem. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés bevezető mondatrészében lefektetett fordulat szerint a helyi önkormányzat „törvény keretei között" gyakorolhatja hatáskörét, a törvény alkotmányosságának vizsgálata pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. Eszerint az alkotmányos védelemnek az ad értelmet, hogy a törvényhozó által kijelölhető keretet behatárolja maga az Alaptörvény, és azt eljárásaiban érvényre juttatja az Alkotmánybíróság. Az önkormányzati tulajdonosi autonómiát a törvényalkotó kivételes esetekben korlátozhatja a törvényi keretek alakításával, de ki nem üresítheti, hiszen a 32. cikk (1) bekezdés e) pontja a tulajdonosi jogok teljességét biztosítja az önkormányzatok számára. A nemzeti vagyon védelme oldaláról pedig a törvényalkotó „törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembe vétele mellett" dönthet a nemzeti vagyon átruházásáról [Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdés második fordulata]. Ebben az ügyben a törvényalkotó egyetlen esetkörben tudta megalapozottan és egyidejűleg igazolni az önkormányzati autonómia korlátozásának indokoltságát és azt, hogy fennáll a kivételtétel lehetősége: ez pedig a legalább 25 éve bérleti jogviszonnyal rendelkezők esetében volt így azon okoknál fogva, amelyeket a többségi álláspont kifejtett ebben a határozatban (lásd a határozat indokolásának IV/4.4. pontját, Indokolás [112] és köv.). A tulajdonosi autonómia kiüresítésének szintjét az előbbi korlátozás nem érte el.

[147] 4. Mindezek alapján támogattam a rendelkező rész első pontját, hiszen az az általam körvonalazott indokolással is levezethető volt.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

[148] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[149] A tulajdoni rendszerváltozás meghatározó döntése szerint Magyarország – szakítva a magyar jog régi hagyományaival – nem törekedett a tulajdonviszonyok helyreállítására, ehelyett változatos jogi megoldásokkal bontotta le az állami tulajdont. E folyamat része volt az önkormányzati (tanácsi) bérlakások bérlői számára biztosított vételi jog, mellyel kedvezményes áron élhettek. A folyamat egésze óhatatlanul méltánytalanságok sorával járt, nemcsak azért, mert a korábbi bérlemények kiutalásával kapcsolatos visszásságok következményei ezzel utólag felértékelődtek, hanem azok tekintetében is, akik mindvégig önerőből gondoskodtak lakhatásukról – nem beszélve az egykori tulajdonosokról, akik számára csak a kárpótlás jelentett erősen részleges orvoslást tulajdoni sérelmükre.

[150] A bérlakások bérlői számára törvényileg biztosított, kedvezményes áron érvényesíthető vételi jog csak a rendszerváltozás egyedi körülményei között értékelhető, és ekként nem minősült alkotmányellenesnek. A jelen határozat nyomán a Törvény megnyithatja a lehetőséget arra, hogy azok, akik a sajátos lakásprivatizációból az 1990-es években kimaradtak, az egykorihoz hasonló feltételekkel vehessék meg bérleményüket, amit méltányossági szabályként el tudok fogadni. E körön túl figyelembe kell venni, hogy az önkormányzati bérlakások eladásának kettős korlátja van: a tulajdonost köti a nemzeti vagyonnal történő felelős gazdálkodás kötelezettsége (csak értékarányosan válhat meg tulajdonától), a törvényhozónak pedig tiszteletben kell tartania a helyi önkormányzat tulajdonjogát.

[151] A fentiekre és arra tekintettel, hogy megfelelő garanciákkal a magántulajdonban álló kulturális örökség védelme is biztosítható, a határozatot támogattam.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

[152] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

[153] Nem értek egyet a határozat rendelkező részének 1. pontjával és a hozzá tartozó indokolással.

[154] 1. Egyértelmű véleményem az, hogy a jelen ügyben a testület által vizsgált, az Országgyűlés által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény sem az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése (a határozat indokolásának III. része, Indokolás [19] és köv.), sem az Alaptörvény XIII. cikke (1) bekezdése (az indokolás IV. része, Indokolás [91] és köv.) tekintetében nem alaptörvény-ellenes. Ez utóbbi alaptörvényi rendelkezésre vonatkozóan tehát egyetértek az indítványnak a rendelkező rész 3. pontjában történt elutasításával, de azzal is, hogy a határozat a rendelkező rész 2. pontjában a jogalkalmazás számára irányt mutató értelmezési jogkövetkezményként kifejezésre juttatja az indokolásban részletezett alkotmányos követelményt.

[155] 2. A határozat rendelkező részének 1. pontjában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Törvény 1. §-ában foglalt egyes, ott felsorolt rendelkezések alaptörvény-ellenesek. Az érintett rendelkezések egyrészt a hosszabb távú bérleti jogviszonnyal rendelkező bérlőknek adott vételi kedvezmény mértékére, illetőleg a részükre biztosított részletfizetési lehetőségek időtartamára és ütemezésére, másrészt pedig a nyugdíjas- és szociális ellátásban részesülő bérlőknek az elidegenítéssel összefüggésben nyújtott egyéb törvényi kedvezményekre vonatkoznak.

[156] Az alaptörvény-ellenesség megállapítása valamennyi esetben az elidegeníthetőség értékgaranciájának hiányát jelöli meg az adott rendelkezés alaptörvény-ellenessége indokául. Ez az indok azonban úgy kiindulópontjában, mint az indítvány további kezelésében számos jogilag vitatható megállapításra, illetőleg indokolásra épül. Ezek közül egyesek önmagukban is a negatív vizsgálati eredmény meghatározó okozóinak tekinthetők, míg mások a többivel együtthatásukban vezettek az – álláspontom szerint – megalapozatlan, illetőleg jogilag téves alaptörvény-elleneség fennállásának megállapítására a határozat 1. pontjában felsorolt törvényi rendelkezések esetében. Az itt hivatkozott leglényegesebb, számomra elfogadhatatlan megállapítások és indokolási elemek a következők.

[157] 2.1. Mindenekelőtt elfogadhatatlan az indokolás kiindulópontja a határozat indokolásának IV/1. és 4. pontjában (Indokolás [91] és köv. és Indokolás [112] és köv.), amelyek a közérdekű és szükséges, de aránytalan tulajdonkorlátozást mint az Alaptörvény XIII. cikkének sérelmét tartalmilag összekötik az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése szerinti értékarányosság megsértésével. Teszi mindezt azért, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokra vonatkozó vételi jog alkotmányossága megítélése vizsgálatához szilárd alaptörvényi alapokhoz jusson. Alkotmányjogilag vitatható, nem kellően megalapozott ugyanis az önkormányzati tulajdonnak az Alaptörvény XIII. cikke sérelmeként kezelni azt a tényt, hogy törvény ne rendelkezhetne az állami tulajdonban lévő, műemléki jellegű, korábban elidegeníthetetlen önkormányzati bérlakások esetében a bérlőket, illetőleg a jogszerűen helyükbe lépő személyeket megillető vételi jogról, hiszen az ebben a kérdésben való döntés az Országgyűlés, végrehajtása pedig a Kormány hatásköre. Következésképpen kizárólag a XIII. cikkre alapozott alaptörvény-ellenesség a jelen ügyben fogalmilag képtelenség, mivel az önkormányzat vagyonának feladathoz kötöttsége folytán a vételi jog alapján elidegenített műemléki ingatlanokat illetően az önkormányzatnak az értékesítés után nincs tovább feladata és hatásköre, így nem lehet az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésén alapuló tulajdonon alapuló sérelme sem {vö. 3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [49]}.

[158] Ugyanakkor – figyelemmel az alkotmánybírósági eljárás indítványhoz kötöttségére és gyakorlatára – kellő alappal vitatható a nemzeti vagyonnal kapcsolatos alaptörvényi rendelkezések bevonásának jogszerűsége a vizsgálatba, mivel azok sérelmére a köztársasági elnök nem hivatkozott.

[159] Megjegyzem mindazonáltal, hogy feltéve, de meg nem engedve, hogy indokolt és jogilag is megengedhető lenne a vizsgálat kiterjesztése a hivatkozott alaptörvényi szabályokra, mindez akkor sem biztosíthatna az Alaptörvény 38. cikk számára alapjogi jelleget. Következésképpen az ennek az alaptörvényi cikknek a (3) bekezdésében a nemzeti vagyon elidegeníthetősége esetére megkövetelt értékarányosság hiányossága egy adott konkrét esetben legfeljebb törvényességi problémát vethetne fel, az alaptörvényesség szintjét nem érné el.

[160] 2.2. Hasonlóképpen kifogásolható a határozatnak egy másik kiinduló álláspontja, az, amely a jelenlegi helyzetre is az 1993–94. évi alkotmánybírósági döntések elvi tartalmát tartja irányadónak és alkalmazandónak. Ez a téves és megalapozatlan álláspont alapvetően abban jut kifejezésre, hogy a határozat az Lt. szerinti lakásprivatizáció vizsgálatára épülő alkotmánybírósági gyakorlat, benne mindenekelőtt az állami kötelezettségek dogmatikai megalapozásának tartott Abh1. alapján vizsgálja az indokolás IV/2. pontjában (Indokolás [92] és köv.) a jelen ügyben az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokat terhelő vételi jog alkotmányosságának kérdését. Mindez tehát azt jelenti, hogy az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezéseinek 5. pontja ellenére a határozat a Törvény vizsgálatára alapvetően a kilencvenes évek alkotmánybírósági gyakorlatát, annak fogalmait és dogmatikáját alkalmazza, és nem veszi figyelembe kellőképpen a jelenlegi tényleges és jogi helyzetet.

[161] Ezzel nem csak az a probléma, hogy a határozat összemossa a korábbi Alkotmánynak és az Alaptörvénynek a vizsgált körben egymástól jelentősen eltérő rendelkezéseit. A nagyobb gond az, hogy a körülmények a több mint 25 év alatt történt alapvető változásokra egyáltalán nincs tekintettel, nem alkalmazza tehát a „clausula rebus sic stantibus" elvét.

[162] Márpedig egyértelműen félrevezető és indokolatlan a Törvényt illetően a vizsgálat alapvető tárgyává tenni azt a kérdést, hogy a „[j]elen ügyben, csak úgy, mint az Abh.-ban, azt kell eldöntenie az Alkotmánybíróságnak, hogy az Lt. szerinti, az önkormányzathoz tartozó lakásokat terhelő vételi jog – a sajátos történeti előzményekre is figyelemmel – a tulajdonhoz való jog szempontjából az Alaptörvénnyel összhangban áll-e" (Indokolás [96]). Az előző alpontban tárgyaltak alapján alkotmányosan már nem időszerű ez a kérdés, ami az állami lakások tömeges privatizációjának lebonyolítása alkalmával még érthetően és indokoltan vetődött fel. Az önkormányzati tulajdonban lévő, a rendszerváltást közvetlenül követő átmeneti időszakban ugyanis ez az állami tulajdonban lévő vagyontárgy még jelentős értéket képviselt, ebből eredően összességében a bérlakásokra törvényi úton keletkeztetett vételi jog az önkormányzatok gazdálkodásának eredményét összességében érzékeny veszteséggel fenyegette. Következésképpen az értékgarancia hiánytalan érvényesülésének vizsgálata a bérlőknek való értékesítés során alkotmányossági feltétellé válhatott.

[163] Napjainkra az önkormányzati bérlakások zömének a privatizációja befejeződött, a meglévő lakásvagyon összértéke a korábbihoz képest elenyészővé vált. A Törvény megalkotásának időszakában ugyanakkor az elsődlegesen megoldandó lakásgazdálkodási jogalkotói feladat is eltért a korábbitól, bizonyos tekintetben annak éppen az ellenkezője. Nincs szükség ma már a magántulajdonra és piaci gazdaságra épült viszonyok között élő társadalomban a világörökség tárgyát képező helyszíneken sem az állami (önkormányzati) tulajdonban lévő lakások elidegenítésének tilalmára. Sőt, ezeknek a lakásoknak a fenntartása, megóvása költségeinek viselése éppen a magántulajdon bevonását igényli. Ez a jogalkotói szándék a valóságban össze is kapcsolódik az ilyen lakások iránti kereslettel. Nem tulajdoni teher tehát jelenlegi viszonyaink közepette az amúgy is virtuálissá vált önkormányzati tulajdon, az összértékükben jelentősen csökkent bérlakások vagyona esetében és értelmezhetetlen „vételi jog teher" kifejezés mint jogi fogalom, amit ebben az értelemben használt az 1990-es évek alkotmánybírósági gyakorlata.

[164] Végezetül megemlítendő: a Törvényt létrehozó jogalkotói cél és szándék kiterjedt arra is, hogy biztosítsa a fent említett korábbi időszakban alkalmazott kedvezményes és méltányos vételi jogi lehetőségeket az eredeti privatizációs folyamatból kimaradt azoknak a bérlőknek a számára, akik már akkor is az adott műemléki védettségű lakásokban éltek, annak tulajdonát azonban az elidegenítési tilalom miatt nem szerezhették meg. Ettől azonban a Törvényben meghatározott vételi jogra – indokoltan – nem lettek alkalmazhatóak a negyedszázaddal korábbi, a régi Alkotmányon alapuló alkotmányos követelmények.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

[165] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

A különvélemény 2. pontjához csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

[166] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde alkotmánybíró különvéleménye

[167] 1. A határozat rendelkező részének 3. pontját támogatom. A rendelkező rész 1. pontjával, a Törvény egyes rendelkezéseinek alaptörvény-ellenessé nyilvánításával azonban nem értek egyet. Álláspontom szerint ezen indítványi részt illetően is elutasításnak lett volna helye. Nem értek egyet a rendelkező rész 2. pontjával sem, amely egy hatályba nem lépett Törvényhez fűz az alkalmazására vonatkozó alkotmányos követelményt.

[168] Nem kizárt az, hogy a Törvény alaptörvény-ellenes, de kizárt, hogy ennek megállapításához a többségi határozatban választott úton el lehessen jutni. A többségi határozat ugyanis – elszakadva az Alaptörvény szövegétől – a tulajdonhoz való jog alapjogi védelmét tekinti kiindulópontnak, holott az önkormányzati tulajdon a nemzeti vagyon része, s ekként a nemzeti vagyon feletti rendelkezés államszervezési, és nem alapjogi viszonyrendszerben vizsgálható. Nem elfogadható, hogy a többségi határozat túllép az alkotmánybírósági eljárást megszabó indítványhoz kötöttségen, és vizsgálatában végső soron az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdésére hivatkozva ítéli meg a Törvényt. Nem elfogadható, hogy az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdésének szövegével ellentétesen bontja ki e rendelkezés értelmét, és – ezt tetézve – annak tartalmába egy hatályban nem lévő alkotmánybírósági határozatot ért bele. Ez vezet oda, hogy az Alaptörvénynek való megfelelőséget valójában nem az Alaptörvény, hanem az egykori Alkotmány és az ahhoz kapcsolódó alkotmánybírósági döntés alapján vizsgálja meg a többségi határozat.

[169] 2. Az Alaptörvény a helyi önkormányzatokat „Az Állam" cím alatt szabályozza. Vagyis az „állam" fogalma magában foglalja az államhatalom helyi szerveit is, így a helyi önkormányzat is az állami szervezetrendszer része az Alaptörvény alkalmazásában. A helyi önkormányzatok a helyi közügyeket intézik és a helyi közhatalmat gyakorolják [Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése]. Az államszervezeten belüli védelmüket, önállóságukat, azaz autonómiájukat szolgálják az Alaptörvénynek „A helyi önkormányzatok" alcím alatt szereplő rendelkezései. Ilyen rendelkezés többek között az, hogy a rájuk vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg [Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdés], továbbá az is, hogy lényegi feladat- és hatásköreit maga az Alaptörvény nevesíti [Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés], azzal a megkötéssel, hogy ezeket törvény keretei között gyakorolhatják.

[170] A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében a törvény keretei között gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonosi jogokat [Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pont]. Ugyanitt azonban az Alaptörvény rögzíti, hogy a helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja [Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdés]. Ennek két lényeges következménye van a tulajdonosi jogokat illetően. Egyrészt ezáltal rögzül, hogy a helyi önkormányzat tulajdona a feladataihoz kapcsolódik, alapvetően annak sorsát osztja. Másrészt abból következően, hogy ez a tulajdon köztulajdonnak minősül, a helyi önkormányzatot nem illetheti meg az állammal szemben alapjogi védelem. Az Alaptörvény „Szabadság és felelősség" cím alatt rendelkezik az embert megillető alapvető jogokról, amelyek azonban jogi személyeket nem feltétlenül illetnek meg: a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak [Alaptörvény I. cikk

(4) bekezdés]. A helyi önkormányzat ráadásul nem is egyszerűen egy jogi személy, hanem egy, az államszervezet részét képező közjogi jogi személy. Előbbiekből egyenesen következik, hogy a helyi önkormányzat az állammal (a törvényhozással) szemben az államszervezetre kialakított alaptörvényi és törvényi keretek között tarthat igényt a jogai védelmére, és ezért az emberi jogokra, az alapvető jogokra a tulajdona védelmét illetően nem tarthat igényt.

[171] Az Alaptörvény „Az Állam" címen belül, „A közpénzek" alcím alatt rendelkezik a köztulajdonról, a nemzeti vagyonról, a nemzeti vagyon átruházásáról. A nemzeti vagyonról a következőket rendeli: Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg [Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés]. Az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése kifejezetten a nemzeti vagyon átruházásáról rendelkezik. E rendelkezés első tétele szerint a nemzeti vagyon átruházására törvényben meghatározott célból kerülhet sor. A második tétel szerint az átruházás az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett történhet. Ez utóbbi tételt illetően az Alaptörvény maga adja meg a lehetőséget a törvényhozónak, hogy az értékarányosság figyelembevételét illetően kivételeket tegyen. Ezek – és csak ezek – tekinthetők olyan alaptörvényi rendelkezéseknek, amelyekhez mérve a nemzeti vagyon átruházásáról rendelkező Törvénynek az Alaptörvénnyel való összhangja megítélhető volna.

[172] 3. Az Alaptörvény az Alkotmányhoz képest koncepcionális változásokat tartalmaz a helyi önkormányzatokat illetően. A központi államhatalom, a törvényhozás nagyobb cselekvési szabadságot kapott a helyi önkormányzatok felett. Egyértelművé tette, hogy a helyi önkormányzás nem alapjog, hanem egy államszervezési elv. Az Alaptörvény paradigmája szerint a helyi önkormányzatok az egységes közhatalom részei, és így rendelkeznek autonómiával. A helyi önkormányzatok alaptörvényi helyzetét a tevékenységükből kiindulva szabályozza, és már nem említi úgy a helyi képviselő-testület, azaz a helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit (Alkotmány 44/A. §), mint „a helyi önkormányzatok alapjogait" [Alkotmány 43. § (1) bekezdés]. Az Alaptörvény új fogalmi meghatározását adja a nemzeti vagyonnak. Ebből is következően nem vette át az Alkotmánynak a helyi önkormányzatok tulajdonára vonatkozó rendelkezéseit. Így nem találjuk az Alaptörvényben a következő rendelkezéseket: Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül [Alkotmány 9. § (1) bekezdés]; a magyar állam tulajdona nemzeti vagyon [Alkotmány 10. § (1) bekezdés]; az állam tiszteletben tartja az önkormányzatok tulajdonát [Alkotmány 12. § (2) bekezdés].

[173] A változások történeti előzményéhez tartozik, hogy az 1989. évi XXXI. törvénnyel módosított 1949. évi XX. törvény a helyi önkormányzatokkal kapcsolatos alkotmányos rendelkezéseket még nem is tartalmazta. Az első szabad választásokat követően döntött az Országgyűlés azokról az alkotmányos szabályokról és törvényekről, amelyekkel a kommunista diktatúra tanácsrendszerét a helyi önkormányzatiság válthatta fel. Ebben a történelmi időszakban különös jelentősége volt annak, hogy a helyi önkormányzatok autonómiája nagyon erős védelmet kapjon. Az akkori törvényhozás – ahogyan az alapjogi, emberi jogi eszmék az alkotmányozásban, a törvényhozásban végre utat kaphattak – ezt a kiemelt védelmet azzal is hangsúlyozta, hogy a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköreit alapjogi jogosítványoknak nevezte. A valódi alapjogoktól való különbözőséget azonban már az is megjelenítette, hogy e rendelkezések nem az Alkotmánynak „Az alapvető jogok és kötelességek" című XII. fejezetében kaptak helyet. A következő években az Alkotmánybíróság egyre inkább igyekezett elválasztani a valódi alapjogokat a helyi önkormányzatok alkotmányosan védett hatásköri szabályaitól. Utóbbit illetően az intézményvédelemre próbálta a hangsúlyt helyezni, ahol az alkotmányos mércét nem annyira a szükségesség és arányosság szolgáltatja, hanem az, hogy az adott korlátozások/változások mennyiben igazodnak az adott intézmény alkotmányos feladataihoz: a korlátozások nem vezethetnek az önkormányzati hatáskör kiüresedéséhez, az önkormányzat megszűnéséhez. A rendszerváltást követő években számos törvény és alkotmánybírósági döntés foglalkozott a társadalmi tulajdon felszámolásával, a privatizációval, a reprivatizációval. Ezekben a döntésekben megmutatkozik a kiegyensúlyozottságra, a tulajdoni rendszer biztonságára és hosszabb időtartamon belüli kiszámíthatóságára való törekvés is. Így kerülhetett bele – mintegy tőkesúly – az Abh. érvelésébe is az ún. „eredeti teher" doktrínája. Ezáltal az Alkotmánybíróság abban adott nagyobb szabadságot a jogalkotónak, hogy a tulajdont az első tulajdonátszálláskor milyen teherrel (korlátozással) adja át (pl. vételi joggal terhelten), és ehhez képest igyekezett visszafogni a törvényhozó szabadságát a már átadott tulajdon tekintetében. Ehhez kapcsolódott az ún. „értékgarancia" követelménye is: a törvényhozói szabadságra tekintettel elfogadta, hogy a tulajdon állagára (azaz az adott ingatlanra) a helyi önkormányzat nem feltétlenül tarthat igényt, de ennek értékéhez igazodva szükségesnek mondta ki valamilyen garancia/ellentételezés biztosítását. Az Alkotmány szövegéhez azonban

az Alkotmánybíróság is kötve volt, és mindezen okfejtéseknél az Alkotmány 12. § (2) bekezdését és a 13. §-át kellett kiindulópontnak tekintenie.

[174] Az alkotmányi és törvényi rendelkezésekben, de különösen a gyakorlatban megmutatkozó anomáliák megoldásaként került sor a helyi önkormányzatiságnak az Alaptörvényben való újra fogalmazására, valamint az ezt részleteiben kibontó, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény megalkotására.

[175] Az előbbiekben leegyszerűsítően bemutatott változásokat a jogirodalom részletesen feldolgozta. A történetiség felidézése itt pusztán azt a célt szolgálta, hogy rávilágítson arra a koncepcionális különbözőségre, amely az Alkotmány és az Alaptörvény között nyilvánvalóan megjelenik a helyi önkormányzatok tulajdonának, illetve ezzel kapcsolatos hatáskörének a védelmét illetően.

[176] 4. Az Alaptörvény negyedik módosítása (2013. március 25.) állapította meg az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezéseinek 5. pontját. Eszerint: „Az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat vesztik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat." Az indokolás ehhez a következőket fűzi: „az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozat az Alaptörvény értelmezése során nem vehető figyelembe, azaz az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően meghozott határozataira nem hivatkozhat. E rendelkezés célja, hogy az Alaptörvény rendelkezései az Alaptörvény összefüggéseivel együtt, a korábbi Alkotmány rendszerétől függetlenül kerüljenek értelmezésre. E rendelkezéssel az Országgyűlés mint alkotmányozó hatalom egyértelművé teszi, hogy az Alkotmánybíróság nincs kötve a korábbi Alkotmány alapján meghozott határozataihoz. Ez természetesen nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy a testület az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek értelmezésekor a korábbival megegyező következtetésre jusson, ahogyan azt a lehetőséget is biztosítja, hogy az Alaptörvény egészének kontextusában a korábbi döntésekkel ellentétes megállapításokat tegyen. E rendelkezés tehát nem korlátozza, hanem éppen ellenkezőleg, kiszélesíti az Alkotmánybíróság szabadságát az Alaptörvény értelmezése tekintetében. A törvény e körben figyelemmel volt arra is, hogy a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat több elemét is alaptörvényi szintre emelte már az alkotmányozó."

[177] Az Alkotmánybíróság ezt megelőzően az Alkotmányhoz kapcsolódó határozatai felhasználhatóságát illetően a következőkre jutott: „Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság a korábbi alkotmányon alapuló határozatai tekintetében kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges." {22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [40]} Később a korábbi Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtett elvi jellegű megállapítások felhasználása megkívánta az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak tartalmi összevetését és mérlegelését az Alaptörvény értelmezési szabályaira is tekintettel {13/2013 (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[178] A többségi határozat a jelen ügyben ott tévedett, hogy elégségesnek tartotta a tulajdonhoz való alapjogról szóló rendelkezések (Alkotmány 13. § – Alaptörvény XIII. cikk) szövegegyezését, valamint „a vételi jog"-nak az egykori döntésben való megjelenését ahhoz, hogy az Abh1.-et teljes egészében a mai döntése alapjává tegye. Mindeközben figyelmen kívül hagyta a maga által megszabott korlátokat és feltételeket, hiszen ezzel megtagadta a helyi önkormányzatokra vonatkozó koncepcionális változások jelentőségét, s azt, hogy e változásokra tekintettel mérlegelje az egykori Abh. érvelésének használhatóságát. Ez vezetett oda, hogy a többségi határozat indokolásának IV/1., 3., 4. pontjában (Indokolás [91], Indokolás [96] és [103] és köv.) ugyan felhívásra kerül az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése is, mégis elmarad ezen rendelkezés értelmének és értelmezésének kibontása, valamint a Törvény kifogásolt rendelkezéseinek ezekkel való egybevetése és vizsgálata. Ehelyett ténylegesen az egykori Abh. érveléséből kiolvasott tételekkel vetette össze a vitatott törvényi rendelkezéseket.

[179] 5. Az indítvány – az Alaptörvény P) cikkén túl – kifejezetten és kizárólagosan az Alaptörvény XIII. cikkének sérelmére hivatkozott. Erre, és az Alkotmány 13. §-ához kapcsolódó egykori Abh.-ra hivatkozva állította a Törvény alaptörvény-ellenességét. Az indítvány ezzel a tartalommal teljesítette az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeket: egyértelműen megjelölte az Alaptörvény megsértett rendelkezésit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány utalást sem tett az Alaptörvénynek a helyi önkormányzatokról szóló rendelkezéseire, nem említette a nemzeti vagyont, a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörét, a nemzeti vagyon átruházását.

[180] Az Abtv. 52. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik. Ebben az ügyben az indítványhoz kötöttség azt kellett volna, hogy jelentse, hogy az Alkotmánybíróság a Törvény Alaptörvénynek való megfelelését, illetve az Alaptörvényt sértő voltát kizárólag az indítványban meghivatkozott XIII. cikk alapján ítéli meg. Mivel a helyi önkormányzat az állammal szemben, a nemzeti vagyon átruházásának esetében nem áll a „Szabadság és felelősség" cím alatt szabályozott alapjogi védelem alatt az Országgyűlés törvényével szemben, ezért az Alkotmánybíróság egyedül lehetséges és alaptörvény-konform döntése az indítvány elutasítása lehetett volna. Az Alkotmánybíróság túllépte az indítványhoz kötöttség határát azzal, hogy végső soron és formálisan az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdésével való összevetés alapján hozta meg döntését.

[181] 6. Az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése az Alaptörvénynek való megfelelőség feltételéül azt szabja, hogy legyen törvényes célja a nemzeti vagyon átruházásának, valamint, hogy az átruházásnál legyenek figyelemmel az értékarányosság követelményére.

[182] Álláspontom szerint téves az a határozati megállapítás, amely alapjogi korlátozásként azonosítja a Törvényt, és alkalmazandónak tekinti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti alapjog korlátozási tesztet. Némi következetlenséget mutat azonban akkor, amikor e tesztnek a XIII. cikken alapuló lefolytatása helyett, mégis rátér a 38. cikk (3) bekezdésére hivatkozó vizsgálatra. Ez a következetlenség eredményezi, hogy a többségi határozat az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdésének a szövegtől eltérő értelmet tulajdonít, s azt vizsgálja, hogy „a nemzeti vagyon átruházásának kivételes célja igazolt-e". A többségi határozat itt az egykori Abh.-ban, a vételi jognál (kvázi kisajátításnál) alkalmazott „kivételes cél" tételét éleszti újra: az Alkotmánybíróság „nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy e tulajdoni korlátozásra mindenekelőtt a jogalkotó által megfogalmazott kivételes célból kerülhet sor" (Indokolás [105]). Innen a vizsgálódás érdeme teljesen elszakad az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdésének szövegétől. A cél kivételességét kutatja, holott csupán azt vizsgálhatná az Alkotmánybíróság, hogy van-e törvényben meghatározott cél? Álláspontom szerint az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdés első tételénél a mérce csak az lehet, hogy egyáltalán van-e célmeghatározás a törvényben, s azon túl csak az lehetne vizsgálat tárgya, hogy az nem önkényes-e (nem ésszerű ok nélküli-e?). Érdektelen az Alkotmánybíróság okfejtése abban a tekintetben, hogy a meghatározott célról mi a véleménye, azzal egyetért-e, vagy sem. A cél meghatározása ugyanis a törvényhozó hatásköre. Ezért nem fogadható el a többségi határozat azon megállapítása, mely szerint „a szabályozás indokolásául előadottak részben ellentmondásosak, és csak részben alkalmasak arra, hogy a nemzeti vagyon átruházására vonatkozó, az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése alapján megkövetelt, az átruházás céljához kötött kivételes jelleget alátámasszák." Az Alkotmánybíróság ezzel nem igazán segíti meg a jogalkotót, a majdani jogalkalmazókat abban a tekintetben, hogy a nemzeti vagyon átruházásának törvényes célját (közérdek) illetően mi az alkotmányos mérce. A mérce azt az általánosan használható mértékegységet, mérési módszert jelenti, amelyhez a konkrét jogszabályi szöveget hozzámérhetjük. Ez biztosítja azt, hogy a döntés ne pusztán véleményen, hanem tárgyilagos alapon nyugodjék.

[183] A többségi határozat az értékarányosság figyelembevételének vizsgálatánál az Alaptörvénnyel való összhang követelményeként azt szabja meg, hogy az önkormányzat az elveszett lakásokért olyan ellenszolgáltatást kapjon, hogy vagyonában azzal arányban álló értékhez jusson. Helyesen azt kellett volna itt vizsgálni, hogy az értékarányosság figyelembevételére egyáltalán sor került-e, s ha igen, az megfelel-e az Alaptörvénynek, s ha nem, ennek – az értékarányosság figyelembevétele alóli kivételnek – van-e törvénybeli meghatározottsága. Az értékarányosság kérdésében is elsőként a vizsgálati szempontokat lett volna célszerű meghatározni: egyáltalán miféle szempontok jöhetnek szóba az Alaptörvényből levezethetően? Lehetnek vizsgálati szempontok például a következők: milyen értékkel bírnak az önkormányzat számára ezek a bérlakások? Van-e értékesítési lehetősége, hasznot hozó gazdálkodási tevékenysége ezeket illetően? Van-e jelentősége a tulajdonnal járó költség-elemzésnek? A bérlakások átruházása érinti-e az önkormányzat feladatkörét? Milyen terhek maradnak ezután az adott lakást illetően az önkormányzatnál? Mindehhez adalékul szolgálhatott volna, hogy a Törvény sarkalatos rendelkezése kiegészítené az Nvt. 5. §-át egy (2a) bekezdéssel, amely a lakáscélú épületet kivenné a forgalomképtelen törzsvagyon köréből. Az is lehet, hogy megfordítjuk a vizsgálódás irányát, és azt nézzük, hogy maga a törvényhozó meghatározta-e, hogy mit jelent az értékarányosság, egyáltalán figyelemmel volt-e az értékarányosság követelményére. Ha ilyen meghatározásra került, onnantól szűkül az Alkotmánybíróság vizsgálódási lehetősége. Itt is az alkotmányosság mércéjét kellene rögzíteni. Talán ebben a körben is az önkényesség lehet a mérce. Akkor lehetne alaptörvény-ellenesnek mondani az adott rendelkezéseket, ha az értékarányosság önkényesen került meghatározásra.

[184] Mind a közérdekűség (a törvényi cél), mind az ellenérték meghatározása magántulajdonba adásnál olyan kérdés, amelyben az Alkotmánybíróság nem mérlegelheti felül az Országgyűlés által elfogadott törvényt, kivéve, ha akár az elidegenítésről, akár annak az ellenértékéről szóló döntés önkényes, illetve kiüresíti a helyi önkormányzatnak az Alaptörvényben védett feladat- és hatáskörét.

[185] Az Lt.-nek a bérlőt az önkormányzati (állami) lakásra megillető vételi joga nem azonos tartalmú az adásvétel különös nemeként a Ptk.-ban szabályozott vételi joggal, mivel a bérlőnek az a nyilatkozata, hogy a vételi jogával élni kíván, nem hoz létre szerződést. Az Lt. szerinti vételi jog nem a kisajátítással azonos, hanem a nemzeti vagyon értékesítésének az egyik módja, vagyis magánosítás. Az Lt. szerinti vételi jog nem jelent tulajdonjog átruházást, a jogosult magánszemélyek mérlegelési körében marad, hogy ezzel a vételi joggal élni kívánnak-e. A Törvény értelmében a vételár diktált érték, minden esetben az Lt. szabályai szerint számított forgalmi értékből indul ki. Így a vételár meghatározása objektív alapon nyugszik. A vételárnak a forgalmi értéktől való eltérítésekor a törvényhozó számos szempont között mérlegelhet. Ezek közé tartozhat az időszerű gazdasági teljesítőképesség, a lakáshoz kapcsolódó szociális szempontok, továbbá a lakásgazdálkodás szempontjai; bizonyos esetekben a lakóövezeti jelleg, a lakásoknak a magántulajdonos gondosságával való megőrzése elősegítése. Az Lt. szerinti vételi jog érvényesítésénél nemcsak vagyontól, hanem ebben a körben feladattól, kötelezettségtől is szabadul az állam, a helyi önkormányzat.

[186] Álláspontom szerint a határozati mérlegelésnél abból kellett volna kiindulni, hogy általánosságban a lakáspolitika alakítása az Alaptörvény alapján is a törvényhozásnál, a kormányzatnál maradt. A helyi önkormányzat a lakásgazdálkodási feladatát az Lt. keretei között gyakorolhatja. A lakáspolitika törvényi kereteit meghatározni jogosult Országgyűlés dönthet úgy, hogy világörökségi részen, műemlék- vagy ilyen jellegű épületekben az önkormányzati tulajdon helyett a magántulajdonnak biztosít elsőbbséget.

[187] Álláspontom szerint a kifogásolt rendelkezések nem üresítették volna ki az adott helyi önkormányzatnak a tulajdonnal kapcsolatos, illetve a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladat- és hatáskörét. A lakásgazdálkodás és az állami, önkormányzati bérlakások magánosítása is törvényben meghatározott feladat lehet a helyi önkormányzatok számára. Ennek a helyi önkormányzati feladatnak a gyakorlása társadalmi megítélése általában változatos, de az Alaptörvény alapján lehet ilyen feladata a helyi önkormányzatnak. A forrásokhoz, vagyoni támogatáshoz olyan mértékben van joga helyi önkormányzatnak, amilyen mértékben az a feladatai, hatáskörei ellátásához kell. Vagyis a helyi önkormányzat tulajdona együtt mozog a hatáskörével, feladatával. A többségi döntés által hivatkozott 3311/2019. (XI. 21.) AB határozatnak is ez a lényege: „az önkormányzatok tulajdonhoz való joga és annak állam általi korlátozhatósága osztja az önkormányzati tulajdont indokolttá tevő hatáskör jogi sorsát: amennyiben az adott hatáskör önkormányzati, a hatáskörhöz rendelt tulajdon is az; ha azonban az adott hatáskör ex lege államivá válik, az önkormányzati tulajdon az állam javára korlátozható" (Indokolás [49]). Azokban az esetekben, amelyekben a bérlők vételi joggal élnek, az állami, önkormányzati feladat megszűnik. Az állami, önkormányzati lakásoknak a természetes személy bérlő számára értékesítésére ma is sor kerülhet, a Törvényben szereplő vételár-konstrukcióhoz hasonló módon. Az eltérés annyi, hogy ezek a helyi önkormányzat döntésén alapulnak, és nem az Országgyűlésén, de a magántulajdonba adás lehetőségének két módja között nem lehet olyan viszony, hogy települési rendeletnek megengedett az, ami, ha törvényben van, tilos.

[188] A vételár meghatározásánál döntő jelentőségű lehet, hogy a szóban forgó lakások bérleti joga nem valódi bérleti jog. Mi sem mutatja ezt jobban, mint az, hogy – szemben más, a Ptk.-n alapuló lakásbérleti jogokkal – ez a bérleti jog igen nehezen szűnhet meg és – a helyi önkormányzat hozzájárulásával – tulajdonjog cserélésével is megszerezhető. Az Lt. szerint: az új bérlő az előzőnek a helyébe lép, szerződése nem tehető hátrányosabbá [Lt. 29. § (8) bekezdés]. A bérlői jogok már-már a tulajdonosi jogokhoz közelítenek. A többségi határozat ezeket a szempontokat nem mérlegeli megfelelően, amikor még a Törvény 1. § 47. § (4) bekezdését is alaptörvény-ellenessé nyilvánítja. Egyetértek azzal – a többségi döntés indokolásában szereplő – megállapítással, hogy a jogalkotó bizonyos határok között rendelkezhet az ingatlan (itt: lakás) vételáráról csere esetén, és ez nem eleve alaptörvény-ellenes; egyetértek azzal is, hogy szociális szempontként figyelembe vehető a bérlő által elcserélt lakás forgalmi értéke is. Ezekből azonban éppen az következik, hogy a rendelkezés nem lehet alaptörvény-ellenes.

[189] Mindezek alapján az Alaptörvény XIII. cikke sérelmére alapított indítványt az Alkotmánybíróságnak el kellett volna utasítania.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

A különvélemény 2–5. pontjaihoz csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

[190] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

[191] A többségi határozat rendelkező részének 1. és 2. pontját, illetve az indokolás kapcsolódó részét nem tudtam támogatni az alábbiakban kifejtettek miatt.

[192] 1. Handó Tünde és Dienes-Oehm Egon alkotmánybíróknak a határozat 1. rendelkező részi pontjával összefüggő aggályait osztom, ezért csatlakozom Handó Tünde alkotmánybíró különvéleménye 2–5. pontjában és Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye 2. pontjában foglaltakhoz.

[193] 2. A rendelkező rész 2. pontjában foglalt alkotmányos követelményt több okból sem támogatom. (Nem kívánok különvéleményemben részletesen foglalkozni a tárgyi alkotmányos követelmény tartalmával, mivel a többségi határozat által ezúttal alkalmazott eszköz – álláspontom szerint – jogszabálysértő. A félreértések elkerülése érdekében azonban megjegyzem, hogy a rendelkező rész 2. pontjához fűzött indokolásban megfogalmazott műemlékvédelmi szempontokat illető célokkal egyébként egyetértek.)

[194] Elsőként áttekintve azokat az alkotmánybírósági határozatokat, amelyeket a köztársasági elnök által előterjesztett előzetes normakontroll indítványok tárgyában hozott az Alkotmánybíróság, az állapítható meg, hogy 1990 óta csak két olyan eset volt, amikor az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményt állapított meg döntésében.

[195] 2.1. Az első ilyen döntés a 48/1993. (VII. 2.) AB határozat volt, amelyben a frekvenciagazdálkodásról szóló már elfogadott, de ki nem hirdetett törvényt vizsgálta a testület. A támadott rendelkezések alkotmányellenességének megállapítására irányuló indítványt az Alkotmánybíróság elutasította, és a 24. §-hoz alkotmányos követelményt fűzött a határozat, a következők szerint: „A törvényszöveg megfogalmazásából eredő értelmezési problémák megelőzése érdekében az Alkotmánybíróság kötelezően meghatározta az alkotmányos értelmezések tartományát. Eszerint a 24. § felhatalmazásaival a rendkívüli és a szükségállapot vonatkozásában a miniszter csakis a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot időtartamán kívül – megelőzésük vagy következményeik elhárítása érdekében – élhet. Az Alkotmánynak megfelelően kihirdetett rendkívüli állapot vagy szükségállapot fennállása alatt az Alkotmány erre vonatkozó rendelkezései érvényesülnek, amelyek kizárják a Törvényben meghatározott miniszteri jogosultság

gyakorlását. Más a helyzet az olyan elemi csapásnál, amely az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát veszélyezteti ugyan, de szükségállapot kihirdetését nem igényli. Ilyen esetben a miniszter – az Alkotmányból eredő korlátozás hiányában – a veszélyhelyzet tartama alatt is gyakorolhatja a Törvény 24. §-ában meghatározott jogát. Ennek nem akadálya az Alkotmány 35. § (3) bekezdése, mivel az adott esetben a miniszter nem tér el a hatályos törvények rendelkezéseitől, hanem éppen egy törvényből eredő jogával él."

[196] Mint látható, e határozatában az Alkotmánybíróság úgy vélte, hogy a támadott normaszöveg félreérthető, ezért megelőzendő az értelmezési problémákat, rögzítette a rendelkezés alkotmányos értelmezési tartományát.

[197] 2.2. A második ilyen döntés az 1/1999. (II. 24.) AB határozat volt, amelyben az Alkotmánybíróság a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló már elfogadott, de ki nem hirdetett törvényt vizsgálta. Az alkotmányos követelményt viszont nem magához a törvényhez, hanem a jogalkotási eljáráshoz fűzte a határozat, az volt ugyanis az alkotmányossági kérdés, hogy a minősített többséggel elfogadott törvényt lehet-e egyszerű többséggel módosítani.

[198] A fentiekből az a következtetés szűrhető le, hogy szűkebb értelemben véve csak egyetlen olyan eset volt – és az is jóval az Alaptörvény hatálybalépése előtt –, amikor az Alkotmánybíróság előzetes normakontroll hatáskörében eljárva alkotmányos követelményt állapított meg a vizsgálat tárgyával összefüggésben. Mindehhez hozzá tartozik, hogy az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: régi Abtv.) nem ismerte az alkotmányos követelmény jogintézményét, azt az Alkotmánybíróság gyakorlat alakította ki. Ebből következően nem voltak törvényileg meghatározott keretei az alkotmányos követelmény alkalmazhatóságának, így annak sem, hogy előzetes normakontroll eljárásban van-e helye követelmény megfogalmazásának.

[199] Megjegyzem, hogy az Országgyűlés az Alaptörvény hatálybalépése okán megalkotott Abtv. által szabályozott alkotmányos követelmény megfogalmazásakor részben felhasználta a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot, részben azonban eltekintett attól. Ennek oka abban keresendő, hogy az Alkotmány égisze alatt, a gyakorlatban kialakult alkotmányos követelmény címzettje lehetett a jogalkotó és a jogalkalmazó is. Ezzel szemben az Abtv. megalkotásakor a jogalkotó kifejezetten a jogalkalmazókat célozta meg, ami nyilván összefügg az Alkotmánybíróság hatásköreinek átpozicionálásával, ti. az absztrakt utólagos normakontroll háttérbe szorulásával és ezzel egyidejűleg az alkotmányjogi panasz(ok) térnyerésével. Elég e körben utalni arra, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti (ún. valódi) alkotmányjogi panasz lehetőségének megteremtésével az Alkotmánybíróság a jogalkotás helyett a jogalkalmazás őrévé vált, így értelemszerű, hogy az alkotmányos követelmény címzettjeivé is a jogalkalmazók váltak. A jogalkotónak tehát lehetősége lett volna a jogintézmény törvénybe foglalásakor megnyitni az utat a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvénnyel kapcsolatos követelmény megállapítása előtt is, azonban ezt nem tette meg.

[200] 3. Az alkotmányos követelmény hatályos szabályozása.

[201] Az Abtv. – szemben a régi Abtv.-vel – már kifejezetten rendelkezik az alkotmányos követelmény jogintézményéről. Az Abtv. 46. § (3) bekezdése mint jogkövetkezményt szabályozza az alkotmányos követelményt: „Az Alkotmánybíróság (1) hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában (2) határozattal megállapíthatja azokat (3) az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek (4) a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie."

[202] Az alkotmányos követelmény tehát négy konjunktív feltétel teljesülése esetén alkalmazható.

[203] 3.1. Az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában mondhat csak ki alkotmányos követelményt.

[204] Az alkotmányos követelmény nem önálló hatáskör, hanem jogkövetkezmény (hasonlóan a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességhez). Ezt fejezi ki az Abtv. szövege, amikor rögzíti, hogy alkotmányos követelmény kimondásának az Alkotmánybíróság egyes hatásköre gyakorlása során folytatott eljárásban van helye. A követelmény tehát nem hatáskör, viszont az Alkotmánybíróság érdemi eljárása során jogkövetkezményként alkalmazhatja azt. Érdekessége, hogy akár úgy is sor kerülhet követelmény kimondására, hogy közben az indítvány maga elutasításra kerül.

[205] 3.2. Az Alkotmánybíróság csak határozatában alkalmazhat alkotmányos követelményt.

[206] Az Alkotmánybíróság mindig határozattal, tehát – kapcsolódva az (1) pontban írtakhoz – csak érdemi eljárása során, mond ki alkotmányos követelményt, így az indítvány visszautasítása, az eljárás megszüntetése mellett nem állapítható meg. (Ez nyilván összefügg azzal, hogy az Abtv. jogkövetkezményként szabályozza ezt a jogintézményt és értelemszerű, hogy nem érdemi eljárásban nem alkalmazható jogkövetkezmény.)

[207] 3.3. Az alkotmányos követelmény célja, funkciója

[208] A jogintézmény célja, hogy meghatározza azokat az alkotmányos követelményeket, amelyek a) az Alaptörvény szabályozásából erednek, b) érvényre juttassa az Alaptörvény rendelkezéseit. Az alkotmányos követelmény funkciója tehát alapvetően az, hogy a jogalkalmazó számára meghatározza valamely jogszabályi rendelkezés olyan értelmezését, amely az Alaptörvény rendelkezéseit kifejezésre juttatja {8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [54]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [55]}.

[209] A fentiek alapján egy még ki nem hirdetett, és így még alkalmazásra sem került, norma esetében fel sem merülhet annak jogalkalmazói értelmezése. A jogalkalmazói értelmezés hiányában pedig még nem látható előre, hogy a norma milyen tartalommal fog hatályosulni a mindennapi jogalkalmazásban. Mindezekre tekintettel ezért sem állhatnak fenn az alkotmányos követelmény megállapításának feltételei.

[210] Megjegyzem, ha a normaszöveg ab ovo nem felel meg a normavilágosság feltételeinek, akkor indítványra ezt az Alkotmánybíróság is megállapíthatja. Amennyiben pedig a norma alkalmazása során merülnek fel kételyek a norma jogalkalmazói értelmezésének alkotmányosságát illetően, úgy lehetőség van utólagos normakontroll, alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés előterjesztésére. Véleményem szerint – a fentebb kifejtettek alapján – előzetes normakontroll eljárás keretében idő előtti az alkotmányos követelmény megállapítása.

[211] 3.4. Az alkotmányos követelmény tárgya

[212] Alkotmányos követelmény csak olyan jogszabályhoz fűzhető, amelyet az eljárásban vizsgál az Alkotmánybíróság, vagy amelyet a bírósági eljárásban alkalmaznia kell. Viszont minden esetben a vizsgálat tárgya jogszabály.

[213] Hangsúlyozom: az alkotmányos követelmény tárgya tehát csak jogszabály lehet. Arra a kérdésre, hogy mi minősül jogszabálynak a választ az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése adja meg, amely taxatív módon határozza meg a jogszabályok körét. E szerint jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

[214] Kérdés, hogy e felsorolásba beleérthető-e a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény.

[215] Álláspontom szerint nem. A jogszabály fogalmának immanens eleme, hogy a rá vonatkozó jogalkotási eljárásnak megfelelően került sor az elfogadására (érvényesen létrejött) és mindenki számára hozzáférhető, megismerhető (kihirdetésre került). [Alaptörvény 6. cikke, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. §-a, 7–12. §-ai]. A már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény e fenti két kritérium közül csak egyet teljesít, ti. azt, hogy elfogadásra került (megjegyzem ennek érvényessége is vitatható lenne az előzetes normakontroll indítványban).

[216] 4. Összegzés

[217] Mindezek alapján – a jelen ügyre is vonatkoztatva – a következő megállapítások tehetőek.

[218] 4.1. Az Alkotmánybíróság működésének 21 éve alatt lényegét illetően egyetlen alkalommal állapított meg alkotmányos követelményt előzetes normakontroll hatáskörben eljárva.

[219] 4.2. Az elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény nem tekinthető jogszabálynak.

[220] 4.3. Egy újonnan megalkotott normának még nincs jogalkalmazói értelmezése.

[221] Úgy vélem, hogy a fenti megállapításokat összevetve az alkotmányos követelmény jogintézményével, az a következtetés vonható le, hogy az Alkotmánybíróság előzetes normakontroll hatáskörben eljárva nem állapíthat meg alkotmányos követelményt, mivel az nem fér össze a jogintézmény funkciójával, és a vizsgálat tárgya sem felel meg a törvényi követelményeknek.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

A különvélemény 2–4. pontjaihoz csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

[222] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán alkotmánybíró különvéleménye

[223] 1. Nem értek egyet a határozat rendelkező részének 1. pontjával, az alaptörvény-elleneség megállapításával. Kisebbségben maradva különvéleményt csatolok a döntéshez [Abtv. 66. § (2) bekezdés].

[224] 1.1. Nem értek egyet azzal, hogy az elfogadott Törvény – rendelkező rész szerinti – rendelkezései nincsenek összhangban az Alaptörvénnyel.

[225] Nem értek egyet azzal az indokolással, amely az alaptörvény-ellenesség megállapítását akként magyarázza (az Alaptörvény XIII. cikkének következményes sérelmeként akként vezeti le), miszerint jelen esetben a törvény által alapított vételi jog – korábbi, hangsúlyosan az Abh. nyomán – az Alaptörvény 38. cikke és 32. cikke közvetítése folytán vezet el alaptörvény-ellenességhez, jelent alaptörvény-ellenességet.

[226] A többségi határozat ezáltal valójában

– megkerüli az Alaptörvény XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való jog mint alapjog és az önkormányzat általi tulajdonlás viszonyának tisztázását (ami kétségtelenül várat magára);
– viszont közelít ahhoz a jogi álláspontoz, ami a törvényen alapuló vételi jogot inkább tiltaná, mint tűrné (ami pedig sem az Abh., sem annak gondolati előképe, a 28/1991. (VI. 3.) AB határozat szerint nem vált többségi állásponttá).

[227] Részemről e megközelítés azért nem fogadható el, mert – jelen esetben – a köztulajdont illető adott jogviszonyban oly mértékű a figyelmen kívül hagyása a közjogi szabályozásnak, aminek alapját nem látom igazolhatónak (másképpen szólva a köztulajdon polgári jogi tulajdonfogalom alá tartozásának erőteljes kifejezése).

[228] 1.2. Ehhez képest nem látom szükségesnek és indokoltnak, hogy az Alaptörvény XIII. cikke, aminek címzettje a személy is, érdeme pedig a dolog feletti jogi uralom, és az Alaptörvény 38. cikke (aminek címzettje az állam és a közület) a többségi döntés szerinti módon legyen egyben, illetve ekként összevetve. S ennek következtében jelen ügyben az Alaptörvény 38. cikke szerinti alkotmányos mérce legyen a támadott törvény ellenébe állítva.

[229] A 38. cikk valójában a közületi tulajdonlás iránti kincstári elvárást fogalmazza meg, a célhoz kötöttség, törvényi feltételeknek megfelelőség és értékarányosság megtartása követelményeivel, illetve támpontjaival. Álláspontom szerint ugyanakkor egyfelől az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, másfelől az Alaptörvény 38. cikk (1) és (3) bekezdése között – a vételi jog törvényi alapítása esetére vindikált alkotmánybírósági felülbírálati jogkör útján, illetve címén – nem lehet olyan kapcsolódásra jutni, ami elvezet az alaptörvény-ellenesség megállapításához. S mellette a támadott törvényi szándékot bármi más állami vagy önkormányzati vagyonból való átruházással, mint privatizációs ügyként venné egy kalap alá.

[230] Az elfogadott törvénnyel célzott vételi jog alapítása nem privatizációs ügylet, szándék; amint a személyi jövedelemadó bevezetése, ekként a jövedelmek »bruttósítása« sem jelentette a költségvetés privatizációját, hanem az addig felfogáshoz képest más tulajdonosa lett a jövedelemnek, azzal, hogy ez egyben közteherviselési (mégpedig helyesen önkéntes közteherviselési) kötelességgel jár. Jelen ügyben sem csupán vételi jog alapítása, hanem azzal együtt felelősségviselési kötelesség alapítása is történik. Ezért sem látom helyét ebben az ügyben az Alaptörvény 38. cikkének.

[231] Nem látom szükségesnek az Abh. azon elvárásának indító jellegű alapulvételét, miszerint a tulajdon védelme szempontjából amint a törvény általi kisajátítás esetében a bírói út megléte, akként a törvényi alapítású vételi jog esetében – az ilyen út hiánya miatt – elvárás a törvényi rendelkezés alkotmánybírósági felülbírálata elvárás. Mondván: „A tulajdon védelmére szolgáló bírói utat a vételi jog törvényi alapításának alkotmánybírósági vizsgálata pótolhatja; s ez az Lt.-vel alapított vételi jog alkotmányossági vizsgálatát az önkormányzatok helyzetének egyéb súlyosbodása nélkül is szükségessé teszi." (Abh., ABH. 1993, 373, 376–379)

[232] Ez utóbbira hivatkozás jelen határozat indokolásának IV/2.1. pontjában (Indokolás [93] és köv.) ugyanis olyan felülbírálati jogkör adottnak vétele a mai Alkotmánybíróság részéről, ami más idők, más körülményei között (más alkotmányos szövegkeretben) lett bevett. Egy ilyen elvárás – jelenlegi – továbbrögzítése azt jelenti, hogy perspektivikusan Alkotmánybíróság által igényelt kontroll alá tartozik bárminemű törvényileg alapított vételi jog (hivatkozási, perlési alapként mindenképp). Ezt nem tartom helyénvalónak.

[233] 1.3. Magyarország nem önkormányzatok konföderációja, a magyar államot nem önkormányzatok alapították, hanem fordítva, az állam konstituálta az önkormányzatokat [területileg, tulajdonlás és közjogi hatalomgyakorlás tekintetében egyaránt; Alaptörvény F) cikk, 31. cikk, 32. cikk (1) bekezdés e) pont, (6) bekezdés]. Ez a kijelentés nem az önkormányzatok akarati, cselekvési autonómiájának kétségbevonása, csorbítása vagy tagadása, csupán épp annak meghatározó lényege. Ezért ezt nem lehet szem elől téveszteni, amikor az önkormányzat alapvető jogának – ami van –, illetve a lényegének magyarázatáról van szó. Különben a törvényi beavatkozás valóban csupán mint egyoldalú szerződésmódosítás, s ekként – mint hatalmaskodás, illetve attól való megóvás – lesz érvelési szempont. Nem erről van szó, messze nem erről van szó. Az adott törvénymódosítás épp olyan közjogi cselekvés, mint amilyen az önkormányzat törvény útján létrejötte, avagy lakástulajdonnal való ellátása. Az egész rendelkezik a részről, viszont a résznek jogában áll az egészet alakítani (álláspontját vele szemben is kiperelni). A többségi határozat azonban olyan – egyébként álláspontom szerint a megállapított alkotmány-ellenesség által sem igényelt – indokolást ad, ami lényeges kérdésben (különösen a vételi jog kapcsán) számomra nem elfogadható.

[234] 1.4. Bárminemű bírósági működés esetében nyilvánvaló összefüggésben áll az indítványozási jogkör, a felülbírálati jogkör és a döntési jogkör. Az indítványozási jogkör terjedelmének korlátozottsága, meghatározottsága kihat a felülbírálat terjedelmére és maga után vonja a döntési jogkör meghatározottságát. Ugyanakkor kétségtelen, hogy meglévő döntési jogkör fogalmilag nem lehetséges felülbírálati jogkör nélkül, viszont az már nem feltétlen aggálytalan, ha felülbírálati jogkör alapításával eljárva lesz döntési jogköre, gyakorol döntési jogkört is a bíróság.

[235] Az Abtv. 51. § (1) bekezdés alapján az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pontja alapján az indítványnak meg kell jelölnie az Alaptörvény megsértett rendelkezését [ide nem értve az Abtv. 52. § (2) bekezdése szerinti eseteket]. Az indítvány kifejezetten az Alaptörvény P) és XIII. cikkének sérelmét jelölte meg. Az indítványhoz kötöttség és a szoros összefüggés kérdését illetően – az egyébként más bírói jogorvoslás esetében is meglévő probléma kapcsán – azok közé tartozom, akik szerint a szoros összefüggés indoka nem válhat az indítványhoz kötöttség (amennyiben az előírás) tágító eszközévé. Az ugyanis olyan felülbírálati jogkört eredményez, ami az indítvánnyal nem kiváltott, ekként nem biztosított, viszont az eredeti indítvány szerinti okból meglévő döntési jogkör gyakorlását teszi lehetővé.

[236] 1.5. Az indítványozó szerint az elfogadott Törvény 1., 2. és 3. §-a az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését és XIII. cikk (1)–(2) bekezdését sérti.

[237] A többségi döntés szerint

- nem sértik az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését az elfogadott Törvény támadott rendelkezései;
- ellentétes az Alaptörvény 38. § cikk (1) és (3) bekezdésével az elfogadott Törvény 1. §-a szerinti – általa módosítandó törvény – 47. § (3) bekezdés a) és b) pontjának, 47. § (4) bekezdésének, valamint 48. § (2) bekezdés e) pontjának új szövegére vonatkozó rendelkezés.

[238] A határozat indokolása szerint „azt kell eldöntenie az Alkotmánybíróságnak, hogy az Lt. szerinti, az önkormányzat tulajdonába tartozó lakásokat terhelő vételi jog – a sajátos történeti előzményekre is figyelemmel – a tulajdonhoz való jog szempontjából az Alaptörvénnyel összhangban áll-e" (a határozat indokolásának IV/3. pontja, Indokolás [96] és köv.).

[239] 1.6. Álláspontom szerint eldöntendő kérdés az, hogy van-e alapjog, ami megsérülhet, és ha igen, akkor az elfogadott törvény eleve alapjog sérelemmel terhelt, illetve ennek lehetősége a rendelkezésekből levezethető.

[240] „Minden jog magja, alapszerkezete a jogviszony, ennek keretében jelennek meg a jogalanyok, jogokkal és kötelességekkel. Minden jogban, minden jogviszonyban az az alapkérdés: kinek mi a joga, kinek mi a kötelessége." (Dr. Tomcsányi Móric: A magyar közigazgatási jog alapintézményei; Bp. 1926., 30. oldal).

[241] Az Alaptörvény – indítványozó által felhívott – XIII. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár." A tulajdonhoz való jog kétségtelen alapvető jog, viszont nem természetes adottság, hanem állami szabályozottság által feltételezett. Ehhez képest társadalmi felelősséggel (is) jár.

[242] „A tulajdonjog a legfőbb jogi hatalom a dolgon. A tulajdonos a dologgal, mint sajátjával kizárólag és szabadon rendelkezhetik, oly értelemben, hogy mindent tehet vele, amit a törvény nem tilt s kizárhat a dologra irányuló minden idegen behatást, amelyre mások vele szemben jogot nem szereztek. A Tulajdon jogi lényege nem a dologra való természeti behatás szabadságában áll, hanem abban a jogi hatalomban, amelynél fogva a tulajdonos mindenki mást elzárhat a dologra gyakorolt bárminemű zavaró behatástól. Ennek folyománya azután, hogy a tulajdonost más nem akadályozhatja a dologgal való tényleges rendelkezésben." (Szladits Károly: A magyar magánjog vázlata I. Rész; Bp. 1937., 209–210. oldal)

[243] 1.7. Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése szerint „[a] törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak".

[244] Kétségtelen, hogy ennek értelmében a helyi önkormányzatok számára is alapvető jog az Alaptörvény XIII. cikke szerint a tulajdonhoz való jog. Kétségtelen ugyanakkor, hogy ezalatt a köztulajdon értendő. A köztulajdon önállóan megjelenik az Alaptörvényben, mégpedig akként, miszerint „[a] helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja" [Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdés]. Következésképpen az önkormányzat tulajdona eleve céltulajdon; ami – értelemszerűen – nem közömbös a tulajdonosi jogok gyakorlása szempontjából sem [vö. Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pont].

[245] Másképpen szólva az Alaptörvény egyértelművé teszi, hogy az önkormányzat tulajdona nem magántulajdon, hanem köztulajdon, s egyben céltulajdon. Tehát célhoz kötött, ami azt jelenti, hogy eleve terhelt, nyilvánvalóan közjogi elemekkel terhelt. Ehhez képest nincs, nem lehet szó arról, hogy köztulajdon vonatkozásában az önkormányzat akarati autonómiája (akarati öntörvényűsége) eleve alaptörvényi védelmet élvezne a köztörvényi szabályozás ellenében.

[246] 1.8. A tulajdonjog lényege hagyományosan, hogy biztosítja a tulajdonos cselekvési autonómiájának anyagi alapját. Következésképpen a tulajdonjoghoz fűződő alkotmányos védelem sem a tulajdonlás mikéntjének, vagy a tulajdon mibenlétének, állagának ad védelmet, hanem a tulajdonosságnak, a tulajdonosi autonómiának. Jelen esetben a tulajdon mibenlétének, állagának védelme is alkotmányosan szavatolt nevezetesen az Alaptörvény P) cikke által, ami viszont vitán felül nem sérült.

[247] A tulajdonhoz való jog mint alapvető jog alkotmányos védelmének köre nem azonosítható az absztrakt polgári tulajdon védelmével, azaz sem a birtoklás, használat, rendelkezés részjogosítványaival, sem pedig negatív és abszolút jogként való meghatározásával. „Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más." (Vö. Abh., ABH 1993, 373)

[248] 1.9. Ehhez képest pedig lett volna annak alaptörvényi lehetősége és alapja, hogy az indítványozó eredeti (célzott) szándéka szerinti az Alaptörvény XIII. cikke – a tulajdonhoz való jog, így különösen az önkormányzat tulajdona – vonatkozásában legyen végig gondolva az elfogadott törvény alaptörvény-ellenességével kapcsolatos aggály. Erre az Alkotmánybíróság korábbi – s egyébként a többségi határozatban is hivatkozott – döntéseinek a tulajdonjoggal, a tulajdonlással kapcsolatos, magára a jogintézményre vonatkozó, változatlanul időszerű megállapításai alapul szolgálnak.

[249] 1.10. E vonatkozásban álláspontom és indokaim a következők. Az elfogadott Törvény nem jelenti a tulajdonjoghoz való jog sérelmét, értelemszerűen az önkormányzat esetében. A törvényhozó kétségtelen jogosult a lakásgazdálkodás szabályozására. Kétségtelen az is, hogy az elfogadott törvény olyan ingatlanokra vonatkozó, amelyek tulajdonát eleve – lényegében forgalomképtelenségig – terhelten kapta meg az önkormányzat. Ez történt a Vátv.-vel.

[250] Lényeges körülmény, hogy nem az Ötv. 107. § (1) bekezdése szerinti körbe, hanem abból a (3) bekezdés szerint kivett körbe tartozó ingatlanokról van szó. Ezeket tehát eleve két törvény is – az Ötv. és a Vátv. – külön törvényi szabályozási tárgyként kezelte. Ehhez képest nem lehet arról szó, hogy e dolgok tulajdonát illetően az önkormányzat kezdettől fogva ne lett volna tisztában azzal, hogy e dolgok tulajdona tekintetében törvényi korlátok vannak; másképpen szólva, hogy e dolgok esetében tulajdonosi autonómiája nem korlátlan. A korlát az adott esetben a műemléki védettség, ami – értelemszerűen – szintén törvényi korlát.

[251] Valójában tehát arról van szó, hogy a törvényhozás 1990-ben eldöntötte, hogy egyrészt az addig állami tulajdont képező (államosított) lakásállomány tulajdonát ellenérték nélkül átadja az önkormányzatoknak. A törvényhozás eldöntötte azt is, hogy lehetőséget nyújt a magántulajdonba kerüléshez, viszont ebből kizárta a műemlékileg védett épületeket.

[252] A törvényhozó – nyilvánvalóan – dönthet úgy, hogy korábban általa felállított korlátot, illetve korlátozó feltételt megszüntet. Az elfogadott Törvény szerinti törvényhozói döntés valójában az, hogy a törvényhozó a műemléki védelem, illetve értékvédettség fenntartásának felelősségét, illetve e felelősség viselését áthelyezte. Nem lemondott róla, mivel a lehetséges tulajdonos ugyanúgy terhelttulajdon birtokába jut, amint korábban az önkormányzat. Ebben – álláspontom szerint – a törvényhozónak szabadsága van, alkotmányos aggály pedig a határozat szerint sincs.

[253] Itt van jelentősége annak, hogy az önkormányzat tulajdona köztulajdon, nem pedig magántulajdon. Utóbbi esetében valóban szó lehetne arról, hogy magánjogi ügyleti szempontú, s ekként a törvényen alapuló vételi jognak – kisajátítással versengő tartalmat kölcsönözve – legyen megítélve az elfogadott törvény.

[254] 1.11. Megemlítem, hogy a többségi határozathoz alapul vett Abh. maga is számot vet azzal, hogy a törvényen alapuló vételi jog mint beavatkozás lényegesen eltérő megítélésű, ahhoz képest, hogy az adott lakás tulajdona az Ötv. vagy a Vátv. alapján szállt át az önkormányzatra (vö. Abh., ABH 1993, 373). Ugyanakkor kétségtelen, hogy ez a körülmény – tehát az eleve terhelten kapott tulajdon ténye – a vételi jog alkotmányosságára vonatkozó további érvelésben már nem jelentős szempont; s így a jelen többségi határozatban sem.

[255] Helyette a törvénnyel adott vételi jog kapcsán egyedül a tulajdonosi autonómiára súlyos terhet jelentő joghatás áll az érvelés középpontjában, ami önmagában és általában véve kétségtelen igaz, ám olyan ingatlannál, ami lényegében és szó szerint addig forgalomképtelen volt, már nem annyira. Valójában nem most terhelődik meg az adott tulajdonjog, hanem az már a műemléki (védettségi) kötelékben van. Ezért sem lehet fenntartás nélkül hivatkozni az Abh. érveire, amelyek ugyanis értelemszerűen olyan vételi jogra vonatkozóak, ami mellett más teher nincs, nem volt. Mindemellett az elfogadott törvény szerinti vételi jog az önkormányzat „reménybeli" tulajdonszerzésére lehetne hatással, ami reményhez fűződő jog várományának elvesztése – álláspontom szerint – nem jelenti a tulajdonosi autonómia alkotmányos sérelmét; lévén az sem tűnik alkotmányosan igazolhatónak, hogy az önkormányzat jogilag kikényszeríthesse, hogy műemléki ingatlanok felett szabad rendelkezési joga legyen.

[256] Itt jegyzem meg, hogy nem lehet azt sem mondani, miszerint a törvényhozás, illetve az állam e körben olyan tulajdonról rendelkezne, ami nem áll hatalmában, s mint ilyen önkényes lenne. Az biztos, hogy az elfogadott törvényt az hozta, aki a műemléki védettségről is jogosult törvényt hozni. Minden bizonnyal ez is az egyik lényeges körülmény, ami a magántulajdon és a köztulajdon közötti, s a köztulajdonosok egymásközti jogviszonyára vonatkozó értelmezést igényli. Kétségtelen ugyanis, hogy a tulajdonjog nem csupán polgári jogi jogintézmény, hanem közjogi szabályozás tárgya is. Ekként a tulajdon alkotmányos fogalma és polgári jogi fogalma eltérő értelmezéshez vezet(het). Az a körülmény pedig, hogy a magánjognak és a közjognak számos hasonló tárgyú, párhuzamos intézménye van, kétségtelen csábít arra, hogy a közjognak magánjogi analógiája legyen, lévén utóbbi dogmatikailag egzaktabb. Ez viszont figyelmen kívül hagyná a közjogi jogviszonyok létesítő akaratát.

[257] 1.12. Álláspontom szerint tehát az Országgyűlés által 2021. június 15-én elfogadott, és a Köztársasági Elnök úr indítványa folytán alkotmánybírósági vizsgálatra megküldött törvény indítvánnyal támadott rendelkezései nem alaptörvény-ellenesek; nem ellentétesek az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésével, nem sértik az Alaptörvény XIII. cikkét, és az egyébként indítvánnyal nem célzott az Alaptörvény 38. cikk (1) és (3) bekezdésébe ütköző alaptörvény-ellenesség sem lenne megállapítható. E vonatkozásban (is) elutasításnak lenne helye.

[258] 1.13. Minden új szabályozás beavatkozást jelent. És kétségtelen, hogy minél nagyobb a szabályozó feladatköre, hatásköre, annál nagyobb a felelőssége. Ehhez képest lehet azt mondani, hogy törvényi szabályozás (beavatkozás) esetében a felelősség közös, ám mással nem azonos, (minden) máshoz képest fokozott. Lélektanilag érthető tehát, ha ilyenkor az elvárások is fokozottak.

[259] Ugyanakkor, mint bármely más magatartás esetében, így a szabályozó (törvényhozó) magatartás és annak megnyilvánulása, a törvény esetében indokolt azt szemügyre venni, hogy annak tárgya, célja, módja, eszköze és eredménye kapcsán van-e törvénybe, jelesen Alaptörvénybe ütközés. Ha – e körben – ilyen, közvetlenül, akár egyenesen, direkten, akár hallgatólagosan fennáll, akkor nyilvánvalóan feltétlen az alaptörvény-ellenesség. S a jogalkotói akarat a saját cselekvési szempontjai követésében (ami a megtehető, vállalható, választható, megoldható) rossz irányt vett.

[260] Az elfogadott Törvény indítvánnyal támadott rendelkezései általi ilyen direkt sérelem a megállapítani célzott az Alaptörvény P) cikke esetében nem vitatottan, az Alaptörvény XIII. cikke esetében önmagában nem (számomra úgy tűnik egyébként szintén nem vitatottan), míg az Alaptörvény 38. cikke kapcsán pedig – nézetem szerint – nem állapítható meg. Ehhez képest pedig – nyilvánvalóan – arról van szó, hogy a Törvény nincs rossz irányban, és legfeljebb arról lehet szó, hogy előrelátható kockázatok (alaptörvény-ellenességi lehetőségek) tekintetében oly mértékben könnyelmű a szabályozása, hogy az ilyen következmény bekövetkezte közeli, kézzel fogható, bekövetkezte reális, avagy vannak olyan – jelentőséggel bíró – szempontok, melyek eleve figyelmen kívül maradtak, holott azok számbavétele elvárható lenne, elvárható lett volna.

[261] Lényeges tehát, hogy utóbbiak esetében nem arról van szó, hogy az alkotmánybírósági felülbírálat tárgya – az elfogadott Törvény – eleve rossz irányba mutat, hanem arról, hogy az Alaptörvényhez mérve nincs rossz irányban, és vizsgálatra nem a törvényhozó által választott tárgy, cél, mód, eszköz és eredmény, hanem a szabályozás körültekintő figyelmessége vár. Ez szintén torkollhat alaptörvény-ellenességbe, ám nem feltétlen.

[262] 1.14. Valójában ebben van eltérés a többségi döntés és az álláspontom között. Úgy látom, hogy a 38. cikk megsértése kapcsán nem – amint vitán felül a P) cikk esetében sem – feltétlen az alaptörvény-ellenesség, annak csupán olyan kockázati lehetőségét vázolja a többségi döntés, aminek esélye kiküszöböléséhez viszont a támadott Törvény (és a meglévő szabályozási környezet) minden elvárásnak figyelmes körültekintéssel eleget tesz.

[263] Megemlítem, hogy az indítványozó az elfogadott Törvény teljes 1., 2. és 3. §-ára alkotmány-ellenességet állított, míg a többségi döntés az elfogadott törvény 1. §-án belül mindösszesen 3 rendelkezés – az 5–25 év közötti bérleti jogviszony esetére szóló [Törvény 47. § (3) bekezdés a), b) pont], valamint a releváns bérleti jogviszonyba tulajdonjog cseréje fejében jutott bérlő esetére szóló vételár mértékéről [Törvény 47. § (4) bekezdés], továbbá a vételár részletekben fizetésről való rendelkezés – miatt állapított meg alkotmány-ellenességet. E rendelkezések tárgya eleve mutatja, hogy a többségi határozat az indítványozó általi – nézetem szerint a felelős tulajdonlás [Alaptörvény XIII. cikk] és a kulturális érték, közös örökség egyetemleges védelme [Alaptörvény P) cikk] körében maradó – állásponthoz képest egyfelől túlmegy az indítványozott célon, másrészt olyan részletekre alapoz, amely viszonylagos s valójában a jogalkotói megfontolás tárgyát képező kérdések.

[264] Az alkotmánybírósági vizsgálat nem valamely – legitim – törvényi szabályozási szándékkal egyetértés vagy egyet nem értés, hanem a vitatott jognak, jogszabálynak a fennálló, illetve a majdani életbelépéskor fennálló jogállapot alapulvételével való alkotmányossági kontrollja. Szempontja, hogy előrelátható, előírható, kiszámítható, ezért elvárható igényt támasszon. Kétséges és kérdéses, hogy az adott rendelkezések alkotmányellenességének megállapításai milyen jogalkotói javítást igényelnek, illetve azok nem jelentik-e, hogy az Alkotmánybíróság ezáltal átveszi a jogszabályt előkészítő, jogalkotó felelősségét.

[265] 2. A határozat rendelkező részének 2. pontját – jó szívvel – támogatom. Megemlítem, hogy e vonatkozásban [azaz a sérelmezett Alaptörvény P) cikke tekintetében], mind a rendelkező rész szövege, mind pedig ez ehhez fűzött indokolásban megjelenő tartalom – önmagában véve – lényeges és indokolt. Ennyiben tehát szükséges, viszont – álláspontom szerint – egyben elégséges is (lett volna) az Alkotmánybíróság részéről az indítványra adott válasz.

[266] 3. A határozat rendelkező részének 3. pontjával – annak álláspontomhoz képest értelemszerű tartalmi terjedelmével – egyetértek.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

[267] A különvélemény 1. pontjához csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

[268] A rendelkező rész 2. pontjába foglalt alkotmányos követelményt támogatom, de a rendelkező részi 1. pontban az alaptörvény-ellenesség megállapításával nem értek egyet.

[269] A többségi határozattól elhatárolódásom az indokolásnak a tulajdont érintő érvelésre is vonatkozik. Ugyanis a határozat tévesen tovább folytatja azt a gyakorlatot, melyet 2012 utáni alkotmánybírósági többség alakított ki azt illetően, hogy az Alaptörvény nem változtatott a régi Alkotmány tulajdont érintő szabályozásán, és így a vonatkozó régi alkotmánybírósági határozatok átvehetők. A Záró és vegyes rendelkezések 5. pontja a régi alkotmánybírósági döntések felhasználást eleve megtiltotta, és ezt azért tette, hogy azok ne nyomják el az új alaptörvényi rendelkezések érvényesülését. Ez a téves álláspont aztán kaotikussá teszi a mostani többségi döntés érvelését a tulajdont illetően (lásd a határozat indokolásának IV. részét, Indokolás [91]). Így míg e rész 1–3. pontjai megismétlik az 1993-as Abh. érvelését a maitól eltérő régi alkotmányi szabályozás alapján, addig a 4. pont rátér a ma hatályos Alaptörvény 32. és 38. cikkeire, melyek alapjaiban teremtettek új helyzetet az önkormányzati tulajdon törvényhozás általi érinthetősége szempontjából. Ugyanis az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése a régi alkotmányi szabályozás önkormányzati alapjogai helyett már a törvényhozó szabadságára bízza, hogy milyen kereteket ad az önkormányzati hatáskörök és az önkormányzati tulajdon működtetésére. A törvényhozó általi keretek megadásához és ezek változtatásához az önkormányzati tulajdon vonatkozásában azonban az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése azt az alaptörvényi korlátot állítja, hogy átruházás elrendelését csak törvényi jogforrási szinten és csak az értékarányosság figyelembevétele mellett teheti meg az állam.

[270] Vagyis az Alaptörvény bár az állam önkormányzati tulajdonhoz hozzáférését alkotmányosan könnyebbé teszi a magántulajdonhoz képest, de itt is felállít korlátokat. A mostani ügyben arra lett volna lehetősége a testületi többségnek, hogy korrigálja a 2012 utáni testületi többség tévedését a tulajdont illető régi alkotmányi szabályok továbbélése szempontjából, és új alapokon gondolja végig az Alaptörvény 32. és a 38. cikkeinek egymásra vonatkoztatott értelmezését. Ám ehhez képest az indokolását most is alapvetően az Abh.-ra alapította, majd – mintha az új alaptörvényi 32. és 38. cikkek ezt csak harmonikusan kiegészítették volna – ezek bevonásával fejezi be az érvelését, és megállapítja a vitatott megsemmisítést.

[271] Amellett, hogy ez a megsemmisítés nem lett volna lehetséges az Alaptörvény 32. és 38. cikkének együttes értelmezése alapján, különösen káros, hogy a régi Abh. és az ezzel szembenálló új alaptörvényi szabályozás mechanikus együttkezelése tovább rontott az állam és az önkormányzati tulajdon viszonyának megértése terén.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

[272] Nem értek egyet a rendelkező rész 1. pontjával, az alaptörvény-ellenesség megállapításával, és az ahhoz fűzött indokolással, a rendelkező rész 2. pontjával az alkotmányos követelmény megállapításával; ezért a többségi határozathoz az Abtv. 66. § (2) bekezdésében biztosított jogköröm alapján a következő különvéleményt csatolom. Egyetértettem a rendelkező rész 3. pontjával.

[273] 1. Mindenekelőtt hangsúlyozni szeretném, hogy teljes mértékben egyetértek a törvényjavaslat előterjesztőjének azzal az álláspontjával, hogy a tárgyi lakások elidegenítésének lehetővé tétele sok család hosszú évek óta tartó lakhatási bizonytalanságát szünteti meg, hiszen a törvénymódosítás által immár a világörökségi területen levő lakásokat is megvásárolhatják a bérlők. A törvényjavaslat benyújtója szerint az ilyen területen levő bérlakások bérlőit, hozzávetőleg 1500 családot érint (kedvezően) ez a lehetőség (lásd: 2021. június 14-i Országgyűlési Napló 30833. oldal). A javaslat általános indokolása is hangsúlyozza, hogy a módosítás által azok is lakáshoz juthatnak, akiknek – a megemelkedett piaci lakásárak miatt – erre egyébként nem lenne lehetőségük.

[274] 2. Nem értek egyet az alaptörvény-ellenesség megállapításával. Álláspontom szerint a ki nem hirdetett törvény nem ütközik az Alaptörvény P cikk (1) bekezdésébe, sem az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe.

[275] Álláspontom szerint a módosítás által okozott, állított alapjog-korlátozás szükségessége és arányossága számos indokkal igazolható: az egyik (amire a miniszteri állásfoglalás is hivatkozik) az, hogy minél hosszabb ideje bérlő valaki, annál nehezebb saját tulajdonú ingatlanhoz jutnia. Ugyanakkor minél hosszabb ideje bérlő valaki, annál hosszabb ideig fizet bérleti díjat is. Ezt a hosszan tartó, nem ingyen a bérleményben töltött időszakot kompenzálja a jogalkotó a vételár piaci árhoz képesti arányosításával. Az indítványozó az értékgaranciára a kártalanítással összefüggésben hivatkozik, szerinte a vételi jog csak az értékgarancia érvényesítése mellett lehet alkotmányos, vagyis a kártalanításnak ebben az esetben is a klasszikus kisajátításhoz megkövetelt teljes kártalanításnak kell lennie, aminek – szerinte – a Törvény 1. §-a nem felel meg.

[276] Álláspontom szerint a vételárnak a különböző ideje fennálló bérleti jogviszonyhoz igazítása az értékarányosság követelményének megfelel. A vételár és az ingatlan értékének arányossága éppen akkor lenne ad absurdum alaptörvénysértő, ha minden egyes lakás azonos áron kerülne értékesítésre. Megjegyzem, véleményem szerint az értékarányosság kérdése nem tisztán alkotmányossági kérdés.

[277] Másrészt hangsúlyosan jelenik meg az előterjesztői indokolásban azoknak a bérlőknek más bérlőkhöz képest hátrányos helyzete, akik a módosítással érintett területen élnek, és más bérlőkhöz képest nem volt lehetőségük korábban a bérleményt megvásárolni. A jogalkotó ezt az összehasonlítható helyzetben levő jogalanyok közötti megkülönböztetést próbálja a módosítással kompenzálni.

[278] A köztársasági elnök indítványában hivatkozik arra, hogy a hosszabb ideje a piaci árhoz képest lényegesen kisebb bérleti díjat fizető bérlőknek a lakások karbantartásával, felújításával kapcsolatban nem merültek fel költségeik, azokat a közpénzből gazdálkodó tulajdonos viselte, amennyiben mégis a bérlő fizette, akkor megtérítették számára, vagy lakbérmérsékléseként beszámíthatta. Nem vitás, hogy az Lt.-nek a felek jogait és kötelezettségeit rögzítő II. fejezetében a 19. § szerint önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbeadó és bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbeadó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Ettől különbözik a rendelkezés tényleges érvényesülése a gyakorlatban. Ezt az állítást expressis verbis cáfolja az ügyhöz érkezett számtalan amicus curiae beadványok közül az egyikhez csatolt bérleti szerződés 15–16. pontja, ami a következőket rögzíti:

[279] „15.) A bérlő a lakás műszaki állapotát a szerződéskötés előtt megismerte és tudomásul veszi, hogy a felújítás költségeit a bérbeadó nem téríti meg és a tervezett belső átalakítás, karbantartás, felújítás, korszerűsítés, berendezési tárgyak, nyílászárók pótlása, illetőleg cseréje esetén a munkák megkezdése előtt köteles tulajdonosi hozzájárulást kérni a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Műszaki Irodájától.

Bérlő tudomásul veszi, hogy a tulajdonosi hozzájárulás – építési engedélyköteles munkák megkezdése előtt – nem mentesíti az építési engedély beszerzése alól.

Az építési engedély iránti kérelmet az elsőfokú építési hatósághoz kell benyújtani.

[280] 16.) A lakás burkolatainak, ajtóinak, ablakainak és a lakás berendezéseinek karbantartása, felújítása, illetőleg azok pótlása, cseréje a bérleti szerződés teljes időtartama alatt a bérlő kötelezettsége, az ezzel összefüggő költségek megtérítését a bérbeadó még részben sem vállalja.

Bérlő tudomásul veszi, hogy ezen a jogcímen a bérbeadóval, illetőleg a tulajdonossal szemben követelést nem támaszthat."

Ezzel összefüggésben megjegyzem, hogy a többségi határozat adós marad az amicus curiae beadványok tartalmának legalább minimális ismertetésével. A köztársasági elnöki indítvány ugyanis csak az egyik oldal álláspontját tükrözi, ugyanakkor az amicus curiae beadványok éppen annak lehetőségét teremtik meg, hogy a hús-vér bérlők, a valódi érintett emberek álláspontját is megismerhesse az Alkotmánybíróság.

[281] 3. A többségi határozat a tulajdonhoz való jog sérelmének vizsgálata körében az Alaptörvény 38. cikkéből indul ki. Ezzel nem értek egyet, tekintve, hogy az indítványozó az Alaptörvény fenti rendelkezésének sérelmét nem állította, az Alkotmánybíróság pedig az indítványhoz kötve van. Az indítványhoz kötöttség és az indítványok tartalom szerinti elbírálása elvének is megfelelően – az indítvány alapján – az alkotmányossági vizsgálatnak kizárólag az Alaptörvény XIII. cikke alapján van helye, az Alaptörvény 38. cikkét az Alkotmánybíróság nem vonhatja vizsgálata körébe. Álláspontom szerint ugyanis az indítványból az Alaptörvény 38. cikkére való hivatkozás nem olvasható ki. Az indítvány alapján kizárólag azt kellene vizsgálni, hogy a vételi jog létesítése világörökségi területen korlátozza-e, és ha igen, szükséges és arányos módon, a tulajdonos (állam, önkormányzat) tulajdonhoz való jogát. Ennek megfelelően a fentebb kifejtettek szerint véleményem szerint az alaptörvény-ellenesség nem áll fenn.

[282] 4. Nem látom indokoltnak, és ezért nem tudom támogatni sem, hogy miért van szükség az alkotmányos követelmény megállapítására, különösen a jelenlegi megfogalmazásában.

[283] Az Abtv. 46. § (3) bekezdése nem zárja ki a vizsgált, vagy alkalmazott jogszabály esetén azt, hogy ahhoz az Alkotmánybíróság olyan alkotmányos követelményt fűzzön, amelynek a jogszabály alkalmazása során meg kell felelnie, azonban egy, a Magyar Közlönyben ki nem hirdetett törvényjavaslat esetén – azon túl, hogy értelemszerűen semmilyen bírósági gyakorlat nem létezik, nem is létezhet hozzá – ez értelmezhetetlen.

[284] Ezen felül az alkotmányos követelmény megalapozottságát a kapcsolódó indokolás sem igazolja. Itt jegyezném meg azt is, hogy nem értek egyet azzal, hogy a többségi határozat indokolásának egy (nagyobb) részét korábbi, még az Alaptörvény hatálybalépését megelőző időszakban kelt alkotmánybírósági határozatokra alapozza, amely szembe megy az Alkotmánybíróság gyakorlatával, hiszen nem az Alaptörvényen, hanem a hatályon kívül helyezett Alkotmányon alapszik (Abh.).

[285] Számomra evidenciának tűnik az, hogy a műemlékvédelmi hatósági jogkör gyakorlója a vételi jog gyakorlása feltételeként adandó hozzájárulás esetén műemlékvédelmi szempontokat fog figyelembe venni. A többségi határozat semmivel nem igazolja, hogy a műemléki hatóság a hozzájárulás megadásakor a műemlékvédelem szempontjait ne venné figyelembe, illetőleg nem nevesít egyetlen olyan szempontot sem, amit egyébként a műemléki szempontokat hátrébb sorolva figyelembe venne. Bírósági gyakorlat (ismertetése) hiányában nem tartom megalapozottnak és meggyőzőnek az alkotmányos követelmény megállapítását.

[286] A többségi határozat sem igazolja, hogy a műemléki hatóság a hozzájárulás megadásakor a műemlékvédelem szempontjait ne venné figyelembe, illetőleg nem nevesít egyetlen olyan szempontot sem, amit egyébként a műemléki szempontokat hátrébb sorolva figyelembe venne, és azt sem igazolja, hogy a műemlékvédelmi szempontokat egyéb szempontok alá rendelné. Ennek megfelelően akár a műemlékvédelmi szempontok figyelembevételét, akár annak hiányát igazoló bírósági gyakorlat hiányában – a fentebb írtak szerint – nem tartom megalapozottnak és meggyőzőnek az alkotmányos követelmény megállapítását, egy ki nem hirdetett törvényjavaslathoz.

[287] Megjegyzem: az alkotmányos követelményben szereplő Lt. 55. § (4) bekezdése az Abtv. 46. § (3) bekezdésében szereplő kritériumok egyikének sem felel meg: sem az alkalmazott, sem a vizsgált jogszabály körébe nem tartozik, így az is kétséges, hogy ahhoz alkotmányos követelmény fűzhető-e. Egyebekben erre is vonatkozik a fent kifejtettek szerint a műemléki szempontok háttérbe szorítását igazoló bírósági gyakorlat (bemutatásának) hiánya.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

[288] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Az Alkotmánybíróság 26/2021. (VIII. 11.) AB határozata a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t :

1. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

[1] A Fővárosi Törvényszék tanácsa (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 7.B.254/2020. szám alatt folyamatban lévő büntetőeljárást felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 503. § (2) bekezdése, 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítása és megsemmisítése iránt. Az indítványozó az alaptörvény-ellenességet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1)–(3) bekezdései alapján tartotta megállapíthatónak.

[2] A konkrét ügy előzményeit érintően az indítványozó előadta, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség a KÜO.476/2018. számú, 2020. május 25. napján a bírósághoz benyújtott vádiratában hat terheltet vádolt meg többrendbeli vesztegetést színlelve és üzletszerűen elkövetett befolyással üzérkedés bűntettével, hivatali vesztegetés bűntettével, befolyással üzérkedés bűntettével és befolyás vásárlásának bűntettével.

[3] A vádirati tényállás alkotmányjogi panasz szempontjából releváns III/l. pontja szerint a III. rendű vádlott 2016-ban közölte a VI. rendű vádlottal, hogy ismerőse, a későbbi I. rendű vádlott politikai kapcsolatain keresztül el tudja intézni, hogy vegyék előre egy Budapest XI. kerületi önkormányzati ingatlan bérletének pályázata során. Ennek fejében 100 000 forintot kért, amit a VI. rendű vádlott ki is fizetett a III. rendű vádlottnak. A III. rendű vádlott elküldte az I. rendű vádlottól korábban kapott lakásigénylési nyomtatványokat a VI. rendű vádlottnak, azonban a pénzt nem továbbította az I. rendű vádlottnak, hanem magára költötte. Az ügyészség ezen vádpont vonatkozásában a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 299. § (1) bekezdésébe ütköző befolyással üzérkedés bűntette miatt emelt vádat a III. rendű vádlottal szemben, és a Btk. 298. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző befolyás vásárlásának bűntette miatt a VI. rendű vádlottal szemben. Az indítvány utal rá, hogy a III. rendű vádlott további vádpontokban is érintett.

[4] A Fővárosi Törvényszék 2020. november 18. és 2021. január 22. napján előkészítő ülést tartott az ügyben, amelyen nyilatkoztatta a vádlottakat a beismerés tárgyában. A VI. rendű vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét a vádirattal egyezően beismerte, lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, ezzel egyidejűleg terhelően nyilatkozott a III. rendű vádlottról, akinek a pénzt átadta. A III. rendű vádlott a bűnösségét nem ismerte el, védekezésként annyit terjesztett elő, hogy a pénzt valóban átvette a VI. rendű vádlottól, de ezt nem befolyás érvényesítése érdekében.

[5] A bíróság az előkészítő ülésen úgy ítélte meg, hogy a Be. támadott rendelkezéseinek az alkalmazása, figyelemmel a beismerő vádlott és a nem beismerő vádlott bűncselekményei egymással való szoros összefüggésére, az Alaptörvény felhívott cikkeinek a megsértéséhez vezetne. Az indítványozó kifejezetten hivatkozott arra, hogy az alapvető jogok összeütközését értelmezés útján, az Alaptörvény 28. cikkének az alkalmazásával nem tudja feloldani.

[6] Az indítványozó kifejtette, hogy a Be. nem tesz különbséget a bűnösség beismerésének elfogadhatósága tekintetében a között, hogy egy vagy több vádlott szerepel az ügyben, és aszerint sem, hogy utóbbi esetben az egyes vádlottak ellen ugyanazon bűncselekmény különböző, de anyagi jogilag egymáshoz szorosan kapcsolódó elkövetési magatartásai miatt folyik-e az eljárás. Ha a törvényi feltételek fennállnak, a bíróság a bűnösség beismerését elfogadja, míg a feltételek hiányában az elfogadást megtagadja. A feltételek vizsgálatát a bíróságnak vádlottanként külön-külön kell elvégeznie. Ezen vizsgálat keretében a beismerő vallomással érintett bűncselekmények tekintetében kizárólag a vádirati tényállás megalapozottságára vonatkozó, és a bűnösség kérdését nem érintő bizonyítás lefolytatásának lehet helye. A Be. alapján kifejezetten lehetőség van továbbá arra, hogy a bíróság egyes vádlottakkal szemben beismerésük alapján, akár az ügy elkülönítésével, akár anélkül, nyomban ítéletet hozzon, miközben más vádlottakkal szemben tárgyalást tartson, a bizonyítási eljárást lefolytassa, és ezt követően ítélkezzen.

[7] A bűnösség beismerése elfogadásának a feltételeit a Be. 504. § (2) bekezdése sorolja fel. Az indítványozó kifejezetten utalt rá, hogy azok között nem szerepel olyan feltétel, amely azzal lenne összefüggésben, hogy az eljárásban más vádlottak a beismerő vádlott nyilatkozatával ellentétes védekezést terjesztenek elő. Kifejtette továbbá, hogy az egységes bírói gyakorlat értelmében a beismerés elfogadása nem tagadható meg pusztán amiatt, mert vannak olyan bizonyítékok is (például más terhelt vallomása), amelyek nem csengenek egybe a beismeréssel. Egyetlen kivétel: ha a rendelkezésre álló bizonyítékok teljes egészében ellentmondanak a beismerésnek. A bírói gyakorlat viszonylag egységes továbbá abban a kérdésben is, hogy nem lehet a többvádlottas ügyekben a beismerés elfogadását pusztán amiatt megtagadni, mert egyes vádlottak tagadásban vannak. A beismerés elfogadása ezen felül nem függhet pertaktikai megfontolásoktól sem.

[8] A konkrét ügyben vád tárgyává tett befolyással üzérkedés és befolyás vásárlása esetében a bíróság a befolyást vásárló beismerésének elfogadásával – amikor tényként fogadja el, hogy a vádlott azért adott át pénzt a társának, hogy az a befolyását jogtalan módon érvényesítse – szükségszerűen véleményt mond egyúttal a befolyással üzérkedésről is, hiszen az egy mozzanatú cselekmény két elkövetési oldaláról beszélünk.

[9] A bíróság a beismerő vádlottal szemben – akár elkülönítést követően, akár anélkül – az előkészítő ülésen nyomban ítéletet hozhat, miközben a beismeréssel nem érintett vádlottak tekintetében az eljárást folytatja. Kizáró rendelkezés hiányában pedig ugyanazon bírói tanács jár el a tárgyalási szakban, folytatja le a bizonyítást és hoz ítéletet, aki az előkészítő ülésen már megnyilvánult a rendelkezésre álló bizonyítékok tekintetében, hiszen úgy értékelte, hogy azok alátámasztják a beismerő vádlott esetében a bűnösség kimondását. Így a beismerés elfogadásakor a védekező vádlottal szemben a bíró úgy folytatja az eljárást, hogy a bűnösség tekintetében a másik vádlott felelősségéről előzetesen már döntött.

[10] Az indítványozó szerint a beismerés elfogadásának vizsgálata a beszerzett bizonyítékok vizsgálatára is kiterjed anélkül, hogy a bíróság ellentétes bizonyítékokat ütköztetne, az esetleges ellentmondásokat feloldaná. Álláspontja szerint e tekintetben az előkészítő ülésen folytatott bizonyítékértékelés jellegében a nyomozási bíró tevékenységéhez áll közel, aki a Be. 276. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megalapozott gyanút vizsgálja, mint a kényszerintézkedés általános feltételét.

[11] A bíróság az indítvány okfejtése értelmében kétféle döntést hozhat. Az egyik, hogy a beismerés elfogadását a védekező vádlott társra figyelemmel megtagadja, ez azonban sértené a beismerő vádlott vonatkozásában az észszerű időn belüli elbíráláshoz való jogot és közvetve a jogbiztonság elvét is. A másik, hogy a beismerést elfogadja, ez esetben viszont a bűncselekmények szoros anyagi jogi összefüggése miatt a védekező vádlott pártatlan bíróhoz való joga és az ártatlanság vélelme szenvedne sérelmet.

[12] Az indítványozó rámutatott, hogy a tárgyalás előkészítése a büntetőeljárás önálló szakasza, amelynek egyrészről jól körülhatárolható kezdete és vége van (a vádirat benyújtásától a tárgyalás kitűzéséig), másrészről az egyes vádlottak vonatkozásában önálló lehetséges kimenetellel rendelkezik, hiszen amennyiben egy vádlott beismeri a bűnösségét, és lemond a tárgyaláshoz való jogáról, vele szemben ügydöntő határozat születhet. Az előkészítő eljárás elkülönül abban a tekintetben is, hogy a bíróság csak tárgyaláson vehet fel bizonyítást, az előkészítő ülésen a büntetőjogi főkérdésben bizonyítás nem történik. Kiemelte továbbá az indítványozó, hogy a beismerő vádlottat csak az előkészítő ülésen illeti meg a Be. 565. § (2) bekezdése által biztosított védelem, amely szerint a bíróság nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést az előkészítő ülésen, mint amelyet az ügyészi indítvány tartalmaz.

[13] A Be. által szabályozott tárgyalás előkészítése az indítványozó megítélése szerint nagy fokban hasonlít az 1896-os bűnvádi perrendtartás XV. fejezetében szabályozott vádtanácsi eljáráshoz.

[14] Az Alkotmánybíróság gyakorlatának – különösen a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.), a 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.) megállapításainak – és a pártatlanság követelménye alkotmányos tartalmának, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatának és az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 6. Cikke tartalmának az értelmezésével az indítványozó arra a következtetésre jutott, hogy az eljáró bírónak tartózkodnia kell az olyan megnyilvánulástól és magatartástól, amelyből pártatlanságának a hiányára lehet következtetni, és attól is, hogy az eljárás résztvevőiben a pártatlanságát érintő észszerű kételyt ébresszen. A Be.-nek a bíró kizárására vonatkozó szabályait részletesen ismertetve az indítványozó ezért kifogásolta, hogy nincs olyan rendelkezés, amely szerint az előkészítő ülésen a bűnösség kérdésében egyes vádlottakról döntést hozó bíró a további eljárásból – azaz a tárgyalási szakból – ki lenne zárva.

[15] Az indítványozó az előtte folyamatban lévő ügyben a hatályos Be. rendelkezéseit mindezen követelményekkel összevetve az alábbi eredményre jutott. Azon többvádlottas büntető ügyekben, ahol a vádlottak cselekvősége szorosan összefügg, és az elkövetési magatartás egymást kiegészíti, sérül a pártatlan bírósághoz való alapvető jog, ha a bírói tanács az előkészítő ülésen az ügy iratai alapján a vádlott beismerését elfogadja, majd ezt követően ugyanazon bírói tanács folytatja a tárgyalást a bűnösségét el nem ismerő vádlottak vonatkozásában, amelyben a bizonyítás körét ugyanazon ügyiratok képezik.

II.

[16] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam."

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.
(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt."

[17] 2. A Be. indítvánnyal érintett rendelkezései:
„503. § (2) Ha az eljárás több vádlott ellen folyik és az elkülönítés egyéb feltételei fennállnak, a bíróság az ítélet kihirdetése érdekében az előtte folyamatban lévő ügyeket a bűnösségét beismerő vádlott tekintetében elkülönítheti."
„504. § (1) Ha a vádlott a bűnösségét beismeri, és a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság e tény, az eljárás ügyiratai, valamint a vádlott kihallgatása alapján vizsgálja meg, hogy a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadja-e. A vádlott kihallgatása – az előkészítő ülés jellegére figyelemmel – a (2) bekezdésben meghatározott feltételek vizsgálatára irányul.
(2) A bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltételei a következők:
a) a vádlott e nyilatkozatának természetét és elfogadásának következményeit megértette,
b) a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozik,
c) a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai alátámasztják.
(3) Ha a (2) bekezdésben meghatározott feltételek fennállnak, a bíróság a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát végzésével elfogadja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.
(4) Ha a bíróság nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja.
(5) A vádlott kihallgatását követően az ügyész, ezután a védő felszólalhat.
(6) A bíróság az ítéletét az előkészítő ülésen is meghozhatja."
„505. § (4) Ha a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a bíróság a tárgyalást nyomban megtarthatja."

III.

[18] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti {3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]}. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek {3058/2015. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [9]}.

[19] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói indítvány megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. §-ában, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.

[20] 2. Az adott eljárásban az indítványozó az Abtv. 25. § (1) bekezdésére alapította a kérelmét, amely a Be. 503. § (2) bekezdése, 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult. Az Alkotmánybíróság erre is figyelemmel vizsgálta, hogy az indítvány a határozott kérelem feltételeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont] megfelel-e.

[21] Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 25. § (1) bekezdés], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó előadta az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (1)–(3) bekezdés] [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].

[22] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Ennek a feltételnek az indítvány csak részben felel meg. Alkotmányjogilag értékelhető indokolást ugyanis az indítvány az Alaptörvény felhívott rendelkezései közül csak a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa, a pártatlanság követelményének a megsértésére vonatkozóan tartalmaz. Az indítványozói indokolás továbbá a sérülni vélt jogszabályi rendelkezések köréből nem valamennyi, hanem csupán a Be. 503. § (2) bekezdése Alaptörvénnyel való összhangjának a vizsgálatára alkalmas. A sérelmezett rendelkezések közül

ugyanis ez az egyetlen, amely a bíróság eljárására többvádlottas ügyben iránymutatást tartalmaz. Így nem felelnek meg a határozott kérelem követelményének az indítvány azon elemei, amelyek a Be. 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességét, sem azok, amelyek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (2)–(3) bekezdései megsértését kifogásolták. Így ezeket az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].

[23] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az indítvány az Abtv. 41. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a Be. 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányul.

[24] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárásnak további két – egymással összefüggő – feltétele, hogy a bírói kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, és a kezdeményezésnek ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kell irányulnia {3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [3]; 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében ugyanis a bírói kezdeményezés mint normakontroll egyedi vagy konkrét jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg, és részletesen meg kell indokolnia, hogy az adott ügyben valóban szükséges alkalmaznia a támadott jogi normát. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege.

[25] A konkrét indítványt érintően az indítványozó kifejtette, hogy az alapul szolgáló büntetőeljárásban 2020. november 18. és 2021. január 22. napján előkészítő ülést tartott, amelyen nyilatkoztatta a vádlottakat a beismerés tárgyában. A VI. rendű vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét a vádirattal egyezően beismerte, lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, ezzel egyidejűleg terhelően nyilatkozott a III. rendű vádlottról, akinek a pénzt átadta. A III. rendű vádlott a bűnösségét nem ismerte el, védekezésként annyit terjesztett elő, hogy a pénzt valóban átvette a VI. rendű vádlottól, de ezt nem befolyás érvényesítése érdekében. Mindezek után az indítványozó bíróságnak döntenie kellett arról, hogy – az ügyész és a védő indítványának megfelelően – helye van-e a VI. rendű vádlott beismerése elfogadásának és bűnösséget megállapító ítélet meghozatalának, majd azt követően egyéb vádlottak ügyében az indítványozó bíróság az eljárást folytathatja-e.

[26] A fentiek alapján megállapította az Alkotmánybíróság, hogy a támadott rendelkezés az indítványozó előtt folyamatban lévő konkrét eljárásban alkalmazandó norma, így helye van az érdemi alkotmányossági vizsgálatnak.

[27] 4. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Be. 503. § (2) bekezdése alkotmányossági vizsgálatát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében folytathatta le.

IV.

[28] 1. Az indítványozó szerint a Be. 503. § (2) bekezdésében rögzített szabály sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványát, a pártatlan bírósági eljáráshoz fűződő alkotmányos jogot.

[29] A támadott jogszabályi rendelkezés értelmében olyan esetben, ha az eljárás több terhelt ellen folyik, akik közül egy vagy több vádlott a bűnösségét beismeri, és az elkülönítés egyéb feltételei fennállnak, a bíróság az ítélet kihirdetése érdekében az előtte folyamatban lévő ügyeket a bűnösségét beismerő vádlott tekintetében elkülönítheti. A kifogásolt rendelkezés alapján ugyanakkor a bíróság számára csupán lehetőség a bűnösséget beismerő vádlott tekintetében az elkülönítés, de nem kötelezettség. Ezért a bíróság dönthet úgy is, hogy az eljárást az ügyek elkülönítése nélkül tovább folytatja, és a bűnösségét be nem ismerő terhelt(ek) vonatkozásában tárgyalást tart, a bizonyítási eljárást lefolytatja, majd a büntetőjogi felelősségről és az alkalmazandó jogkövetkezményekről ítélettel határoz. Az indítványozó álláspontja szerint azonban a bíróság azáltal, hogy a bűnösséget beismerő vádlott ügyében eljár és döntést hoz, alkalmatlanná válik arra, hogy az eljárás folytatásakor az egyéb vádlott(ak) cselekményéről előítéletektől és elfogultságtól mentesen, azaz pártatlanul ítélkezzék. Az indítványozó következtetése szerint ezért a Be. 503. § (2) bekezdése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlan bírósági eljáráshoz fűződő jog alaptörvény-ellenes korlátozását valósítja meg.

[30] Az állított jogsérelem vizsgálata során az Alkotmánybíróság figyelembe vette a pártatlan bírósághoz való jog mint a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványa alkotmányos tartalmát érintően a korábbi határozataiban tett megállapításokat.

[31] 2. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze. Az Alkotmánybíróság ezen megállapításokat a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos tartalmának meghatározásában ma is irányadónak tartja {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 8/2015. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [57]}.

[32] 2.1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésével nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű időn belüli elbírálás. A szabály de facto nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}.

[33] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az egyes részjogosítványokból fakadó garanciákat mindig az adott eljárásfajta keretein belül vizsgálja. Az Alkotmánybíróság jellemzően az adott eljárás egészének a figyelembevételével értékeli, hogy az eljárás tisztességes volt-e. Az alkotmányossági vizsgálat során ugyanakkor nem lehet eltekinteni attól sem, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelmények nem ugyanazokat a garanciákat jelentik az egyes bírósági szakokban (pl. elsőfokú eljárás, rendes és rendkívüli jogorvoslati szak). Az Alkotmánybíróság ezért a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelményeket mindig az adott eljárásfajta és eljárási szak sajátosságaihoz igazodóan értékeli.

[34] 2.2. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye {14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241; 266; 3001/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [42]}. A tisztességes eljáráshoz való jog egyes részjogosítványainak az érvényesülését, valamint azok Alaptörvénnyel való összhangját ugyanakkor az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített általános alapjogvédelmi teszt alkalmazásával vizsgálja {3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [61]}. Ez a megközelítés összhangban áll az Alkotmánybíróság következetes – régóta töretlen – gyakorlatával.

[35] Emellett a főszabályként alkalmazandó alkotmányossági mérce mellett azonban a tisztességes bírósági eljárás egyes részjogosítványai esetében további kritériumok határozhatók meg, amelyek egyrészt ezt az általános mércét az illető jog tartalmához igazítva konkretizálják, másrészt, amelyek konkrét voltukban sokkal inkább állandó és saját tartalmi ismérvekkel határozzák meg az adott alapjog lényeges tartalmát a viszonyítással dolgozó általános szabály helyett {lásd: 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 98; 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [29]}.

[36] Ezekben az esetekben tehát a tisztességes eljárásból fakadó egyes követelmények (részjogosítványok) keretén belül alakítandó ki olyan ismérvrendszer, amely azok tartalmát adja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott például, hogy saját dogmatikája van annak, mi számít „bíróságnak" {3116/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [11]}, mikor „törvényes" {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}, „független" és „pártatlan" {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]} az eljáró testület.

[37] 2.3. Az említett részjogosítványok köréből az indítványozó a pártatlan bírósághoz való jog megsértésére hivatkozott. Az Alkotmánybíróság ezért áttekintette az ezen részjogosítvánnyal kapcsolatos korábbi döntéseit.

[38] A pártatlan bírósághoz való jog mint részjogosítvány alkotmányos tartalma kapcsán az Alkotmánybíróság következetesen hangsúlyozza annak szoros kapcsolatát a független bírósághoz való joggal {3/2013. (XI. 22.) AB határozat Indokolás [26]}. Ebben a megközelítésben, továbbá az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésére és az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseire is figyelemmel értelmezte a pártatlan bírósághoz való alapjogot az Abh1.-ben. A testület rámutatott: az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített „alkotmányos szabály többek között azt kívánja meg, hogy a büntetőügyekben emelt vádról olyan bíróság hozzon döntést, amely független és pártatlan. A törvény által felállított bíróság függetlensége és pártatlansága egy olyan általános jogelv, amely az emberi jogok védelme érdekében megkötött valamennyi jelentősebb univerzális és regionális nemzetközi egyezménynek sajátja." (Részletesen lásd: Abh1., Indokolás [25]) „Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a tisztességes bírói eljárásokhoz tartozó függetlenség és pártatlanság két különböző, önálló követelmény, amelyek ugyanakkor az egyes bírósági eljárásokban kizárólag egymásra tekintettel nyerhetnek értelmet […]. […] A bíróság pártatlan eljárása a függetlenség alkotmányos értékéhez szorosan kapcsolódik: kizárólag egy független bíróság képes az egyedi ügyekben pártatlanul eljárni. A függetlenség követelményéhez képest a pártatlanság az ügyben eljáró bíróval szemben egyfelől azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a megítélendő ügy tekintetében ne rendelkezzék előítéletekkel, másfelől pedig az ügyben szereplő egyik fél javára, avagy hátrányára se legyen elfogult […]." (Abh1., Indokolás [26]) A független és pártatlan bírósághoz való jog nyújt „garanciát arra, hogy a felek egyéni jogairól egy valóban semleges fórum hoz döntést. Másfelől a független és pártatlan bíróság

a jogállamok működésének egyik legfontosabb alapelve. A demokratikus jogállamokban ugyanis nélkülözhetetlen, hogy a bíróság döntései a kötelező erő, és a véglegesség igényével léphessenek fel. A bíróság pedig kizárólag akkor felelhet meg ezeknek a várakozásoknak, ha eljárásait függetlenül és pártatlanul, a tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerével összhangban folytatja […]. Mindebből következik, hogy a tisztességes eljárás követelményrendszerének szerves részét alkotó függetlenség és pártatlanság a demokratikus jogállamokban feltétlen érvényesülést kívánó alkotmányos igényként jelentkeznek." (Abh1., Indokolás [28])

[39] A két összekapcsolódó részjogosítvány közül a pártatlanság alkotmányos tartalmát az Alkotmánybíróság elsőként a 67/1995. (XII. 7.) AB határozatban vizsgálta, és a következő megállapítást tette: „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítéletmentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében. Ennek intézményes biztosítékát a bírák kizárására vonatkozó [büntető]eljárási szabályok biztosítják." (ABH 1995, 346, 347)

[40] A pártatlanság követelménye értelmében tehát el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró elfogulatlansága tekintetében {3242/2012. (IX. 28.) AB határozat, Indokolás [13]}.

[41] A korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot a 25/2013. (X. 4.) AB határozatban nemcsak megerősítette, hanem tovább is fejlesztette. Ezen értelmezés alapján: „a pártatlanság követelménye azt hivatott elősegíteni, hogy az ítélkező bíró az ügyben résztvevő felekkel szembeni elfogultságtól vagy előítéletektől mentesen bírálja el az ügyet és hozza meg döntését. A pártatlanság követelménye egyfelől a bíró magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárásként jelentkezik. Másfelől azonban mércét állít a jogszabályi környezettel szemben is. E mérce szerint az eljárási szabályoknak törekedniük szükséges minden olyan helyzet elkerülésére, amely a bíró pártatlanságát illetően jogos kétségeket ébreszthet. Ebből fakad, hogy a konkrét ügyben a bírónak nemcsak tárgyilagosan szükséges ítélkeznie, de a pártatlan ítélkezés látszatának megőrzése is feladata." (Indokolás [26])

[42] Döntésében az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy ezen megközelítése összhangban áll az EJEB esetjogában kimunkált követelményekkel. Az EJEE 6. Cikk (1) bekezdése ugyanis mindenkinek jogot biztosít – egyebek mellett – arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tárgyalja, és hozzon határozatot. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint az EJEB olvasatában azért jut kiemelten fontos szerephez a pártatlanság megőrzése, mert az elv érvényesülésének vagy érvényesíthetőségének hiánya az önkényes döntéshozatal veszélyét rejti magában, amely nincs összhangban az EJEE 6. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeivel [EJEB H kontra Belgium (8950/80), 1987. november 30., 53. bekezdés]. A határozat kiemelte, hogy az EJEB a pártatlanság két aspektusát ismeri el: a szubjektív, illetve az objektív értelemben vett pártatlanságot. A pártatlanság szubjektív oldala azt az igényt fogalmazza meg, hogy az adott ügyben a bíróság egyetlen tagja sem rendelkezhet előítéletekkel, és nem lehet elfogult. Ehhez képest a pártatlanság objektív oldala azt jelenti, hogy a bíró adott ügyben tanúsított magatartásán túlmutatóan felmerülhet-e jogos kétely a pártatlansága tekintetében. E jogos kétely pedig akkor releváns, ha objektív igazolást nyerhet [EJEB Piersack kontra Belgium (8692/79), 1982. október 1., 26. és 30. bekezdés; EJEB De Cubber kontra Belgium (9186/80), 1984. október 26., 24–26. bekezdés] {25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [27]}.

[43] A pártatlanság szubjektív olvasatában a bíró adott ügyben tanúsított magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárásként jelentkezik, míg ezzel szemben az objektív teszt arra enged következtetést levonni, hogy a bíró, illetve az eljárásjogi szabályozás elégséges garanciát nyújt-e minden olyan helyzet kiküszöbölésére, amely a pártatlanság tekintetében jogos kételyeket ébreszthet [EJEB Piersack kontra Belgium (8692/79), 1982. október 1., 30. bekezdés]. A szubjektív teszt során az EJEB a bírónak az adott ügyben tapasztalható személyes elfogultságát és előre kialakított meggyőződését vizsgálja [EJEB Piersack kontra Belgium (8692/79), 1982. október 1., 30. bekezdés; EJEB Hauschlidt kontra Dánia (10486/83), 1989. május 24., 46. bekezdés; EJEB Castillo Algar kontra Spanyolország (28194/95), 1998. október 28., 43. bekezdés; EJEB Romenskiy kontra Oroszország (22875/02), 2013. június 13., 26. bekezdés.] A pártatlanság objektív tesztjének alkalmazása a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek kizárásán keresztül garantálja a követelmény kellő érvényesülését [EJEB Pullar kontra Egyesült Királyság (22399/93), 1996. május 20., 32. bekezdés].

[44] Az EJEB már egy korai döntésében megfogalmazta, hogy a bírói pártatlanság tekintetében még a külső látszat is jelentős szerephez jut. A pártatlanság látszatának elvesztése ugyanis a bíróságok működésébe és döntéseibe vetett közbizalom megrendülésének kockázatát hordozza [EJEB Delcourt kontra Belgium (2689/65), 1970. január 17., 31. bekezdés]. Ennek megfelelően azokban az ügyekben, amelyekben kétség támad a bíró pártatlansága tekintetében, az eljárás alá vont személy kételye fontos ugyan, de a döntő jelentőségű körülmény mégis az, hogy ez a kétely objektív szempontokkal igazolható-e, vagyis a bíró pártatlanságának látszata válik-e kétségessé [EJEB Piersack kontra Belgium (8692/79), 1982. október 1., 31. bekezdés; EJEB De Cubber kontra Belgium (9186/80), 26. bekezdés; EJEB Marguš kontra Horvátország (4455/10), 2012. november 13., 45. bekezdés].

[45] Az EJEB azt is hangsúlyozta, hogy a pártatlanság szubjektív és objektív feltételrendszerei egymástól nem szigetelhetők el teljesen: ha ugyanis a bíró magatartása, vagy hozzáállása a pártatlanságát érintő kételyeket kelt a külső szemlélő szemében, akkor az a személyes meggyőződésére is nyilvánvalóan kihat {EJEB Kyprianou kontra Cyprus [GC] (73797/01), 2005. december 15., 119. bekezdés; EJEB Buscemi kontra Olaszország (29569/95), 1999. szeptember 16., 68. bekezdés}.

[46] Az EJEB két olyan nagy esetcsoportot különített el, amelyekben a bírói eljárás pártatlanságát kétely övezi. Az első esetcsoport az EJEB olvasatában kizárólag funkcionális természetű, amelyben a bíró ügyben tanúsított magatartása nem feltétlenül kérdőjelezhető meg. Ide tartozik, ha ugyanazon személy többféle, különböző természetű funkciót lát el ugyanabban a bírói eljárásban, vagy alá-fölérendeltségi, illetve más intézményi kapcsolatban áll ugyanazon eljárásban részt vevő más személlyel. Ezek a helyzetek az eljáró bíróság pártatlansága tekintetében objektív igazolható kételyeket hordoznak magukban. A második esetcsoport kizárólag személyes természetű, amely a bíró adott ügyben tanúsított magatartásával összefüggésben tapasztalható {bővebben: EJEB Kyprianou kontra Cyprus [GC] (73797/01), 2005. december 15., 121. bekezdés}.

[47] Az Alkotmánybíróság a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatban a korábbi gyakorlatát megerősítve hangsúlyozta: „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítélet mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében." (Indokolás [105])

[48] A pártatlanság követelményének alkotmányos tartalmát az Alkotmánybíróság – az EJEB gyakorlatára is figyelemmel – a 3154/2017. (VI. 21.) AB határozatban is összefoglalta. Kiemelte, hogy különbséget kell tenni a pártatlanság szubjektív és objektív tesztje között. A követelményrendszer objektív oldalát tekintve kifejtette, hogy „[a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a pártatlanság – többek között – akkor sérül, ha a jogszabályok az eljárás egyik alanya részére többletjogot biztosítanak, vagy összemossák az eljárási pozíciókat, megsértve ezzel a bíróság előtti egyenlőséget" {összefoglaló jelleggel: 166/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 545, 559–560, megerősítette: 3154/2017. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]}. „A bírói pártatlanság szubjektív tesztje pedig azt kívánja meg, hogy az adott ügyben eljáró bíró elfogulatlan legyen mind az eljárásban szereplő fél, vagy az eljárás alá vont személy, mind az ügy iránt." {3154/2017. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [36]}

[49] A pártatlanság követelményének tényleges érvényesülését – ahogyan arra határozataiban az Alkotmánybíróság is következetesen utal – elsődlegesen az eljárási törvényekben megfogalmazott kizárási szabályok garantálják. Ennek megfelelően a büntetőügyekben a Be. 14. §-a tartalmazza azokat az okokat, amelyek megállapítása esetén a bíró nem járhat el, vagy a további eljárásban nem vehet részt.

[50] A jogirodalom a kizárási feltételeket abszolút és relatív okok csoportjaiba sorolja annak megfelelően, hogy a kizárást egy másik funkció ellátása, jogkör gyakorlása [Be. 14. § (1) bekezdés a)–d) pont, Be. 14. § (3) és (4) bekezdés], avagy olyan előítélet alapozza meg, amely gátolja az ügy elfogulatlan megítélését [Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja]. Ezen szabályok köréből a Be. 14. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezések hivatottak azt megelőzni, hogy egyazon ügyben a bíró többes bírói szerepkört betöltve önmaga felülbírálója legyen. „Az abszolút kizárási szabályok olyan kimerítő jelleggel felsorolt kizárási okok, amelyek fennállása önmagában, a tényleges elfogultság vizsgálata nélkül megalapozza a bíró kizárását […]. Az abszolút kizárási okokhoz képest relatív kizárási oknak minősül minden olyan, előre meg nem határozható körülmény, amelyről alapos okkal feltehető, hogy az eljáró bírót, avagy a bírói tanács valamely tagját akadályozza a konkrét ügy elfogulatlan megítélésében." (Abh1., Indokolás [29])

[51] A hatályos büntetőeljárási törvény nem tartalmaz olyan kizárási szabályt, amelyet több vádlott ellen folyó eljárásokban, azokban az esetekben kellene alkalmazni, ha az egyik vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét beismerő nyilatkozatot tesz, amely nyilatkozatot a bíróság az előkészítő ülésen az ügy iratai alapján elfogadja, majd ezt követően ugyanazon bírói tanács folytatja a tárgyalást a bűnösségét el nem ismerő vádlott(ak) vonatkozásában.

V.

[52] Az bírói kezdeményezés az alábbiak szerint nem megalapozott.

[53] 1. Az indítványozó bíróság okfejtése szerint a Be. 503. § (2) bekezdése megteremti a lehetőséget az eljáró bírósági tanácsnak arra, hogy a bűnösséget be nem ismerő terhelt(ek) ellen a büntetőeljárást folytassa azt követően, hogy azonos eljárásban a bűnösséget beismerő terhelt(ek) nyilatkozatát elfogadta. Az indítványozó szerint a Be. ezen rendelkezése ellentétes a pártatlan bírósághoz való jogból fakadó követelményekkel. Úgy véli ugyanis az indítványozó, hogy a bíróság azáltal, hogy a bűnösséget beismerő vádlott(ak) nyilatkozata kapcsán eljár és ítélkezik, alkalmatlanná válik arra, hogy az eljárás folytatásakor, az egyéb vádlott(ak)at érintően előfeltevésektől és elfogultságtól mentesen, azaz pártatlanul ítélkezzék.

[54] Egyéb büntetőjogi tárgyú döntéseihez hasonlóan az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „nincs jogosítványa a büntetőpolitika által megfogalmazott szükségletek, követelmények és célok helyességéről és indokairól, így különösen azok célszerűségéről és hatékonyságáról határozattal dönteni. Az Alkotmánybíróság csak a normában testet öltött politikai döntés alkotmányosságáról vagy alkotmányellenességéről határozhat. […] Az Alkotmánybíróságnak tehát arra van jogosítványa, hogy a büntetőpolitika alkotmányos korlátait állapítsa meg, de ne a politika tartalmáról döntsön, ennek során pedig különös tekintettel legyen az alapjogok védelmének alkotmányos büntetőjogi garanciáira." {1214/B/1990. AB határozat, ABH 1995, 571, 573, 574; lásd még: 23/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [33]; 10/2018. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [42]}

[55] A bűnösség beismeréséhez fűződő joghatások meghatározása, a bíróság eljárására a bűnösség beismerése esetén irányadó szabályok kidolgozása az állami büntetőpolitika körébe eső, a jogalkotó döntési kompetenciájába tartozó kérdés. Alkotmányjogilag az nem kérdőjelezhető meg, hogy ezen megoldások alkalmasak-e a kitűzött büntetőpolitikai célok elérésére. Vizsgálatában ezért az Alkotmánybíróság ez alkalommal sem a szabályozás helyességét, célszerűségét vagy hatékonyságát értékelte.

[56] A bűnösség beismerése esetén irányadó szabályoknak is összhangban kell állniuk ugyanakkor az Alaptörvény rendelkezéseivel. Így alkotmányossági megítélés tárgya lehet, hogy a több vádlott ellen folyó eljárásokban sérti-e a be nem ismerő terhelt pártatlan bírósághoz való jogát az, ha büntetőjogi felelősségéről az a bíró dönt, aki – akár egymással szoros összefüggésben lévő bűncselekmény esetén – a beismerő terhelt nyilatkozatát elfogadta, és arra figyelemmel ítéletet hozott.

[57] Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítványozó alkotmányos aggályainak érdemi vizsgálata keretében értékelte a pártatlan bírósághoz való jog és a Be. 503. § (2) bekezdése közötti alkotmányjogi összefüggést.

[58] Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy jelen normakontroll eljárásban a pártatlanság fent kifejtett objektív és szubjektív tesztjei közül az előbbi, objektív kritériumokat vizsgálja. Azt értékelheti, hogy az indítványban sérelmezett jogszabályi rendelkezés olyan helyzetet teremt-e, amely jogos kétséget ébreszt az eljáró bíró pártatlanságával szemben, másként megközelítve: a Be. 503. § (2) bekezdése kellő védelmet jelent a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen.

[59] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az alaptörvény-ellenesség vizsgálata során jelen ügyben is az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságok jogalkalmazó tevékenységét meghatározó követelményre figyelemmel járt el. Ezen követelmény értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik, a jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni.

[60] 2. Az indítványozó kifogása értelmében a bíró többes szerepet vállal az eljárásban azzal, ha a bűnösségét beismerő vádlott nyilatkozatát elfogadja, és arra figyelemmel ítélkezik, majd az egyéb vádlott(ak) vonatkozásában az eljárást az általános szabályok szerint folytatja. Az Alkotmánybíróság a bíró többes szerepvállalását a büntetőeljárásban már több határozatában vonta érdemi vizsgálat alá, amelyek eredményeként körvonalazódó gyakorlata az alábbiak szerint foglalható össze.

[61] Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárási szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést értékelte. Annak eredményeként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó

alkotmányos követelményt fogalmazott meg, amelynek értelmében a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 21. § (3) bekezdés a) pontja szerinti kizárási szabály a Be. 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró [értsd: a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró] esetében is irányadó.

[62] Az indokolásban a régi Be. egyéb rendelkezéseit is megvizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy semmi nem zárja ki annak elvi lehetőségét, hogy a bírósági tárgyaláson végül nem használnak fel bizonyítékként olyan, a bűnügyi nyomozás során beszerzett adatokat, amelyeket azonban a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró megismerhetett. „Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a tárgyalás során bizonyítékként fel nem használt többletadatok előzetes ismerete is alkalmas lehet arra, hogy az ítélkező bíró elfogulatlanságát, vagyis a bűnügy elfogultságtól mentes megítélését veszélynek tegye ki" (Indokolás [52]). Mindebből pedig az Alkotmánybíróság azt a következtetést vonta le, hogy „a vádemelés előtt a gyanú megalapozottságát illetően a bizonyítékokról való előzetes állásfoglalás csakúgy, mint a büntetőügyre vonatkozó olyan adatok megismerése, amelyeket a tárgyalás során nem használnak fel bizonyítékként, mind olyan körülményeknek tekinthetőek, amelyek alapján a nyomozási bíró jogkörében korábban eljáró ítélkező bíróság tagjainak pártatlanságát kétely övezheti." (Indokolás [53]) Ezért a terhelt pártatlan bírói eljáráshoz fűződő joga azt az igényt fogalmazza meg, hogy a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró az ítélkezésben már ne vehessen részt (Indokolás [54]).

[63] Az Alkotmánybíróság az Abh2.-ben ugyancsak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből eredő és a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor irányadó alkotmányos követelményt fogalmazott meg, amelynek értelmében a büntetőügy további elintézésében nem vehet részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el. A határozat indokolásában az Alkotmánybíróság az Abh1. főbb megállapításainak a felhívását követően kifejtette, hogy azok a konkrét esetben, az előzetes letartóztatás meghosszabbítása tárgyában lefolytatott másodfokú eljárás kapcsán is irányadók.

[64] Az Abh1.-ben és Abh2.-ben tett megállapításokhoz képest további vizsgálatot folytatott le az Alkotmánybíróság a 3165/2019. (VII. 10.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh3.) arra vonatkozóan, hogy a pártatlanság követelményéből milyen alkotmányos kötelezettségek erednek a vádirat benyújtása után az előzetes letartóztatás kérdésében és az ügy érdemében döntést hozó bírókat érintően. A vádemelés lehetséges hatásait értékelve a testület a következő eredményre jutott. „Mivel tehát a büntetőeljárás vádemelés utáni szakaszában nem merülnek fel aggályok sem a bizonyítékok megismerhetősége, sem a megalapozott gyanú megállapítása körében, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem sérül a pártatlan bíróhoz való jog akkor, ha az előzetes letartóztatás kérdésében a vádemelést követően döntést hozó bíró az ügy érdemében is eljár." (Indokolás [55])

[65] A felhívott alkotmánybírósági határozatok a testület azon álláspontját tükrözik, amely szerint sérül a pártatlanság követelménye, ha a bíró a vádemelést megelőzően is szerepet kap az eljárásban. Nem vezet ugyanakkor a pártatlan bírósághoz való jog megsértéséhez, ha a bíró a büntetőeljárásban a vádemelést követően adott eljárási szakaszon belül – így az elsőfokú, a másodfokú vagy a harmadfokú eljárásban, vagy valamely rendkívüli jogorvoslati eljárási szakaszban – tölt be több funkciót: az előzetes letartóztatás kérdésében és az ügy érdemében is állást foglal.

[66] 3. Ezen gyakorlatára is figyelemmel az Alkotmánybíróság jelen ügyben a pártatlanság objektív tesztjének alkalmazásával elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bíró több különböző természetű funkciót lát-e el ugyanabban a büntetőeljárásban olyan esetekben, amikor az előkészítő ülésen a vádlott(ak) beismerő nyilatkozatát elfogadja, és ezen vádlott(ak) vonatkozásában ítéletet hoz, majd az eljárást folytatja, és az egyéb vádlott(ak)at érintő ítélethozatallal zárja. Másodsorban vizsgálta az Alkotmánybíróság, hogy a Be. 503. § (2) bekezdésében foglalt szabályozás kellő védelmet jelent-e a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen.

[67] Az előkészítő ülés megítélése szempontjából is releváns körülmény, amint arra az Alkotmánybíróság az Abh3.-ban rámutatott, hogy a vádemeléssel az ügy urává az ítélkező bíró válik, aki egyúttal kötve van a vádhoz: az abban foglaltakon túl nem terjeszkedhet, de a vádat ki kell merítenie. A vád alapjául szolgáló bizonyítékok az ítélkező bíróság számára kivétel nélkül hozzáférhetők (Abh3., Indokolás [53]). Más döntésében az Alkotmánybíróság kiemelte: a vádemelést követően a bűnügyben eljáró perbíróságnak a vádban leírt cselekményről szükséges döntést hozni: a vádemelés egyidejűleg a döntés kötelezettségének terhét rója a bíróságra {33/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [15]}.

[68] Az ügy urává előlépett bíró feladata az önálló és más eljárási funkcióktól elkülönült ítélkezés. Ezt a feladatát a bíró a vádemeléstől kezdődően az elsőfokú határozat meghozataláig köteles a Be. előírásainak megfelelően teljesíteni. A büntetőeljárás ezen ún. bírósági szakasza magában foglalja az előkészítő ülést is, az előkészítő ülés a büntetőeljárás bírósági szakaszának szerves része. A Be. normaszöveg-javaslatához fűződő jogalkotói indokolás a 499. § kapcsán maga is kiemeli, hogy a korábban marginális szerepet betöltő előkészítő ülés funkcióját a jogalkotó átértelmezte, és az előkészítő ülés megtartását a jogalkalmazók számára kötelezővé tette. Ezáltal az előkészítő ülés a büntetőeljárás bírósági szakaszának elhagyhatatlan, szükségszerű részévé vált. Ennél fogva az előkészítő ülés lefolytatása az ügyben a hatásköri és illetékességi szabályok alapján eljáró bíróság kötelessége. Ugyanezen bíróságnak feladata az is, hogy az eljárást valamennyi terheltet érintően lefolytassa attól függetlenül, hogy az ítélethozatalra már az előkészítő ülésen vagy utóbb, a tárgyaláson kerül sor.

[69] Ezért az Alkotmánybíróság szerint nem helytálló az indítványozó azon megközelítése, hogy az előkészítő ülés a büntetőeljárás olyan önálló „része", amely a bírósági eljárás egyéb részétől elkülönül, még arra figyelemmel sem, hogy annak valóban meghatározható kezdete és vége van, illetve sajátos szabályok alapján folyik.

[70] Mindebből az is következik, hogy feladatai ellátása során az – önállóan vagy bíróság tagjaként – eljáró bíró az adott eljárásban nem tölt be több eljárási pozíciót pusztán amiatt, ha az előkészítő ülésen egy vagy több vádlott, majd a tárgyalás eredményeként a további vádlott(ak) büntetőjogi felelősségéről ítélkezik. Abban az esetben tehát, ha a bűnösséget beismerő terhelt nyilatkozatát az előkészítő ülésen elfogadja és ítéletet hoz, majd az egyéb terhelt(ek) vonatkozásában az eljárást az általános szabályok szerint folytatja, a bíró nem jár el többes szerepben, hanem az Alaptörvény 25. cikkében rá rótt feladatot az Alaptörvény 28. cikke és a Be. előírásainak megfelelően teljesíti.

[71] Ilyen többes bírói szerepvállalás hiányában pedig a vizsgált eljárási szakaszban és kontextusban nincs olyan, a pártatlanságot megkérdőjelező helyzet, amelynek kizárása vagy kivédése a követelmény kellő érvényesülése érdekében a Be. 503. § (2) bekezdésében foglalt szabályozásban szükséges volna.

[72] Az Alkotmánybíróság szerint a vizsgált esetben nem áll fenn olyan funkcionális természetű aggály, amely az eljáró bíró pártatlansága tekintetében objektíve igazolható kételyeket támasztana. Ezért bizonyosan nem sérül a pártatlan bírósághoz való jog önmagában amiatt, hogy a Be. 503. § (2) bekezdése alapján az előkészítő ülés lefolytatására, ott a terhelt beismerő nyilatkozatának az elfogadására, majd őt érintően az ítélet meghozatalára ugyanaz a bíróság jogosult, mint aki a bírósági eljárást tovább folytatja. Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy az előkészítő ülés elsődleges funkciója – a jogalkotó szándéka szerint – éppen az, hogy a tárgyalás érdemi és koncentrált előkészítésére az ítélkező bíróságnak lehetősége legyen. Ezen jogalkotói szándékkal állna ellentétben, ha az előkészítő ülést folytató bíró a tárgyalás tartására nem kapna lehetőséget.

[73] 4. Az indítványozó jelen ügyben a pártatlanság megsértését egy további megközelítésben is állította. Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó ezen további aggályai abból fakadnak, hogy a többvádlottas ügyekben egy vagy több, bűnösségét beismerő terhelt büntetőjogi felelősségéről időben korábban, az előkészítő ülésen hoz döntést a bíróság, míg a további terhelt(ek) cselekményéről utóbb, az elsőfokú eljárás befejezésekor ítélkezik. Az indítványozó tehát a bíróság eljárását ebben a megközelítésben nem a többes szerepvállalás okán, hanem azon az alapon kifogásolta, hogy a többterheltes eljárásokban a bíróságnak lehetősége van arra, hogy az egyes terheltek büntetőjogi felelősségéről időben elkülönülő döntést hozzon. A korábban meghozott döntések pedig álláspontja szerint alkalmasak lehetnek arra, hogy az eljáró bírót a későbbi döntés(ek) meghozatalában befolyásolják.

[74] Az indítványozó ezen kifogása a pártatlanság objektív tesztjének az alkalmazását abban a megközelítésben tette szükségessé, hogy a bírónak az előkészítő ülésen a bűnösségét beismerő terheltet érintően kialakított álláspontja, meggyőződése az eljárás folytatását és az ítélkezést az egyéb terhelt(ek)et érintően befolyásolhatja-e.

[75] Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban, a pártatlan bírósághoz való jog és a Be. 503. § (2) bekezdése közötti alkotmányjogi összefüggés alapján megvizsgálta: képes-e pártatlanul eljárni a bíróság a bűnösséget be nem ismerő terhelt ügyében, ha a bűnösséget beismerő terhelt nyilatkozatát az eljárás korábbi szakaszában, az előkészítő ülésen már elfogadta, és az alapján a beismerő terhelt büntetőjogi felelősségét megállapította, amennyiben a vádlottak cselekvősége szorosan összefügg és az elkövetési magatartás egymást kiegészíti.

[76] Utal rá az Alkotmánybíróság, hogy a pártatlan bírósághoz való jogból fakadó objektív követelmények érvényesülését ilyen kontextusban még nem értékelte. Épp ezért a testület szükségesnek tartotta, hogy összefoglalja a több vádlott ellen folyó büntetőeljárásoknak az előkészítő üléshez kapcsolódó és a pártatlan bírósághoz való jog objektív tesztjének érvényesülése szempontjából releváns sajátosságait.

[77] 4.1. A Be. 499. §-a értelmében az előkészítő ülés „a vádemelés után a tárgyalás előkészítése érdekében tartott nyilvános ülés, amelyen a vádlott és a védő a tárgyalást megelőzően kifejtheti a váddal kapcsolatos álláspontját és közreműködhet a büntetőeljárás további menetének alakításában". A Be. normaszöveg-javaslathoz fűződő jogalkotói indokolás szerint az előkészítő ülés a vád tárgyát képező bűncselekményt beismerő és azt be nem ismerő vádlott számára egyaránt biztosítja a közreműködés lehetőségét a büntetőeljárás további menetének alakításában. A vád tárgyát képező bűncselekményt beismerő vádlott egyúttal lemondhat a tárgyaláshoz való jogáról, ezzel megteremtheti annak lehetőségét, hogy a beismerését elfogadó bíróság már az előkészítő ülésen ítéletet hozzon (Részletes indokolás a 499. §-hoz).

[78] A Be. jelen ügyben kifogásolt 503. § (2) bekezdése ad felhatalmazást a bíróságnak arra, hogy ha az eljárás több vádlott ellen folyik és az elkülönítés egyéb feltételei fennállnak, az ítélet kihirdetése érdekében az előtte folyamatban lévő ügyeket a bűnösségét beismerő vádlott tekintetében elkülönítheti. Az ügyek elkülönítése ugyanakkor az eljáró bíróság számára csupán lehetőség, nem kötelezettség.

[79] A jogalkotó a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) 2021. január 1-jei hatállyal a Be. számos rendelkezését, köztük a LXXVI. fejezetben az Előkészítő ülés szabályait is több ponton módosította. A Módtv. végső előterjesztői indokolása kiemeli: az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismerő vádlottat érintően a bíróság elsődleges feladata, hogy megalapozottan döntsön a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról vagy annak megtagadásáról. A bíróság előkészítő ülésen folytatott vizsgálatával összefüggésben az indokolás rámutat: „A Javaslat azt kívánja egyértelműen meghatározni, hogy az előkészítő ülésen – annak speciális céljára figyelemmel – a büntetőjogi felelősséget nem érintő, korlátozott terjedelmű bizonyítás folyik, melynek során a vádlottat olyan körben kell kihallgatni, hogy a bíróság megalapozottan tudjon dönteni a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról, vagy a beismerő nyilatkozat elfogadásának megtagadásáról. A Javaslat az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében egyértelművé kívánja tenni, hogy a vádlotthoz intézett kérdések a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott törvényes feltételeinek vizsgálatára irányulhatnak. […] Az előkészítő ülés ugyanakkor nem szolgálhat az egymásnak feszülő bizonyítékok ütköztetésére, amelyre már kizárólag a tárgyalás során felvehető teljes körű bizonyítás keretei között kerülhet sor. Ennek megfelelően a vádirati tényállás lényegével, a bűnösség kérdésével összefüggő, azonban fel nem tárható, elfogadható magyarázattal fel nem oldható ellentmondások a beismerés el nem fogadását kell, hogy eredményezzék." (Részletes indokolás a 205., 206. és 209. §-hoz)

[80] 4.2. Az Alkotmánybíróság ismételten kiemeli: a pártatlanság objektív olvasatban a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek kizárását jelenti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a pártatlanság objektív követelménye akkor sérül, ha a vizsgált jogszabályi rendelkezés az eljárás egyik alanya részére többletjogot biztosít, összemos eljárási pozíciókat vagy egyéb okból nem jelent kellő védelmet a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen. Ezzel összefüggésben kívánják garantálni a Be. kizárási szabályai, hogy a bíró adott eljárásban egyrészről ne rendelkezzen előzetes ismeretekkel, előzetesen kialakított állásponttal, másrészről ne legyen önmaga felülbírálója. Annak megítélésében, hogy ezen követelményekkel a Be. kifogásolt 503. § (2) bekezdésében foglalt, az ügyek elkülönítésére irányadó szabály összhangban áll-e, az Alkotmánybíróság az alábbiaknak tulajdonított különös jelentőséget.

[81] A terhelt előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozatát és annak bíróság általi elfogadását meghatározó jogszabályi rendelkezések egyik legfőbb sajátossága, hogy az előkészítő ülésen – annak speciális céljára figyelemmel – a bűnösség beismerése körében a büntetőjogi felelősséget nem érintő, korlátozott terjedelmű bizonyításra van lehetőség. A bizonyítás célja az eljárás ezen szakaszában mindössze az, hogy a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról vagy a beismerő nyilatkozat elfogadásának megtagadásáról megalapozott döntést tudjon hozni. Ennek során a bíróság elsősorban a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeit vizsgálja. A bíróságnak ugyan meg kell kísérelnie, hogy feltárja a vádlott beismerése és saját korábbi vallomása vagy akár az ügyiratok közötti ellentmondást is, azonban az előkészítő ülés nem szolgálhat az ellentétes bizonyítékok ütköztetésére. Az előkészítő ülésen a bíróság mindössze a beismerés törvényi feltételeinek a meglétét ellenőrzi. Amennyiben a bíróságnak a vádlott beismerésének hitelességével kapcsolatban kételye támad, azt kell megállapítania, hogy a beismerés elfogadásának a feltételei hiányoznak.

[82] A bizonyítékok értékelésének általános szabályát a Be. 167. § (4) bekezdése rögzíti. Ezen szabály értelmében a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ilyen, a Be. 167. § (4) bekezdése szerinti bizonyítékértékelési tevékenység ugyanakkor az előkészítő ülés keretében nem folytatható. Arra kizárólag a tárgyaláson folytatandó bizonyítás keretei között kerülhet sor.

[83] Hangsúlyozza továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a büntetőjogi felelősséget a bíróságnak minden esetben adott terhelt vonatkozásában, önállóan kell vizsgálnia. Ezen önálló vizsgálat eredményeként a büntetőjogi felelősség megállapítása is a terhelt személyéhez kötődik. Így, ha az eljárás több terhelt ellen folyik, az egyik terhelt büntetőjogi felelősségének – akár a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatán alapuló – megállapítása nem mentesíti a bíróságot az egyéb terhelt(ek) büntetőjogi felelősségét érintő teljes körű bizonyítás és mérlegelés kötelezettsége, a büntetőjogi felelősség személyhez kötődő elbírálása alól.

[84] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján rámutat, hogy az előkészítő ülésen nem a bíróság által lefolytatott teljes körű bizonyítás vezet a beismerő terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapításához. A bíróság a beismerő nyilatkozat elfogadásával mindössze arról foglal állást, hogy bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltételei fennállnak. Abban az esetben pedig, ha a beismerő nyilatkozat hitelességéhez nem fér kétség, a bíróság a vádlott bűnösségét ezen beismerésre, a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására és az eljárás ügyirataira alapítja.

[85] Mindebből az Alkotmánybíróság szerint az következik, hogy az előkészítő ülésen – a Be. 167. § (4) bekezdése szerinti bizonyítékértékelési tevékenység hiányában – nem folytatható olyan bizonyítás, amelynek eredményeként a beismerő terhelt bűnösségével összefüggésben a bíróságnak, az eljáró bíróság bármely tagjának saját meggyőződése alakulhatna ki. Ilyen előzetes bírói álláspont hiányában pedig nem áll fenn olyan objektív körülmény, amely a bíróság döntéshozatalát az egyéb terhelteket érintően szükségszerűen meghatározná, és amely miatt a bíró pártatlansága megkérdőjelezhetővé válna. Az Alkotmánybíróság szerint ilyen előzetes álláspont hiányában nem sérül a pártatlanság látszata, és a bíróság pártatlansága a bűnösséget be nem ismerő terhelt büntetőjogi felelősségének a vizsgálatában még akkor sem kérdőjelezhető meg, ha a vádlottak cselekvősége szorosan összefügg, és az elkövetési magatartás egymást kiegészíti.

[86] Nem sérül ezért az Alkotmánybíróság szerint a pártatlan bírósághoz való jog pusztán amiatt, mert utóbb, a tárgyalás eredményeként a vádlott(ak) ügyében olyan bíró ítélkezik, aki korábban, az előkészítő ülésen a bűnösséget beismerő vádlott(ak) nyilatkozatát elfogadta, és a büntetőjogi felelősség(ük)ről ítélettel határozott. Az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra is, hogy a hatályos büntetőeljárási törvény a rendes és a rendkívüli jogorvoslatok szabályozása körében megfelelő garanciális rendelkezéseket tartalmaz annak biztosítására, hogy a bíróság önállóan bírálja el a bűnösséget be nem ismerő terhelt büntetőjogi felelősségét akkor is, ha ugyanazon eljárásban másik terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatot tett, és azt a bíróság elfogadta. Lehetőséget teremt ugyanis a bűnösséget beismerő vádlott büntetőjogi felelősségét megállapító ítélet utólagos, az egyéb vádlott(ak) vonatkozásában lefolytatott bizonyítás alapján szükségessé váló korrekciójára.

[87] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy ha a bűnösségét be nem ismerő terhelt ennek ellenére úgy véli, hogy az eljáró bírótól az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható, a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással az ügyben eljáró bíróval szemben kizárási okot jelenthet be. A kizárási szabály alkalmazásával a konkrét büntetőeljárásban, végső esetben pedig alkotmányjogi panasz előterjesztésével az Alkotmánybíróság előtt is lehetőség nyílik a pártatlanság szubjektív tesztjének az alkalmazására, amely által a bíró adott ügyben tanúsított magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárások teljesítése is vizsgálható. Ilyen módon pedig a bíróság pártatlan eljárása és a terhelt pártatlan bírósághoz való jogának az érvényesülése mind objektív, mind szubjektív megközelítésben maradéktalanul garantálható.

[88] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Be. 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítása és megsemmisítése iránt, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság sérelme miatt előterjesztett indítványt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

[89] Az indítvány egyéb, a Be. 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (2)–(3) bekezdései megsértésére alapított elemeit az Alkotmánybíróság – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjára figyelemmel – az Abtv. 64. § d) pont alapján visszautasította.

VI.

[90] Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2021. július 6.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/219/2021.

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 414/2021. (VIII. 11.) KE határozata állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter TKF-1/1196/3/2021. számú előterjesztésére – *Kalinics Dmitro* (névmódosítás előtti neve: Kalinics Dmitro Dimitrovics; születési hely, idő: Kovácsrét [Szovjetunió], 1980. május 9.) magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2021. július 19.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

KEH ügyszám: KEH/02802-3/2021.

A köztársasági elnök 415/2021. (VIII. 11.) KE határozata állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a Miniszterelnökséget vezető miniszter TKF-1/1192/3/2021. számú előterjesztésére – *Gnibida Tarasz* (névmódosítás előtti neve: Gnibida Tarasz Mikolajovics; születési hely, idő: Kalus [Szovjetunió], 1986. október 13.) magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2021. július 19.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2021. július 20.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

KEH ügyszám: KEH/02803-3/2021.

A Kormány 1574/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
COVID–19 vakcina Cseh Köztársaság részére történő kölcsönbe adásáról (IV. ütem)

A Kormány, figyelemmel a koronavírus-világjárvány következtében előállt európai járványügyi helyzetre,

1. dönt a magyar állam tulajdonában álló, 100 000 adag Janssen COVID–19 Vaccine vakcina (a továbbiakban együtt: vagyonelemek) kölcsönbe adásáról a Cseh Köztársaság részére;
2. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy – a Nemzeti Népegészségügyi Központ, valamint a külgazdasági és külügyminiszter bevonásával – tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a magyar állam képviseletében a vagyonelemekre vonatkozó kölcsönszerződés a Cseh Köztársaság képviselőjével megkötésre kerüljön;

   Felelős: emberi erőforrások minisztere
   külgazdasági és külügyminiszter
   Határidő: azonnal
3. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy – a Nemzeti Népegészségügyi Központ bevonásával – gondoskodjon a vagyonelemeknek az 1. pontban meghatározott célból történő rendelkezésre bocsátásáról.

   Felelős: emberi erőforrások minisztere
   Határidő: azonnal

Varga Mihály s. k.,
miniszterelnök-helyettes

A Kormány 1575/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
COVID–19 elleni védekezéshez szükséges eszközök Vietnámi Szocialista Köztársaság részére történő adományozásáról

A Kormány a koronavírus-világjárvány következtében előállt járványügyi helyzetet szem előtt tartva

1. az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 36. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakra figyelemmel, a Vtv. 36. § (3) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva dönt az állam tulajdonában álló, 100 000 adag AstraZeneca COVID–19 Vaxzevria vakcina, valamint további 100 000 darab COVID–19 vírusfertőzés kimutatását szolgáló Wondfo COVID–19 típusú antigén gyorsteszt (a továbbiakban együtt: vagyonelemek) ingyenes tulajdonba adásáról a Vietnámi Szocialista Köztársaság részére;
2. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, illetve a belügyminisztert, hogy – a Nemzeti Népegészségügyi Központ, valamint az Országos Kórházi Főigazgatóság bevonásával – gondoskodjanak a vagyonelemeknek az 1. pontban meghatározott célból történő rendelkezésre bocsátásáról;

   Felelős: emberi erőforrások minisztere
   belügyminiszter
   Határidő: azonnal
3. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy vegye fel a kapcsolatot a Vietnámi Szocialista Köztársaság kijelölt képviselőjével, ezt követően – az emberi erőforrások minisztere, illetve a belügyminiszter bevonásával – gondoskodjon a 2. pont szerint rendelkezésre bocsátott vagyonelemek 1. pont szerinti átadásának végrehajtásáról.

   Felelős: külgazdasági és külügyminiszter
   emberi erőforrások minisztere
   belügyminiszter
   Határidő: azonnal

Varga Mihály s. k.,
miniszterelnök-helyettes

A Kormány 1576/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata az önkormányzatok adósságot keletkeztető, valamint kezesség-, illetve garanciavállalásra vonatkozó ügyleteihez történő 2021. májusi előzetes kormányzati hozzájárulásról

A Kormány a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCIV. törvény 10. § (1) bekezdése alapján, tekintettel az adósságot keletkeztető ügyletekhez történő hozzájárulás részletes szabályairól szóló 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendeletben foglaltakra, a következő határozatot hozza:

A Kormány az ügyletekről az 1. mellékletben foglaltak szerint dönt, az engedélyezett ügyletek 2021. évben történő megkötéséhez az a)–c) pontban foglalt kiegészítő feltételekkel járul hozzá:

a) az önkormányzat az 1. melléklet szerint engedélyezett ügyletértékek teljes összegétől lefelé eltérhet, ha ez nem okozza ezen értékek valamelyikének növekedését egyik évben sem;

b) az önkormányzat egy adott év végéig legfeljebb akkora összegű adósságot keletkeztethet az ügyletből, mint amekkora az 1. melléklet szerint az ügyletből az adott év végéig keletkező kumulált adósságösszeg;

c) fejlesztési célú ügylet esetében az ügyletet csak az 1. mellékletben szereplő fejlesztésekre lehet fordítani.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1576/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

Sorszám	Önkormányzat neve	Ügylet adatai						Fejlesztés adatai			Kormány által engedélyezett fejlesztéshez kapcsolódó ügyletérték	Kormány az ügylethez/ fejlesztéshez hozzájárul (Igen, Nem, Részben)	Jóváhagyott ügylet adatai			
		Ügylet sorszáma	Devizanem	Ügylet célja	Ügylet típusa	Futamideje (év)	Értéke (Ft)	Fejlesztés sorszáma	Fejlesztés célja	Fejlesztési célhoz az ügylet mekkora értékkel járul hozzá			Ügylet keletkeztetésének ütemezése keletkeztetett adósság nagysága szerint (Ft)			
													2021	2022	2023	2024-től
1.	GYÖMRŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	1	HUF	fejlesztés	Hitel	8	50 000 000	1	4.1. Kulturális célú beruházások	50 000 000	50 000 000	Igen	50 000 000	0	0	0
2.	HAJDÚHADHÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	1	HUF	fejlesztés	Hitel	11	300 000 000						300 000 000	0	0	0
2.1								1	7.1. Közutak, hidak építése, felújítása	160 000 000	160 000 000	Igen				
2.2								2	7.1. Közutak, hidak építése, felújítása	140 000 000	140 000 000	Igen				
3.	KISAPOSTAG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	1	HUF	fejlesztés	Hitel	6	88 000 000						88 000 000	0	0	0
3.1								1	7.6. Egyéb rendezési tervekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások	14 000 000	14 000 000	Igen				
3.2								2	7.1. Közutak, hidak építése, felújítása	20 000 000	20 000 000	Igen				
3.3								3	7.6. Egyéb rendezési tervekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások	3 000 000	3 000 000	Igen				
3.4								4	7.6. Egyéb rendezési tervekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások	6 000 000	6 000 000	Igen				
3.5								5	7.5. Egyéb (nem köznevelési, szociális, kulturális és sportcélú) önkormányzati tulajdonú létesítmények felújítása, fejlesztés, valamint a fűtés- és világítási rendszer korszerűsítése	35 000 000	35 000 000	Igen				
3.6								6	7.6. Egyéb rendezési tervekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások	10 000 000	10 000 000	Igen				
4.	NYÍRMÁRTONFALVA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	1	HUF	fejlesztés	Halasztott fizetés, részletfizetés	16	40 777 211	1	7.6. Egyéb rendezési tervekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások	40 777 211	40 777 211	Igen	40 777 211	0	0	0
5.	ÖPUSZTASZER KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	1	HUF	fejlesztés	Hitel	10	42 614 465	1	7.5. Egyéb (nem köznevelési, szociális, kulturális és sportcélú) önkormányzati tulajdonú létesítmények felújítása, fejlesztés, valamint a fűtés- és világítási rendszer korszerűsítése	42 614 465	42 614 465	Igen	42 614 465	0	0	0
6.	OROSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	1	HUF	fejlesztés	Hitel	11	435 724 000						251 291 000	184 433 000	0	0
6.1								1	1.3. Csapadékvíz-elvezetést szolgáló beruházások	223 733 000	223 733 000	Igen				
6.2								2	4.5. Egyéb kulturális és sportcélú beruházások	27 558 000	27 558 000	Igen				
6.3								3	7.9. Települési turisztikai fejlesztés	80 406 000	80 406 000	Igen				
6.4								4	7.9. Települési turisztikai fejlesztés	50 088 000	50 088 000	Igen				
6.5								5	7.9. Települési turisztikai fejlesztés	35 521 000	35 521 000	Igen				
6.6								6	7.4. Igazgatási, hatósági feladatokhoz kapcsolódó fejlesztések	18 418 000	18 418 000	Igen				
7.	PÉTERVÁSÁRA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	1	HUF	fejlesztés	Pénzügyi lízing	6	13 977 610	1	7.12. Egyéb, törvény által az önkormányzatok számára előírt feladatok teljesítéséhez szükséges infrastrukturális beruházások	13 977 610	13 977 610	Igen	13 977 610	0	0	0
8.	SAJÓBÁBONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	1	HUF	fejlesztés	Pénzügyi lízing	4	3 634 730	1	7.12. Egyéb, törvény által az önkormányzatok számára előírt feladatok teljesítéséhez szükséges infrastrukturális beruházások	3 634 730	3 634 730	Igen	3 634 730	0	0	0
9.	SÁNDORFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	1	HUF	fejlesztés	Hitel	10	50 000 000	1	7.11. Ipari park létesítéssel, bővítéssel összefüggő fejlesztés	50 000 000	50 000 000	Igen	50 000 000	0	0	0
10.	SÁNDORFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	2	HUF	fejlesztés	Hitel	10	51 628 185	2	7.6. Egyéb rendezési tervekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások	51 628 185	51 628 185	Igen	51 628 185	0	0	0
11.	SÁNDORFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	3	HUF	fejlesztés	Hitel	10	32 438 904	3	3.1. Bölcsődei intézmény kialakítása, fejlesztése, felújítása, a fűtés- és világítási rendszer korszerűsítése	32 438 904	32 438 904	Igen	32 438 904	0	0	0
12.	SÁNDORFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	4	HUF	fejlesztés	Hitel	10	118 008 911	4	7.9. Települési turisztikai fejlesztés	118 008 911	118 008 911	Igen	118 008 911	0	0	0
13.	SÁNDORFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	5	HUF	fejlesztés	Hitel	10	26 924 000	5	7.4. Igazgatási, hatósági feladatokhoz kapcsolódó fejlesztések	26 924 000	26 924 000	Igen	26 924 000	0	0	0
14.	TÉPE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	1	HUF	fejlesztés	Halasztott fizetés, részletfizetés	12	26 410 843	1	7.5. Egyéb (nem köznevelési, szociális, kulturális és sportcélú) önkormányzati tulajdonú létesítmények felújítása, fejlesztés, valamint a fűtés- és világítási rendszer korszerűsítése	26 410 843	26 410 843	Igen	0	26 410 843	0	0
15.	VESZPRÉM MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	1	HUF	fejlesztés	Hitel	11	561 891 000						561 891 000	0	0	0
15.1								1	1.1. Ivóvízminőség javítását szolgáló beruházások	21 891 000	21 891 000	Igen				
15.2								2	4.1. Kulturális célú beruházások	288 000 000	288 000 000	Igen				
15.3								3	7.1. Közutak, hidak építése, felújítása	217 000 000	217 000 000	Igen				
15.4								4	7.6. Egyéb rendezési tervekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások	20 000 000	20 000 000	Igen				
15.5								5	7.7. Város- és település-rehabilitáció	15 000 000	15 000 000	Igen				

A Kormány 1577/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a gazdaság újraindítása érdekében szükséges egyes egyházi beruházások támogatásáról

A Kormány

1. egyetért a gazdaság újraindításának érdekében szükséges, az 1. mellékletben meghatározott beruházások megvalósításával;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – a miniszterelnök általános helyettese bevonásával – gondoskodjon az 1. pontban meghatározott cél érdekében 3 448 973 625 forint többletforrás rendelkezésre állásáról a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezet, 2. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Gazdaság újraindítását szolgáló miniszterelnökségi fejezeti kezelésű előirányzatok alcím, 3. Egyházi működési, program és fejlesztési támogatások jogcímcsoport javára;

   Felelős: pénzügyminiszter
   a miniszterelnök általános helyettese
   Határidő: 2021. augusztus 31.
3. felhívja a miniszterelnök általános helyettesét, hogy az 1. pontban meghatározott cél érdekében, a 2. pont szerinti forrás terhére, az 1. mellékletben meghatározott támogatási összegekkel hozzon létre támogatási jogviszonyt.

   Felelős: a miniszterelnök általános helyettese
   Határidő: a 2. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1577/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

1.	Támogatási cél	Támogatási összeg (forint)
2.	Ráday Felsőoktatási Diákotthon és a Dunamelléki Református egyházkerület Székház és Konferencia Központjának újjáépítéséhez szükséges kiegészítő támogatás	1 500 750 000
3.	Baár–Madas Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumfejlesztésének folytatása	712 500 000
4.	Mosonmagyaróvári Piarista Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda fejlesztésének II. üteme	1 000 000 000
5.	Szegedi Kis István Református Gimnázium, Technikum, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium Ó-kollégiumának felújítása és bővítése	234 000 000

A Kormány 1578/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a Magyar Katolikus Egyház országos óvodafejlesztési programjának támogatásáról

A Kormány – összhangban az óvodafejlesztési program támogatásáról szóló 1212/2018. (IV. 6.) Korm. határozatban foglaltakkal –

1. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a Magyar Katolikus Egyház országos óvodafejlesztési programjának támogatása érdekében, a 2021. évre gondoskodjon – a miniszterelnök általános helyettese bevonásával – 10 050 000 000 forint többletforrás rendelkezésre állásáról a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezet, 2. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Gazdaság újraindítását szolgáló miniszterelnökségi fejezeti kezelésű előirányzatok alcím, 3. Egyházi működési, program és fejlesztési támogatások jogcímcsoport javára;

   Felelős: pénzügyminiszter
   a miniszterelnök általános helyettese
   Határidő: 2021. augusztus 31.

2. felhívja a miniszterelnök általános helyettesét, hogy az 1. pontban meghatározott cél érdekében, az 1. pont szerinti forrás terhére létesítsen támogatási jogviszonyokat.

   Felelős: a miniszterelnök általános helyettese
   Határidő: az 1. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1579/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a balatonfűzfői parti sétány védművel történő biztosítása érdekében szükséges intézkedésekről

A Kormány

1. felhívja a belügyminisztert, hogy a balatonfűzfői parti sétány magasabb Balaton vízállás következtében előforduló súlyos károsodásának elhárításával kapcsolatos előkészítő és megvalósítási munkákat végezze el;

   Felelős: belügyminiszter
   Határidő: 2022. március 31.

2. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva, az 1. pontban meghatározott feladat végrehajtása érdekében elrendeli 85 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 2. A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai cím, 1. A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú támogatása alcím terhére a Kvtv. 1. melléklet XIV. Belügyminisztérium fejezet, 17. Vízügyi igazgatóságok cím javára, az 1. melléklet szerint.

   Felelős: pénzügyminiszter
   belügyminiszter
   Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1579/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

IX. Helyi önkormányzatok támogatásai
XIV. Belügyminisztérium

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2021.

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jogcím csop. szám	Jogcím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jogcím csop. név	Jogcím név	KIADÁSOK / Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
	IX.						Helyi önkormányzatok támogatásai									
		2						A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai								
380073			1						A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú támogatása							
						K5						Egyéb működési célú kiadások		-85 000 000		
	XIV.						Belügyminisztérium									
330039		17						Vízügyi Igazgatóságok								
						K6						Beruházások		85 000 000		
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jogcím csop. szám	Jogcím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jogcím csop. név	Jogcím név	BEVÉTEL / Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jogcím csop. szám	Jogcím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jogcím csop. név	Jogcím név	TÁMOGATÁS / Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
	XIV.						Belügyminisztérium									
330039		17						Vízügyi Igazgatóságok						85 000 000		
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra				

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki	A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)	Összesen		I.n.év	II. n.év	III.n.év	IV.n.év
Magyar Államkincstár 1 példány	időarányos teljesítésarányos egyéb: azonnal	85 000 000				85 000 000	

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

A Kormány 1580/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet infrastruktúra-fejlesztéseihez szükséges többletforrás biztosításáról

A Kormány a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről szóló 1464/2018. (IX. 25.) Korm. határozatra, valamint a debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet kialakításával összefüggő közúti, vasúti és közmű infrastruktúra fejlesztések megvalósításáról, valamint a fejlesztésekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1592/2018. (XI. 22.) Korm. határozatra (a továbbiakban: Korm. határozat) figyelemmel

1. egyetért a Korm. határozatban biztosított támogatáson felül további legfeljebb 9 864 930 000 forint költségvetési többlettámogatás biztosításával a Korm. határozat 1. melléklet 1. pontjában foglalt táblázat 13–15. sora szerinti KÖZÚT-3/B, KÖZÚT-3/C, KÖZÚT-3/D projektelem megvalósítása céljából, az 1. melléklet szerint, az alábbi, költségvetési évek szerinti bontásban:
   a) a 2021. évben 6 793 395 000 forint,
   b) a 2022. évben 3 071 535 000 forint;
2. egyetért a Korm. határozatban biztosított támogatáson felül további legfeljebb 111 055 500 forint költségvetési többlettámogatás biztosításával a Korm. határozat 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat 7. sora szerinti KÖZMŰ-5 projektelem megvalósítása céljából, az 1. melléklet szerint, a 2022. költségvetési évben;
3. felhívja a pénzügyminisztert és az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az 1. pont a) alpontjában foglaltak szerint gondoskodjon legfeljebb 6 793 395 000 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím javára;
   Felelős: pénzügyminiszter
   innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: a felmerülés ütemében
4. felhívja a pénzügyminisztert és az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az 1. pont b) alpontjában foglaltak szerint gondoskodjon legfeljebb 3 071 535 000 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím javára;
   Felelős: pénzügyminiszter
   innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: a 2022. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
5. felhívja a pénzügyminisztert és az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az 2. pontban foglaltak szerint gondoskodjon legfeljebb 111 055 500 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 36. Ágazati szakmai és társadalmi szervezetek feladatai alcím, 1. Szakmai és társadalmi szervezetek támogatása jogcímcsoport javára;
   Felelős: pénzügyminiszter
   innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: a 2022. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
6. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 36. § (4b) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva jóváhagyja, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszter az 1. pontban foglalt projektelemek megvalósítása érdekében a 2021–2022. évekre legfeljebb 9 860 000 000 forint kötelezettséget vállaljon;
7. az Áht. 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva a 2. pontban foglalt projektelem megvalósítása érdekében a 2022. évi központi költségvetés XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 36. Ágazati szakmai és társadalmi szervezetek feladatai alcím, 1. Szakmai és társadalmi szervezetek támogatása jogcímcsoport terhére vállalható kötelezettségvállalás felső korlátját 111 000 000 forint összegben állapítja meg;

8. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy gondoskodjon az 1. és 2. pont szerinti feladatok megvalósításáról, és ennek érdekében a létrehozott támogatási jogviszony módosításáról, továbbá támogatási jogviszony létrehozásáról Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával.

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1580/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

A debreceni Észak-Nyugati Gazdasági Övezet infrastrukturális fejlesztéséhez kapcsolódó többletforrások kincstári díjak nélkül

	A	B	C	D
1.	Projektelem	Időszak (év)	Leírás	Bruttó összeg (millió forint)
2.	KÖZÚT-3/D	2021	az ipari fejlesztési terület és az M35 autópálya új, Debrecen–Józsa csomópontja között (2×1 sávos kialakítással)	3 030
3.	KÖZÚT-3/C	2021	az ipari fejlesztési terület és Nagymacs közötti helyi közút (2×1 sávos kialakítással)	3 506
4.	KÖZÚT-3/C	2021	FGSZ vezetékszakasz kiváltása	254
5.	KÖZÚT-3/B	2022	100 ha fejlesztési terület feltáró út	3 070
6.	KÖZMŰ-5	2022	100 ha fejlesztési terület távközlési alépítmény	111

A Kormány 1581/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a Debrecen Nemzetközi Repülőtér koronavírus-járvánnyal összefüggő támogatásáról szóló 1843/2020. (XI. 24.) Korm. határozat módosításáról

1. A Debrecen Nemzetközi Repülőtér koronavírus-járvánnyal összefüggő támogatásáról szóló 1843/2020. (XI. 24.) Korm. határozat (a továbbiakban: Határozat) 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Kormány)
„1. egyetért – a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak enyhítése érdekében – a Debreceni Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cégjegyzékszám: 09-10-000327, székhely: 4025 Debrecen, Piac utca 77.) javára, a Debreceni Nemzetközi Repülőtér működtetéshez szükséges egyszeri 365 000 000 forint támogatás biztosításával;”
2. A Határozat 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Kormány)
„4. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy gondoskodjon az 1. pont szerinti 2021. évi támogatás biztosításáról a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezet, 2. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 7. Gazdaság újraindítását szolgáló külügyi fejezeti kezelésű előirányzatok alcím terhére;

Felelős: külgazdasági és külügyminiszter

Határidő: 2021. december 31.”

3. A Határozat 6. pontjában a „Kvtv." szövegrész helyébe a „Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény" szöveg lép.
4. A Kormány visszavonja a Határozat 3. és 5. pontját.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1582/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata az Esztergom, 1111. jelű összekötő út 35+032 – 35+394 km szelvények közötti szakaszának kiemelt társadalmi igényként jelentkező átépítéséhez szükséges intézkedésekről

A Kormány

1. egyetért az Esztergom, 1111. jelű összekötő út, 35+032 – 35+394 km szelvények közötti – a Dobogókői út – Petőfi Sándor út – Terézia utca – Kálvária út torkolatánál körforgalom kialakítását is magában foglaló – szakasz átépítésével és a megvalósításhoz szükséges költségvetési támogatás nyújtásával;
2. egyetért azzal, hogy az 1. pontban foglalt cél megvalósítása érdekében összesen 1 488 524 390 forint központi költségvetési forrás kerüljön biztosításra, az alábbi, költségvetési évek szerinti bontásban:
   a) a 2021. évben 100 000 000 forint,
   b) a 2022. évben 1 000 000 000 forint,
   c) a 2023. évben 388 524 390 forint;
3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával – az 1. pontban foglalt cél megvalósítása érdekében gondoskodjon
   a) 100 000 000 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcímen,
   b) 1 000 000 000 forint forrás rendelkezésre állásáról a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím javára,
   c) 388 524 390 forint forrás rendelkezésre állásáról a 2023. évi központi költségvetés Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet közúthálózat felújítást finanszírozó előirányzata javára;

   Felelős: pénzügyminiszter
   innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: az a) alpont tekintetében a felmerülés ütemében
   a b) alpont tekintetében a 2022. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
   a c) alpont tekintetében a 2023. évi központi költségvetés tervezése során
4. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az 1. pontban foglalt cél megvalósítása érdekében gondoskodjon az elszámolási és a – fel nem használt támogatási összeg tekintetében – visszafizetési kötelezettség részletes szabályait tartalmazó támogatói okirat kibocsátásáról a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság részére;

   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: a 3. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően azonnal

5. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 36. § (4c) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva az 1. pontban foglalt cél megvalósítása érdekében a központi költségvetés XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím terhére vállalható kötelezettségek mértékét
   a) a 2022. évre 999 500 250 forintban,
   b) a 2023. évre 388 330 225 forintban
   állapítja meg.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1583/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
a miskolci volt MSZMP pártszékház elbontásáról és a felszabaduló terület hasznosításáról

A Kormány

1. egyetért az ingatlan-nyilvántartás szerinti Miskolc belterület 6942/2 helyrajzi számú, természetben a Miskolc, Mindszent tér 1. szám alatti ingatlan – volt MSZMP pártszékház – (a továbbiakban: Ingatlan) bontásával, valamint a felszabaduló területen a miskolci polgárok részére közösségi park kialakításával (a továbbiakban együtt: Beruházás);
2. felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert, hogy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MNV Zrt.) útján, a KIVING Ingatlangazdálkodó és Beruházásszervező Korlátolt Felelősségű Társaság bevonásával tegye meg a szükséges intézkedéseket a Beruházás előkészítése és megvalósítása érdekében;
   Felelős: nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
   Határidő: azonnal
3. felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert, hogy az MNV Zrt. útján, a Miniszterelnökséget vezető miniszter bevonásával gondoskodjon az Ingatlanban működő Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal szervezeti egységének új helyszínen történő elhelyezéséről;
   Felelős: nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: 2021. december 31.
4. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a 3. pontban foglaltak megvalósítása érdekében gondoskodjon 83 360 000 forint forrás biztosításáról a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 12. Fővárosi, megyei kormányhivatalok és járási kormányhivatalok cím javára;
   Felelős: pénzügyminiszter
   Határidő: azonnal
5. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter kezdeményezése alapján, a Beruházás előkészítése érdekében gondoskodjon 300 000 000 forint forrás biztosításáról a Kvtv. 1. melléklet XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet, 1. Az MNV Zrt. rábízott vagyonával kapcsolatos bevételek és kiadások cím, 2. Az MNV Zrt. rábízott vagyonával kapcsolatos kiadások alcím, 1. Ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások jogcímcsoport, 1. Ingatlan beruházások, ingatlan és egyéb eszközök vásárlása jogcím javára;
   Felelős: pénzügyminiszter
   nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
   Határidő: azonnal

6. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter kezdeményezése alapján, a Beruházás megvalósítása érdekében gondoskodjon 1 688 000 000 forint forrás rendelkezésre állásáról a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 1. melléklet XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet, 1. Az MNV Zrt. rábízott vagyonával kapcsolatos bevételek és kiadások cím, 2. Az MNV Zrt. rábízott vagyonával kapcsolatos kiadások alcím, 1. Ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások jogcímcsoport, 1. Ingatlan beruházások, ingatlan és egyéb eszközök vásárlása jogcím javára;

   Felelős: pénzügyminiszter
   nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
   Határidő: a 2022. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében

7. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter bevonásával készítsen előterjesztést a Beruházással összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról.

   Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
   nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
   Határidő: 2021. szeptember 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1584/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
a Gazdaság-újraindítási Akcióterv keretében az MFB Növekedési Garanciaprogram meghirdetéséről szóló 1085/2021. (III. 1.) Korm. határozat módosításáról

1. A Kormány a Gazdaság-újraindítási Akcióterv keretében az MFB Növekedési Garanciaprogram meghirdetéséről szóló 1085/2021. (III. 1.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 1. mellékletét visszavonja.
2. A Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
   2.1. B:1 mezőjében a „kis- és középvállalkozás, valamint nagyvállalat” szövegrész helyébe az „az NKP igénybevételére jogosult gazdálkodó szervezet (kibocsátó)” szöveg,
   2.2. B:3 mezőjében a „vállalatok” szövegrész helyébe a „gazdálkodó szervezetek” szöveg,
   2.3. B:6 mezőjében az „50 000 000 000” szövegrész helyébe a „100 000 000 000” szöveg,
   2.4. B:7 mezőjében a „garancia” szövegrész helyébe a „kezesség vagy garancia” szöveg,
   2.5. B:8 mezőjében a „kezességvállalással” szövegrész helyébe a „kezesség- vagy garanciavállalással” szöveg
   lép.
3. A Korm. határozat 3. mellékletében foglalt táblázat B:5 mezőjében a „150 000 000 000” szövegrész helyébe a „200 000 000 000” szöveg lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1585/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat módosításáról

1. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat] 1. pontja a következő g) alponttal egészül ki:
   (A Kormány)
   „g) jóváhagyja a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 3. prioritása 135,82 milliárd forint összegű meghirdethető keretét és az ennek megfelelő kötelezettségvállalási szint elérését, amely 1,78 milliárd forinttal haladja meg a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 3. prioritásának maximális kötelezettségvállalási szintjét."
2. Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat 1/A. pontja a következő p) alponttal egészül ki:
   [A Kormány az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 6/A. §-a alapján hozzájárul, hogy]
   „p) a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat módosításáról szóló 1585/2021. (VIII. 11.) Korm. határozattal módosított, a 2. mellékletben foglalt táblázat 15. sora szerinti kiemelt projektek szakpolitikai felelős által javasolt műszaki-szakmai tartalmának bővítéséhez kapcsolódó, azzal arányos keretemelése és annak végrehajtása"
   [során a Kormányrendelet 3–6. §-ában foglalt eljárási szabályok ne kerüljenek alkalmazásra.]
3. Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat
   a) 1. melléklete az 1. melléklet,
   b) 2. melléklete a 2. melléklet
   szerint módosul.
4. Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat 1. pont c) alpontjában a „10,00%" szövegrész helyébe a „10,28%" szöveg lép.
5. Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat 1. melléklet
   5.1. 1. pontjában foglalt táblázat
      5.1.1. C:5a mezőjében a „114,48" szövegrész helyébe a „113,45" szöveg,
      5.1.2. C:10i mezőjében az „5,149" szövegrész helyébe a „6,174" szöveg,
   5.2. 2. pontjában foglalt táblázat C:6 mezőjében a „44,68" szövegrész helyébe a „43,84" szöveg,
   5.3. 3. pontjában foglalt táblázat
      5.3.1. C:3 mezőjében a „0,85" szövegrész helyébe a „0,83" szöveg,
      5.3.2. C:7 mezőjében a „12,28" szövegrész helyébe a „12,09" szöveg,
      5.3.3. C:8 mezőjében az „1,396" szövegrész helyébe a „0,961" szöveg,
      5.3.4. C:9 mezőjében az „1,12" szövegrész helyébe az „1,02" szöveg,
      5.3.5. C:12 mezőjében a „46,90" szövegrész helyébe a „46,69" szöveg,
      5.3.6. C:12a mezőjében a „7,24" szövegrész helyébe a „9,04" szöveg,
   5.4. 5. pontjában foglalt táblázat
      5.4.1. C:7 mezőjében a „170,45" szövegrész helyébe a „172,27" szöveg,
      5.4.2. C:23 mezőjében a „34,42 (ebből VEKOP: 22,34)" szövegrész helyébe a „29,22 (ebből VEKOP: 18,96)" szöveg,
      5.4.3. E:24 mezőjében a „2021. április" szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2021. júliusban" szöveg,
   5.5. 7. pontjában foglalt táblázat
      5.5.1. C:2 mezőjében a „42,71" szövegrész helyébe a „43,94" szöveg,
      5.5.2. C:3 mezőjében a „10,563" szövegrész helyébe a „10,780" szöveg,
      5.5.3. C:7 mezőjében a „11,594" szövegrész helyébe a „10,364" szöveg,
   5.6. 8. pontjában foglalt táblázat
      5.6.1. C:2 mezőjében a „11,71" szövegrész helyébe a „9,71" szöveg,
      5.6.2. C:5a mezőjében a „35,84" szövegrész helyébe a „34,98" szöveg,
      5.6.3. C:6 mezőjében a „2,27" szövegrész helyébe a „2,16" szöveg,
      5.6.4. E:6 mezőjében a „46,90" szövegrész helyébe a „46,69" szöveg,
      5.6.5. C:8 mezőjében a „21,49" szövegrész helyébe a „19,96" szöveg,

5.6.6. E:8 mezőjében a „15,647” szövegrész helyébe a „14,90” szöveg,
5.6.7. C:12 mezőjében az „59,22” szövegrész helyébe az „57,62” szöveg,
5.6.8. C:13 mezőjében a „22,77” szövegrész helyébe a „21,17” szöveg,
5.6.9. C:13a mezőjében a „293,77” szövegrész helyébe a „295,88” szöveg,
5.6.10. C:14 mezőjében a „3,53” szövegrész helyébe a „3,51” szöveg,
5.6.11. C:18 mezőjében a „3,20” szövegrész helyébe a „2,78” szöveg

lép.

6. Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
6.1. D:15 mezőjében a „170,45” szövegrész helyébe a „172,27” szöveg,
6.2. D:18d mezőjében a „34,42 (ebből VEKOP: 22,34)” szövegrész helyébe a „29,22 (ebből VEKOP: 18,96)” szöveg,
6.3. C:22b mezőjében a „Szekszárdi” szövegrész helyébe a „Tolna Megyei” szöveg

lép.

7. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1585/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

1. Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat 1. melléklet 7. pontjában foglalt táblázat a következő 9. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Felhívás neve*	*Felhívás keretösszege (Mrd Ft)*	*Felhívás meghirdetésének módja*	*Felhívás meghirdetésének tervezett ideje]*
9.	GINOP-7.1.10-21	A természetes fürdőhelyek komplex és élményközpontú fejlesztése	3,00	kiemelt	2021. szeptember

2. Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat 1. melléklete a következő 10. ponttal egészül ki:

„10. Covid–19 világjárvány munkaerőpiaci következményeinek kezelése (ESZA) című 10. prioritás

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívás keretösszege (Mrd Ft)	Felhívás meghirdetésének módja	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
2.	GINOP-10.1.1-21	Ágazati bértámogatás a COVID–19 járvány munkaerőpiaci hatásainak kezelésére	84,00	kiemelt	2021. augusztus

”

2. melléklet az 1585/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

Az 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 29. és 30. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
29.	GINOP-7.1.10-21	A természetes fürdőhelyek komplex és élményközpontú fejlesztése	Kisfaludy2030 Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság	3,00	2021	A fejlesztések célja a természetes fürdőhelyek mint természeti értékek négy évszakos látogathatóvá tétele a kínálat komplex és élményközpontú fejlesztésével, hálózatba szervezésével és a környezeti fenntarthatóság megőrzésével.
30.	GINOP-10.1.1-21	Ágazati bértámogatás a COVID–19 járvány munkaerőpiaci hatásainak kezelésére	Innovációs és Technológiai Minisztérium (konzorciumvezető), kormányhivatalok	84,00	2021	A program elsődleges célja a munkahelyek megőrzése azon vállalkozások esetében, amelyek tevékenységét a Covid–19 világjárvány közvetlenül érinti.

A Kormány 1586/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata az IKOP-2.1.0-15-2018-00051 azonosító számú, „MÁV-START Zrt. gördülőállomány fejlesztése 19 db nagykapacitású motorvonat beszerzésével" című projekt kapcsán jelentkező árfolyamváltozás kompenzálásáról, valamint az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1247/2016. (V. 18.) Korm. határozat módosításáról

1. A Kormány
   a) a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés c) pontja alapján egyetért az IKOP-2.1.0-15-2018-00051 azonosító számú, „MÁV-START Zrt. gördülőállomány fejlesztése 19 db nagykapacitású motorvonat beszerzésével" című projekt (a továbbiakban: projekt) forrásszerkezetének 1. melléklet szerinti módosításával;
   b) egyetért a projekt kapcsán jelentkező árfolyamváltozás kompenzálásának Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program 2. prioritás többletkötelezettség-vállalásának terhére történő finanszírozásával;
   c) felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy gondoskodjon a projekt támogatási szerződésének 1. melléklet szerinti módosításáról.
   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: a többletforrás rendelkezésre állását követően azonnal
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.
3. Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1247/2016. (V. 18.) Korm. határozat
   a) 1. pont f) alpont fa) pont faa) alpontjában a „178,23%-áig" szövegrész helyébe a „179,49%-áig" szöveg,
   b) 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat C:2 mezőjében a „892,366" szövegrész helyébe a „898,659" szöveg,
   c) 2. mellékletében foglalt táblázat D:51 mezőjében a „99,55" szövegrész helyébe a „105,97" szöveg
   lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1586/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt eredeti támogatási intenzitása és forrásszerkezete					Változás					Projekt támogatási intenzitása és forrásszerkezete a módosítás után					Projekt összköltsége (forint)	Projekt rövid bemutatása
2.				Projekt támogatási intenzitása	Projekt Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: IKOP) keretében finanszírozandó támogatásának összege (forint)	Projekt részére a Fejezet Integrált Közlekedésfejlesztési OP (IKOP) előirányzatának (a továbbiakban: IKOP-előirányzat) hazai társfinanszírozása terhére biztosítandó forrás			Projekt támogatási intenzitása	Projekt IKOP keretében finanszírozandó támogatásának összege (forint)	Projekt részére az IKOP-előirányzat hazai társfinanszírozása terhére biztosítandó forrás			Projekt támogatási intenzitása	Projekt IKOP keretében finanszírozandó támogatás összege (forint)	Projekt részére az IKOP-előirányzat hazai társfinanszírozása terhére biztosítandó forrás				
3.						Megtérülő projektköltségre jutó központi költségvetési forrás összege (forint)	Projekt le nem vonható, az EU felé el nem számolható ÁFA (forint)	Az EU felé el nem számolható költségek (forint)			Megtérülő projektköltségre jutó központi költségvetési forrás összege (forint)	Projekt le nem vonható, az EU felé el nem számolható ÁFA (forint)	Az EU felé el nem számolható költségek (forint)			Megtérülő projektköltségre jutó központi költségvetési forrás összege (forint)	Projekt le nem vonható, az EU felé el nem számolható ÁFA (forint)	Az EU felé el nem számolható költségek (forint)		
4.	IKOP-2.1.0-15-2018-00051	MÁV-START Zrt. gördülőállomány fejlesztése 19 db nagykapacitású motorvonat beszerzésével	MÁV-START Zrt.	100%	99 550 000 000	0	0	0	0	6 416 272 846	0	0	0	100 %	105 966 272 846	0	0	0	105 966 272 846	Nagy kapacitású, 160 km/h sebességű elővárosi villamos motorvonatok beszerzése ETCS2 felszereltséggel.

A Kormány 1587/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program aktuális helyzetéről, valamint a forrásainak teljes körű felhasználásához szükséges egyes intézkedésekről

A Kormány a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (a továbbiakban: KEHOP) forrásainak teljes körű felhasználása érdekében

1. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy gondoskodjon a KEHOP auditkockázatainak kezeléséről, valamint az auditkockázattal érintett tételeknek a szükséges korrekciókkal csökkentett mértékben történő elszámolásáról az Európai Bizottsággal;
   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: 2025. december 31.
2. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a KEHOP prioritásainak a 2014–2020 programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről, valamint a kötelezettségvállalási szükségletről szóló 1207/2021. (IV. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat E:40–E:44 mezőjében foglalt maximális kötelezettségvállalási szintet meghaladó többlet-kötelezettségvállalására kizárólag a teljes forrásfelhasználás céljából tegyen javaslatot a Kormány részére, és a KEHOP zárását megelőzően gondoskodjon a teljes forrásfelhasználáshoz nem szükséges projektek szakaszolásáról vagy a KEHOP Plusz program terhére történő átforgatásáról;
   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: 2023. december 31.
3. egyetért a forrásvesztés elkerülése érdekében a projektek végrehajtása során a Végső kedvezményezettnél vagy a kedvezményezetti konzorcium bármely tagjánál felmerült költség vagy keletkezett tervezési, illetve közbeszerzési dokumentáció – a hazai és az európai uniós előírások és elszámolhatósági szabályok figyelembevétele mellett – európai uniós forrás terhére történő elszámolásával;
4. egyetért az 5 000 000 euró értéket meghaladó projektek 2023. december 31-ét követő végrehajtásának KEHOP Plusz terhére történő befejezésével, azzal, hogy a KEHOP Plusz forrásainak rendelkezésre állásáig a fedezetet átmenetileg a KEHOP túlvállalása biztosítja;
5. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával gondoskodjon a szakaszoláshoz szükséges hazai jogszabályi környezet módosításához megteendő lépések felméréséről, és tegyen javaslatot a Kormány részére a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet], valamint a szükséges további jogszabályok módosítására;
   Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
   innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Határidő: 2021. október 31.
6. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszter bevonásával tegyen javaslatot a Kormány részére a fajlagos költségkorlátok indexálásának felülvizsgálatára, és a felülvizsgálat eredményétől függően tegyen javaslatot a Kormány részére azok vonatkozó pályázati felhívásokban történő módosítására vagy eltörlésére;
   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: 2021. augusztus 31.
7. egyetért a BMSK Sport Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság kezelésében lévő, a KEHOP-projektek kapcsán jelentkező várható többletforrásigény finanszírozása érdekében 22 000 000 000 forint összegű fedezet biztosításával, valamint a 6. pont szerinti fajlagos költségkorlátok módosításával vagy eltörlésével;
8. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter bevonásával gondoskodjon a 7. pont szerinti forrás biztosításáról;
   Felelős: pénzügyminiszter
   nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
   Határidő: a felmerülés ütemében

9. felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert, hogy – a 7. pont szerinti többletforrás biztosítása érdekében, a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 44/C. § (3) és (4) bekezdésében foglaltak figyelembevétele mellett – gondoskodjon a lehívási ütemezés pénzügyminiszter részére történő bemutatásáról;

   Felelős: nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter

   Határidő: 2021. szeptember 30.

10. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a KEHOP kötelezettségvállalásának alakulásáról először 2021 decemberében, majd azt követően negyedévente készítsen jelentést a Kormány számára.

   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

   Határidő: 2021. december 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1588/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat módosításáról

1. A Kormány a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet] 87. § (1) bekezdés c) pont cd) alpontja alapján egyetért az 1. melléklet szerinti projekt összköltségének növelésével és az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 6/A. §-a alapján hozzájárul, hogy az 1. melléklet szerinti projekt keretemelése és annak végrehajtása során a Kormányrendelet 5. §-át nem kell alkalmazni.
2. A Kormány a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés c) és f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva egyetért
   a) a KEHOP-2.2.2-15-2016-00095 azonosító számú, „Északkelet-Magyarországi szennyvízelvezetési és -kezelési fejlesztés 2. (ÉKMO 2)" című projekt (a továbbiakban: projekt) támogatásának növelésével, a 2. melléklet szerint,
   b) a projekt többlettámogatásának a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (a továbbiakban: KEHOP) 2. prioritása rendelkezésre álló kerete terhére, valamint
   c) a 2. mellékletben foglalt táblázat P:4 és Q:4 mezőjében meghatározott összegeknek a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XIX. Gazdaság-újraindítási Alap uniós fejlesztései fejezet KEHOP előirányzat hazai társfinanszírozásán felüli felhasználásával történő finanszírozásával,
   d) a projekt támogatási szerződésének a 2. melléklet szerinti módosításával.

   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

   Határidő: 2021. szeptember 15.
3. A Kormány a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 41/E. § (2) bekezdés c) pontja alapján hozzájárul
   a) a KEHOP-2.1.3. azonosító jelű, „Felhívás a derogációval érintett, valamint ammónium-ionra vonatkozó ivóvízminőség-javító projektek megvalósítására" című,
   b) a KEHOP-3.2.1. azonosító jelű, „Az előkezelés, a hasznosítás és az ártalmatlanítás alrendszereinek fejlesztése a települési hulladék vonatkozásában" című, valamint
   c) a KEHOP-3.3.0. azonosító jelű, „Szennyezett területek kármentesítése" című

   felhívások céljának módosításához akként, hogy azok a 2021–2027 programozási időszak feltételrendszeréhez illeszkedő projektek kizárólagos előkészítésére is kiterjedjenek.
4. A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat]
   a) 1. melléklete a 3. melléklet,
   b) 2. melléklete a 4. melléklet

   szerint módosul.

5. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat
   a) 1. pont f) alpontjában a „68,98” szövegrész helyébe a „39,03” szöveg, a „34,68” szövegrész helyébe a „4,69” szöveg,
   b) 1. pont g) alpontjában a „466,50” szövegrész helyébe az „512,13” szöveg, a „154,70” szövegrész helyébe a „217,73” szöveg,
   c) 1. pont h) alpontjában az „556,20” szövegrész helyébe a „605,01” szöveg, a „131,41” szövegrész helyébe a „191,22” szöveg,
   d) 1. pont i) alpontjában az „1., 2. és 4. prioritása terhére kötelezettségvállalás a prioritások operatív programban rögzített keretének 110,0%-áig tehető,” szövegrész helyébe az „1–5. prioritásainak terhére kötelezettségvállalás a prioritásoknak a Kormány által meghatározott indikatív támogatási keretösszegéig vagy ha a Kormány a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 44/C. § (4) bekezdése szerint a prioritásra maximális kötelezettségvállalási szintet határozott meg, úgy annak mértékéig tehető,” szöveg

   lép.
6. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 1. melléklet
   a) 1. pontjában foglalt táblázat
      aa) C:4 mezőjében a „3,19” szövegrész helyébe a „2,07” szöveg,
      ab) C:5 mezőjében a „144,65” szövegrész helyébe a „151,57” szöveg,
      ac) C:6 mezőjében a „16,40” szövegrész helyébe a „10,40” szöveg,
   b) 2. pontjában foglalt táblázat
      ba) C:4 mezőjében a „41,65” szövegrész helyébe az „51,70” szöveg,
      bb) C:5 mezőjében a „6,16” szövegrész helyébe a „4,94” szöveg,
      bc) C:6 mezőjében a „13,51” szövegrész helyébe a „16,83” szöveg,
      bd) C:6f mezőjében a „85,00” szövegrész helyébe a „77,00” szöveg,
      be) E:6f mezőjében a „2021. február” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2021. június 18-án” szöveg,
      bf) C:8 mezőjében a „322,49” szövegrész helyébe a „367,05” szöveg,
      bg) E:10a mezőjében a „január” szövegrész helyébe a „július” szöveg,
   c) 3. pontjában foglalt táblázat
      ca) E:2 mezőjében az „április” szövegrész helyébe az „augusztus” szöveg,
      cb) E:2a mezőjében a „2021. január” szövegrész helyébe a „Meghirdetve 2021. január 14-én” szöveg,
      cc) C:3 mezőjében a „105,63” szövegrész helyébe a „131,94” szöveg,
      cd) C:4 mezőjében a „14,18” szövegrész helyébe a „14,77” szöveg,
      ce) B:5g mezőjében a „fejlesztése, illetve az illegális hulladéklerakással kapcsolatos felszámolási, megelőzési és ingatlanvédelmi feladatok” szövegrész helyébe a „fejlesztése” szöveg,
      cf) C:5g mezőjében a „37,00” szövegrész helyébe a „10,00” szöveg,
      cg) E:5g mezőjében a „február” szövegrész helyébe az „augusztus” szöveg,
   d) 4. pontjában foglalt táblázat
      da) C:2 mezőjében a „63,51” szövegrész helyébe a „33,53” szöveg,
      db) C:4 mezőjében az „1,74” szövegrész helyébe az „1,76” szöveg,
      dc) C:5 mezőjében az „1,22 (ebből VEKOP: 0,37)” szövegrész helyébe az „1,23 (ebből VEKOP: 0,37)” szöveg,
   e) 5. pontjában foglalt táblázat
      ea) C:2 mezőjében a „6,40” szövegrész helyébe a „26,40” szöveg,
      eb) C:3 mezőjében a „10,80” szövegrész helyébe a „12,80” szöveg,
      ec) C:6 mezőjében a „180,51” szövegrész helyébe a „177,02” szöveg,
      ed) C:7 mezőjében a „14,48” szövegrész helyébe a „15,38” szöveg,
      ee) C:16 mezőjében a „4,81” szövegrész helyébe az „5,43” szöveg

   lép.
7. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat
   7.1. D:11 mezőjében a „0,32” szövegrész helyébe a „0,33” szöveg,
   7.2. F:11b mezőjében a „2020” szövegrész helyébe a „Megtörtént 2021-ben” szöveg,
   7.3. F:11c mezőjében a „2020” szövegrész helyébe a „Megtörtént 2021-ben” szöveg,
   7.4. D:48c mezőjében a „3,78” szövegrész helyébe az „5,16” szöveg,

7.5. C:48f mezőjében az „Országos Vízügyi Főigazgatóság (konzorciumvezető) Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság, Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság, Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság" szövegrész helyébe az „Országos Vízügyi Főigazgatóság (konzorciumvezető) Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság, Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság" szöveg,

7.6. F:48f mezőjében a „2020" szövegrész helyébe a „Megtörtént 2021-ben" szöveg,

7.7. F:48j mezőjében a „2021" szövegrész helyébe a „Megtörtént 2021-ben" szöveg,

7.8. D:48k mezőjében az „1,00" szövegrész helyébe az „1,10" szöveg,

7.9. F:69c mezőjében a „2020" szövegrész helyébe a „Megtörtént 2020-ban" szöveg,

7.10. F:69d mezőjében a „2020" szövegrész helyébe a „Megtörtént 2021-ben" szöveg,

7.11. D:71 mezőjében az „1,90" szövegrész helyébe az „1,85" szöveg,

7.12. D:73 mezőjében a „2,13" szövegrész helyébe a „2,12" szöveg,

7.13. C:76a mezőjében az „Országos Vízügyi Főigazgatóság (konzorciumvezető) Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság, Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság" szövegrész helyébe az „Országos Vízügyi Főigazgatóság (konzorciumvezető) Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság" szöveg,

7.14. D:84 mezőjében a „3,02" szövegrész helyébe a „6,00" szöveg,

7.15. D:87 mezőjében a „2,31" szövegrész helyébe az „5,40" szöveg,

7.16. D:89 mezőjében az „1,32" szövegrész helyébe a „2,18" szöveg,

7.17. G:89 mezőjében az „A projekttel szembeni szakmai elvárás a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség fokozása érdekében új tűzoltó laktanyák kialakítására irányuló, katasztrófavédelmi célt szolgáló ingatlan-beruházás végzése az alacsonyabb riasztási fokozat és a gyorsabb helyszínre érkezés biztosítása érdekében." szövegrész helyébe az „A projekttel szembeni szakmai elvárás a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség fokozása érdekében új katasztrófavédelmi célokat szolgáló ingatlan kialakítására irányuló beruházás végzése, az alacsonyabb riasztási fokozat és a gyorsabb helyszínre érkezés biztosításának, valamint a katasztrófavédelmi képzés elősegítésének érdekében." szöveg,

7.18. C:159 mezőjében a „Részvénytársaság" szövegrész helyébe a „Részvénytársaság és Tiszaeszlár Község Önkormányzata" szöveg,

7.19. C:278 mezőjében a „Budapest Főváros Önkormányzata és Pilisborosjenő Község Önkormányzata" szövegrész helyébe a „Budapest Főváros Önkormányzata, Pilisborosjenő Község Önkormányzata és Üröm Község Önkormányzata" szöveg,

7.20. D:283 mezőjében a „0,37" szövegrész helyébe a „2,21" szöveg,

7.21. E:283 mezőjében a „0,07" szövegrész helyébe a „0,40" szöveg,

7.22. D:297i mezőjében a „0,11" szövegrész helyébe „0,00" szöveg,

7.23. E:297i mezőjében a „6,21" szövegrész helyébe a „6,38" szöveg,

7.24. C:297k mezőjében az „Önkormányzata" szövegrész helyébe az „Önkormányzata, Tekenye Község Önkormányzata és Türje Község Önkormányzata" szöveg,

7.25. D:297k mezőjében az „1,65" szövegrész helyébe a „4,47" szöveg,

7.26. E:297k mezőjében a „0,19" szövegrész helyébe a „0,50" szöveg,

7.27. C:298 mezőjében a „Román Nemzetiségi Települési Önkormányzat" szövegrész helyébe az „Önkormányzata" szöveg,

7.28. C:312 mezőjében a „Beszterec" szövegrész helyébe a „Nagyhalász Város Önkormányzata, Beszterec" szöveg,

7.29. D:312 mezőjében a „7,53" szövegrész helyébe a „8,28" szöveg,

7.30. E:312 mezőjében a „0,79" szövegrész helyébe a „0,87" szöveg,

7.31. C:316h mezőjében a „Kunsziget Város" szövegrész helyébe a „Kunsziget Község" szöveg,

7.32. B:318 mezőjében a „Bucsa község szennyvízcsatornázása" szövegrész helyébe az „A Bucsa központú agglomeráció szennyvízelvezetésének és -tisztításának fejlesztése" szöveg,

7.33. C:318 mezőjében az „Önkormányzata” szövegrész helyébe az „Önkormányzata, Ecsegfalva Község Önkormányzata és Kertészsziget Község Önkormányzata” szöveg,
7.34. D:318 mezőjében a „0,39” szövegrész helyébe a „3,62” szöveg,
7.35. E:318 mezőjében a „0,03” szövegrész helyébe a „0,20” szöveg,
7.36. B:323 mezőjében az „Örményes” szövegrész helyébe az „Örményes, valamint Kuncsorba” szöveg,
7.37. C:323 mezőjében a „Fegyvernek és Örményes Szennyvízkezelési” szövegrész helyébe a „Fegyvernek, Örményes és Kuncsorba Szennyvízkezelési” szöveg, az „Önkormányzata és Örményes Község Önkormányzata” szövegrész helyébe az „Önkormányzata, Örményes Község Önkormányzata és Kuncsorba Község Önkormányzata” szöveg,
7.38. D:323 mezőjében a „0,70” szövegrész helyébe az „1,94” szöveg,
7.39. E:323 mezőjében a „0,04” szövegrész helyébe a „0,11” szöveg,
7.40. C:326e mezőjében az „Innovációs és Technológiai Minisztérium, illetve az Innovációs és Technológiai Minisztérium tulajdonosi joggyakorlás alá tartozó gazdasági társaság, illetve költségvetési szerve” szövegrész helyébe a „Nyugat-Balkáni Zöld Központ Nonprofit Kft. (konzorciumvezető)” szöveg,
7.41. D:346 mezőjében az „1,60” szövegrész helyébe az „1,85” szöveg,
7.42. E:346 mezőjében a „0,18” szövegrész helyébe a „0,21” szöveg,
7.43. D:362d mezőjében a „4,00” szövegrész helyébe az „5,50” szöveg,
7.44. G:362d mezőjében a „beavatkozási tervek” szövegrész helyébe a „tényfeltárási és beavatkozási tervek”, az „iparterületek” szövegrész helyébe a „területek” szöveg, a „vegyipari tevékenységek következtében” szövegrész helyébe a „vegyipari, valamint más ehhez hasonló tevékenységek következtében” szöveg, a „még nem történt meg” szövegrész helyébe a „még nem vagy nem teljeskörűen történt meg” szöveg,
7.45. D:365 mezőjében az „1,24” szövegrész helyébe az „1,26” szöveg,
7.46. D:395 mezőjében a „0,70” szövegrész helyébe a „0,95” szöveg,
7.47. D:396 mezőjében a „0,85” szövegrész helyébe az „1,07” szöveg,
7.48. D:407 mezőjében a „0,38” szövegrész helyébe a „0,41” szöveg,
7.49. D:408 mezőjében a „0,45” szövegrész helyébe a „0,56” szöveg,
7.50. D:421 mezőjében a „0,62” szövegrész helyébe a „0,89” szöveg,
7.51. D:427 mezőjében a „0,84” szövegrész helyébe a „0,88” szöveg,
7.52. D:444 mezőjében a „0,22” szövegrész helyébe a „0,21” szöveg,
7.53. F:444l mezőjében a „2020” szövegrész helyébe a „Megtörtént 2020-ban” szöveg,
7.54. F:457c mezőjében a „2020” szövegrész helyébe a „Megtörtént 2021-ben” szöveg,
7.55. D:463 mezőjében a „10,00” szövegrész helyébe a „–” szöveg,
7.56. E:463 mezőjében a „–” szövegrész helyébe a „10,00” szöveg,
7.57. D:467 mezőjében az „1,50” szövegrész helyébe az „1,75” szöveg,
7.58. D:468 mezőjében a „2,27” szövegrész helyébe a „2,75” szöveg,
7.59. D:479 mezőjében a „2,29” szövegrész helyébe a „2,81” szöveg,
7.60. B:490 mezőjében a „Szent István Egyetem” szövegrész helyébe a „Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem” szöveg,
7.61. C:490 mezőjében a „Szent István Egyetem” szövegrész helyébe a „Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem” szöveg,
7.62. B:519 mezőjében az „AM ASzK – Mátra Erdészeti, Mezőgazdasági és Vadgazdálkodási Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma” szövegrész helyébe az „Észak Agrárszakképzési Centrum – Mátra Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium” szöveg,
7.63. C:519 mezőjében az „AM Kelet-magyarországi Agrárszakképző Központ, Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium” szövegrész helyébe az „Északi Agrárszakképzési Centrum” szöveg,
7.64. B:520 mezőjében a „Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium” szövegrész helyébe az „Alföldi ASzC Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium” szöveg,
7.65. C:523 mezőjében a „Damjanich János Gimnázium és Mezőgazdasági Szakképző Iskola” szövegrész helyébe a „Klebelsberg Központ” szöveg,
7.66. C:548a mezőjében a „Győri Szolgáltatási Szakképzési Centrum” szövegrész helyébe a „Széchenyi István Egyetem” szöveg,

7.67. C:549 mezőjében az „Állami Egészségügyi Ellátó Központ” szövegrész helyébe az „Országos Kórházi Főigazgatóság” szöveg,

7.68. C:550 mezőjében az „Állami Egészségügyi Ellátó Központ” szövegrész helyébe az „Országos Kórházi Főigazgatóság” szöveg,

7.69. D:550 mezőjében a „9,40” szövegrész helyébe a „12,14” szöveg, valamint

7.70. B:640i mezőjében a „korszerűsítés” szövegrész helyébe a „korszerűsítése” szöveg

lép.

8. Hatályát veszti az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 1. pont l) alpontja.

9. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1588/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Eredeti támogatás (forint)	Többlettámogatás legfeljebb (forint)		Megnövelt összköltség legfeljebb (forint)	Projekt rövid bemutatása
					A KEHOP keretében finanszírozandó összeg	A XIX. Gazdaság-újraindítási Alap uniós fejlesztései fejezet terhére finanszírozni tervezett összeg		
2.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00059	A Fertő-táj természetes élőhelyeinek komplex helyreállítása és fejlesztése	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	835 780 000	39 952 416	–	875 732 416	A projekt célja a Fertő-táj védett, illetve Natura 2000 élőhelyei ökológiai állapotának javítása élőhely fejlesztési és területkezelési tevékenységek megvalósítása által. Közvetett célja a leromlott gyepek állapotának ökológiai vízigény ellátásának helyreállítása, fajmegőrzési tevékenység valamint a természetvédelmi kezeléshez szükséges mezőgazdaság infrastruktúrájának javítása. A projekt hozzájárul a jobb védettségi állapot érdekében támogatott élőhelyek területe növekedéséhez 11 335,129 hektárral.

2. melléklet az 1588/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Projekt eredeti támogatási intenzitása és forrásszerkezete					Változás					Projekt támogatási intenzitása és forrásszerkezete a módosítás után					Projekt összköltsége (Ft)	Projekt rövid bemutatása
2.				Projekt támogatási intenzitása (%)	Projekt KEHOP keretében finanszírozandó támogatásának összege (Ft)	Projekt részére a KEHOP-előirányzat hazai társfinanszírozáson felüli felhasználásával biztosítandó forrás			Projekt támogatási intenzitása (%)	Projekt KEHOP keretében finanszírozandó támogatásának összege (Ft)	Projekt részére a KEHOP-előirányzat hazai társfinanszírozáson felüli felhasználásával biztosítandó forrás			Projekt támogatási intenzitása (%)	Projekt KEHOP keretében finanszírozandó támogatás összege (Ft)	Projekt részére a KEHOP-előirányzat hazai társfinanszírozáson felüli felhasználásával biztosítandó forrás				
3.						Megtérülő projektköltségre jutó központi költségvetési forrás összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés a) pontja alapján	Projekt le nem vonható, az EU felé el nem számolható ÁFA összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés f) pontja alapján	Az EU felé el nem számolható költségek összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján			Megtérülő projektköltségre jutó központi költségvetési forrás összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés a) pontja alapján	Projekt le nem vonható, az EU felé el nem számolható ÁFA összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés f) pontja alapján	Az EU felé el nem számolható költségek összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján			Megtérülő projektköltségre jutó központi költségvetési forrás összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés a) pontja alapján	Projekt le nem vonható, az EU felé el nem számolható ÁFA összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés f) pontja alapján	Az EU felé el nem számolható költségek összege (Ft) az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján		
4.	KEHOP-2.2.2-15-2016-00095	Északkelet-Magyarországi szennyvízelvezetési és -kezelési fejlesztés 2. (ÉKMO 2)	Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata, Jánd Község Önkormányzata, Vásárosnamény Város Önkormányzata, Aranyosapáti Község Önkormányzata, Mándok Város Önkormányzata, Cigánd Város Önkormányzata, Tiszakarád Község Önkormányzata, Nagyhalász Város Önkormányzata, Beszterec Község Önkormányzata, Tiszatelek Község Önkormányzata és Újdombrád Község Önkormányzata az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettséggel összefüggő, a 2007–2013 programozási időszakban a Kormány által a nemzeti fejlesztési miniszter hatáskörébe utalt beruházások, valamint a 2014–2020 programozási időszakban a szennyvízelvezetési és -tisztítási, a hulladékgazdálkodási és az ivóvízminőség-javító beruházások megvalósításáról szóló 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	90,566349	7 525 192 350	783 845 645	2 223 518 511	0	–	+751 638 694	+78 292 845	+222 091 669	–	90,566349	8 276 831 044	862 138 490	2 445 610 180	0	11 584 579 714	A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át. A projekttel szembeni szakmai elvárás, hogy Magyarország megfeleljen az uniós jogi követelményeknek a kijelölt határidőig. A beruházás keretében megvalósítják Gávavencsellő község szennyvízcsatornázásának II. ütemét, és megépítik a település szennyvíztisztító telepét, továbbá bővítik és korszerűsítik Vásárosnamény–Gergelyiugornya szennyvíztisztító rendszereit. Jánd településen szennyvízelvezető hálózatot építenek, Aranyosapátiban szennyvízcsatorna-hálózatot építenek ki, és megépítik a település szennyvíztisztító telepét, bővítik és korszerűsítik Mándok város szennyvízelvezető és -tisztító rendszereit, korszerűsítik a Cigánd központú agglomeráció szennyvíztisztító rendszereit, valamint kiépítik a Tiszatelek központú agglomeráció szennyvízelvezető és -tisztító rendszereit.

3. melléklet az 1588/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

1. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat a következő 10b. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Felhívás neve*	*Felhívás keretösszege (Mrd Ft)*	*Felhívás meghirdetésének módja*	*Felhívás meghirdetésének tervezett ideje]*
10b.	KEHOP-2.2.8.	Víziközmű rendszerekhez kapcsolódó fejlesztések előkészítése a 2021–2027 időszakra	0,10	egyszerűsített	2021. augusztus

2. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 1. melléklet 3. pontjában foglalt táblázat a következő 5h. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Felhívás neve*	*Felhívás keretösszege (Mrd Ft)*	*Felhívás meghirdetésének módja*	*Felhívás meghirdetésének tervezett ideje]*
5h.	KEHOP-3.2.12.	Hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztések előkészítése a 2021–2027 időszakra	0,10	egyszerűsített	2021. augusztus

3. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 1. melléklet 5. pontjában foglalt táblázat a következő 16c. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Felhívás neve*	*Felhívás keretösszege (Mrd Ft)*	*Felhívás meghirdetésének módja*	*Felhívás meghirdetésének tervezett ideje]*
16c.	KEHOP-5.2.15.	Középületek energetikai fejlesztéseinek előkészítése	6,00	standard	2021. augusztus

4. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 1. melléklet 5. pontjában foglalt táblázat a következő 18b. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Felhívás neve*	*Felhívás keretösszege (Mrd Ft)*	*Felhívás meghirdetésének módja*	*Felhívás meghirdetésének tervezett ideje]*
18b.	KEHOP-5.3.4.	Távhőszolgáltatók megújuló alapú helyi hőigény fejlesztéseinek kielégítése	19,60	kiemelt	2021. augusztus

4. melléklet az 1588/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

1. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 48l. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
48l.	KEHOP-1.3.0	Mórahalom térsége vízgazdálkodási helyzetének javítása, Mórahalom, Domaszék, Zákányszék érintett helyszínekkel	Országos Vízügyi Főigazgatóság (konzorciumvezető), Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	–	0,95	2021	A fejlesztés célja Mórahalom térsége vízgazdálkodási helyzetének javítása belvizes és vízhiányos időszakokban egyaránt. A vízjogi létesítési engedéllyel rendelkező, vízpótlást célzó projekt keretében a mintegy 32 km hosszú, a Tisza folyótól a mórahalmi végső leadási pontig tartó teljes nyomvonal-kiépítés hiányzó elemeinek megvalósítása történik ebben a szakaszban, amely magában foglalja 3941 m hosszúságú DN800 nyomcső építését, 4 db műtárgy, 4db vízmennyiségmérő és 5 db légtelenítő és leürítő kialakítását.

2. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 217l–217u. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
217l.	KEHOP-2.1.3.	Dabas település szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztésének előkészítése	Dabas Város Önkormányzata	0,25	–	2021	A projekt célja Dabas város szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztésének előkészítése.
217m.	KEHOP-2.1.3.	Kiskunmajsa település szennyvíztisztítási fejlesztésének előkészítése	Kiskunmajsa Város Önkormányzata	0,18	–	2021	A projekt célja Kiskunmajsa város szennyvíztisztítási fejlesztésének előkészítése.

217n.	KEHOP-2.1.3.	Szolnok központú agglomeráció szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztésének előkészítése	Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata	6,43	–	2021	A projekt célja a Szolnok központú szennyvízelvezetési agglomeráció víziközmű fejlesztésének előkészítése.
217o.	KEHOP-2.1.3.	Fehérgyarmat szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztés előkészítése	Fehérgyarmat Város Önkormányzata	0,18	–	2021	A projekt célja Fehérgyarmat város szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztésének előkészítése.
217p.	KEHOP-2.1.3.	Pilisszentlászló település szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztés előkészítése	Pilisszentlászló Község Önkormányzata	0,20	–	2021	A projekt célja Pilisszentlászló község szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztésének előkészítése.
217q.	KEHOP-2.1.3.	Ócsa település szennyvíztisztító telep fejlesztésének előkészítése	Ócsa Város Önkormányzat	0,18	–	2021	A projekt célja Ócsa város szennyvíztisztító fejlesztésének előkészítése.
217r.	KEHOP-2.1.3.	Geszteréd, Bököny és Érpatak települések szennyvízelvezetési és tisztítási fejlesztésének előkészítése	Geszteréd Község Önkormányzata, Bököny Község Önkormányzata és Érpatak Község Önkormányzata	0,12	–	2021	A projekt célja Geszteréd, Bököny és Érpatak települések közös szennyvízelvezetési és -tisztítási fejlesztésének előkészítése.
217s.	KEHOP-2.1.3.	Tatabánya XV/C és a Tatabánya XIV/A vízaknák közti meglévő vezeték kiváltásának és Tatabánya XV/C Vízakna és Oroszlány víztorony közötti vezeték kiváltás – Tatabánya A	Északdunántúli Vízmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal konzorciumban	-	13,60	2021	A projekt célja Tatabánya város és térsége biztonságos ivóvízellátása, a növekvő vízigények kielégítése. A beruházás keretében megvalósul a tatabányai vízbázisok által megtáplált távvezetékek felújítása, Tatabánya XV/C és a Tatabánya XIV/A vízaknák közti meglévő vezeték kiváltásának és Tatabánya XV/C Vízakna és Oroszlány víztorony közötti vezeték kiváltása.

217t.	KEHOP-2.1.3.	Tatabánya XIV/A vízakna és Tatabánya Karsztakna medence közötti meglévő expressz vezeték kiváltásának és Tatabánya Karsztakna medence és a Tata Kálvária dombi víztorony közötti vezeték kiváltás – Tatabánya B	Északdunántúli Vízmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal konzorciumban	–	16,01	2021	A projekt célja Tatabánya város és térsége biztonságos ivóvízellátása, a növekvő vízigények kielégítése. A beruházás keretében megvalósul a tatabányai vízbázisok által megtáplált távvezetékek felújítása, Tatabánya XIV/A vízakna és Tatabánya Karsztakna medence közötti meglévő expressz vezeték kiváltásának és Tatabánya Karsztakna medence és a Tata Kálvária dombi víztorony közötti vezeték kiváltása.
217u.	KEHOP-2.1.3.	Iváncsai ipari park ivóvízellátása	Dunántúli Regionális Vízmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal konzorciumban	–	25,43	2021	A projekt célja Ercsi és térsége biztonságos ivóvízellátása, a növekvő vízigények kielégítése, valamint az iváncsai ipari park ivóvízellátásának kiépítése. A beruházás keretében megvalósul az ercsi vízbázis kútjainak felújítása, valamint a kapacitás bővítése; új víztisztító mű és kapcsolódó létesítmények kiépítése, a térségi, meglévő vízelosztó hálózat részleges bővítése, valamint új vezetékszakaszok építése az iváncsai ipari park ellátása céljából.

3. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat 273. sora helyébe a következő sor lép:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
273.	KEHOP-2.2.2.	Várpalota város szennyvíztisztításának fejlesztése	Várpalota Város Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	5,44	0,29	Megtörtént 2016-ban	A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át. A projekttel szembeni szakmai elvárás, hogy Magyarország megfeleljen az uniós jogi követelményeknek a kijelölt határidőig. A projekt keretében fejlesztik Várpalota város szennyvíztisztító telepét, valamint az agglomeráció szállítóvezetékét.

4. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat 316f. és 316g. sora helyébe a következő sor lép:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
316f.	KEHOP-2.2.2.	Pécs és térsége szennyvízelvezetésének fejlesztése, csatornahálózatának bővítése	Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, Kozármisleny Város Önkormányzata, Aranyosgadány Község Önkormányzata, Bicsérd Község Önkormányzata, Kökény Községi Önkormányzat, Szalánta Községi Önkormányzat és Zók Községi Önkormányzat a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	5,16	0,28	2021	A projekt célja öt érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek pécsi szennyvíztisztító telepre történő továbbítása a megfelelő szennyvízkezelés érdekében, továbbá Pécs és Kozármisleny települések még csatornázatlan területeinek szennyvízhálózattal való ellátása. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át. A projektben kiépül Pécs és Kozármisleny településeken az eddig el nem látott településrészek szennyvízelvezetése, valamint Aranyosgadány, Bicsérd, Kökény, Szalánta és Zók települések csatornahálózata.

316g.	KEHOP-2.2.2.	Tamási központú agglomeráció szennyvízelvezetésének és -tisztításának fejlesztése	Tamási Város Önkormányzata, Nagykónyi Község Önkormányzata és Pári Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	7,27	0,39	2021	A projekt célja a három érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése, illetve bővítése és az általa összegyűjtött szennyvizek tamási szennyvíztisztító telepre történő továbbítása, valamint annak fejlesztése/bővítése a megfelelő szennyvízkezelés érdekében. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át. A projekttel szembeni szakmai elvárás, hogy Magyarország megfeleljen az uniós jogi követelményeknek a kijelölt határidőig. A projektben fejlesztik Tamási szennyvíztisztító telepét, valamint kiépül Nagykónyi és Pári települések csatornahálózata.

5. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 316k–316ab. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
316k.	KEHOP-2.2.2.	Szeremle szennyvízelvezetési agglomeráció szennyvízelevezése és -tisztítása	Szeremle Községi Önkormányzat és Bátmonostor Községi Önkormányzat a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	3,75	0,42	2021	A projekt célja a két érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek ártalommentes tisztításához szükséges új szennyvíztisztító telep megépítése. A projekt keretében kiépül Szeremle és Bátmonostor települések szennyvízelvezetése és -tisztítása.
316l.	KEHOP-2.2.2.	Hódmezővásárhely szennyvíztisztítása	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	6,07	0,32	2021	A projekt célja Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város számára megfelelő hatásfokú és kapacitású szennyvíztisztító telep kiépítése.
316m.	KEHOP-2.2.2.	Ferencszállás és Klárafalva települések szennyvízelvezetése	Klárafalva Községi Önkormányzat és Ferencszállás Községi Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	2,06	0,11	2021	A projekt keretében a Ferencszállás és Klárafalva települések belterületén kiépült szennyvízelvezető rendszeren összegyűjtött szennyvíz a makói szennyvíztisztító telepre kerül továbbításra, a megfelelő szennyvízkezelés érdekében. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.

316n.	KEHOP-2.2.2.	Kamut központú agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása	Kamut Község Önkormányzata, Hunya Község Önkormányzata és Murony Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	5,21	0,28	2021	A projekt célja a három érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek ártalommentes tisztításához szükséges új szennyvíztisztító telep megépítése. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.
316o.	KEHOP-2.2.2.	Regölyi agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása	Regöly Község Önkormányzata, Szakály Község Önkormányzata és Szárazd Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	6,77	0,36	2021	A projekt célja a három érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek ártalommentes tisztításához szükséges új szennyvíztisztító telep megépítése. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.
316p.	KEHOP-2.2.2.	Bikácsi agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása	Bikács Község Önkormányzata, Györköny Községi Önkormányzat, Pálfa Község Önkormányzata, Pusztahencse Községi Önkormányzat és Vajta Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	8,89	0,47	2021	A projekt célja az öt érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek ártalommentes tisztításához szükséges új szennyvíztisztító telep megépítése. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.

316q.	KEHOP-2.2.2.	Csávolyi agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása	Csávoly Községi Önkormányzat és Felsőszentiván Községi Önkormányzat a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	5,99	0,32	2021	A projekt célja a két érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek ártalommentes tisztításához szükséges új szennyvíztisztító telep megépítése. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.
316r.	KEHOP-2.2.2.	Bánokszentgyörgyi agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása	Bánokszentgyörgy Község Önkormányzata, Borsfa Község Önkormányzata, Bucsuta Község Önkormányzata, Oltárc Község Önkormányzata, Pusztamagyaród Község Önkormányzata, Szentliszló Község Önkormányzata és Várfölde Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	6,10	0,33	2021	A projekt célja a hat érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek ártalommentes tisztításához szükséges új szennyvíztisztító telep megépítése. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.

316s.	KEHOP-2.2.2.	Gelse központú agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása	Alsórajk Község Önkormányzata, Felsőrajk Község Önkormányzata, Gelse Község Önkormányzata, Kerecseny Község Önkormányzata, Kilimán Község Önkormányzata, Orosztony Község Önkormányzata, Pölöskefő Község Önkormányzata és Pötréte Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	6,93	0,37	2021	A projekt célja hét érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek gelsei szennyvíztisztító telepre történő továbbítása, valamint annak fejlesztése/bővítése a megfelelő hatásfokú szennyvízkezelés érdekében. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.
316t.	KEHOP-2.2.2.	Surd és Liszó települések szennyvízelvezetése	Surd Község Önkormányzata és Liszó Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	2,80	0,15	2021	A projekt célja a két érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek nagykanizsai szennyvíztisztító telepre történő továbbítása, a megfelelő szennyvízkezelés érdekében. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.

316u.	KEHOP-2.2.2.	Tiszaörs, Tiszaigar és Nagyiván települések szennyvízelvezetése és -tisztítása	Tiszaörs Községi Önkormányzat, Tiszaigar Községi Önkormányzat és Nagyiván Községi Önkormányzat a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	6,22	0,33	2021	A projekt célja a három érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek kunmadarasi szennyvíztisztító telepre történő továbbítása, a megfelelő szennyvízkezelés érdekében. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.
316v.	KEHOP-2.2.2.	Erdőtarcsa település szennyvízelvezetése	Erdőtarcsa Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	1,75	0,10	2021	A projekt célja Erdőtarcsa településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek héhalmi szennyvíztisztító telepre történő továbbítása, a megfelelő szennyvízkezelés érdekében. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.
316w.	KEHOP-2.2.2.	Erdőkürt központú agglomeráció szennyvízelvezetése és -tisztítása	Vanyarc Községi Önkormányzat, Erdőkürt Község Önkormányzata és Kálló Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	6,24	0,33	2021	A projekt célja a három érintett településen a szennyvízelvezető hálózat kiépítése és az általa összegyűjtött szennyvizek ártalommentes tisztításához szükséges új szennyvíztisztító telep megépítése. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.

316x.	KEHOP-2.2.2.	A pásztói és tari szennyvízagglomerációk egyesítése, szennyvízelvezetés és -tisztítás fejlesztése	Pásztó Városi Önkormányzat, Tar Község Önkormányzata és Mátraszőlős Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	4,78	0,26	2021	A projekt célja a tari és a pásztói szennyvízagglomeráció egyesítése, valamint a települések csatornahálózatainak bővítése. A beruházás során a meglévő tari természetközeli szennyvíztisztító telep felhagyásra kerül, és az agglomeráció szennyvizei átkormányzásra kerülnek a jelen projekt keretében korszerűsítendő pásztói szennyvíztelepre. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át.
316y.	KEHOP-2.2.2.	Dejtári agglomeráció szennyvízelvezetésének és tisztításának fejlesztése	Dejtár Község Önkormányzata, Drégelypalánk Község Önkormányzata, Hont Község Önkormányzata, Ipolyvece Község Önkormányzata és Patak Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	3,27	0,18	2021	A projekt célja az öt érintett településen a szennyvízelvezető hálózat bővítése és az általa összegyűjtött szennyvizek meglévő szennyvíztisztító telepre történő továbbítása, valamint annak fejlesztése/bővítése a megfelelő hatásfokú szennyvízkezelés érdekében. A beruházás keretében az érintett 2000 lakosegyenérték terhelést meghaladó kibocsátású szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízkezelésének feltételei teljesülnek, annak érdekében, hogy a szennyvízközművel való lefedettség megközelítse a közműves ivóvízzel ellátott fogyasztók csaknem 100%-át. A projekttel szembeni szakmai elvárás, hogy Magyarország megfeleljen az uniós jogi követelményeknek a kijelölt határidőig.
316z.	KEHOP-2.2.2.	Rétság agglomeráció szennyvízelvezetésének és tisztításának fejlesztése	Bánk Község Önkormányzata, Rétság Város Önkormányzata és Tolmács Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	5,00	0,27	2021	A projekt célja Tolmács településen a csatornahálózat kiépítése, valamint Bánk település szennyvízelvezető hálózatának bővítése, továbbá Bánk, Rétság és Tolmács települések szennyvízkezelésének együttes megoldása a Bánk területén meglévő természetközeli kazettás szennyvíztisztító telep helyén újonnan létesítendő, közös szennyvíztisztító telepen.

316aa.	KEHOP-2.2.2.	Egy új ipari és kommunális szennyvíztisztító telep és a hozzá kapcsolódó műtárgyak, tartozékok, berendezések, egyéb kiegészítő elemek megépítése Szikszón – C rész	ÉRV. Északmagyarországi Regionális Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal konzorciumban	–	11,53	2021	A projekt célja a szikszói ipari park, valamint Szikszó Város és térsége szennyvíztisztításának fejlesztése. A projekt keretében Szikszó településen egy új, korszerű központi szennyvíztisztító telep létesül. A szennyvíztisztító telepen 3 db egymással párhuzamosan működő szennyvíztisztító egység épül, mely a települési szennyvizeket, az ipari létesítmény kommunális szennyvizeit, valamint a szippantott szennyvizeket, továbbá az ipari park különböző minőségű, ipari jellegű szennyvizeit kezeli.
316ab.	KEHOP-2.2.2.	Iváncsai ipari park szennyvízelvezetése és -kezelése	Dunántúli Regionális Vízmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal konzorciumban	–	7,17	2021	A projekt célja az iváncsai ipari park szennyvíztisztításának fejlesztése. A projekt keretében új szennyvíztisztító telep épül az iparterületen keletkező, kommunális és ipari szennyvizek tisztítása céljából.

6. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 325a. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
325a.	KEHOP-2.2.7.	Szennyvíz mintaprojekt a 2000 lakosnál kisebb települések számára	Kocsér Község Önkormányzata, Szakcs Község Önkormányzata, Hangony Községi Önkormányzat, Nagysimonyi Község Önkormányzata, Csénye Község Önkormányzata, Bögöt Község Önkormányzata, Galvács Község Önkormányzata, Kaposújlak Községi Önkormányzat, Nagyberki Község Önkormányzata, Ispánk Község Önkormányzata, Szalafő Község Önkormányzata, Győrvár Község Önkormányzata, Ordas Községi Önkormányzat, Dunaegyháza Község Önkormányzata, Páhi Község Önkormányzata, Kaskantyú Község Önkormányzata, Kondorfa Község Önkormányzata, Álmosd Község Önkormányzata, Lak Községi Önkormányzat, Balajt Község Önkormányzata, Magyarszombatfa Község Önkormányzata, Csánig Község Önkormányzata és Penc Község Önkormányzata a 339/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet szerint	5,00	–	2021	A mintaprojekt célja a település igényeihez illeszkedő, gazdaságosan üzemeltethető megoldás kiépítése a 2000 lakosnál kisebb települések szennyvíz kérdéskörének megoldására.

7. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 351j. és 351k. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
351j.	KEHOP-3.2.1.	A körforgásos gazdaságra történő átállás előkészítési feladatai a mezőgazdasági és zöldhulladékok esetében	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem	1,00	–	2021	A projekt célja az egyetemi tudásbázist felhasználva feltárni, elemezni és módszertani iránymutatást is adva meghatározni a körforgásos gazdaságra történő áttéréshez szükséges lépéseket, intézkedéseket a mezőgazdasági és zöldhulladékok csökkentése, illetve hasznosítása céljából.
351k.	KEHOP-3.2.1.	A körforgásos gazdaságra vonatkozó elvek gyakorlati alkalmazásának előkészítése egyes hulladéktípusok esetében	Pannon Egyetem	0,60	–	2021	A projekt célja egyes hulladéktípusok (háztartási hulladék, elektromos és elektronikai hulladékok, elem- és akkumulátorhulladékok, bizonyos műanyag hulladékok) esetében az egyetemi ismeretanyagra alapozva megvizsgálni, elemezni és kidolgozni a körforgásos gazdaság elveinek érvényesülését szolgáló lehetséges beavatkozásokat, intézkedéseket.

8. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 573u–573as. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
573u.	KEHOP-5.2.2.	Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,35	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573v.	KEHOP-5.2.2.	Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,34	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573w.	KEHOP-5.2.2.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,12	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573x.	KEHOP-5.2.2.	Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,35	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.

573y.	KEHOP-5.2.2.	Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,33	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573z.	KEHOP-5.2.2.	Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,09	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573zs.	KEHOP-5.2.2.	Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,34	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573aa.	KEHOP-5.2.2.	Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,19	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ab.	KEHOP-5.2.2.	Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,24	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.

573ac.	KEHOP-5.2.2.	Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,26	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ad.	KEHOP-5.2.2.	Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,21	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ae.	KEHOP-5.2.2.	Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara épületeinek energetikai korszerűsítése	Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,08	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573af.	KEHOP-5.2.2.	Magyar Képzőművészeti Egyetem energetikai korszerűsítése	Magyar Képzőművészeti Egyetem a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,16	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ag.	KEHOP-5.2.2.	Nyíregyházi Szakképzési Centrum intézményeinek energetikai korszerűsítése	Nyíregyházi Szakképzési Centrum a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	2,46	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.

573ah.	KEHOP-5.2.2.	Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,63	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ai.	KEHOP-5.2.2.	Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,08	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573aj.	KEHOP-5.2.2.	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,05	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ak.	KEHOP-5.2.2.	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,36	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573al.	KEHOP-5.2.2.	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,10	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.

573am.	KEHOP-5.2.2.	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,50	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573an.	KEHOP-5.2.2.	Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,17	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ao.	KEHOP-5.2.2.	Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,18	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573ap.	KEHOP-5.2.2.	Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,24	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573aq.	KEHOP-5.2.2.	Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,44	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.

573ar.	KEHOP-5.2.2.	Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	1,10	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
573as.	KEHOP-5.2.2.	Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság épületeinek energetikai korszerűsítése	Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság a 435/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet szerint	0,47	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.

9. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 640k–640m. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
640k.	KEHOP-5.2.3.	A Nyíregyházi Egyházmegye szociális intézményeinek irányítása környezettudatos körülmények között	Nyíregyházi Egyházmegye	0,30	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
640l.	KEHOP-5.2.3.	Görögkatolikus oktatás-nevelés irányítás energiahatékony épületben	Nyíregyházi Egyházmegye	0,30	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.
640m.	KEHOP-5.2.3.	Egyházmegyei közösségi terek kevesebb és tisztább energiával	Nyíregyházi Egyházmegye	0,30	–	2021	A fejlesztés célja a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkében foglaltak teljesítése. A korszerűsítésre kerülő épületek fejlesztése során szem előtt kell tartani a költségoptimalizált követelményszintnek való megfelelést, amelyet a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet ír elő.

10. Az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 652c–652e. sorral egészül ki:

	[A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*
1.	*Felhívás azonosító jele*	*Projekt megnevezése*	*Támogatást igénylő neve*	*Projekt indikatív támogatási kerete (Mrd Ft)*	*Magyarország központi költségvetéséből megtéríthető indikatív önerő (Mrd Ft)*	*Projekt benyújtásának várható ideje*	*Szakmai elvárások]*
652c.	KEHOP-5.3.4.	Biomassza-tüzelésű fűtőmű megvalósítása és a kecskeméti távhőrendszerbe integrálása	KECSKEMÉTI TERMOSTAR Hőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság a 158/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet szerint	8,55	–	2021	A projekt célja a környezetbarát helyi hő- és hűtési igényt ellátó rendszerek megújuló energiaforrás alapra helyezésével a Nemzeti Energia- és Klímatervben kitűzött teljes bruttó energiafelhasználáson belül a 21%-os megújuló részarány teljesítéséhez való hozzájárulás.
652d.	KEHOP-5.3.4.	Kaposvári Biohőtermelő (KBH) létesítése	Kaposvári Önkormányzati Vagyonkezelő és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság a 158/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet szerint	4,56	–	2021	A projekt célja a környezetbarát helyi hő- és hűtési igényt ellátó rendszerek megújuló energiaforrás alapra helyezésével a Nemzeti Energia- és Klímatervben kitűzött teljes bruttó energiafelhasználáson belül a 21%-os megújuló részarány teljesítéséhez való hozzájárulás.
652e.	KEHOP-5.3.4.	Kisvárda távhőrendszerének fejlesztése kiserőmű telepítésével	Kisvárdai Közmű Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság a 158/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet szerint	6,49	–	2021	A projekt célja a környezetbarát helyi hő- és hűtési igényt ellátó rendszerek megújuló energiaforrás alapra helyezésével a Nemzeti Energia- és Klímatervben kitűzött teljes bruttó energiafelhasználáson belül a 21%-os megújuló részarány teljesítéséhez való hozzájárulás.

11. Hatályát veszti az 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat 2. mellékletében foglalt táblázat 321., 362c., 463., 573k. és 573t. sora.

A Kormány 1589/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a KEHOP-5.2.2-16-2017-00126 azonosító számú („Eötvös József Főiskola energetikai fejlesztése” című) projekt megvalósításához szükséges forrás biztosításáról

1. A Kormány a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva egyetért a KEHOP-5.2.2-16-2017-00126 azonosító számú, „Eötvös József Főiskola energetikai fejlesztése” című projekt 1. melléklet szerinti összköltségének növelésével és forrásszerkezetének módosításával, valamint a projekt támogatási szerződéseinek az 1. melléklet szerinti módosításával.

   Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

   Határidő: azonnal

2. A Kormány egyetért azzal, hogy a projektnek az 1. mellékletben foglalt táblázat H:3 mezőjében meghatározott, az európai uniós forrás terhére el nem számolható költségei – az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről szóló 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján – a KEHOP előirányzat hazai társfinanszírozáson felüli felhasználásával kerüljenek finanszírozásra.

   Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter

   Határidő: folyamatos

3. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1589/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Módosítás előtti forrásszerkezet		Projekt módosítás előtti összköltsége összesen (bruttó forint)	Változás			Módosítást követő forrásszerkezet		Projekt módosítást követő összköltsége (bruttó forint)	Projekt rövid bemutatása
2.				KEHOP (bruttó forint)	Az Európai Unió felé nem elszámolható költség (bruttó forint)		KEHOP (bruttó forint)	Az EU felé nem elszámolható egyéb költségek az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről szóló 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet] 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján (bruttó forint)	Projekt összköltsége (bruttó forint)	KEHOP (bruttó forint)	Az EU felé nem elszámolható egyéb költségek az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján (bruttó forint)		
3.	KEHOP-5.2.2-16-2017-00126	Eötvös József Főiskola energetikai fejlesztése	BMSK Sport Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (konzorciumvezető)	700 000 000	230 365 755	930 365 755	0	150 697 147	150 697 147	700 000 000	381 062 902	1 081 062 902	Az Eötvös József Főiskola A és C épületének műszakilag megfelelő tetőfedésének megvalósítása és a tető tartószerkezetének javítása, megerősítése, illetve az épületek homlokzati és tetőszerkezeti rekonstrukciója.

A Kormány 1590/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében finanszírozott egyes projektek támogatásának növeléséről

1. A Kormány a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva
   a) egyetért az 1. melléklet szerint az ott felsorolt projektek (a továbbiakban: projektek) támogatásának növelésével és forrásszerkezetének módosításával,
   b) egyetért a projektek 1. mellékletben foglalt táblázat G oszlopa szerinti többlettámogatásának a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: TOP) 2., 3., illetve 4. prioritása rendelkezésre álló kerete terhére történő finanszírozásával,
   c) felhívja a pénzügyminisztert, hogy gondoskodjon a projektek támogatási szerződéseinek 1. melléklet szerinti módosításának kezdeményezéséről.
   Felelős: pénzügyminiszter
   Határidő: azonnal
2. A Kormány
   a) egyetért azzal, hogy a projektek esetén az 1. mellékletben foglalt táblázat H oszlopában meghatározott, összesen legfeljebb 446 523 597 forint összegű, európai uniós forrás terhére el nem számolható költség – az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről szóló 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján – Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XIX. Gazdaság-újraindítási Alap uniós fejlesztései fejezet Terület- és Településfejlesztési Operatív Program hazai társfinanszírozáson felüli felhasználásával kerüljön finanszírozásra,
   b) felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy gondoskodjon a forrás biztosításáról.
   Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
   Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1590/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1.				Eredeti forrásszerkezet			Változás		Módosított forrásszerkezet				
2.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	A TOP keretében megítélt hatályos támogatás (forint) (eredetileg megítélt támogatási összeg forint)	Az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján a TOP hazai társfinanszírozás terhére finanszírozandó összeg (forint)	Módosítás előtti összköltség (forint)	A TOP keretében finanszírozandó összeg (forint)	Az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján a TOP hazai társfinanszírozás terhére finanszírozandó összeg (forint)	A TOP keretében finanszírozandó összeg (forint)	Az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja alapján a TOP hazai társfinanszírozás terhére finanszírozandó összeg (forint)	Saját forrás/el nem számolható ÁFA	Módosítást követő összköltség legfeljebb (forint)	Projekt rövid bemutatása
3.	TOP-2.1.2-16-BS1-2017-00008	Zöld város kialakítása Orosháza Belváros városrészen	Orosháza Város Önkormányzata	241 076 668 (300 000 000)	0	300 000 000	+ 3 938 877	+ 60 551 709	245 015 545	60 551 709	58 923 332	364 490 586	A projekt célja Orosháza város általános környezeti állapotának javítása. Megújul a város két templomának, az azokat körülvevő parkjának a környezete, valamint a Táncsics Gimnázium előtti szoborpark. A projekt keretében zenepavilon, zenearéna és két pontos kerékpárkölcsönző épül, valamint parkolóhely-fejlesztés valósul meg.
4.	TOP-3.1.1-15-BO1-2016-00009	Fenntartható közlekedésfejlesztési beruházások Encs és Méra településeken	Encs Város Önkormányzata (konzorciumban Méra Község Önkormányzatával)	274 217 059 (271 111 503)	0	274 217 059	+ 6 329 580	+9 226 386	283 652 195	9 226 386	0	292 878 581	A projekt keretében az Encs és Méra településeket összekötő kerékpárút megépítésére kerül sor, valamint Encs város közigazgatási területén már meglévő kerékpárforgalmi létesítmény is felújításra kerül. A projekt során megvalósuló új kerékpárforgalmi létesítmény hossza: 2,53 km, míg a felújítással érintett szakaszok teljes hossza: 1,66 km. A projekt részeként kerékpáros-közlekedést népszerűsítő és közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló kampány is megvalósításra kerül. Ennek keretében a kerékpáros-kultúra emelésére hivatott népszerűsítő, oktató, ösztönző kampányok, rendezvények, információs kiadványok készítése tervezett.

5.	TOP-3.1.1-15-KO1-2016-00002	Ács kerékpárút fejlesztése	Ács Város Önkormányzata (konzorciumban a Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Kft.-vel)	350 000 000 (350 000 000)	0	350 000 000	– 146 479 365	+ 175 468 987	203 520 635	175 468 987	2 430 718	381 420 340	A projekt keretében megvalósul Ácson a Fő utca – Zúgó utca – Perger köz közötti útszakasz rekonstrukciója, a 8151. j. összekötő út 1+037,6 – 1+369,7 km szelvények között. Az útszakasz felújítását követően kerékpársáv kerül kialakításra 330 m hosszúságban. Kialakításra, felújításra kerül továbbá egy szervízút a Fő utca és a Gyár utca csatlakozása melletti park északi oldalán, parkolók kerülnek kialakításra a rendelkezésre álló hely függvényében 45 fokos vagy párhuzamos elrendezéssel. A teljes útszakaszon az útcsatlakozások, kapubehajtók kialakításra kerülnek, a járdák újjáépítésre kerülnek, illetve új járdaszakaszok kerülnek kialakításra, megtörténik a Kossuth-szobor, illetve a világháborús emlékmű környékének tereprendezése, illetve kertépítés történik. Felújításra kerül a csapadék-csatornahálózat. A projekt Ács Város Önkormányzata és a KEM Területfejlesztési Kft. konzorciumában valósul meg.
6.	TOP-3.1.1-15-SB1-2016-00026	Nyírmihályi belterületi kerékpárút építése	Nyírmihályi Község Önkormányzata	260 325 000 (260 325 000)	0	260 325 000	+ 64 312 658	+ 4 833 711	324 637 658	4 833 711	3 616 136	333 087 505	Nyírmihályi Község Önkormányzata a település két végén található külterületi kerékpárutakat összekötő kerékpárút fejlesztését célozta meg. A tervezett nyomvonalon egyesített gyalog- és kerékpárút épül.
7.	TOP-3.2.1-15-NG1-2016-00055	Szarvasgede Községháza épületének energetikai korszerűsítése	Szarvasgede Község Önkormányzata	64 002 038 (67 043 747)	0	69 365 832	0	+ 2 797 026	64 002 038	2 797 026	2 477 834	69 276 898	A projekt célja a polgármesteri hivatal energetikai korszerűsítése. A fejlesztés során a külső határolószerkezetek hőszigetelése, nyílászárócsere, akadálymentesítés, napelem- és napkollektor-telepítés, továbbá fűtéskorszerűsítés valósul meg.
8.	TOP-3.2.1-16-BO1-2017-00054	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Hidasnémetiben	Hidasnémeti Község Önkormányzata	88 058 000 (88 058 000)	0	88 058 000	+ 7 954 248	+ 1 716 548	96 012 248	1 716 548	0	97 728 796	Hidasnémeti Község Önkormányzata 3 db önkormányzati tulajdonú épülete, az Iskola, az Alapellátás épülete, Sportöltöző kerül korszerűsítésre a projekt keretében, mely során szigetelés, napelem telepítése, fűtéskorszerűsítés, projektaránnyos akadálymentesítés valósul meg.

9.	TOP-3.2.1-16-BO1-2017-00067	Energetikai korszerűsítés Novajidrányban	Novajidrány Nagyközség Önkormányzata	77 655 000 (77 655 000)	0	77 655 000	+ 4 911 020	+ 4 365 694	82 566 020	4 365 694	0	86 931 714	A támogatott projekt keretében a település Polgármesteri Hivatala, a Kis Iskola, az Alapellátás épülete, az Orvosi Rendelő, valamint az Óvoda energetikai fejlesztése valósul meg, mely tartalmazza a szigetelést, a nyílászárócserét, a napelem telepítését, a fűtéskorszerűsítést, valamint a projektarányos akadálymentesítést.
10.	TOP-3.2.1-16-BO1-2018-00096	Önkormányzati épületenergetikai fejlesztés Bekecs településen	Bekecs Község Önkormányzata	91 000 000 (91 000 000)	0	91 000 000	+ 14 342 681	+ 2 579 366	105 342 681	2 579 366	0	107 922 047	A támogatott projekt keretében a település hat intézményének energetikai korszerűsítésére – napelem-telepítés, fűtéskorszerűsítés, szigetelés és nyílászárócsere, napkollektor-telepítés, akadálymentesítés – kerül sor.
11.	TOP-3.2.1-16-BS1-2017-00019	Békés, épületenergetikai beruházások 2. ütem	Békés Város Önkormányzata	219 068 334 (219 068 334)	0	219 068 334	+ 24 684 739	+ 2 146 281	236 297 858	2 146 281	0	238 444 139	Békés Város Önkormányzata jelen projekt keretében 10 db ingatlan energetikai fejlesztését kívánja megvalósítani (Szociális Szolgáltató Központ, Teleky utcai óvoda, Hunyadi téri óvoda, Újvárosi tagóvoda, Dózsa utcai Idősek Napközi Otthona, Szarvasi úti Idősek Napközi Otthona, Civil Szervezetek Háza, volt földhivatal épülete, Derűs Ház).
12.	TOP-3.2.1-16-BS1-2017-00047	A Dobozi Polgármesteri Hivatal felújítása	Doboz Nagyközség Önkormányzata (Békés Megyei Önkormányzati Hivatallal konzorciumban)	60 075 780 (60 075 780)	0	60 075 780	0	+ 15 900 720	60 075 780	15 900 720	0	75 976 500	A projekt keretében a Doboz Nagyközség Önkormányzatának 100%-os tulajdonában álló polgármesteri hivatal felújítása történt meg. Az épület esetében külső homlokzati hőszigetelés, födémszigetelés, nyílászárócsere, valamint villamosenergia-felhasználás mértékének csökkentésére összesen 3 kW-os napelemes rendszer kerül beüzemelésre. A kivitelezés része továbbá a teljes tetőszerkezet felújítása, amely jelen Felhívás keretein belül nem támogatható.
13.	TOP-3.2.2-15-BS1-2016-00004	Napelemes park kialakítása Gyopárosfürdőn	Orosháza Város Önkormányzata	163 170 500 (163 170 500)	0	163 170 500	– 19 408 193	+ 64 244 301	143 762 307	64 244 301	0	208 006 608	A projekt keretében Orosháza Önkormányzata egy napenergia-alapú villamos erőmű kivitelezését határozta el a Gyopáros strandfürdő területén. A napelemes rendszer a strandfürdőt látja el villamos energiával.
14.	TOP-4.2.1-15-JN1-2019-00039	Kunszentmártoni Nappali Ellátási Központ fejlesztése	Kunszentmárton Város Önkormányzata	131 436 024 (131 436 024)	0	138 418 180	+ 750 563	+ 15 441 599	132 186 587	15 441 599	145 925	147 774 111	A projekt során fejlesztésre kerül a sportpálya melletti erdőterület, a Rendezvénytér és az Eislingen téri zöldfelület. Kerékpárpont, valamint kerékpárbolt és -szerviz létesül. Megvalósul a Művelődési ház és könyvtár épületének energetikai korszerűsítése.

15.	TOP-4.3.1-15-CS1-2016-00003	Honvéd városrészi központ építése	Makó Város Önkormányzata	673 516 024 (730 000 000)	0	730 000 000	0	+ 87 251 269	673 516 024	87 251 269	169 726 235	930 493 528	A projekt öt tevékenység megvalósítását tartalmazza: 1) 14 db szociális bérlakás felújítása. 2) Önkormányzati bérlakás kialakítása felújítással. 3) Közösségi ház létesítése polgárőrszobával, térfigyelő rendszerrel. 4) Köztér és sportterület kialakítása. 5) Utcák szilárd burkolattal való ellátása, csapadékvíz-elvezetés kiépítése.

A Kormány 1591/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
orvostechnikai eszközök, valamint egyéni védőeszközök Hargita megye, Kovászna megye és Maros megye számára történő adományozásáról

A Kormány

1. a koronavírus-járvány okozta nemzetközi helyzetre tekintettel a veszélyhelyzet ideje alatt az állam tulajdonában álló gyógyszerek, orvostechnikai eszközök, valamint egyéni védőeszközök járvány megelőzéséhez, terjedésének megakadályozásához szükséges hasznosításáról, továbbá az állami, egyes önkormányzati fenntartású egészségügyi intézmények kötelezettségvállalásának egyes szabályairól szóló 692/2020. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. §-a alapján az állam tulajdonában álló, az 1. melléklet szerinti orvostechnikai eszközök, valamint egyéni védőeszközök tulajdonjogának ingyenes átruházásáról dönt Hargita megye, Kovászna megye és Maros megye részére;
2. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy az 1. melléklet szerinti állami vagyonelemek átadás-átvételének megvalósítása céljából vegye fel a kapcsolatot a kijelölt átvevővel, és gondoskodjon az átadás-átvétel megvalósításáról a belügyminiszter bevonásával, a 3. pont szerint;

   Felelős: külgazdasági és külügyminiszter
   belügyminiszter
   Határidő: az e kormányhatározat közzétételét követő 30 napon belül
3. felhívja a belügyminisztert, hogy – az emberi erőforrások minisztere bevonásával – tegye meg a szükséges intézkedéseket az 1. melléklet szerinti állami vagyonelemek tulajdonosi joggyakorlója, az Országos Kórházi Főigazgatóság felé az átadás végrehajtása érdekében.

   Felelős: belügyminiszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: a 2. pont szerinti kapcsolatfelvétel megtörténtét követő 15 napon belül

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1591/2021. (VIII. 11.) Korm. határozathoz

A	B	C	D
Sor-szám	Orvostechnikai eszközök, védőeszközök megnevezése	Mennyiség (db)	Azonosító szám
1.	COVID–19-antigén gyorsteszt	60	COV19-004-011-20004
2.	OVERÁL	4	COV19-003-061-00053
3.	Műtéti köpeny steril normál	2010	COV19-003-093-00001
4.	Fejvédő (harmonikasapka)	50	AEEK-003-051-00001
5.	Cipővédő	100	COV19-003-051-00002
6.	FFP2 maszk	100	COV19-003-023-00002
7.	SZÁJMASZK sebészeti	96	COV19-003-021-00001
8.	FFP3 szájmaszk	500	COV19E-003-024-00001
9.	VIZSGÁLÓKESZTYŰ	100	COV19-003-012-00001
10.	VIZSGÁLÓKESZTYŰ latex	5100	COV19-003-011-00001
11.	Eszköz- és felületfertőtlenítők (liter)	35	AEEK-002-101-00008 COV19E-002-101-00002
12.	Lázmérő érintés nélküli	11	COV19-010-000-00001
13.	Vérnyomásmérő	1	002891
14.	Infúziós szerelék (egyszer használatos) Steril műanyag	100	E5021MA00000001
15.	Váladékszívó hordozható LSU (Laerdal Suction Unit)	1	005663
16.	Lélegeztető gép (Boaray 5000D)	3	COV19TE-01-001-00001

17.	Betegőrző monitor (Biolight Q5-TS/II)	8	COV19TE-01-003-04614
18.	Infúziós pumpa fecskendős	20	COV19TE-01-004-01025
19.	Anti-decubitor matrac	10	003831, 003829, 003854, 003827, 003880, 003828, 003770, 003832, 003832, 003855
20.	Defibrillátor	1	006005

A Kormány 1592/2021. (VIII. 11.) Korm. határozata
a Magyarország Kormánya és a Szerb Köztársaság Kormánya között a baráti kapcsolatokról és a stratégiai partnerségi együttműködésről szóló szerződés szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról

A Kormány

1. egyetért a Magyarország Kormánya és a Szerb Köztársaság Kormánya között a baráti kapcsolatokról és a stratégiai partnerségi együttműködésről szóló szerződés (a továbbiakban: Szerződés) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza a külgazdasági és külügyminisztert vagy az általa kijelölt személyt a Szerződés bemutatott szövegének – a jóváhagyás fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Szerződés szövegének végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. jóváhagyja a Szerződés kihirdetéséről szóló kormányrendelet tervezetét, és elrendeli a Szerződés szövegének végleges megállapítását követően annak a Magyar Közlönyben történő kihirdetését.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.
A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.
A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.
A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a http://www.magyarkozlony.hu honlapon érhető el.